

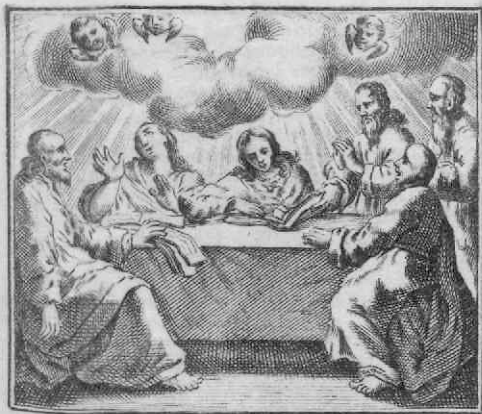
Stichtelyke rymen, om te lezen of te zingen, onderscheyden in IV deelen

<https://hdl.handle.net/1874/36244>

D. R. KAMPHUYZENS 2
11
STICHTELYKE
RYMEN,
Om te lezen of te zingen.

Onderscheyden in IV. Deelen.

Met veele Wyzen op nieuws vermeerdert:

T'AMSTERDAM,

By de Wed. P. ARENTS. in de Beurs-straat
in de drie Rapen. 1694.

Met Privilegie.

P R I V I L E G I E.

DE Staten van Holland ende Westvrieland, Doen te weten: Also Ons vertoont is by de Weduwe van *Pieter Arents*, Boeckverkoopster tot Amsterdam. Hoe dat sy Suppliante hadde doen maken, seecker Boeckje geintituleert, de Rymen, Psalmen met een of twee veersen op Nooten van Diderick Camphuysen. Ende bedught wesende, indien sy Suppliante, 't voorsz Boeckje met sijn Tituls quam uyt te geven, dat het selve by eenige baetsocckende Menschen soude werden naergedrukt, tot groote prejuditie ende schade vande Suppliante, ende niet redelyck soude wesen, dat de Suppliante van haren langduren arbeyt, moeyten ende excessive costen, souden worden gefrusteert, ende de Suppliante 't selve seer geerne soghte te preveniëren en voor te komen, eer de Suppliante 't voorsz. Boeckje met sijn Tituls quam uyt te geven ende te vercopen. Soo keerde de Suppliante haer in alle onderdanigheyt aan Ons, ootmoedelyk versøekende, dat het Onse geliefte syn mogte, de Suppliante te begunstigen met Brieven van Octroy voor den tyt van 15 achter een volgende Jaren, en dat gedurende den voorsz. tyt geinterdicceert wiert, het Boeckje met de Rymen, Psalmen, met een of twee veersen op Noten van Diderick Camphuysen, by de Suppliante wiert uytgegeven ende vercoft in Onsen Lande van Hollandt ende West-Vrielandt, in 't geheel nochte ten deel na gedrukt te worden, ofte van buyten Onse Provincie soude mogen ingevoert nochte vercoft werden, ten sine voorsz. op soodanige pene ende confiscatie vande naergedruckte Boekjens met haer Tituls, als Wy goet souden vinden te behooren. SOO IS 't, dat Wy, de Sake ende 't Versoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wesende ter bede van de Suppliante, uyt Onse rechte wetenschap, Souveraine Magt ende autoriteyt de Suppliante geconsenteert, geaccordeert, ende geoctroyeert hebben, consentieren, accorderen ende Octroyeren de selve by desen, dat sy gedurende den tyt van vijftien eerstkomende ende achtereenvolgende Jaren, het voorsz. Boeckgen aemt de Rymen, Psalmen, met een of twee Veersen op Nooten van Diderick Camphuysen. Binnen den voornoemden Onsen Lande alleen sal mogen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkoopen, Verbiedende daerom allen ende eenen iegelyken, het selve Boeck in 't geheel ofte ten deel naer te drukken, ofte elders naergedrukt binnen den voornoemden

Onsen Lande te brengen, te verhandelen ofte te verkoo-
pen, op verbeurte van alle de nagedrukte, ingebrachte
ofte verkochte Exemplaren, ende een boete van drie hon-
dert gulden daerenboven te verbeuren, te appliceren een
derde part voor den Officier die de calange doen sal, een
derde part voor den Armen der plaarfe daar de casus voor-
vallen sal, en het resterende derde part voor de Supplian-
te. Alles in dien verstande, dat Wy de Suppliante met de-
sen Onsen O&troye alleen willende gratificeren tot verhoed-
dinge van hare schade door het nadrukken van 't voorsz.
Boek, daar door in geenigen deele verstaan, den Inhoude
van dien te authoriseren, of te avouëren, ende het selve
onder Onse protectie ende bescherminge eenig meerder
credit, aansien ofte reputatie te geven; Nemaar de Sup-
pliante, in cas daar in iets onbehoorlijks soude mogen in-
fluëren, alle het zelve tot haren laste sal gehouden wesen
te verantwoorden, tot dien eynde wel expresselijk bege-
rende, dat sy desen Onsen O&troye voor het selve Boek
sal hebben te stellen; daar van geene geabbrevieerde ofte
gecontraheerde mentie sal mogen maken: Nemaar ge-
houden sal wesen, het selve O&troy in 't geheel, ende
sonder eenige omiffie daar voor te drukken ofte te doen
drukken; ende dat sy gehouden sal wesen een Exemplaar
van het voorsz. Boek, gebonden en wel geconditioneert
te brengen in de Bibliotheecq van Onsen Universiteyt tot
Leyden, ende daer af behoorlijk te doen blyken, alles op
poene van het effect van dien te verliefen. Ende ten eynde
de Suppliante desen Onsen consente en O&troye mogen ge-
nieten, als naar behooren. Lasten wy alle ende eenen ie-
gelyken die desen aengaen mag, dat sy de Suppliante van
den inhoute van desen doen, laten ende gedoogen, ruste-
lyk, vredelyk, ende volkomentlyk genieten ende gebruy-
ken, zesserende alle belet ter contrarie. Gedaan in den Hage
onder onsen Grooten Zegele hier aan doen hangen, den
XXIX. O&tober, in 't Jaer ons Heeren en Zaligmakers
duysent ses hondert negen-en tachtentig.

A. HEINSIUS. Vt.

Ter ordonantie vande Staten

SIMON van BEAUMONT

Op het uykomen der

STICHTELYKE RYMEN,

en Gedichten van

DIRK KAMPHUYZEN.

Wie is'er by zich zelf van eed'le lust gedreven,
(Gelyk dees' eygen aard der eeuw, waar in we leven,
De zinnen meer of min, aan veelen, gaande maakt,)

Wie is'er, aangeroert, en in het hart geraakt
Tot Rymwerk, tot Gedicht, in vaste maat gesloten,
Daar woorden, galm, en stem, elkand'ren slaan noch stooten
Tot Rymwerk, om de kunst, om d'inhoud, om de zin,
Opwekkelyk voor al, aantrekkellyk niet min,

Die niet KAMPHUYZEN, door een welgegrond behagen,
De Palmen lot krans voor all' and'ren, op zouw dragen?

Die God geraakte ziel wiesd noyt door tuymelvraag
Gedreven tot yet aard'sch, noyt boogze zich zoo laag:
Dies schijnt haar heyl'gen ernst op Cherubijn'schachten
Geneven in de hoogt', en daarwaarts haar gedachten,
Zin uyting, en verstand te hebben afgevoert,
En van geen minder drift dan David aangeroert:

Geen wonder, zooze, daar gehandhaaft door dien Sterken,
Met klemmenden gewicht kan op de zinnen werken,

En yder in zijn luym, en voorval velerhand,
Zoo treffen, zoo verslaan; als zigs' hem in 't verstand,

In ziel, in zin, in wit, in harts-rocht, en in leven:
Zoo is het huys gevult door sterken wind gedreven.

Maar zoekt'er yemand troost en ziel verquikking in,
Geen pleyster van vergif verbind hem ziel en zin,

Geen peusen onder 't hoofd, geen kussen onder d'armen,
Doen rusten in de zond', om wekken laas! met karmen:

Na nood'ge zuyv'ring, giet hy balssem in de wond,
En tot een zachter rust ontwekt hy uyt de zond':

Maar laat ons 't heylzaam werk, van zo veel heyl-orak'len,
Aan een gekettingt als een reex van gulde schak'len.

Voor al in 't *Eerste Deel*, van nader eens bezien,
't Inleyding-tijm op 't pad aan d'onbedreven lien,

En *Nieuwelingen*, om in deugd zich te sterken,
Eyscht rusten van *Onnut' en schadelijke Werken*;

Meest door begeert' gebaart: Op datze dit bekoom
Houw haar de *Richtfnoer der Begeerten* in den toom:

Heerscht geen begeert' in 't hart, van zulk verlaat ontledigt,
't Word door *Godzaligheid genoegzaamheid* bevredigt;

En krijgt dat schoone lijf, door *Lof van Deugd'*, in 't oog,
Maak

Maar is de *Jeugd* te vlot, en heeftz' het hart te hoog,
Dat tegen 't werk aanziet, en strijd vreeft en verzeeren,
Aards-eyge *Noodiging tot Deugde* kan haar leeren
(Wijl deugd geen toegang geeft, maar sloopt aan veele quaân)
't Nut des *Aanvechtings* door *opmerking* te verstaan:
Heeft Nut en Nooding kracht, om krachtiger te wezen,
Zijn *Middelen tot Heyl en Deugde* aangewezen:
O Zaligheyd en rust, waar toe m' hier door geraakt!
Waar *Dolings-eynde* komt, leyd heyl-verkrijgen naakt.

Hoe is het, Mensch, begint gy tot u zelfs te komen?
En worden hier en hier de stutten u benomen?
Is 't hart nu in zijn waan niet bezig, als het plecht?
Voorzeker nadert dan het *Christelijk gevecht*:
Wanneer hy tegenstand en strijd begint te voelen,
Beginde de Booze met meer aanvals kracht te woelen,
Dies *Wapen* u, Gods-held, van hoofde tot de voet;
Dit's, dat de *Kroon* verkrijgt; dit's, dat *Voornemen* doet
Bekrachtiging onttaan: Maar, maakt u niet ellendig
Al't geen dé *Vyand* doet op lichaam, op't uytwendig,
En steekt hy nu na 't hart? geen beter medicijn
Als't weeren van de wel, *Weldoen en vrolijk zijn*:
Want Deugd', en *Deugdeloos'*, ellend zelfs hier den boozen
Toont d' *Ongelijken stand der Vroomen en Godloozen*,
Zoo hier, als meest hier na: die dan zulk heyl niet acht,
Hoe word zijn stand beweent door *Christelijke klacht*!
Hoe word de *Nietigheyd der Godloozen* beschreven!
Hoe's *Werelds ydelheyd*! hoe diep hem ingedreven
Het *Tijdelijke loon van quaad- en goed-doen*; eer
Hy't door den *Grooten Dag Van't laatste Oordeel* leer.

Maar hy, wien niet verlokt hét ydel werelds wezen,
Maar's waarheyds Parel, zal *De wijze Koopman* wezen,
Getroffen *Van de waar verzakinge zijns zelf*.
Eer valsche kramery zijn kooplust onderdelf:
Nu werkt het kleyn getal, door zulk een lust gedreven,
Beklag dat d'ydle Weet- en Eer lust boven streven!
Maar d' *Aardsch gezinde mensch* wikt, als te grooten last,
't Leed-lijden, dat'er is aan zelfs-verzaking vast,
Zoo dat den vollen bloey van aardsch gemak en staten,
Van's *vyands ondergang* (hoedanig't *Toe verlaten*
(*Van de Rechtvaardigen was onder 't Oud Verbond*)
Hem vast bestorven schijnt in hart, in breyn, en mond,
En heeft zijn aandacht weg. Hy kan zich niet verwaardigen
Op't geen de *Toe verlaat* (dat's 't lijden) der *Rechtvaardigen*
Is onder 't *Nieuw Verbond*, 't zaad der onsterflijkheyd:
't Een nodig is't alleen wat hier toe drijft en leyd:

Schoon weerspoed , ramp en smert, en alle stoffen dreygen,
Het *Goddelyk Ontzag* doet hem op 't aanzicht neygen ;
Die *Heyl uyt onheyl* schaft, blijft hem in trouwheyd by,
Schoon aan de *Schaaklykheyd der valscher Tongen*, hy
Niet ongevoelijk is : hem sterke, hem verblijde

't Gebed in tegenwoordig en toekomstig Lyden ;
Verblijde niet het geen vergank'lijk, onvolmaakt,
Hoe groot in daad in oog, na *Joodsche blijdschap* smaakt,
Maar 't geen in achtting en verwachting noyt te wyd stap,
En d'eeuwigheyd bevat, dat 's *Christelyke Blijdschap* ;
Geen eeuwigheyd van Naams eerachting, als wat groots .
Yet anders trekt hy uyt d' *Aanmerking des Doods* :

Schoon Davids zwangre geeft de heerlijkheyd en weelde
Hiet van door *Christi Rijks Voorschaduwing* verbeelde,
Zijn oogwit leyd' hem niet daar 't rechte wesen leyd ;
Dat raakt en smaakt men door *Kastydings Zaligheyd* :

Weg bloejend Rijk en Kroon van Koningen en Heeren,
Hier, hier is 't afbeeld van *Volmaaktelyk Regeeren*,
Dat hier tot rust en vreed' haar Burgers voert en nood 't,
En brengt tot leven door d' *Ondoodelyke Dood* :

Des Reede en natuur zich billiklyk vervaardigen
Tot *Vreugd en Droefheyd in 't affterven der Rechtvaardigen* ;
En *Doot troost* zacht de smert in schielik ongeval ;

Des in'eynd'lyk *Onder Zonn' niet Nieuws* bespeuren zal,
Maar 't Nieuw, en 't Alvolmaakt, en 't heerlijk is te vinden,
Ter plaatze, hen bereyd, die 't onvolmaakt niet minden.

Zie hier het *Ketting-lied*, 't geen m'opgetoogen houd,
Wanneer *K A M P H U Y S E N S* geeft zijn Rijk vernuft
ontvouwt,

Wel waardig d'eyge naam van Salomons gezangen,
De naam van 't *Lieden-lied*, van 't *Hooge-lied* r'onfangen,
De minnelijke klank der vleyselijke min.

Baart hier haar kern en kracht in geestelijke zin.

Bezie nu 't *Tweede Deel*, daar 't lof van alle Deugden,
Van *Liefde*, *Lijdzaamheyd*, *Ingang ter vaster vreugde*,
Ootmoedigheyd, *Geduld*, *Spels mate*, goed beraad,
Noodzaakelyke wacht, en *Vrouwelyk Cieraad*.

Zoo veel huysfelijk, en eygen-hartstocht plichten,
Zich helder toonen in die *Spiegel der Gedichten*.

Ach! dat d' *Aandachtigheyd*, vereyscht tot sulc een werk,
Zoo dikmaal buyten slaat van 't noodig op-gemerkt!

Ach! dat die stoffe valt in monden, die geslooten,

Zich daadlyk openen tot ketelige nooten,

Tot wulps gezang en spel, tot ongebonde praat,

Tot overlust in wijn, tot spijs in overdaad!

Ach! datze menigmaal na't eynde zulker zaken
 (Tot zalf van zulk een zeer) noch moer de flotzang maken,
 Maar't licht ontfangt geen smet, dies hef uw' harten vry
 Op Gods bazuyn om hoog, Aandachtige: maar gy
 Onheylige, sta af, sta verde vuylbesmette,
 Uw' lippen passen niet aan Sions muur-trompetten.
 Getchape Heerlijkheyd zoo schoon van lyf en leeft,
 Van nimmer uytb're lof, en noyt uytputb're geest.
 Vertoont het Derde Deel in't maargedicht der Psalmen:
 (Van't Boek, 't volwrochte werk, op d'aangenome galmen,
 (Een werk waar van de Zon, zoo lang s'haar stralen schiet,
 De weerga niet zal zien) is nu mijn reden niet:)
 Maar van het bloemen-puyk, uyt zulk een hof gekoozen,
 Als't kleed van Aloës, van Lelyen en Roozen.
 't Geen's Bruyd'goms waarde voegtdie meer dan Salomon,
 De bloem meer heerlijk (hoewelze noyt en spot)
 Dan Salomons gewaad, kan aan den lijve passen.
 Die zich de Lely noemt in dellingen gewassen,
 En dit in doornen wast zijn Veld vriendin en Bruyt:
 Uyt d'aangename reuk dier kruyderyen, uyt,
 Dat op sijn kleed'ren spat, het rood der purpre beezen,
 Door't treden van de pers, is deze Krans gelezen.
 Gelykt hier yet't geen na K A M P H U Y Z E N niet gelykt.
 Om dat zomtijds de maat wat van haar voeten wijkt,
 Of in het lezen hoort? men achte, 't goet genoeg
 Van wat K A M P H U Y Z E N S is, deê dit by d'and're voegen,
 Na't eerst' en ruyg bewerp gevonden van zyn hand,
 Wy weten ook, dat yet uyt enkel misverstand,
 Of uyt voorbarigheyd, en mangel van goed oordeel,
 Uyt's Drukkers eygenbaat, en snood bejag van voordeel,
 Ja dingen die in stof en tijd hem regen gaan
 (Door nieuw en nieuwer druk) hier worden by gedaan;
 En dus word menig werk gehakkelt en gehetert,
 Wanneer de Drukker schrijft, *vermeerdert en verbetert*;
 Hoewel dit meerendeel, 't kenreken van zyn aard
 Op't voorhoofd dragend', zich by't zijne niet en paart;
 Op dat het echter min voor't zijne zy gerekent.
 Is't billijk dat het sta byzonderlijk geteken t:
 Des't geen men zeker weet K A M P H U Y Z E N S niet te zyn,
 Of't geen m'onzeker hout en twijffelig voor't zyn,
 Verstrek het vierde Deel: kan dit geen waarde halen
 By't ander, 't zal het des doen rizen, niet doen dalen;
 Dus vind de Diamand de slechter steenen doof,
 En by d'oprechte par'l de valsche geen geloof,
 Gelyk de levendig' en onvervalste verven

D'onvast' en doodsche doen verschieter en versterven:
Wie nu KAMPHUYZEN mint, in 't Rijm of rijmeloos,
Ontfange juchende (al zijn de tijden boos)
Dit werk en wensch 't met my zijn eeuwig eer en luyster
En dat noch nijd noch tijd, zijn eed'le Naam verduyfter:
Hy houd in eerbied zijn gedachtenis, en zeg,
Zijn wijs en dor gebeent moet groenen daar het leg.

J. OUDMAN.

DIEDERIK RAFAËLS KAMPHUYZEN
GEBOREN TOT GORKUM, 1568.
GESTORVEN TOT DOKKUM, 1627.

TE Gorkum zag ik 't eerst', te Dokkum 't laatste Licht,
'k Zong Goddelijke Zang in Psalm en Christen plicht.

't Boek tot den Lezer.

IK ben geen Krijgs-trompet, die zoek met stae spitzen,
Verwoede Benden aan malkanderen te hitzen,
Noch Vedel, die verpacht aan Venus lodder-oog,
Natuurs aantitzing porre en wakker met mijn boog,
Maar uyt den Heyl'gen Geest herboren Davids Harpe,
Welk overstaag den draf der datt'ler Dichten warpe,
Als mijn geluid galmt door der wolken mist en damp,
Daar onze Borgerichap gekost heeft Christus ramp:
En rade elk ankervast zijn ziele te vertuyen,
Aan 't Hemelsch, door Geloove en Hoop, die d'ydel buyen
Zijn machtig door te staan van wer'lds bewegenis,
Als pracht, en wat meer zond' zy met zich slepende is.
Mijn Rijmer, die u schenkt zulke overschoone Lessen,
Is weer beschonken, als de jongste Zoon van Jesse;
Met volpropte, ingedrukte, en opgehoopte maat,
In Godes Rijk, daar vreugd in eeuwig bloeyen staat.

C. I. Vinkel,

Op de Stichtelijke Rijmen van D. KAMPHUYZEN.

Duykt in uw Kerkhofs-hol, voorvechter van de wormen
Die gulzig slokten in zijn vlees; waar van de ziel
Uyt d'Hemel noch bazuynt; aanhitzende ons in stormen
Voor 't hoog Jerusaleem, dat nu onlangs overviel
Zijn wit bepronkte Deugd; hoort hoe zijn Harp noch slaat,
En lekt ons, door 't geluyt, tot d'alderhoogste Staat.

A. Schellingwou.

Klinkert op d'Uytgeving dezès Lied-Boeks.

V Oogdeffen van 't onsterffelijk *Vermanen*,
Die in uw kerk geleerde Dèngd waardeert,
En 't heylig Lot der Rijmeren graveert,
Om haar de weg na eenwig roem te banen,
Dit *Zange-rijm*, dat een der *Waa's* Swanen-
Zoo geeftig, en zoo geeft'lijk quinkeleert,
Voor 't lef (helaas!) met uw aanneming eert;
En hangt dees Luyt te pronk aan Ridder-vanen:
Was yemand oyt waard *Tamas* dankbaar jonft
Mits voegen van de Godsvrucht en de konft,
(Een zeldzaam ding by ons verwarde tijden)
Zoo is hy 't die *Gedenkens* min verdient,
En die gy hoort als uw getrouwste Vriend,
Een Outer op uw middel-choor te wijden,

J. Geerdinx. M. D.

*Op de Dood van den God-geleerden, Stichtelijken en
Gaaftrijken Dichter,*

DIRK KAMPUYZEN.

O Ntschaaker van geluk! wat heeft u doch bewogen?
Uw baat, of onze fcha? dat gy ons hebt berooft
Van dees vergode geeft! wiens konftig zin-rijk hooft
Eerft onlangs wel verdient met Lauwer wierd omtogen?
Gy toont aan 't Werelds harte lofrijker uw vermogen:
Want hy met goed beraad u willig was beloofte.
Migunde gy ons 't luk? hy heeft nochtans gefloofte.
Om ons te doen gedwee u komen onder d'oogen.
Of doet gy dit ten dienft van eender uw' genan,
De tweede van die naam? Want zoo men merken kan:
Was 't buyten twijffel dat zijn *Srichtelijke Rijmen*,
Met heylig zoet vervult, dien alfin af breuk de' en.
Dees K A M P die heeft hy tot ver H U Y Z E N S toe geftreen,
Nu doet zijn Godlijk dicht dees vyand noch befwijmen.

L. K. Hofman.

DIRK KAMP HUYZEN.

N Och Eer, noch Hooge Staat, en zocht gy te verwerven,
Maar voor uw Vaderland den Hemel te beërven,
O schrand're Hemels knaap! gy hebt de wulpze jeugd
Al zingende geleyd, tot heyligheyd en deugd,
En na Gods wil en wet, haar Zedig Rijn geschreven,
En zelve voorgedaan, met vrolijk, heylig leven,
Eenvoudig, wel te vre'en in vreugd' of tegenspoed.
Zoo 't van den Hemel quam, gediiden 't u ten goed,
De Zondaars leerden gy, boetvaardiglijken weenen,
En bouwden zo Gods Kerk met levendige steenen;
Dus Kroond uw' God u nu, met wisse Zaligheyd,
In 't vreugd'ig Hemeltijk, van eeuw' tot eeuwigheyd.

H. S.

Klinkert op de Stichtelijke Rijmen van den Overleden

DIRK KAMP HUYZEN.

H Y die de laatste Kamp kloekmoedig heeft gestreên,
Geeft het vraat-gierig Aas zijn zielloos rief ten besten;
En liet ziels voedzel na; zoo haast hem kennis presten
Den mensch te leeren 't spoor van ware deugd betreên,
O zielig schepzel, denkt, ziels minnaar is voorheen,
En ongetwijffelt is 't zijn voorgang zal u naken;
Dies uyt zijn leering leert eens rechte rek'ning maken,
Hier ordineert zijn geest voor 't eyndeloos geweên.
Grijp moed verflaauwde geest, verpijnt u om te lezen
Dit troostrijk *Stichtend Rijn*, daar ziellust by moet wezen.
Zoo gy tot ziels welvaart goe gunst en liefde draagt,
Verkort de tijd die gy tot tijdelijke dingen
Zoo vaak onnut verquift! Kom hier een Rijnpje zingen,
Wiens vreugde ziele troost, 't gemoed, en God behaagt.

J. KRUL.

Op de Stichtelijke Rijmen, en 't schadelijk
Overlijden van

DIRK KAMPHUYZEN.

Die dees Rijmen komt te lezen;
Vraagt licht, wie mag Rijmer wezen?
't Is KAMPHUYZEN. Hervraagt weer,
Leeft hy noch? Neen, leeft niet meer.
Wreede, ach! vol ongenade!
Oorzaak van de jammer schade!
Oorzaak van deez' Man zijn dood,
Ach! de schaad' is veel te groot,
Wie zal nu de zonden peylen?
Wie bestraffen onze feylen?
Met een zerrip-zoet gedicht,
Dat zacht nijpende ons sticht.
Onbelemmert, niet verlegen,
Met een klare stem ter degen
Zoo voor ouden als voor jong',
Dat KAMPHUYZEN altijd zong.
Werlds eer, wou hy niet erven:
Maar om eersucht te doen sterven,
Dat ter eeren van Gods Kerk,
Was zijn wit en oogmerk,
Snood, feeks! berooft van oordeel,
Die niet lett' op-schaad noch voordeel:
Als uw' pijn' is aangeleyd,
Werd vergeeft tot u geschreyt:
Daar zoo menig duyzend menschen,
Onnut zijn en gretig wenschen,
Om door u (van hunne pijn,
Ende quel) ontlast te zijn.
Doch gy wilt, noch kond niet hooren,
Met u doove barste ooren,
Die u vleyt die is recht zot:
Want gy drijft met elk den spot.
Die wy aldernoodst verliezen,
Komt gy aldereerst uytkiezen,
Roott ons die ons door zijn reën,
Als een tweede D A T I D scheen.
Onbesproken, zonder roemen,
Dert ik hem schier heylig noemen:
Ken men boomen aan de vrucht,
Heyligheden aan de tucht.
Dood, zegt my, is 't uw bedrijven!
Of het noodloot toe te schrijven!

Of is't by geval geschied?
 Dat geloof ik immers niet.
 Want des Menschen broofche leven,
 Is met uut, en tijd beschreven:
 Is heel juyft, en net bepaald,
 Waar geen oogenblik aan faalt,
 Onzen God, en wijzen Vader,
 Heeft beslooten allegader
 Eens te sterven, en dan weer
 Leven en noyt sterven meer.
 Nu KAMP HUYZEN is gestorven,
 Heeft Hy't Leven eerst verworven:
 Levend' zijnde scheen hy dood,
 Dood heeft hy minst stervens nood.
 Maar hoe zoude die ontlevē;
 Die zoo daurend heeft geschreven,
 Die door zijn verstaalde pen,
 Nimmermeer niet sterven ken.
 Als een FENIX uyt zijn aschen,
 Komt hy heerlijk uytwassen,
 Klaarder zal zijn sterr' opstaan,
 Dan die onder is gegaan.
 Geenen dood kan hy bezuuren,
 Eeuwig zal zijn Name duuren,
 Eeuwig ende zonder end,
 Zal KAMP HUYZEN zijn bekend.
 In zijn Rijmen (brave Dichten!)
 Die zoo-leerend' heerlijk stichten,
 Speurt men altijd't ware beeld
 Van die, die hen heeft geteelt,
 Of nu yemand zeer wou klagen?
 Swarte, droeve kleeren dragen?
 Zuchten, karmen, met gekrijt?
 Ydel is't! wy zijn hem quijt.
 Daar hy is, daar moet hy blijven.
 Wenscht gy hem? zoekt in zijn schrijven:
 Want die eens het sterven leert,
 Noyt hier wezentlijk weer keert.
 Gy, in wien de *Muzen* woonen,
 Kloeke koppen, wilt betoonen,
 Dat KAMP HUYZEN's dood u deert;
 En een Lofdicht hem vereert,
 Rijmt Poëten, al uw leven,
 Hem volkomen lof te geven:
 Die de meeste eer hem bied,
 Zelfs de grootste eer geniet.

Wilt een Lauwerkrans ook vlechten ;
Om aan 't waarde hoofd te hechten ,
Knielende , zoo wenst hem meê .
Rust K A M P H U Y S E N rust in vree ,
Noch zoo zou ik wel begeeren ,
Dat dit G R A F - S C H R I F T hem ter eeren ,
Op zijn Graf gestelt wierd ; maar .
Dat het meerder aardig waar .

*Stichtelijke Rijmen zullen ,
Met K A M P H U Y Z E N S geest zich vullen : -
Deeze Grassleê met het vleys :
Maar de ziele was Gods eys .*

O: van de Tempel.

Op de Dood van den Stichtelijken Rijmer

D I R K . K A M P H U Y Z E N .

KA M P H U Y Z E N , wiens de Wereld niet was waard ,
Is door de dood geveld , besteld ter aard :
Hoewel hy Gode leeft , die door zijn kracht
Hem t' zijner tijd zal trekken uyt 's doods macht :
En geven 't leven , dat onsterffelijk
Den Christ'nen eygen is , end' erffelijk .
In 't leven was hy tot de Deugd een licht ,
En na zijn dood noch met dees *Rijmen slicht* ,
En stichten zal , zoo lang dat yemand leeft ,
Die zin en lust tot Deugd en Dichten heeft .

Op de Dood van D. K A M P H U Y Z E N .

DE holgekaakte Dood , wiens honger 't al verslokt ,
Had naauw in gulzigheyd zijn leven ingeschokt ,
En wauweld' aan de smaak van d'afgekloven schonken ;
Als uyt den grave quam een nare galm geklonken .
En mijnd' het lichaam voort ; en om de Ziel te haal ,
Quam 's Hemels Adel af , met Goddelijke praal .
En voerd' hem op haar koets , waar voor vier Hengsten
drabbelden .
De tijdgenood ; die 't zag hoe Aard en Hemel grabbelden ,
Borst dus in tranen uyt : Zo derv' ik dan de Ziel ,
Die in den Heere my met David onderhiel !
Niet zoo , ô vroom gemoed , en toont u niet onedel :
Ziet hier zijn harp , en 't geen afschilfert van zijn vedel .

C. V. 2

Op

DIRK KAMPHUYZEN.

N U smoort een Zerk de stem en sluyt de zaal'ge mond
Die zich op Aard' liet hooren
Tot heyl van Gods Verkooren.
Dien hy verstrekt een tolk van 't Oude en Nieuw' verbond.
Die stadig swanger van een Goddelijke vreugd,
Ons, door zijn zede toonen
Kon naar den Hemel troonen,
En toonde ons hier om laag de Heirbaan van de Deugd.
Dit 't spoor alleen niet wees, maar zelfs trad rustig voor
Met onvermoeide stappen.
In bange ballingschappen,
Langs 't smalle en enge pad, den strengen kruys-weg door.
Maar nu ontslagen van het sterffelijke deel,
En reeds by God gestegen,
Door starre lichte wegen,
Blijft noch de Ziel tot zang geneygt, om stem en keel
Te paaren mer de toon der zaligen om hoog,
Daar God door Engle tongen
Word eeuwig lof gezongen,
Dat heel de Hemel juygt en galmt van boog in boog.

A. V. G.

L E S E R.

HEt is my (beminde Lezer) vry wat tegen, dat ik juyft mede een Boek in de Wereld moet brengen, en (ten minsten na schijn) ook deel hebben aan de algemeene Zotheyd van Boekmaak-lust, inzonderheyd in deze tijden, waar indagelijks de Wereld met Boeken, en voor al met Rijmeryen, zoo gepropt word, dat het eenen verveelen mochte, alleen maar de Tijtels en opschriften; 'k swijge de Boeken zelfs, te lezen. En evenwel hoewel onwillig moet ik, en vindē my (om verscheyden redenen) zoo veel als gedwongen. Zal derhalven (dewijl 't nu doch zoo is als 't blijven moet t' uwer onderrechinge, een weynig zeggen van 't Boek zelfs. Daar in hebbe ik voor eerst voor gehad, dat alle Rijmen hare mate ofte voeten en gelijkmatig getal van zyllaben zouden hebben, om zoo wel gelezen als gezongen te kunnen worden: nadien doch alle Rym ofte Gedicht, (na oud gebruyk en ook aard van de zake) behoord zoo wel leezelijk als zingelijk, en zoo wel zingelijk als leezelijk te zijn. Leezelijk, zegge ik, op zekere mate en voeten: 't welk van weynige Rijmers doorgians nagekomen word. Want gemeenlijk leyd men de syllaben na den zang of getal der toonen; daat nochtans veel eerde zang moeste geleyd zijn na de syllaben en dichtmate. Hier door was ik genoodzaakt veele zangen, of wijzen (zoo men 't noemt) anders te berijmen danze voorhenen berijmt zijn geweest. In de zake zelfs binde ik iny niet zoo zeer aan woorden en manieren van spreken ('t welk ook in Rijmen niet wel doenlijk, ende niet zeer aangenaam en is) als aan zin van de H. Schriftuure. Zoo ik daar in, yewers mochte missen; die in dezen wat beters voortbrengt, zal my ende allen vro-

men dienst doen. In mijn Rijmen en Dichten, zullen zonder twiffel, de rechte Oordeelaars en Konst-hebbers veel fouten zien, doch misschien op verr' na zoo veel niet als ik zelfs, Wat raad? het oordeel gaat wijder dan de konst, ik zieder meer in, dan ik altijd doen kan. En tegen dank moet ik zontijds een foute lijden. Volheyd en aardigheyd van zin (die voor al moet gaan) en bevalligheydt van woorden en syllaben, willen niet altijd zamen: immer met my niet. Fenige, die, zelfs kettters in de konst zijnde, andere nochtans daar voor, ende haar zelve alleen voor de rechte houden, zullen veele van de fouten, die eygentlijk fouten zijn, over 't hoeft zien, maar ondertusschen lichtelijk 't heele Werk voor een foute en voor konsteloos houden. Zeer wel, 'k gun een yder 't vermaak zijne opinie, ik ben voldaan, als maar 't Boek zijn opschrift voldoet, dat is, dat het u, Christelijke of tot Christeljkheyd bereyde Lezer, slichte, en met eenen vermane, 't zy door de stof of konst, waartoe voor al van nooden is dat het klaar en verstandelijk zy. In het welke, hoe grooten vlijt ook aangewend is, ik evenwel my zelve niet aliezins heb konnen genoeg doen; gelijk ik ook duchte den Lezer niet te zullen gedaan hebben. Derest al 't zamen, is ydel en buyten ons, die nergens van werk moet maken dan van 't gene dat vorderen kan tot onzer onsterflijk en heerlijk wordinge, die ik u van herren toewensche: God biddende, u daar in by te zijn met zoodanige genade en hulpe, als zijn Wijsheyd u van nooden acht.

Vaart wel

HEt gene in dezen druk , aangaande de verandering van het zingen van D. R. Kamphuyzens Liederen , aan te merken is , bestaat hier voornamelijk in. I. Dat alle de Liederen op een Sleutel gestelt zijn , om zoo veel tegemakkelijker te kunnen gezongen worden. II. Dat het eerste vers van alle Liederen op Noren gestelt is , op dat de rechte wijs van yder een zoude kunnen geleert en gezongen worden : uyt genomen de alderlaatste , die van Kamphuyzen niet en zijn , op datse , behalven door andere kentekenen , namelijk van een Romeynze letter , ook hier door van de zijne zouden onderscheyden worden. III. Dat er geen verandering in de wijzen gezocht is , daar 't niet behoefde of behoorde , te weten in de oude , wel-vloeyende en bekende wijzen , daar 't zoo verre van daan is , dat er veel eer met vlijt gezocht is : om alle diergelijke , by die gene die in 't zingen van Kamphuyzens Liederen geoëffent waren , op te zoeken , en die gestelt in plaatze van zoodanige wijzen , die tot noch toe in alle voorgaande drukken wel gevonden , maar om haar qualijk-vloeyende en ongemakkelijke zang , by na noyt zo gezongen worden. Daar dan geen zulke oude bekende wijzen te bekomen waren , zijn in plaatze van de voorgaande , nieuwe zangen gestelt , die wy hopen , dat met de aandacht en stichtinge der liederen (dat altijd des Zangers oogmerk behoort te zijn) beter over een zullen komen. Eyndelijk vind men verscheydene Liederen , die in vier of vijf zangen verdeelt zijn , van welke op het eerste een wijs was , en de volgende op de wijze van het eerste moesten gezongen worden , en alzo 't zelve verdrietig was , en dat daarom de volgende Liedjens meestentijd niet gezongen wierden , zoo hebt gy nu hier op yeder zang ook een nieuw wijsje , en dat in diervoegen , dat gy ze noch evenwel op d'oude wijze zingen kond ; zoo dat nu yeder van die Liedjens op drie , vier , of vijf wijzen kan gezongen worden. Ook zijn in het derde deel op eenige Uytbreydinge der Psalmen verscheyde nieuwe zangen by gevoegt . Gebruykt het tot uwer stichtinge , en vaart wel.

TOE-EYGEN-RYM.

Aan de

NIEUWELINGEN

in Christelijke Deugde.

ZANG:

Wie zich ter hooger schools geeft. Of Aldus:

I.

Gedie upr's werelds droom ontwaakt /
 Ten laat-sten zigt op 't pad geraakt / Dat
 door geduld en hepligheyd / Ten God-ge-
 lijken leven leyds; Ten leven en be-erffe-
 nis / Waar van 't geniet oneindig is Die /
 Nieuwelingen in den stryd / Vol
 moeds / maar niet ten eynde zigt.

2. Ont-

2.

Ontfang / en blyk dit Rijmen-werk ;
 De lessen van uwe Mede-kerk ;
 De lessen / die ik wensch en hoop /
 Dat gy / in uwes deugdes loop /
 Of al getrouwelyk belceft /
 Of beter kond / dan dieze geest ;
 De lessen upt uw 's Heeren woord /
 Wel dik / maar nopt te veel gehoord.

3.

Wat schaad de spoor' vooz 't willig peerd ?
 De leerzaam' / is nopt zat geleert /
 Dooz blazen raakt in byand 't geen smookt ;
 En 't vuur byand sterker / als men 't stookt.
 't Saad nutlyk al wat quaad ontraad.
 't Saad veel dat pet tot 't beste baat.
 Har veel 't ook komt / nopt quam 't te veel
 't Geen noodig is vooz 't nodigst deel.

4.

't Is waar / dooz kennis van Gods Zoon /
 Zijt gy des wer'lds begeert ontvloon.
 De zonde / daar g'aan waart gehecht /
 En dooz een raajen lust verlinecht /
 Daar over sucht en schaamt g'u nu /
 Daar van is nu de ziele schuw ;
 Die ziet gy nu met bet'ring's wensch
 En sinert / in uwen eben-mensch.

5.

In plaats van 't quaad / by u gepleegt
 Eer 't hart van dooling was ontceegt /
 Word nu (dooz waarheids dzift gepoet)
 Des Heeren jok van u geschoet.

En staat ook (zonder om te zien
 Na 't blinde doen van blinde Iken)
 De handen blijtig aan den ploeg:
 't Is veel. Maar Deel is niet genoeg.

6.

't Is niet genoeg op deze baan/
 Daar stil-zijn is / te rugge gaan;
 Daar drugde deugde trekken moet /
 En licht blijft staan / die zich niet spoed;
 Daar alle vuyl en vuylheids schijn
 Hyt Lichaam / Ziel / en Gerst moet zijn;
 Daar goed begin geeft blik van Loon /
 Maar trouw vol-duren eerst de Kroon.

7.

Waar lust is / maar geen nauwte weet /
 Haast beurt 'et dat men qualijk treed;
 Veel qualijk treen maakt spoedeloos:
 Door onspoed word men moedeloos:
 Door moedeloosheid / traag en flap:
 En dus (want quaad is quades trap)
 Maakt heel aan 't droomen die dreg-droomt/
 En valt wel / die aan 't glippen kooft.

8.

En recht als 't quaat te mets berflint/
 En tot het quaadsi by trappen klimt /
 Zoo mede 't goed. Want nut brengt nut.
 En d'eeue Deugd is d'anders stut.
 Wel weten baart wel-levendheid:
 Welweldoen / wel-bedzevendheid;
 Bedzevendheid / vastheid in Deugd;
 Deugds vastheid / vaste harten vzeugd;
 Vast

9.

Vast' harten-bzeugd / en nader smaak
 Dan 't onbergankelijk vermaak ;
 De nader smaak / een sterker tocht
 Na 't Leben dat'er word gezocht ;
 De sterker tocht / een sterker doen /
 Een nauwer trachten / rasser spoen /
 En (spijt / vervolging en ellend)
 Een manlijk duren tot den end.

10.

Hier is veel Leering en Gedicht /
 Dat / tot d' Onchzisten Ziel gericht /
 A niet in uwre stand en raakt ;
 Dan / 't sijst al wat in deugd vermaakt /
 't Is recht vermaak booz't bzoom-gemoed
 Al wat tot Waarhepds eere doet /
 Tot Waarhepds eere doet al 't geen /
 Dat ('t zy tot wien) spzeekt waarhepds re'en.

Stichtelijke

R Y M E N.

E E R S T E D E E L.

Onnut' en schadelijken Arbeyd.

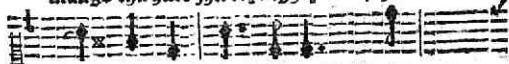
Hart op die gepl' gebicht of minne²

klachten maakt / En menig

maagd'lijk hart zijn reynigheyt ontschaakt,

Uw' zin werk is (als rechts) om

ziunen te verfraa-ven : Maar wat van zelber

wast behoestmen niet te zaayen.

- ² Hou op / verwoende kunst / van malle Malery /
 Het voedsel van qua'e lust en sieltsche zotterny ;
 De jong'en teere rijs bzeekt door ontijdig swaayen ;
 En wat van zelber wast behoestmen niet te zaayen.
- ³ Hou op tyd- quistig hoofd dat Logen- stori dicht /
 En d'onbedochte Jeugd verpdelt en ontsticht :

Een hongerige maag is niet geen wind te paapen ;
 En wat van zelver wast behoestmen niet te zaapen.

4 Hou op / verdwaasde ven die zotte eer zucht stijft /
 En loffelijk van Krijg / van Slaan / van Moorden
 schrijft ;

Die toren / wraak / en nijd / in 't harte doet vertaapen :
 Al wat van zelver wast behoestmen niet te zaapen.

5 Hou op / bewijfde hand / die / t wijl gy bezig zijt
 Met nieuw satzoen en d'acht / (te mild in geld en yd)
 Staag-an een nieuwe wind van zottigheyd laat waaps-
 en :

Al wat van zelver wast behoestmen niet te zaapen.

6 Hou op / die daagelijks een nieuwe bond boozsteld
 Tot m'ndering van Liefd en meerdering van geld ;

Die d'Arend tot een Bier / en Raabens maakt van
 Kraapen :

Al wat van zelver wast behoestmen niet te zaapen.

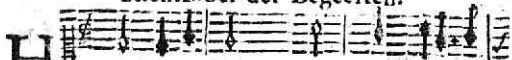
7 Hou op / bergiste tong / die 't volk in zonden bleep ;
 Die u een Lepster waant / maar lepdend haer verlep ;

En tot u valschen rooft Gods reden durft verzaapen
 Al wat van zelver wast behoestmen niet te zaapen.

8 Hou op / verdoolde Ziel / van u dwaaszinnig doen ;
 Hou op / zeggubdelijk de boosheyd nri te hzoen /

Berou en ramp zult gy van zotten arbeid maapen :
 Al wat van zelver wast behoestmen niet te zaapen.

Richtfnoer der Begeerten.

Epl-gierig mensch / wiens grond-gebach-

ten / t Geniet van lust en rust betrachten /

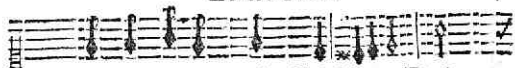

Den eysch van uw gemoed Is recht en goed :

Maar de wegen quaad / Die gy daar toe gaat :

Maar

Maar de weegen quaad. Zot kie-zen Doet

menig mensch zijn wensch verliezen.

2 Hy zoekt al daer niet is te binden /
Die zich door 't zienlijk laat verblinden,
't Is Liefd' die hem aanstouwt /
En ook weer houdt.

Laas! hy kreeg genoeg /
Nam hy niet te vzoeg :
Laas! hy kreeg genoeg gegeven /
Zocht hy 't Genoege niet in dit leven.

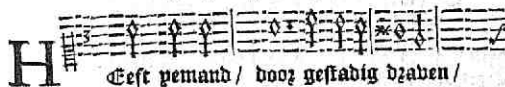
3 De beste Liefd' / is hier zich haten,
De trouwste Trouw / hier zich verlaten,
't Schijnt droefhepd / maar 't herblijd :
Want stof en Tijd

Van gewenste rust
En volmaakte lust :
Van gemenschte rust / onendig :
Is niet in 't Bluchtig en ellendig.

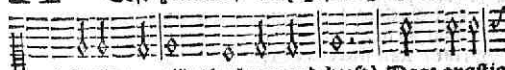
4 Ik weet een Stad die fondament heeft /
Gebouwt van die begin noch end heeft :
Daar vind (in vzeugd en eer)

De mensch zich we'er /
Die hem zelfs verliest /
En Gods weg verkieft :
Die hem zelfs verliest op Aarden :
O! wisseling waard om aanbaarden !

Godszaligheysds genoegsaamheyd.

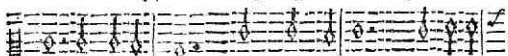
Heest pemand / door gestadig draven /

(Gelyk zontijds wel pemand heest) Door angstig
woelen

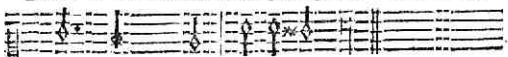
woelen en door slaven / dat hem geen Menschhe die d'er

leest / In overbloed / Van schat en goed / Te boben

gaat : 't Geluk dat dient hem zeer ; 't Geluk dat

dient hem : Maar Genoeg is meer.

2 Word pemand hier zoo hoog' verheben /
(Gelijk doch zelden pemand word)

Dat hy / in staag en pijnlijk streven /

Dan sterke eer lust aangepoort /

Dooz hoogen staat /

Romeynsche daad /

Of kloek verstaan / komt tot de hoogste eer :

't Is veel berwozven : Maar Genoeg is meer ;

3 Kan pemand / die d'er leest geraken

(Als doch geen mensch ter wereld kan)

Tot zulk geniet van aardse zaken /

Dat hy met rusten toe end' an /

Al ruykt / en smaakt /

Hoozt / ziet / en raakt.

Wat wellust geben mag : dit Luk loopt beer

En boben 't mensch'lijk : Maar Genoeg is meer.

4 GENOEG heeft niemand van de menschen

Dan die / in 't Aardsehe doozgestre'en /

Au vierd van Aardsehe hoop en wenschen /

En (met zulks als hy heeft / te vze'en)

Gerust en stil /

Heeft wat hy wil /

Wil wat hy heeft ; kan wat hy poogt en doet /

Doet wat hy kan ; een Heer van zijn gemoed.

5 Het Aardsch kan niemand zoo versmaden /

Dat hy meer dan hy heeft niet wenscht /

Dan die / van Aardsehe liefd' ontladen

En dooz Gods sterken Geest ontmenscht /

Na Beter tracht /
Op Beter wacht /

Van Beter / dat volmaakt en eeuwig is /
Te zullen erben / leest in 't hart gelwis.

6 Gewis kan niemand zijn van 't erben
Des grooten Heyls daar God me'e loont /

Van nimmermeer te zullen sterben /
Van steeds te woenen / daar God woont /
Van die / bereyde
Tot alle leyde

Dat God in zijnen dienst heet oberzend /
Den wil zijns Zoons blijft doen tot aen den end.

7 Belach nu / dwaze Weerelds-knechten /
(Hoe meeldig / rijk en hoog van staat)

Belachze die hier 't hart niet hechten :
Behalven 't Heyl dat noopt vergaet /
Krijgt / ongezoekt
Een slecht bedocht /

En (na uw arme oordeel) arme bloed
Al 't heyl daar gy met pijn vergeeft om vooet.

Lof van Deugde.

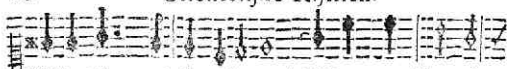
O Deugd/gy zijt soo schoone/ Gy zijt zoo schoon'en

waardig om beminnen : Gy zijt soo mild in 't

loonen / Van allen die dooz u zich selfs verwinnen /

Dat wie u ziet / En nochtans per heeft boben

u verhooren / Of zonder kennis En mensche-

Ijk begryp moet zijn geboren / Of dooz qua / wennis

En hoozen wil de reden heeft verloren.

2 Dooz Deugd/ is van de Beesten

De Mensch/ Godts e'el geschep / meest onderschepden /

Deugd plegen / kan de geesten /

Mids in ellend met vzeugde ober sypeden :

Deugd / wel gebat /

Is eenen schat /

Die niemant kan ontroben :

Deugd / by 't onwaardig

En heestig volk versmadigt en verschoben /

Acht God zoo waardig /

Dat hy/ om haar/ den mensch op-voerd na boben.

3 De Deugd/ waar van wy zingen /

En 't heyl begerig hart toe willen wijzen /

Heyd niet in doen van dingen /

Die heydens wijze mensche/ als deugd prijzen ;

Of die / geuzt

Dooz aardisch vernuft /

In lof zijn hoog gerezen :

Maar in 't betreden

Van 't Heylig pad / daar w' in Gods Leer van lezen :

't Is en reden /

Dat Loonders wil Loon-hebbers Wet moet wezen.

Noodiging tot Deugde.

Kan de Jonkheyd.

E zoete Meereminne/ Die zoo aantrek'lijk

zingt / Dat haar gezaug tot binnen / An

't diepst

- 2 Al is ze fchoon bepeereft
 En heelyk in rieraad /
 't Is ebenwel de wereld /
 Die niet al 't haar vergaat :
 Daar niemand (hoe ellendig)
 Zyn liefde oopt op lag /
 Zoo hy z' in haar inwendig
 En-oygeroopt bezag.
- 3 Verftop niet 's lichaams leden
 Met Wasch of dichte Wol /
 Maar heb 't verftand van reden /
 Het hart van aandacht vol.
 Gebzek van go'e bezitters
 Geeft qua' bewoonders fle'e.
 Deugds aanbng bzeugt wat bitters /
 Maar 't end veel zoetheyd / me'e.
- 4 Indten gy nu in domheyd
 Het merch van uweu tyd
 Op 't pad/ dat af-en om leyd /
 Dwaas lustelyk verflijt :
 Die nu zoo zoet komt troonen /
 Zoo fchoon en heyl rijk laat 't /
 Zal mer berouw u loonen ;
 En noch miffchten te laat.
- 5 Ik eysch niet dat gy rustig
 En vzoelyk laat te zyn /
 Maar dat g'u wacht booz' 't lustig
 Welks eynde loopt op pijn.
 Ik eysch niet dat gy 't minnen
 't Minn' lustig hart belet /
 Maar dat gy slechts uw zinnen/
 Op minnens waarder zet.

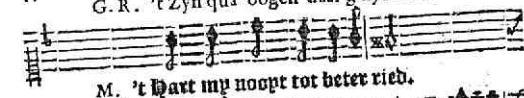
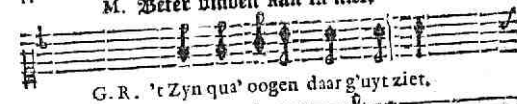
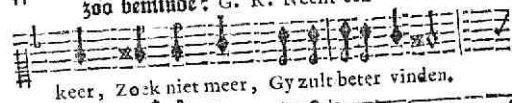
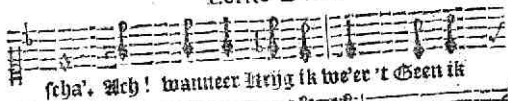
- 6 Ge willen 't Lieb' ontbeeren /
 Als tegen Liefds natuur.
 Des Minnaars hoogst' begeeren /
 Als / dat de minne duurt ;
 En minne kan niet duren /
 Als 't Minlijk word gemist :
 En epud'lijk volgt'er truren /
 Daar waan zich heeft bergift.
- 7 Laat schijn u niet verblinden ;
 Schrik niet voor deugds gedaant'.
- Gy zult ze zoeter binden /
 Dan gy in 't eerste waant.
 Allenken word hy machtig /
 Die ernstig werk begint.
 En Liefd is du bbet krachtig /
 Als zy Liefds trouw bedint.

Aanvechtings Opmerking

T W E E - S P R A A K.

Tusschen de Mensch en Goddelijke Reden.

Mensch, 't Hart is my benoutwt / Benoutwt (helaas!) tot
 in der dood ; Waar 'k my wende / Volgt ellende /
 Als een schaduw' na. In dit eenzaam
 woud' / wil ik / geperst door diepen nood /
 Luyd opt steenen / en beveenen, Al mijn ramp en
 scha' :

M.

2 'k Meyden / ik stond vast;
 't Geluk dat loeg my minlijk toe;
 Staats vermeeren /
 Schat en sere
 Scheenen my bereyd:
 'k Doelde my bezrast /
 En ne'er gebeld / ik weet niet hee;

't Luk / schoon henen
 En verduenen /
 Niet my 't harten-lyd,
 Die rooft my
 Zoo t'ontp'

Al mijn harts vermaken ?

G. R. Een die dy
 Los en vry
 Van ellend wil maken.

M. Quaad (eplaas) en weerd geen quaad.

G. R. Quaad weerd quaad, als't Godt toelaat.

M. God/ die goed is/ weerd geen baat.

G. R. Weeld beuoeyen, is geen haat.

M. 't Schijnt waar/ maar lieber noch had ik een ander
 raad.

3 Wat ik ren of loop/
 Hoe ik my zelven quel of pijn /
 Wat ik slabe
 Hoe ik drabe /

Laas! 't is zonder hucht.

Sterf/ vergeefse hoop/

Weg opt myn hart. 't en wil niet zyn ;

't Is al tegen ;

Heyl en Zegen

Zijn van my gelycht,

Is'er dan

Niet / waar an

My troost kan geschieden ?

G. R. Wis het kan :
 Vlied slechts van
 't Geen van u wil vlieden.

M. Wie kan bli'en/ als 't hart noch haakt ?

G. R. Die lang zoekt, en noyt genaakt.

M. Wie laat gaarn 't geen zoo vermaakt ?

G. R. Die noch beter neeft gemaakt.

M. 't Is waar/ als Beter komt/ wordt Snooder gaarn
 verzaakt.

M. 4 Moed / mijn Ziele moed.

Wat moed (belaas) waar op ? waar na ?

't Wardsche miss' ik ;

Beter giff' ik :

Maar wat giffens re'en ?

Widm' ook beter Goed ?

Het oog zeyd neen ; het hart zeyd ja.

't Oog kan liegen ;
't Hart / bedriegen :
Wien volg ik van twee ?

Onberent

Is my 't end /

Daar 'k toe word gedrevent.

G. R. Die ellend

Neemt en zend .

Wil u 't Eeuwige geven.

M. 't Eeuwige ? maar wie weet of waar ?

G. R. Uyt de Schrift is 't openbaar.

M. Waarheid is misschien niet daar.

G. R. 't Klaar bewyst hem zelve klaar.

M. Hoe zoet is 't droef vermoed een waar gelijke maar.

M. 5 Waarom was het doch /

Dat my het Onbergekelpk

In booz-tyden

Mijn verblinden

Dan te dezer stond ?

Laas ! ik zie 't bedrog :

't G'loof / niet in 't hart ontsankelpk /

Dooz 't inbeelden

(Van 's bleeschs weelden)

Lag slechts in de mond.

Hu is 't wat /

Maar dien schat

Wond ik gaarn noch klaarder.

G. R. Word niet mar.

Die toe-vaer

Criipt allenken naarder.

M. Ach ! die zag. Aldis gaat booz naam.

G. R. Eyn Geleor is aangenaam.

M. 't Zien daar by / waar ook bequaam.

G. R. Zien en G'loven gaan noyt 't zaam.

Deugd, die Deugds loon niet zier, draagt waarlijk:

Dengdes naam.

M. 6 Leef noch / hope leef !

'k Begin een ander heyl te zien ;

Dupstermissen.

De 'en 't my missen ;

Schijn had my verblind.

Kleef niet / zinnen / kleef /

Kleef niet aan 't geen / dat nach moet blien :

't Is al sterff'lijk

En bederff'lijk /
 Wat m' op aarden hind.
 Langs wat baan
 Zal ik gaan
 Na 't gelukkig leven?

G. R. 's Levens pa'en
 Vind gy staan
 In Gods Woord geschreven.

M. Die oordeelt de Weereld / mal.

G. R. Onrecht oordeel brengt ten val.

M. Och! die paden zijn zoo smal.

G. R. 't Rijke loon verzoet het al.

M. Wel aan / ik zie een weg die 'k bet bedenken zal.

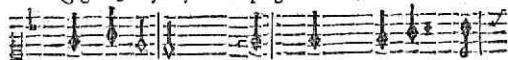
Middelen tot Heyl en Deugde.

T W E E - S P R A A K.

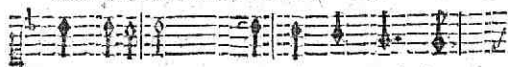
Tusschen Klager en Trooster.

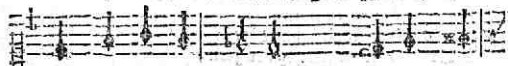
Klager] Ay my! wat plagen! Troost. Wien

hoor ik klagen? K. Een mensch, gedrukt door

veel ellenden. T. Daar is geen quaad soo

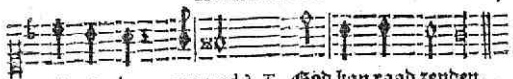

groot / of God kan 't wenden. K. God wend geen

zondaars quaad. T. Ja: als hy zonde laat, K. Maar

die

die niet kan, wat raad? T. God kan raad zenden.

Klager. 'k Wil: maar mis krachten.

Trooster Kracht wast door trachten.

K. Qua'e wensl maakt trachten onvermogen.

T. **Qua'e wensl wijkt door onzichtig tegen-vo gen.**

K. Na wensl te doen, is zoet.

T. Na raad te doen is goed.

K. Wensl word te sterk gevoed,

T. Maar 't is door logen.

K. 3 Wat voed qua'e wensl?

T. **Bezoek van kennis.**

K. Hoe kan de kennis Deugde werken?

T. **De kennis doet elks dings waardpe merken.**

K. Wat brengt dat merken in?

T. **Of groot' of klepne minn'.**

K. Helas! Domheyd van zin!

T. **Kan ondeugd sterken.**

K. 4 Wat raad tot domheyd?

T. **Merkt waar 't pad krom leyt.**

K. Wat vordert om daar toe te raken?

T. **Met hart en ziel geheel tot God te naken.**

K. Hoe naakt men God? T. **Te mer.**

K. Hoe eerst? T. **Door repn gebed.**

K. 't Hart is seer bezet.

T. Mer aardsche zaken.

K. 5 **Maakt ruymt' van binnen.**

K. Hoe zal 'k beginnen?

T. **Hoe groot u nood is / overweegen.**

K. Wat nutheyd is daar in voor my gelegen?

T. **Noods kennis die port aan.**

K. Waar toe? T. **Tot God te gaan.**

K. 'k Wil na uw raad betaan.

T. **Goe wyl krijgt zegen.**

Doolings Eynde

Onder den Persoon van een Recht-bekeerde.

Mien geest voel ik my dzingen Tot een vrolijk
 B. 6. A. 1. 2.

Lied. Doolijk mag de mensch wel zingen /

Als 't in God geschied. Hoe kan hy vreugd be-

dekken / Die na lang zoeken vind ? 't Moet

al na vreugde strekken / Als 't hart heeft dat 'er mind.

2 't Is vermakelijk te spreken

Van zijn Dwaasfennis /

Als bedroefheid's stof gewaken /

Vreugd' in plaatze is.

De mensch / dien / 't wijl hy wandert /

Het dool-pad valt heel zuur /

Gedenkt / als 't na verandert /

Met vreugd zyn avontuur.

3 Lang had ik vergeefs geloopt

In myn onverstand ;

'k Hoopte daar niet was te hoopen ;

'k Zocht daar ik niet band ;

Op snoob' en aardsche dingen

Had ik mijn hart gezet ;

Door lust tot byzphed / gingen

De zinne recht na 't net.

4 Moest ik het beminde derben ;

't Hart en had geen rust ;

Kond' ik het somtyds bewerben ;

't Stopte geznen lust.

't Verstand / dat ramp' sou schutten /

En wist niet hoe het zou' ;

Het hart / dat heyl wou nutten /

En wist niet wat het wou'.

5 Myn gedachten liet ik weyden /

Weyden / wijd en byzphed ;

't Een ding was van 't a'er verscheyden /

Doch 't zaam ydelhed.

'k Zocht waar ik zoeken konde /
 Doch op een dool kompas :
 't Word niet op Hard' gebonden /
 Dat noyt op Hard en was.
 6 God / die goed is / liet de stralen
 Van zyn heylig Woord
 Op mijn hart van bezre dalen ;
 't Licht sloeg plings hoozt ;
 't Hart uyt den stof geheven /
 Zay (doch door schemering)
 Een weg die na een leven /
 Dat beter was / toeging.
 7 't Goed was schoon dat zich vertoonde ;
 En / hoe 't naarder quam /
 Hoe 't in d'ooogen noch meer schoonde /
 En 't hart rot zich nam ;
 De Liefd' begon t'ontbuncken ;
 Door lust van 't heyl hier naaz.
 Niet zich het hart beduncken
 Een weg en was te swaar.

II.

Dus aanbing ik vast met bzeugden /

En (gelijk 't my scheen) Ging / langs 't rechte

pad der deugden / Maar het leven heen. Hog-

tans (hoe 't was) inwendig had noch de ziel geen

bze'e ; Ik boelden my ellendig / Maar wist

wist niet wie 't my de'e.

- 2 Als het hart had 't geen 't begeerde /
 Was het noch al pet ;
 Maar als z'haren wensch ontbeerde /
 Had de Ziel verdriet ;
 't Hart wou wel dengd beïnnen /
 Zoo lang 't geen Tegen bond ;
 't Scheen wel te staan van binnen /
 Als 't wel van bukten stond.
- 3 Van het grof vermaak der zonden /
 Die de wer'ld zelfs laakt /
 Was de ziele wel ontbonden
 En niet in vermaakt ;
 Maar 's bleschs subrijle lusten /
 En menig'gerlep begeert /
 Die 't hart meest kan ontruffen /
 Was noch niet al geweert.
- 4 En doe God nu diepe stroomen
 Van swaar ongebal /
 Van ellend' en kruys liet komen /
 Vaas ! was 't niemendal :
 De nevels die verdweenen ;
 Allenken vand de ziele
 Dat z' niet was dat geene /
 Daar z' zich eerst booz hiel'.
- 5 Liefde tot het zalig leven
 Had in 't hart wel ste'e /
 Maar de aardische Wiefd' (gebleven)
 Woond' en was'er me'e :
 De ziele wou gaarn na boben ;
 Mits dat z' ook hier troost vand.
 Het hart wou wel geloben /
 Maar zocht op aarden vand.

III.

W

Harom was het / O mijn Ziele / Daar gy

was

Hemelsch waard / Dat uwo lusten noch zoo
 bielen Ma de snode Ward? Gy aanbingt wel 't aan-
 schouwen; Maar noch niet klaar genoeg: Gy
 scheidt 's heyls vertrouwen; Maar
 't was noch wat te vzoeg.

't was noch wat te vzoeg.

2 Gy zaagt wel het Land van Brede /

Als dooz eenen mist;

Maaz op 't pad / dat gy moest treden /

Was niet wel gegist;

Gy woud / dooz weyn ig leerens /

Nicht weten wat het zy.

Wat anders is van veerens /

Wat anders van nabij.

3 Zoo lang God de aardsehe zaken

Hoch in doozspoed liet /

Hoorde gy wel van verzaken /

Maar verstond het niet:

Dooz swakken lust gedreven /

Vestond gy zomtyts wat /

En woud wel overgeven

Maar niet al wat gy had:

4 Dooz gebrek van wel te weten

Wat zulk heyl aan-langt /

Santa jeerd' ik my een keten

Van 't geen niet r'zaam hangt:

Ik wou' twee dingen knoopen /

Daar aan geen knoopen is;

Twee wegen teffens loopen /

Maar liepze beyde mis,
 't Hart/ tot tweederley genegen /
 Stond staag wankeloh:
 't Een was 't ander in de wege:
 't Ceutr'g / 't Dergankeloh,
 Het aardseh niet blyt te zoeken /
 Was niet bot-upt mijn zin;
 Het Hemelsch te bekloeken /
 Belette d'aardsche minn'.
 6 Dus na beyden zoekend' / zocht ik:
 Geen van beyden wel:
 Van 't vergeessche zoeken brogt ik
 Niet dan hart-gequel.
 'k Sloeg acht wat and're zeyden;
 Doch al haar troost was wind:
 Laas! die my wilden leyden /
 Die waren zelver blind.

IV.

G E-loof allenken klepnder / Waar
 heel te niet geraakt / Zo God 't g'efigt niet
 repnder Had / door zyn Woord / gemaakt: De
 schat van zyn genaden Wierd my soo opge-
 daan / Dat ik den Lebens paden Gantsch
 klaar doorz' my: sag staans.

2 Doo? 't Woord wel t'oberdenken /
 Wand ik de Deugd zoo schoon /
 En 't loon dat God wil schenken /
 Een zulken waarden loon /
 Dat wie der na wil baten /
 Noodwendig bleesch en bloed
 Met al wat aardsch is / haten /
 En gantsch affweeren moet.
 3 Ik zag / dat zulk verzaken
 Geen bryghepd en laat
 Tot roozn / verwijt en wzaake /
 En al wat suert of schaad ;
 Tot pracht / tot heerschig dwingen /
 Wyandig wederstaan ;
 En geen van al die dingen
 Die d' Wardsche liefd' boozstaan.
 4 Drees stand (zag ik) kon maken
 Datm' hier ziel-rustig leeft.
 Geen onrust kan hem naken /
 Die alles overgeeft.
 Die niet heeft / daar het herte
 Hier troost heeft / of op staat /
 Geboelt geen zielen smerte /
 Als God wil dat men 't laat.
 5 't Gezicht van God verkregen /
 De'e my met grond verstaan /
 Dat ik van beyde wegen
 Maar een alleen moest gaan.
 't Minst moest booz 't meeste wijken :
 Te groot was my 't verscheel ;
 Het Wardsche liet ik strijken /
 En koos een Hemelsch deel.

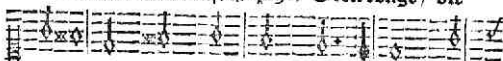
V.

 H Et best heb ik verkoren / Dies is mijn
 hart verblijd : Deel lust is hem geboren /

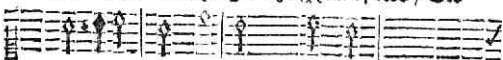
Die

Die sijn Quel-lust is quijt. Geen tonge / die

de zoetheyd / En bzeugd' opt sprak of ried / Die

om en in 'r gemoed leyd / Daar die

keur recht geschied.

2 Maar mer wat bzeugden stroomen

Woerd na de ziel verbult /

Die van Deygd ingenomen

En innerlijk dooz zult 't /

Van quaad en zond geschepden /

Ju een is met haar God /

En dooz geweld noch bleyden

Afstreed van zyn gebod.

3 Wat Bzeugd zie ik my moeten /

Ju ik ben op het pad /

Dat toe end' a'n de boetek

Recht bzeugt na Godes stad !

Van 'r Wardsch ben ik onthouden ;

Mijn God en ik zyn een :

Sterf ik maar steeds der zonde /

De hand kan noyt ontween.

4 Odubbel / dubbel zalig /

Die zoo hier is gepaart !

Wat tong is soo schoon talig /

Die immer na zyn waard /

Kan na zyn waard opt spraken

De soerheyd van dien hand

Die ons / booz bzes van breken /

Gods Geest laat tot een pand ?

5 Mijn God / die / mijns gedachtig /

Dooz eerst my hier bekleent /

En na met u soo krachtig

Hebt dooz um Woerd vereent /

Maak desen grooten zegen
 Beduurzaam over my /
 Tot dat ik / opgestegen /
 In wesen by u zy.
 6 Wilt / Heplig God / my toonen
 En doen bemerken klaar /
 Of yet in my mocht woonen /
 Dat u noch tegen waar :
 Noch waar / of worden konde ;
 Op dat ik 't flux uytroe' /
 En geener sonden woude /
 Bedekt in 't hart en boe'.

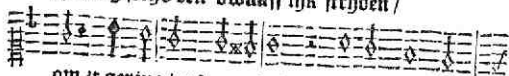
Christelijk Gevecht.

I.

Van te strijden wil ik zingen / zingen een
 aandachtig Lied : Hoe de Mensch / die
 wel wil strijden / heeft te stryden / en hoe
 niet. Al de wereld is vol strydens : strijden is
 mentgerhand : Strijden dijd zomtyds tot eere ;
 strijden diend zomtyds tot schand.

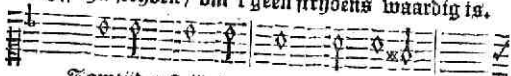
Menig strijd een dwaas'lijk strijden /

om 't gering / op 't ongeleis : Menig strijd een

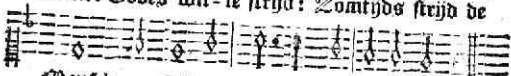
twis'lijk strijden / om 't geen strijdens waardig is.

Zomtijds strijd de mensch een strijden

dat met Godes wil - le strijd : Zomtijds strijd de

Mensch een strijden daar den Hemel in verblijd.

2 **Christen** Mensche / wilt gij strijden; strijden / dat gij

overwind ?

Overwind / dat gij der Kroonen Kroon voor u bereydet

vindt;

Zoo moet gij verstaan en weten / waarom gij den strijd

aangaar ;

Wie uw Vriend ; welk het Wapen daar men hem me'e

wederstaat.

Die niet weet waarom hij strijdet / volgt niet recht zijn

Capiteyn :

Die sijn Vvands niet is kundig / acht hem / tot zijn

(schare / te kleyn :

Die niet heeft waar me'e te strijden / schoon hij al den

strijd niet vrent /

Wordt in 't strijden licht verflagen / of geraakt straks op

de blucht.

3 't Strijden dat gij hebt te strijden / is om aardsehe eer

noch lof ;

As om geene Werelds lusten / vrienden / magen / hups

noch hof ;

Is om niets Der gankelyks; het zy wat Weelde/ Eer/ of
Schat:

Christenen zyn hier Aytlanders / zonder vaste Erf of
Stad.

Wie zal streyden om 't verwoerden van het geen hy niet en
acht?

Wie kan bechten om't behouden van't geen hy noch heeft
noch acht?

Wie wil krijgen om't verkrijgen van een ding't welk/als
hy 't heeft/

Groot gebaar van meerder schade/met veel angst en soz-
gen/ geeft

4 't Streyden dat gy hebt te stryden / utwe Slag dient
gy hier slaat /

Is niet met den swakken Mensche / die uyt bleesch en
bloed bestaat:

Is niet met den swakken Mensche / die uyt stof te saam
gebracht /

En genoodschikt om te sterben / kleyn en nietig is van
kracht:

Is niet met den swakkē Mensche / die u (hier op aerden'
bzeemt)

Als hy alles komt ontnemen / dan noch niets van 't utwe
neemt:

Is niet met den swakken Mensche / die maar aan het
lijfen tast /

En / wanneer hy komt op 't hoogste / 't leven neemt / en
u ontlast.

5 't Strijden dat gy hebt te stryden / en in God ge-
streden word /

Is met Staal noch eenig Wapen daar men Menschen
bloed me'e stort.

Wat behoest hy 't W'ren harnasch die alzulken byand
heeft /

Welk / uyt bleesch noch bloed bestaande / 't zienlyk lijf
geen wonden geeft?

Waar toe zal hy 't staal gebuyken die al's Werelds
Schoon en Zoet

Niet soo waard wil noch kan achten als een druppel
Menschen bloed:

Als een druppel bloed van Menschen: dien men altijd
goed / hoor quaad;

Zegening / hoor bloek moet geben; liefde schuldig is /
hoor haat.

- 6 't Strijden dat gy hebt te stryden/ is om't eenwig He-
 melsch Goed /
 't Goed soo zeer van hem benijdet met wien gy hier strij-
 den moet :
- 't Is om Eer die van den waren Eerder/ God/wozd toe-
 gelepd ;
 Eer en lof/ waar van de Kroone niet verdozt in eenwig-
 hepd
- 't Is om Rijkdom en om Schatten die noch roest noch
 mot en schend :
- En bewaart in 't hovenst' Zoben / dief noch roober opt
 outwend :
- 't Is om een de hoogste Wellust/ die steeds duurt/ en soo
 verzaad /
 Dat de lust om haar te pzoeben nimmermeer nochtanz
 vergaat.
- 7 Uwve Opand (sterk / ja sterker dan al wat zich sterk
 beroemd ;
 Dozt en God van dese wereld/ in Gods Woord te recht
 genoemd)
- Is een Geest, niet Een ; maar menig/ en van talleloos
 getal :
- Ote u om gaat / hoven sweeft / en stebig loert op dijnen
 bal :
- 't Is Hy/ die des vleschs begeerten en der zinnen eppen
 lust /
 Door veel dupzend Listigheden regen u ten stryde rust :
- 't Is Hy/ die de schalke bonden van zyn Dienaars (hier
 en daar)
- Weet te sturen : uwve Opand is de gantsche Helsehe
 schar.

II.

W

't Wpen dat gy aan moet hebben / daar gy
 mede moet te held / Daar gy strydt me'e moet be-
 gin-

ginnen tegen 't Geestelijk geweld / Tegen al't be-

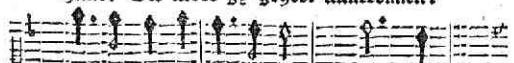
zog en listen van een soo gestwind Opand / Is het

Geestelijke Wayen 't welk uw God u schikt ter

hand. Dit moet gy geheel aantrekken:

niet een stuk en mag'er van: (Waar men

hem maar bloot kan vinden / treft men

straks zijn / Opand a'u) Dit moet

gy geheel aantrekken / om wanneer 't aan

't strijden geld / Vast te staan; en onbes

weeglijk / u te dragen als een held:

2 Een Soldaat / om onbelemmert / rap / en vast te zijn
van te'en /

Moet

Moet geschoort zyn met een Gordel rontsom om sijn len-
den heen :

Een goed Christen / om tot strejden flux te zyn en vast te
staan /

En door 's Wyfs vermaak en lusten nimmer traag 'lyk
toe te gaan ;

Nimmer pet te sluymer-oogen : moet Gods Waarheyd
(die hem wijst

Hoe men 's Wyfs behoeft' / en alles wat de Wereld acht
en pyft,

In zyn waard' en maat moet schatten en gebuyken)
vast en stijf

Rontsom om zyn hart behouden / als een gordel om het
lijf.

3 Om het hart (fonteyn des lebens) van quetzuur te
houden by /

Heeft een aardich Soldaat van nooden dat zijn boest be-
harnascht zy :

Om zijn hart (fonteyn van Deugde / en van alle doen en
laat)

Scheut- en steek-by te bewaren booz al 's Duyvels list
en raad :

Om den lust en wil tot zonden / staag en ernstig te ver-
hoe'en /

Heeft een Christen Krijgsman Deugd-lust en Regtvaar-
digheyd van doen :

Deugd-lust / die hem een Borst-wapen en onbreekbaar
staal verstrekt

Tegen inbreek der begeerten / die de duyvel steeds op-
wekt.

4 Een Soldaat / die in den oorlog menigmaal verplaat-
sen moet /

Heeft van doen (om wis te treden) sterke Schoenen aan
zyn voet ;

Een goed Christen / die op aerde heeft een ongestadig lot /

Als hy heeltjds veel moet swerven / in den dienst van sijn
nen God /

Brengh / alwaar hy komt gewand'len / waar hy aan land
of verkeert /

(Naden aard des Euangelijs , hem van zynen Heer ge-
leert)

Brengh / alwaar hy komt / als Schoenen aan zyn voeten
booz sich me'e

Een gemoet en hart dat vaardig en gewillig is tot vre'e.
s 't Grootst

't Grootst gebaar dat een Soldaat heeft / is / van
 steen / vuur en geschut ;
 Om dit wel te kunnen mijden / is hoor al zyn Schild hem
 nut :
 't Hoogste leed waar me'e de Dupbel / als hy heeft bes-
 geefs bekoord /
 't Christen harte komt bespringen / is verbolging / haat /
 en moord.
 Dit zyn's Dupbels vuur'ge schichten / 't wapen daar hy
 sterkst me'e kampt.
 Hier is ons 't Geloof van vooden / als een Schild daar
 't al op schampt.
 Wat vzaagt hy na galg / na rad / na zwaard / na vuur
 na alle quaad /
 Die 't Geloof heeft / dat God alles loont met loon die-
 noyt vergaat ?
 6 't Laatste stuk van zyn Schut-wapen dat een
 Krijgs-man neemt / en zet
 (Om hoor wonden te bezijden) op zyn hooft is sijn Hel-
 met:
 't Laatste stuk van uw' Schut-wapen 't welk gy / (nu tere-
 streyd bereyd)
 Moet aanbaarden / is den Helm van wisse Hoop' der
 Zaligheid:
 Hoop' die uw verstand en zinnen vast doet staan in
 Christus leer /
 En door geene tegenheden / denken om een ander Heer.
 Hy zal vruchten nochte bluchten / die / met zulken Helms
 voorzien /
 Harde slagen kan verdragen / en den Dupbel 't hooft durf
 bien.
 7 Niet genoeg is 't / dat een Krijgsman schut en scherm
 hoor wonden heeft /
 't Swaard moet hy daar neven dragen / daar hy selfs
 me'e wonden geeft ;
 Niet genoeg is 't / dat een Christen heeft waar meed' hy
 quaad afweerd :
 Maar hy moet oock 't Swaard aangoeden / daar hy zich
 en met verweerd /
 En party de vlucht doet nemen : ja zoo dapper komt
 aan hoor /
 Dat hy eynd'lijk 't strijden myde. Dit is 't Swaard des
 Geests, Gods Woord:
 Woord / dat alle's vpaand's listen klaar ontdekt en van
 ons dypst /

En in Waarheid, Vrede, Deugd-lust, G'loof, en Hoop
de Ziele stijft.

8 Christen Krijgs-held / dit 's uw waap'ning daar g'p
me'e ten slag moet tre'en.

Hier niet heeft uw Capiteyn / de Zone Godes zelfs
gestre'en:

Zelfs gestre'en / en overwonnen. Maar noch een ding
hoort 'er by:

In 't Gebed moet g'p ook waken en geduurzaam zyn /
als Hy:

In 't gebed en ned'ig smeecken / 't welk / als 't up 's geestes
grond op schiet /

Als een pijl ten Hemel gaande / maakt dat g'p veel hulp
geniet:

Hulp / waar dooz g'p 't Geest'lijk Wapen sterker dan
dooz heen begeert;

Zoo begeert / verkrijgt; verkregen / houd en wel ge-
bruyken leert.

III.

Die Kroon is niet zoo waard en zoet /

Waar aan men licht geraken kan / Dan

die / gehaelt dooz sweet en bloed / Niet staat ge-

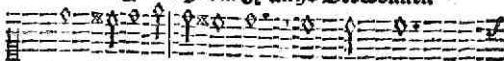
reed dooz alle man.

2 Dat d'Wardsche mensch het hoogste Goed
Goed-unkentlijk verhoppen d'ers /
Is omdat hy niet wel bez'ood

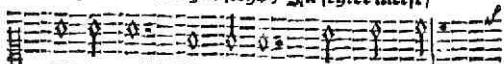
De waardighepd van 's Hemels erf.
 3 Die in zyn harte na waardp
 d'Onsterffelykhepd heeft geschat /
 Geloofd' eer dat s'er niet en zp /
 Dan dat menz heeft dooz lichter pad.

Voornemens Bekractinging.

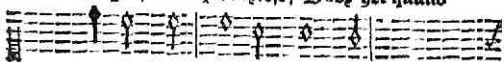
G **H** klaagt dat gp altyd Verwonnen

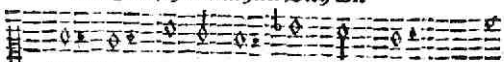
word in d' innerlijke stryd ; Na schier meest /

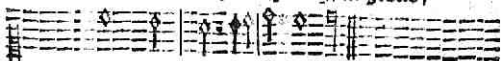
Als de geest / Diep hebzeest / Dooz het quaad

met gantscher krachten Zich wil

wachten. Daar de zond Houd haar grond /

Helpt geen trach - - - ten.

2 t' Voornemen geeft geen baar /
 Soo lang noch t hart de Liefde leven laat.

Daar die blyft /

Dozt en dzyft /

Sterkt en stijft /

Doed en stoutrize d'aardsche zinnen.

t Sterkst moet winnen.

Soek / waar t zp :

Hier moet gy

't Werk beginnen.

3 Wilt gy dat t vuur niet brand :

Zoo doof het uyt / of doe het aan een kant.

Die Party

Laat boogdy /

Hoe kant hy

Opt (hoe vast ook boozgenomen)

Boven komen ?

't Is te slecht /

Sich (noch knecht)

Heer te droomen.

4 Ontwoztelt nimen boom /

Indien gy wilt dat daar geen vrucht van koomt.

't Is de Leer /

Die de Heer

Gaf wel eer :

Alles (om zijn School te naken)

Te verzaken.

Roep Lied' uyt :

Nu besluyt

Zal Dit raken.

Weldoen en vrolijk zijn.

E Er gy / Vriend / van hier vertrekt /

Wilt my bid ik / doch ge denken /

En met rijm / dat troost vertrekt /

Gunstig ouwerdiend beschenken.

2 Schenkt my van de Troostel-wijn /
 Waar met u' Opper-schenker vulden
 Alwe kruph in druk en pijn /

Die 't u al deed buldig vulden.
 3 Zorge / ziekte / harte-leyd /

My gestadelyk omringen :
 Wroeying my een herte bryd /

Dat myn ziel niet kan ontspringen.
 4 Wiehe u wonderd dat ik ga

Tot een die heeft meerder lyden :
 Ik Weet niet vziend / maar ik versta

Dat gy vaster zyt in 't stryden.
 5 Elk zyn quale swaarder weegt /

Doch die Godes gunst mag nutten /
 Licht in geen gebaar beweegt

Dooz d'onwankelbare stutten.
 6 Of my zlekte / druk / gebaar /

Ballingschap / ja dood omranden /
 Smaakt' ik Godes gunste maar /

Breken zoud' ik al hun banden.
 7 Maar Godes trooste / gunst of Geest

Kan ik in mijn ziel niet smaken :
 't Lijf geplaagt / de Ziel bebbeest /

Lydens troost bergeest na haken.
 8 Dit is / vziend / mijn opper-quaal /

Quale grootst van alle quaalen /
 Daar by mijn druk altemaal

Weerdig niet is om verhalen.
 9 Hoewel ik mijn qualen schat

('t Zp bekend' of zeer verborzen)
 Wel zoo swaar om swelgen / dat

Menig zoud daar aan verborzen.
 10 'k Weet de tyd die alles slijt /

Slijt het tijdelijke lyden ;
 't Lyden maakt geen ziel onblijd

Dien Godes Geest en gunst berblijden.
 11 Maar die ziel en lichaams hepl

Mist / die creed onwisse treden /
 Struykelt op den weg onhepl /

Dalt en breekt vast al zyn leden.
 12 Van den drank u toegebeelt /

Deelt my weder in 't medoogen /
 Eer mijn quaal te veel herbeelt /

En ik werd in 't graf getogen.
 C 3

13 Van de sterksten gy gesterkt /
 En getroost door d'ouwer Hoeder
 Door Gods Geest (die in u werkt)
 Bid ik / troost uw mede broeder.

14 Eer gy dan vertrekket vziend /
 Aemt my eens in uw gedachten /
 En my met uw gaben dient /
 Om mijn Ziele zeer te zachten.

Amicus tuus quem nesci.

2^e Auteurs aan N. N.

D It lang (door ziekte' vertraagt)

rijm werkje zend u toe Een die in
 vzienden dienst wel swak / maar noyt is
 moe'. Niet als die dat sich
 roemt 't welk uw gedicht hem hiet /
 Maar als zulk die / ten deel / Gods
 Recht ten minsten weet :

2 Niet om dat gy van hem behoefte te zijn geltert /
Maar om dat gy 't van hem zoo ernstig heb. begeert /
Niet dat hy dit of dat op u alleen jeyst past :

Maar wil slechts dat gy zelfs / by zelfs in t harte tast.

3 En staat het zoo niet u als uwe pen my zeg :
Quaals oorzaak / en ook hulp / hebt gy hier alle bep.
Maar hebt gy 't slechts niet lust/of om de kunst gestelt :
Soo is 't vooz die zoo zijn als uw gedich: u meld.

4 Dooz my / het is my ernst: en t waar meeld in mijn
geest /

Dat slechts de reden troff / en gy by t dicht niet preeft :

Dat slechts de redens kracht tot Deugdes daden dreef /
En ik by eeuwelijks verachte rijmen schreef :

5 Dat slechts een Ziel hier dooz geraakt' upt 's doods
gedaar /

En mijnes naams gerucht by eeuwig donker waar.
Gebruik ik / daar ik kan / behalligheyd van konst :

Niet my / maar t geen ik zeg zoek ik daar mede gonst.

6 Een zickelijke maag (hoe wael t ter ziek' niet geest)

Neemt 'e bitter beter in / als t zoet omstrijkel heeft.

Het cterelijke dat en geeft den drank geen smaak ;

En nochtans doet het me'e den drinker al vermaak.

7 Dooz lust / noch goed noch quaad / te leyden / heeft
bescheyd /

Wanneer de lust (hoe kindsch) dooz waan tot waarheyd
lepd.

Hier tusschen / vind uw geest hier in yet nuts of zoets :

Gebruiket / en dank God / Beschaffer alles goeds.

Weldoen en vrolijk zijn.

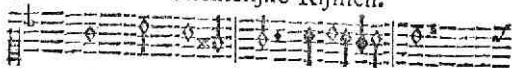
T R O O S T - R Y M.

B

Enaude Mensch / die by 't heel

bul-dig lijden / Dat grof en

dicht van buypen komt bestrij - den /

Maan dieper quaal inwendig swanger gaat /

En met u zelfs (belaas ;)

niet wel en staat :

- 2 Die vast herbwert in 't net van nare wroeging/
 Heeft zonder vreed / en ware harts benoeging :
 Uw nood (ik ken 't) is groot / ja ober groot /
 En doet u daags wel meer dan eenen dood.
- 3 Hulp is uw wensch ; vertroosting / uw begeren,
 Die smert erkent / heeft wil om smert te weren ;
 Die wil / zoekt raad ; die zoekt / vind dit of dat ;
 Die v'ingang vind / raakt licht ten eynden 'r pad.
- 4 Hulp is uw wensch : en ebenwel kond 't wezen
 Dat ware hulp uw quaal niet zou genezen :
 Om dat misfehien het hart / al ziende blind /
 De smert wel haat / maar noch de wond bemind :
- 5 De smert alleen gezint is te verdzijben /
 Maar smerts fonteyn / ter schuyt / wil laten blijen :
 Waar dooz 't dan zucht en hoopt na medicijn
 Die 't of noyt vind / of die niet heeft dan sehijn.
- 6 Verwondert u de vzeindhepd van mijn zeggen ?
 't Hept diep en vast al war men gaarn laat leggen.
 De mensch bedzlegt een ander / als hy kan :
 Syn eygen hart bedzlegt hy toe end' an.
- 7 Wel aant dan die u zelven recht bekennt zijt /
 En 's harts bedzog dooz scherpe macht ontwent zijt :
 Of valsche vrees / of ziekte / of zonden zijn 't :
 Dat vzeugdeng Zonn' uw Ziele niet beschijnt :

8 Waan-schrik/ en angst upt mangel dat in 't bloed is
 Of krijgt / of houd geen plaats / wanneer 't gemoed is
 Dooz waarhejds leer genadelijk verlicht /
 En van Gods wil ten rechten onderzicht.

9 Die Godes wil upt 't Woord zijn Zoons verstaan
 heeft /

Weet of hy upt of na 't rechtlood gegaan heeft :

Dies hoelt zijn Ziel noch sinert noch hart-gequel/
 Dan als zijn gang af-raakt van Gods bebel.

10 Kom nu die gaarn uw harten-leed zoud koelen /
 En niet kond recht van 't geen gy boelt / gevoelen :

Zijt gy belust te weten / waar 't u let :

Kom spiegel u in Gods holmaakte Wet.

11 O! hebt gy die getrouw'lijk nagekomen :

Weg met de breez en 't ongegronde schzomen :

De nebel rupmt / de bullebak verdwijnt /

Die uwe ziel ten onrecht heeft gepijnt.

12 Het Goed Gewet / upt weldoens kund geboren /
 Reemt we'er zijn plaats / dooz kleyn verstand verloren :

Doet we'er zijn werk ; en / vyz van d'pdle smart /

Geest Godes vzeed' een herberg in het hart.

13 Zoo 't zonden zijn (gelijk men meest ziet beuren) :

Die u den Geest ontroostelijk doen treuren :

Daar is / daar is geen ander troost noch raad /

Dan dat gy suel van zonden u onrlaad'.

34 Is 't heel licht 't quaad van uw boozgaande leven /

(Doch nu niet meer met wil van u bedzeven) :

Dat u dien beul in uw' gemoed aan-boed :

Dooz leden schuld quijt God om ware boet.

15 De goede God ziet maar op 't geen dat nu is.

Daar 's Menschen hart hol upt van zonden schuld is /

Woed oude schuld / hoe dicht op een geklist /

Dooz boet en he'e geboet en upt-gewischt.

16 Maar zijn 't in u de noch gepleegd' onbengden /

Die 's harten grond wan-hopelyk ontbeugden :

't Is meer dan recht dat gy geen leven hoopt /

Zoo lang gy noch des' doodes pad inloopt.

17 't Is meer dan recht/dat gy/noch onrechtvaardig /

Dat quellen lijd. Die Helle zijt gy waardig /

Zoo lang u Ziel geen beter vzeucht en schaft.

Zulk roept om troost / die nutter is gestraft.

18 Belet Godes mondt de sprake niet 't outijde :

Zy maakt bedzoest / maar om te doen verblijden.

In 't zoudig hart is 't woegen als een zout /

Daar 't God een wijl van 't heel verderf dooz hond.

19 Met recht derft hy Gods ober waarde by- vand /
Die vriendschap houd met Gods gesworen by- vand.

Die repne God leyd in zijn eeuw'g rijk
Niets / niets onreyns. Gelijk bemind gelijk.

20 Des erfs waar- vand en wil u God niet geben /
Van als hy 't erf u al heeft toe gescreven ;

De erffenis en epgent God u niet /
Zoo lang hy noch de wereld in u ziet :

21 Zoo lang gy noch word ongetrouwt behouden /
En wetens blijft ook in de minste zonden ?

't Zp wat 'et zp van al wat is of leeft /
Waar dooz uw hart in deugd beletfel heeft :

22 't Sp wijs / 't zp kind ; t zp vrees dooz schand /
Dooz schade /

Dooz azremoed / dooz all' hoe groote quaden ;
Het bonnis staat : Na nu de mensche zaapt /

Word of de dood of 't leven / na / gemaapt.

23 Het bonnis staat / de weg is klaar getozen :
Mijn Leerling en kan hy geenzins wezen /

Die alles niet op aarden en verzaakt.

Wat upblucht noch ? de reden is te naakt.

24 Wat is 't (helaas) of schoon de mensch/by vlagen /
Dooz een gezocht en ongegrond behagen

Sich zelven kleyd of troost geeft in de zond /

En stopt met kracht Gods mebe-tyg den mond ;

25 t Kan wel een wijl bedriegen / maar niet helpen :

De wonde wel bestolpen / maar niet stelpen.

In d' asch word 't buur gedekt / maar niet gedooft :

En tegen dank word waarheyd noch geloof.

26 Zijn eygen hart en kan geen mensch ontbluchten.
Ook mijs in vzeugd doet hem de knager zuchten.

En schoon g'u zelfs spraag-upt bedriegen kond't :

Wat is t als t komt op 's levens laatste stond ?

27 Van opent eerst het hart zijn diepste kameran ;

Van spreckt hy klaar / dien gy nu of doet stameren /

Of t eenemaal de dzoebe spraak berstopt /

En willens niet kond voelen dat hy klept.

28 Het eeuw'g quaad / t onepdelijk verderben :

't Verschriklijk buur / 't on-weder leeflijk sterben /

Sal / in t genaken van dien oogen blik /

't Hart schrikken doen met ver een ander schrik :

29 Met dupsent werf groufsamer angst doen schzo-
men /

Dan nu noch wel in 't wankel hart kan komen /
 't wyl 't leven staag meer levens hope teeld /
 En langer tijd van dag tot dag verbeeld.

30 Ach! sware pijn! onmoog'lijk uyt te spreken /
 En by geen pijn op aard / na waard geleken /
 Wanneer de mensch zijns wezens eynde ziet /
 En noch van God noch Wereld troost geniet!

31 Stamp-zalig mensch / hou op van schemer-oogen /
 Heb niet u zelfs / heb niet u zelfs me'edogen,
 Dooz lange pijn kies korten arreheyd,
 Volg Godes Geest / terwyl hy u noch leyd.

32 De eerste uur moet daar toe aangenaam zijn,
 Die 't nu niet is / kan morgen min bequaam zijn,
 Geen mensch heeft boz van t minsten stypen tijd,
 Verlaat het quaad terwyl gy 's machtig zijt.

33 Verlaat het quaad / eer t zelfs u gaat verlaten,
 Gaus geveen (hoer bitter) kan niet baten,
 Qua'e raad beiraad: beiraad maakt achteloog:
 Achteloosheyd broept Zor en Bot tot Boos.

34 Des Moorders eynd (waar van het onrecht duy-
 den

De Ziel vermoord van veel onwijze luyden)
 Bedrieg u niet, Want wat bescheyd hebt gy
 Dat het juyft zoo met hem was als met vy?

35 Wat hy (als gy) booz die zijn laatste stonde
 Wel opt tot hoet bequaamheyd heeft gebonden?
 Wat hy / booz die zijn laatste troost begeert' /
 Zich niet al lang te hooren heeft bekeert?

36 Hier gaat gy los; En nochrans moest gy vast zijn;
 Indien 't met grond op u recht kon gepast zijn,
 Al wat gy hebt / of waar gy op kond zien /
 Wat is 't? helaas! Een ver-gehaalt Misschien.

37 En schoon 't waar zoo gelijk gy t waant te wes-
 zen:

Waar hebt gy opt in 't heylig Woord gelezen /
 Waar is beloft uyt Godes mond gedaen /
 Dat het juyft soo met u / als hem / sal gaan?

38 Waar Godes beloft soo klaar niet als de Zon is /
 Daar gaat de mensch onwijffelijk op 't onwis:
 Die 't onwis kiest / heeft in 't gevaar (schijnt) zin;
 En die t gevaar bemind / vergaat'er in.

39 Wat zal ik meer? 't Geen gy my nu ziet spreken /
 Welde gy uo hart u dagelijks toe spreken,
 Uo hart / dat (dooz onlust op 't rechte pad)

Dan God / misschien / meer heeft dan 't gaen wel had.

40 Wat zal ik meer ? nu kond gy/wildg' / ontspringen.

De Vreden neygd / maar kan geen harten dwingen.

't Is waar / haar kracht is Goddelijk en sterk :

De Mensch nochtans moet willig zelfs aan 't werk,

41 Wat zal ik meer ? Waarheyd hoeft weynig woord
den.

Roep hoord by Mensch die opt God zelfs niet hoorden,

't Begin en t slot / is / heyligheyd en deugd :

En met een woord . DOE WEL , EN ZY VERHEUGD.

Deugdeloosheids Ellend.

(Al is zijn oorspronk e'el) Met ramp en

kamp omgeven / Is in hem

zelfs niet veel. Geen Dier op

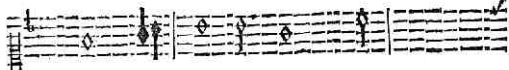

Hard / (Hoe kleyn van waard) Zoo

val ellend / als by is / Die (niet door

dengd /

deugd / In God verbeugd) Van

't quaadste quaad niet by is.

2 Dooz 't meer verstaan en weten /
 Waar hy van deugd niet le'eg /
 Kon hy gelukkig heeten :

Hu is 't hem in de weeg,
 De domm' Natuur
 Is 't niet zoo zuur
 Van ramp te zijn bestreden /
 Als hem / dien 't quaad
 Veel dieper gaat
 Dooz oberleg van reden.

3 De Beesten trest geen pijn
 Van / die / en als z'er / is :

De Mensch (dooz waan en schijner
 In 't harte ongetwis),
 Dreeft menigmaal
 D'ellend en quaal /
 Die of niet eens zal komen ;
 Of sooz' aanstaat /
 Zoo word het quaad
 Verdubbeld dooz zijn schromen.

4 Proeft hy / dooz lust te blusschen /
 Zomtijds een aardisch vermaak ;
 Steeds speelt'er onheyl tusschen /
 En schend der vreugden smaak.

Daar d'een ellend
 Zomtijden end
 Zal d'ander weer beginnen:
 't Quaad is vruchtbaar ;
 't Gen broed het aar ;
 't Oud heeft het Nieuw steeds binnen.

5 En schoon hy al geduurig
 Met 't Abontuur zoo stond /
 Dat hy op Hard / noyt treurig /
 Niet wederwarigs bond :

Wat raad met 't hart /
 Waar upt staag smart
 En doefbeyd op komt wellen /
 Doo? weet die 't heeft
 Dat hy niet leeft /
 Zoo God hem 't perk komt stellen ?
 6 Helaas! wel ongenadig /
 Wel wezed is hy geplaagt /
 Die van zijn hart gestadig
 Beklaagd / geknaagd / vertzaagd /
 Van elk geriefd /
 Getroost / geliefd /
 Bewaayd met boozspoeds winden /
 In plaats van heul /
 Een strengen Beul
 Juyt aan zich zelfs moet binden.
 7 En schoon het kon al wezen /
 (Gelijk het schier niet kan)
 Dat hy heel zonder breezen /
 Zijn draad ten enden span :
 In bitter roet
 Verkeerd al 't zoet /
 Als hy nu ziet booz oogen :
 Een hoop' loos af /
 Een woymig graf /
 En 't Ziel-bezraad der Hogen.

Ongelijke stand der Vromen en Godloozen.

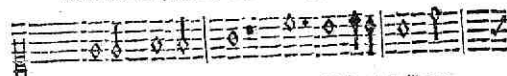
Uytbreiding over Psalm I.

G Glukkig wiens gemoed / noch Goddes

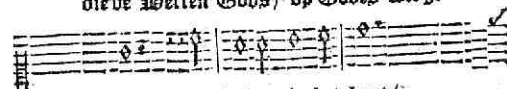

 loos aanraden / Noch ongang / noch gespot /

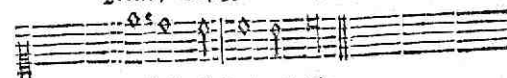
berlokt tot snoode da-den: Maar

die de Wetten Gods / op Godes wil ges

grond / Geschreeven in het hart /

altijd heeft in de mond.

2. Gelijkerwijs een Boom / waar neven komt ge-
bloeyen

Een se issehe water-beek noyt op en houd van groepen /
Maar / altijd blader-rijk op zijn bequame tijd
Den graagen Akkerman met rijpe vrucht verbljyd :

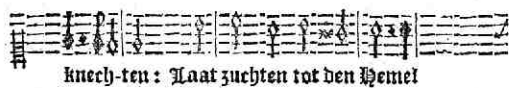
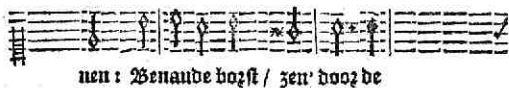
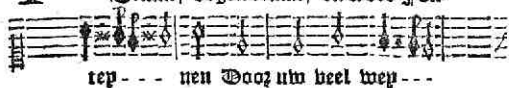
3. Zo sal de Wromt zijn : maar niet de God versmaa-
ders /

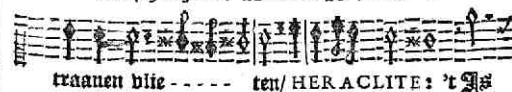
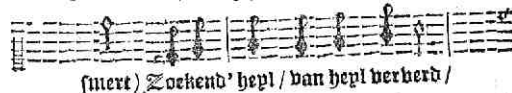
Moedwilliglijk verblind / haar eygen ziels bevraders /
Maar moeten zijn als 't stof / dat / met een snelle vlucht /
Een draay mind / heen en we'er / verspreyd door d'gd'le-
lucht.

4. En als men hoorde de bank van recht gericht sal kor-
men /

Hoe angstig moet dan staan de schare der onbromen !
Want God bemind de Deugd / en al wie Deugde heeft /
Gelijk hy zonde haat / en al wie zondig leeft.

Christelijke Klachte.

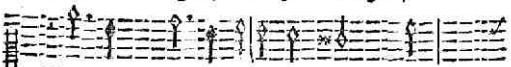

aard geschien: Met meer reden weenen

d'oo- - - gen / Die zien mogen /

Wat booz Schat en Pad God geeft / Daar

't domme hart geen lust in heeft.

2 Rust / Ziele / rust noch niet van klachten

En treur-gedachten :

Mijn stemme / geef niet anders uyt

Dan klaag geluyd.

Ach! ach! ach! ach! wat menschen harte

Sweld niet booz smarte /

Wanneer 't zoo grooten paelheyd

Wel overleyd?

Verdoolde Menschen /

Zot is uw wenschen /

En uw' paden slim :

't Ware Goed /

't Welk (hier zoet

Door 't gemoed)

Hier na vzeugdig leven doet /

Treedt gy schier als met de voet /

En saagt na een schim.

Gods liefflijk trekken /

Gods ernstig wekken

Blijft u noch al by :

Maar wat baat 't :

Gy versmaad

Heylzaam raad ;

Gods heminde / die uw' quaad

Willen schutten / toont gy haat :

Ach! wat razernp!

Hardfche mensch / in stof begraven /
 Slaaf der slaven /
 Kom we'rou. 'r Is dom gedaan /
 'r Betoonde dwaal-pad noch te gaan.
 Maar die u van d'Heer der Heeren
 Gaarn laat leren /
 Hooft al hoort na 'r Woord van God :
 Ween wiffet weg dan zijn Gebod.

Der Godloozen Nietigheyd.

Vytbreijding over Psalm 129 en 49. Over Psalm 129.

I.

Z I hebbeit my (zoo zegge Isra-el)

Dan jeuget op / dooz beelderley gequel ;

Dan jeuget op mijn ondergang gezocht ;

Gezocht / maar noyt noch

tans my overmocht.

2 Gelijk een Boer dwoers dooz den akker rijd
 En dien alom met zijnen ploeg dooz-snijdt /

Zoo hebben zy ook op mijn lijf gebaan

Dooz haer zoo veel en ongenadig slaan.

3 Maar hy die ziet op alles wat'er leeft /

En / na verdienst / of loon of straffe geeft /

Heeft haren streik en vast beknoopten band

Ontween gerukt met zijn vermogen hand.

4 Zy moeten noch al 't zaam te gronde gaan /

En op de blucht / die Zigt tegen staan :

Zy moeten zijn gelijk 't bedrieg'lijk krupd

Dat hy geval op hooge daken spruyt :

5 Gelijk het krupd dat dozt eer 't is volgroeyt ;

Waar over hy zijn armen niet vermoeyt

Die 't hooren maapt / en die 't in schoven bind

Zijn gragen schoot niet van verladen bind.

6 't Welk / niet gearcht / van geen passcerend' Mensch

Die 't wassen ziet krijgt dezen goeden wensch :

Bezegen Gods zy over dy gestoet /

Op dat gy lang en vol van blychten word.

Over Psalm 49.

I I.

H Dozt na my / en merkt gy Volken /

 al die adem is ge - - geben / Tot dit sterffe -

 lijke leven. Hooz al 't zaam / geen uptgezondert /

 't zy of e'el of slecht van bloed /

't Zp of rijk of zonder goed.

2 Upt mijn hart springt een fonteyne die de lippen op
doet bzeken

En den mond van wijshepd spzeken.

Goede dingen zal ik zingen : en een ongemeen geluyd
Sal men hooren van mijn Nupt.

3 Waaron zal ik bang booz kommer / hart en zinnou
zich doen rassen

Om heel goeds hp een te rassen ?

En my werpend' in de sonde van mijn boose we'exparty /
Wachten zulken eprid' als hp ?

4 Ziet het leben / doen / en wezen van de machtig' en
geld-rijken

Die zoo trots daar henen strijken ;

Die zich op haar goed vertrouwen ; daar het hart zich
op vergroft /

En de mond van swetst en post :

5 Kan wel d'eene bzoeder d'ander / als hp nu de dood
ziet naken /

Trekken upt des doodes kaken ?

Daar en is in al de Wereld / als de dood haar werk komt
doen /

Booz zijn leben geen rantzoen.

6 Want hp zelfs / met al zijn schatten / al zijn goud
en zilber hoopen

Kan hem zelfs geen leben koopen.

't Mach wat slepen / 't mach wat dzalen : eben wel / hp
moet er aan /

Niemand van de dood ontgaan.

7 Ziet de wijze ; ziet de dwaze ; ziet de menschen met
malkander :

D'een die sterft zoo wel als d'ander.

Hebben sp wat goeds of erben : sp beërben maar een graf
En een ander leeft' er af.

8 Z' hebben haar verheben hupzen / haar vermakelijke
hoeben /

En heel meer dan zp behoeben /

Somtjids denkt'er 't hart met bzeugde / zomtjids we'er
met dzoeshepd a'n /

En nochtans men moet'er van.

- 9 Z'hebben afkomst en geslachten / eer en gunste by
de menschen /
En schier alles wat ze wenschen.
Mocht men 't reuwiglijk behouden / (denkt haar hart)
O! wat waar zijn!
Maar 't moet al herlaten zijn.
- 10 Als de Kente van haar lusten (die al steeds na 't
eynd gespoepd heeft)
Over is / en upt gebloepd heeft /
Sterben sy daar heen als bersten / daar geen leven meer
booz is ;
Ceutwig weg in duysternis
- 11 Dat is inmer groote dwaashepd t'waarde leven
zo te enden
En zjns Zielen hepl te schenden.
Eenwel / die na haar komen pziizen 't ; en / als wel ges-
daan /
Zullen d'eppe gangen gaan.
- 12 Daarom erben z'ook het zelve dat haar dwaze
Ouders erben ;
Zulken leven / zulken sterben.
In het graf verberstze / kuaagtze / schendz' een dood die
overwind ;
Als een wolf een schaap berflind.
- 13 Zp doch / die al zulke dingen noopt en pleegden /
noopt en pzenen /
Daar en zal 't zoo niet me'e wzenen.
Ceutwig rotten en berberben blijft den Goddeloozen by ;
Maar haar / vzeugd en heerschappyp ;
- 14 Heerschappyp en vzeugd / wtenz zoethepd in 't ges-
niet en ober zoet is :
Ja zoo lustig booz 't gemoed is /
Als ten neuz' het lieflijk geurtjen dat vzeog in den dage-
raad
Upt het dauwig kruptjen gaat.
- 15 Wat mach 't een Godlose vaten / niet te zijn en
veel te schijnen ;
Zijnen schijn moet doch verdwijnen.
Schoone' en kracht zal hem begeven : hy moet varen
daar 't al vaart ;
Van het prachtig hups / in d'Hard.
- 16 Maar de Heer (dat 's mijn vertroutwen) zal het
eynde der onbzomen
Over my niet laten komen ;

Maar zal mijnen geest bewaren / dat (ik van 't verders
ben wy /

Mijne dood geen dood en zy.

17 Ziet gy eenig mensch berijken en in eere hoog op-
voeren :

Laat uw Ziel dat niet ontroeren.

Ziet op zijnen stamme bloeyen / en dat hy verheben werte
Gader' u geen nyd in 't hert.

18 Duur van sterben is gekomen : Wat sal hy met 't
goed bedryben ?

Hy moet weg / en 't goed sal blijven.

Van zyn schatten / van zyn erven / volgt hem niets / noch
kleyn noch groot /

En met hem is 't alles dood.

19 't Is wel zoo / terwijl hy leven / en / dooz weel-
dig zich te toeben /

's Lebens lusten noch mach proeben /

Sal hy daar op zich vertroosten ; en te staan na lijfs
bermaak /

Koemen als een fraaye zaak,

20 Maar wat helpt 't / als hy / dwase / 't pad des dood's
zal moeten treden /

Eben als zyn Vaders deden ?

Als hy / t'amen met dit lehen / in zyn oog zoo goed en
zoet / Eeuw'ig 't licht ontbeeren moet ?

21 Hoort : heeft iemand goed of erbe / maar geen wijs-
hepd in zyn zaken

Om na beter goed te haken :

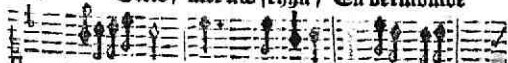
So verschepd hy upt dit lehen eben als het vee ver-
schepd :

Sonder deugd en zalighepd.

's Werlds Ydelhepd.

Creld / met uw schijn / En vermomde

din - - gen / Ach ! hoe zeker zijn Uw ver-

andes

anderin - - gen! Waar vind men in dy pet /

dat lang kan duren? Op bzeugd / volgd steeds ver-

dziet; Pa lach - chen treu - ren / De

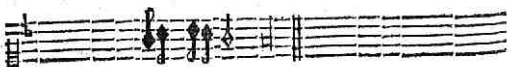
hoop' heeft staag haar bzezen; 't Ges

nieten / zijn benaut verlan - - - gen; Al

wat in u mach wezen / Is met zijn pdele

heyd ombangen.

2 't Bloempjen / dat nu staat
 Tot vermaak van elken /
 Eer een uur om gaat /
 Sal 't misschien verwelken :
 't Gediert dat d'oor vermaakt
 En zingt in blpheyd /
 Weer niet hoe haast hem naakt
 Verlies van bzhpeyd.
 Niets / dat een vaste uur heeft.
 Licht meent de mensch / dooz voozspoed dzonken :
 Dat hy 't geluk in huur heeft :
 Maar 't dooft snel upt / dat snel kan vonken.

3 Laag!

3 Laas! wat snelder keet
 Nemen Warbsche staaten!
 Hoe vlak zynze ne'er
 Die nog koorts hoog zaten!
 Die / eertyds in gebted
 Van Sreed' en Landen /
 Nu zyn gedaalt tot Niet /
 Met smaad en schanden:
 Die / (zom) vooz trouwe gangen
 In haren last en moep lijk slaben /
 Nu moeten Wet ontfangen
 Van die zy zelfs eerst Wetten gaben,
 4 Ach! hoe doolt het hart
 Dat sich hier laat binden /
 En in enkel smert
 Vaste bzeugd wil binden:
 Dat rust in onrust raapt:
 En wil dooz dzomen /
 Waar aan het zich bergaapt /
 Tot Ziel-heyl komen.
 Maar / (och!) wie kan bezinnen
 Hoe dwaas die mensch zy van gedachten /
 Die / om een niet te winnen /
 't Een dat 'et al is niet wil achten:
 5 Of ik schoon nu swerf/
 Eensaam en verlaten /
 Zonder land of erf /
 Sreeds op bzeemde straten:
 Al wat bergaat en blied
 Is niet van 't mijne.
 Hy mist ter Wereld niet /
 Die blijft by 't zijne.
 O! die in 'r end kan raket
 In 'r eeuwig bzeugden-hups zyns Heeren /
 Al 's Werelds waan bermaken
 Wil zulken dienaar gaarn onthreeren.
 6 God / die mijn gezicht
 Dooz de held're stralen
 Van uw Hemelsch licht
 Hebt gebzjd van dwaalen /
 En 's Werelds valsch bedzog
 Klaar doen aanschouwen:
 Laat my die oogen doch
 Altijd behoutwen:

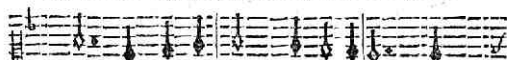
Op dat / als ik dit leven
 Onzondig leef in al mijn handel /
 Het land my werd' gegeven
 Daar ik nu met mijn geest vast wandel,

Tijdelijk Loon van Quaad en Goed doen.

Onstelsoezen slaap / Daar de arme
 Mensch in leyd / Die / 's Werelds vriend en
 knaap / Zich der zond' en p-----delheyd
 Over heeft gegeven / En tot heyl en
 leven / Door ramp en dood wil gaan. In wat
 dieper sterker ; Houd des booshepds werker /
 Zijn eygen ziel gebaan! Een goed gemoed (waar
 by

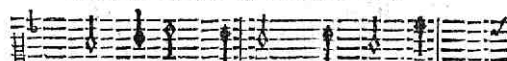
hy 't maar wijs) Verstrekt op aard een Para-

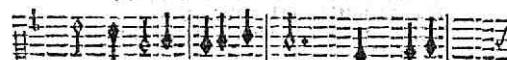
dijis : En dat berzuymt hy bottelijk ; Gods

wijshepd wzaakt hy zottelijk. Een

quaat gewect (wist hy 't maar wel) Is

op de wereld zelfs een Hel / Wiens pijnen

zijn onpemeljk : En dat behoud hy dommeljk,

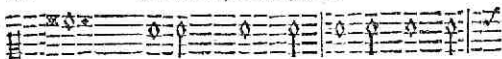
2 Den brand en scherp gebijt /
 Dien zulk Mensch / 'eentgen tij' /
 Inwendig voeld en lijd
 En na wensch niet kan boorzhy /
 Zoekt hy wel te smoren /
 En niet meer te hooren
 Die stomme harren - spraak ;
 Zoekt hy wel te zuffen /
 En den brand te bluffen
 Dooz zondeljk bermaak ;
 Maar (och!) 't is al vergeefs bedocht ;
 't Is / hy zijn brand hulp gesocht ;
 Pijn - stilling / in d'oozsaak van pijn ;
 Genesing / in dood'lijk venijn.
 Sout water kan geen dozst verstaan.
 Vuur by vuur / doet geen vuur vergaan.

't Gebruyk van sondelijke lust,
 Deur-troost geen hart in zond ontruff.
 3 Vergeefs is 't dat hy jaagt
 Na al wat vzeugd is of schijnt /
 Die den Beul met sich vzaagt /
 Die hem onophoud'lijk pijn.
 Hy soekt met-gesellen
 In zijn pijnlijk quellen /
 En gaat van ste'e tot ste'e ;
 Maar 't zy wat hy handelt /
 Waar hy komt of wandelt /
 Hy brengt hem selven me'e.
 En noch is 't pet / zoo lang zulk man
 De stoff' zijns schijn-heyls hebben kan :
 Maar als hem die nu eens ontgaat /
 (Gelijk geen ding hier vast en staat)
 Soo quijnt in dubb'le pijn de ziel
 Die zich door waan-troost onderhiet'.
 D'onzaligst' is hy die d'er leeft /
 Die troost op God noch Wereld heeft.
 4 Hoe edel is 't gemoed
 Dat / in Gode vast gebest /
 In alles wat het doet /
 Streeft en arbeid na het Best:
 Dat zich tegen zonden /
 En 's vleeschs schalke bonden
 Heeft / als met staal om-vat.
 Deugdelijk en heplig /
 Segen-rijk en beplig
 Is zoo eens Menschenen pad.
 Zijn ziel / woon-plaats van alle Deugd /
 vind niet in haar dan rust en vzeugd :
 Komt hem van buypen quelling aan /
 Van binnen kan hy troost ontsaan.
 Hoe hy hier streeft / hoe hy hier strijd ;
 Waar hy hier leeft / wat hy hier lyd :
 Hy vind / in allerley gebal /
 God / en hem selven / ober al.

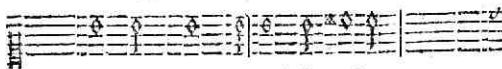
Van 't laatste Oordeel.

Wanneer de grooten dag / die eens moet
 zijn / Aller dingen eynd zal geven ; In wat een
 angst en innerlijke pijn / Sal het zondig
 hart dan beven ! Als d'ogen zelfs aans
 schouwen / 't Geen hier 't hart niet g'looven
 wou / Ach wat bitterder benouwen / Laat laten
 rouw ! Laas ! die daar gaat vertrouwen / 't Geen by
 bill'k mistrouwen zou / Als Gods oordeel
 word gehouden / Doeld 's wer'lds on-

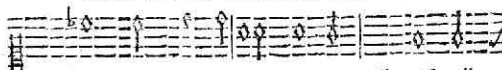
trouw

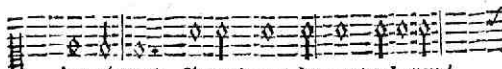
trouw. Hy wil / maar waar kan hy bluchten ?

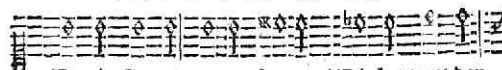
Hy zucht doch vergeessche zuchten ;

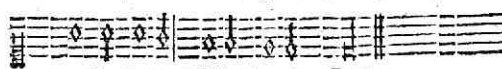
't Hart / vol vuchteloose vuchten / Spreekt zijn

bonnis uyt. Beter waar hy noyt geboren /

Dan de stem te moeten hooren / Die hem uyt der

uytverkoren Blyde woning sluyt.

2 De dag toest wel / en alles blijft zoo 't was ;
Dies gy meynt g' hebt niet te schromen :

Maar 't geen ten onpas komt / komt noch te ras ;

Traag'lijk komen / is ook komen.

God laat den dag vertragen /

Niet om dat g' ook traag zijn zult :

Maar zijns goedheyds wel behagen

Wozt zoo verbult.

Den zondaar wil hy dragen

In lenkmoedelyk geduld /

Of misschten de straf en plage

Stuif met de schuld.

En of schoon veel duyzend jaren

Tot des Heeren dag nog waren /

Zal u doch de dood niet sparen /

Die elk uur zijn mag.

In de Dood ('t zy hoe geleden)
 Is geen tijd / dat wijst de Reden ;
 Over duyzend jaar / is / Heben /
 Sterf-dag / Goddeel-dag.
 3 Mensch / die / (hoe zeer dit leken u behaagt)
 Steeds den dood hebt op de hielen /
 Had gy dooz twee / die gy in 't Lichaam draagt /
 Duyzend oogen in ulr' ziele :
 Oog' / om te konnen merken
 Wat het is dat u ontzoeekt /
 En hoe gy dooz dwaze werken
 In ellend steekt :
 Zoo mogt de geest zich sterken /
 Dat g' (hoe zeer 't vleesch tegenspreekt)
 Dooz u zelfs tot deugd te perken /
 Gods toorn ontweekt.
 Waas ! wat raad alsm' is aan 't hollen :
 't Kolt licht booz 't geen is aan 't rollen :
 Walsche troost / die 't hart konit vollen /
 Werk groot ziel-verraad.
 't Boek zijns harten wel dooz-lezen /
 Kon des Ziels ontoob'ring wezen :
 Maar dooz medicijn te breezen :
 Blijft ziekt' eben quaad.

De wyze Koopman.

Of

Van de ware verzakinge zyns zelfs.

I.

E En Koopman / die het e'el gesteent beminde /

 was lustig om schoon' Peereien te binden.

Hy teeg van huys / en toog van land tot land /

Op hoop of hy zijn gading peuters band.

2 Hy band een Peerl' / die / schoon en uytgenomen /
Zijn hart alzoo met lust heeft ingenomen /
Dat hy al 't zijn verstand te gelde brocht /
En booz het geld dees' schoone Peerle kocht.

3 Dit steld' eertijds Gods hoog-beminde Zone
d'Heer J E S U S booz ; om schaduw' lijk te toonen /
Hoe 't waarlijk zy gelegen met dat ding /
Daar hy den mensch van leerd' en in boozging.

4 De schoone Peerl' is 't pad na 't eeuwig Leben /
(Des Heeren Kennis / in zyn Woord beschreben)
't Welk menig mensch noch vind / noch van en weet
En die 't al hind / licht niet oprecht betreed.

5 Gods Zoon / belust om 't ware heyl te schinken /
Doet booz in 't Woord / en laat schoon' Peerlen blin-
ken ;

Toont 's levens Weg / en komt een Goed aanbi'en /
Dat vast bestaat / doch hier niet word gezien.

6 De Dupbel (ons gesworen we'erpartye)
Doet booz / en pronkt met valsche kleynoodpente.
Valsch is zy wel / en ziel-heyl ver daar van /
Doch zulks / die 't oog op Hard aanschouwen kan.

7 Elk Mensch / van 't quaad uyt eygen aard / afkeerig /
En na 't geniet van heyl en rust begerig /
Zoekt na 's Heyls weg ; Dien gaat hy In / of Mis
Ma t hart of veel / of min deugdliebzig is.

II.

D E mensch in 't quaad / dooz qua' ges
 woont' verdorben / Daar deugd-lust hecl in
 't hart is uptgestorben / Ster-oogt zoo slip op
 's Dupbels kramery / Dat hy / mol-blind / Gods
 wegen stapt doozhy.

2 Zoo hem zomtjids Gods glans in d'oogen schijn-
 mert :

Stray word in 't hart daar tegen aan getimmert :
 Hy schonwt het Licht ; en miyd het vyulijk Woord /
 Dat hem zijn rust en zond-vermaak verstoort.

3 't Is waar / hy gaat te mets of vecl te kerken ;
 Pleegt upterlijk Gods-dienstelijke werken ;
 Heeft ook zomtjids van God en Hemel sprak :
 Maar 't hart had noopt daar van de minste smaak.

4 't Hept sabels wijz' in zijuen mond en herffen :
 (Zoo 't anders waar / de waarhepd moest hem perffen) ;
 Daar van te reden-kab'len dunkt hem traay.
 En klayt'er van gelijk een Papegaay.

III.

D mensch / die / niet in 't quade

 gantsch bezopen / Dooz waarheyds licht /

 in 't hart wel houd een open ; Doch /

 wankeligh / noch tusschen beyden zept /

 En 't hart aan deugd en ondeugd heeft gedept.

- 2 Die redens raad zomtijden wil betrachten /
En wederom by tijden niet zal achten ;
In 't klepne niet vol trouw / maar slof en laf /
Wiest zomtijds 't Pad / maar treet 'er meest weer af.
- 3 Ten deel in 't licht / ten deel ook noch in 't duyster
Straalt hem in d' oog de aangename luster
Van 's Heren Peerl' en Goddelijk klepnood :
Welke deugd / en kracht / hy aanziet vooz zeer groot.
- 4 Hy ziet en merke dat hier dooz is te raken
Tot vast geniet van eentweligh bermaken :
Nochtans wat maakt de koop-lust in hem slap ?
't Gezicht (helaas !) van 's Wypbels koopmanschap.
- 5 De Satan (doch dien hy niet vooz zulks ziet aan)
Heeft hy met zijn bedziegend' waar vooz zien staan.
Waar hy de Ziel onkundighlijk geraakt ;
Of meer of min z'ich slaaf van heeft gemaakt.

- 6 Zoo by den lust 't genieten is gekomen /
 En 't hart daar dooz van Liefde' heel ingenomen :
 Of dan 't verstand al schoon wat anders ziet /
 Liefde' / oud en sterk / doet niemo en slap re niet.
- 7 Eer 't God'lyk Licht ter deeg al om kan stralen
 En zijne kracht tot in den grond doen dalen /
 Hangt 's Duyvels list booz 'r welig hart een slot /
 Na 't schoon kleynood en bied hy naauto een bod.
- 8 Is hy in lust zoo diep noch niet verloopen :
 Een sterker trek heeft hy dan wel om koopen /
 En komt / en komt wel na / maar komt niet heel.
 De Peerl is schoon : maar al is al te veel.
- 9 't Kan anders gaan : (na dat dan in den geest is
 En wil / en moed) hier hebt gy 't zoo als 't meest is.
 Wat raad noch raans hier tusschen met 'r gemoed ?
 Waar haalt hy rust / die 't harte niet valdoet ?
- 10 Raad ? neen. Raad ? ja. Raad booz den anberaden
 Met lossen schijn / met wind zich te verzaaden :
 Met pe'le troost en uytblucht 't hart te doe'n /
 En zoo 't Gelveet een stil gewen te doen.
- 11 Men'gerley / (hoewel 't al t'zamen zot is)
 Na dat de mensch of scherp van byepu of hot is /
 Dalt dit bedrog. En als d'uytblucht ontducht /
 Zoo boet men 't meest met een beklag of zucht.
- 12 Die naast op 't pad / niet heel op 't pad wil wezen /
 Is alderzwaarst van doling te genezen.
 Daar heel moet zyn / schaad half. Min heeft min schijn
 Zelfs booz die 't heeft ; Weel / mognt licht heel te zyn

IV.

D **E** mensch wiens hart gelijk een vragbaer

 aard is ; Dien alle goed steeds welkom en

D 6

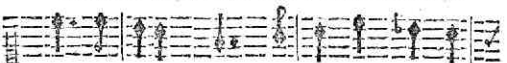
waard

waard is; Die van alle ondeugd schouw.

In zijn wepnig is getrouw; Dien het kleyne

licht van reden / meest (dooz leer) in 't hart van

allen / Willens noopt zal tegen bal - - - len.

2 Dien 't niet aan Wil / maar slechts aan Kennis
schozt :

En komt hy yet / onbetend' komt te kozt :

Die om zoekt en pozt al boozt /

En altijd na beter hoozt /

Die zijn hart niet geene dingell / die de oogen hier aan-
schouwen /

Wel en heel vernoezt kan houwen.

3 Zo haast Gods Licht dooz 't Woord in 't harte
sraalt

En hy nu boeld waar in hy heeft gedwaald ;

En hem nu d' Onsterflijkhepd

klaar in 's harten ooge leyd :

Niets en kan hem wederhouden ; niet en kan zijn voet
beletten

't Pad te gaan van Christus Wetten.

4 Al waar God spreekt / daar hoord en is hy stil ;

Al waar God eyscht / geeft hy al wat God wil ;

Niets en laat hy ongedaan ;

Hoopt verzuymt noch blijft hy staan ;

In geen ding en blijft hy achter ; nergens toont hy zich
een roover

Alles / alles geeft hy over.

5 Haat / tooren / wraak maakt hy upt 't hart zich
gijft /

Met:

Met alle daad die hoop 's vleesch liefde strijd ;
 Dreez' en Hope stelt hy Wet
 Na de maat die God hem zet ;
 Alles acht hy d'zek en schade met des Heeren groot'
 Apostel /

Niets / dan slechts die Peerl' / is kostel.
 6 Npt heeft geweld en aardse heerschappij ;
 De wip'nen weg ; het swaard gaat van de zij /
 Weerl oos licht en los gela en /
 Gaat hy na een beter staan ;
 Na een beter staat en erben: d'aardse macht en 's we-
 rels zaken

Laat hy Godes oog betwaken.
 7 Geen ding zoo waard / daar hem hier 't hart aan
 kleeft :
 Noch erf / noch land / noch pet / hoe lief hy 't heeft ;
 Dzienden / mogen eer noch goed /
 Huizen / have / lijf noch bloed ;
 Oude waan noch Eppen wijshejd / Werk noch Priester /
 wenst noch zeden :

Mer gens vast dan aan Gods reden.
 8 Npt willig staat zijn hart : en 't moet zoo staan
 Zal Christus Leer der zielen grond beslaan ;
 Zal des Waarhejds e'el kleynood
 Werken aller zonden dood :
 Zal de dood van alle zonden en 't beleben aller Dugden
 Bzengen t'allerbzengden bzengde.

V.

D
 He't al / met reden / eyscht / dien

moetm' ook alles geben. God eyscht het.

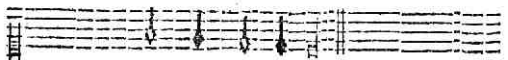
al. Waar heen / yf die u of op quaad / Met

schijn-deugds grijs vermomd / of op een leefloos

Leven / Of op een weynig doens / of

't schijnbaar veel verlaat?

2 't Is leelijk : (ver van deugd) uytwendiglijk rechts-
baardig

Te leven voor den mensch / met een besmet getuis :

En / als een waarde gast / doch 't Avondmaal onwaar-
dig

En zonder Wyplofts-kleed ! te zitten aan den dis.

3 't Is leelijk : (ver van deugd) van and'ren oordeel
strijken

En zelfs 't verdoemde quaad te laten noch te bli'en ;

Of in zijn broeders oog te konnen splinter-kijken /

En in zijn zelfs gezicht den balk niets eens te zien.

4 't Is 't leelijk : (ver van deugd) zijn onschuld gaan te
maken /

Wanneer ons Christus nood 't en acht zijns Wyplofts
waard /

Op alker / wijs / of vee ; Of in schaaps-kleed te na-
ken /

Maar binnen in het hart te zijn van wolven aard.

5 V Ergeefs is 't : (ver van pet) voor God met of-
ferhanden

Of ongeheten werk te zijn kloek in de weer :

Of (zupmig in Gods wil) met t'zaam-geboutwen han-
den

En ne'er geboogen knie'u te roepen / Heer / Heer / Heer.

6 Vergeefs is 't : (ver van pet) al kon men propheteⁿ
ren /

Ja zelfs in Christus naam de Dupp'len uyt doen gaan.
Of / na gesloten deur / te zeggen / Heere / Heere.
Mer zijn wy / doe ons op / dat wy in mogen gaan.

7 Vergeefs in 't : (ver van pet) het Phariseisch dans
ken.

Uyt waan van niet zoo hoos als andere te zijn :
Of opgeblaazentlijk 't Inwendig te verblanken
Dooz onge-epschre deugd en Hepligheetjens schijn.

8 Vergeefs is 't : (ver van pet) een Isra'lyt te hee-
ten ;

Te hooren / en met een te rusten op de Wer ;
Te zijn van Abz'ams zaad ; den wille Gods te weten :
Te onderschepden 't geen Gods wil ons booren zet.

9 Vergeefs is 't : (ver van pet) in Gode zich te roes-
men ;

Te proeben wat'er hoog en obertreffend' is ;
Der dupsterlingen Dag en Hevds man zich te noemen /
Der zotten Onderwijs / der slechten Rentenis.

10 Vergeefs is 't : (ver van pet) den Naam en Faam
te dragen

Van alles wat men is of daar men zich booz houd ;
In Isr'el Meester zijn : of daar in zich behagen /
Dat een de woorden / Gods / booz and're zijn verroutod.

11 Vergeefs is 't : (ver van pet) te willen en te loopen /
Geen moeyte zich t'ontzien / gereed te zijn en rap
Om (dooz geteps / gedraaf) een Sect-genoot te koopen
En t'pheren na God / doch zonder werenschap.

12 Vergeefs is 't : (ver van pet) te zijn van Christus
vrienden

En maagschap na den vleesch. Vergeefs / of pemand
zepd

Dat hy wis Christus zy / en niets en is te binden
Dat immermeer van Gods en Christus liefd' hem
scheyd.

13 Vergeefs is 't (ver van pet) te zeggen : Hebben
wy niet

Gemeenzaamlijk met U getwandelt en geleest ;
Spijs ende drank genut 't ? Hebt ook O Heere / gy niet
Op onze straten zelfs gepredikt en geleest ?

14 Vergeefs en ydel is 't : dien zalig uyt te spreken /
Die 't byzolyk middag-maal zal eeten in Gods Rijk :

Of dat des Heeren hand een wonder daad of teken
 Aan ons bewezen heeft tot gunst- en liesde-blijk.

15 Vergeefs en pdel is 't : te hebben openbaring
 Van 't Kennelijke Gods ; het niet gewilde quaad
 Te doen / 't gewilde goed te laten : met beswaring
 Te blieden dat men wenscht / te volgen dat men haat.

16 Vergeefs en pdel is 't : te wezen inge-euret
 In den Olyvenboom ; te eten 's Heeren Brood /
 Te drinken 's Heeren Kelk : dooz waan (vast ingepren-
 tet)

Van dat men staat / al heel te meynen / 'k heb geen
 nood.

17 Vergeefs en pdel is 't / al sprak men alle talen :
 Al wist men alle weet : al had men 't G'loof zoo zeer
 Dat 't machtig waar een berg van zijne plaats te halen/
 En dien weer elderwaards na wil / te zetten ne'er.

18 Vergeefs is 't al te zaam (als daar niet anders by
 koomt)
 Wat dat men doet / of zepd ; of wenscht / of heeft vooz
 gaaf /

Wat batet of den mensch hem zelven Heer en byz
 droont /

Wanneer hy in der daad noch is der zonden slaaf ?

19 't Is yet / maar ver van Deel : (want openbare
 zonders)

Die doen 't zo wel als gy) dat gy de geen bemind
 Die u ook minlyk is. 't En is niets groots noch won-
 ders.

Dat daar Liefd' is / daar Liefd' tot weder liefd' ver-
 bind.

20 's Is yet / maar ver van Deel : Gods zaat in
 's harten aliker

Te hebben wel behat / zoo dat 'et wasdom krijgt /
 En hoop van vruchten geeft : maar daar na swak en
 swakker /

En laarsten heel versterft en tot geen vruchten srijgt.

21 't Is yet / maar ver van Deel : Aanhartelyk
 weldadig

Aan d'armen nu en dan een nood gaaf te beste'en /
 En zich Gods dienstelyk zomtyds / of ook schier. stas-
 dig /

Te speenen van gemak dooz vasten en gebe'en.

22 't Is yet / maar ver van Deel : Een nieuwo ges-
 plante spruyt.

In Gods Wijnberg te zijn ; of dat men veel geboon
 Van songs op heeft beleest / maar laat op 't pad zich
 sluyten
 Wanneer volmaakter weg getoond word van Gods
 Zoon.

23 't Is veel / maar niet Genoeg . Den armen in
 haar nooden

Te deplen al zijn haaf met een rupindaad'ge hand :
 Of onbertsaagdelijk het lijf te laten dooden /
 En hoor Gods eer en leer te geven tot den brand.

24 't Is veel / maar niet Genoeg : Dat m'eens ber-
 licht geweest heeft :
 (Door Hemelsche geschenk en gunst in 't hart ber-
 maakt)

Of dat men eenmaal deel gehad aan Godes Geest heeft /
 Gods goede Woord en kracht der komstig' eeuw ge-
 smaakt.

25 't Is veel / maar niet Genoeg : al is men schoon
 gekomen

Tot Zions waren berg / de Stad van God gebouwd /
 't Hemelsch Jeruzalem ; Al is 't hart opgenomen
 Tot daar 't ontelbaar tal der Eng'len zich onthoud :

26 Tot d'uyrberkoren Schaar der Eerste-gebooz-
 telingen

Der spieg'len in 't Geloof : Tot God die alles richt ;
 Ja tot in d'alderhoogst' der Hem'len dooz te dzingen /
 (Tot daar de Beesten zijn) met zijnes harts gezicht :

27 Tot daar der menschen geest bewaard word tot
 den Leben

Die in volkomen deugd hier hebben dooz gereyft :
 Tot J E S U S , Middelaar van 't Nieuw Verbond /
 gegeven

Dooz 't bloed dat gunst / niet wzaak (als 't bloed van
 Abel) eyst.

28 't Is Veel / maar niet Genoeg : Dat m'eens
 dooz Christus kennis

De zonds bezoedeling / des werlds vypligheyd /
 Onvloten is geweest in vaste Deugds gewennis ;
 Of 't pad al heeft bekend dat ter gerechtheyd leyd.

29 't Is Veel maar niet Genoeg : Dat Christus onze
 werken /

Onz' arbeyd / lijdzaamheyd / en heele deugd'lijk he'en
 Al prijst : ja d'pbering zoo groot in ons kan merken

Dat

Wat hy en onder ons de qua'en niet zijn gele'en.

30 t Is Veel / maar niet Genoeg : t'aanhooren en
niet hooren

Die als Gezanten Gods / doch valsch'lijk / komen aan;
Of dat men zonder zich aan lief of leed te stooren
Veel heeft om Christus Naam lydzaamig uytge-
staan.

31 Wat dan Wat is Genoeg? De schoone Peerl' te
koopen

Om alles wat men heeft : Alwaar m' hem weet en kent
Den weg van Christus Wet getrouwelijk te loopen /
En onbeweegelijk op blijden tot den end.

Beklag over d'ydele Weet-en Eer-lust.

T Erwijl men hier van alles zoekt te

weten / Blijft menig mensch zelfs van hem

zelf berge - ten. Zeer diep en her/zoekt hy der

dingen konde / Maar 't noodigst en naast

hy blijft on - ge - bonden.

3 De heel Natuur wil ons verstand door delven.
Elk denkt om heel / geen mensch schier om zijn zelven.

Door

Dooz Konst en Weet gestadig na te hijgen/
 Aan 'r hart of noopt of zelden beurte krijgen.

3 Dooz hzagen / hooren / sussen / schryven / lezen /
 Zoekt men te kennen en gekend te wezen
 Ook van die wy / noch zy ons noopt en kenden ;
 Zelfs in den Dood / des kennens perk en ende.

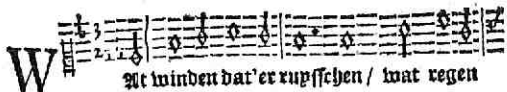
4 Helaas ! wat is 't als 't leven zoo vast heen schiet /
 En wy op elk / en we'er op ons elk een ziet ?
 In diep' onkund van 't geen hoogst is van noode /
 Sterftm' / onbekent hem zelven en ook Gode.

Toeverlaat der Rechtvaardigen onder 't Oude Verbond.

Vytbreyding over Psalm 125, 121, en 23.

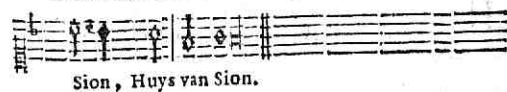
Over Psalm 125.

I.

W

2 Wat menschen dat'er dreygen te moorden en ver-
 slaan /

- Al die op God hertrouwen / en zullen niet vergaan,
 Al die op God vertrouwen, &c.
- 3 De hoog-getopte bergen zijn als een vaste schans
 Rondsom Jerus'lem henen / geen vyand heeft'er kans:
 Rondsom Jerus'lem henen, &c.
- 4 Gods toezicht die hy stadig rondsom zijn volk laat
 gaan /
 Is haar als vaste muuren: geen vyand kander aan.
 Is haar als vaste muuren, &c.
- 5 Hy zal't rechtvaardig hoopjen / zijn duur bemind
 Geslacht /
 Niet eeuwig laten blijven in boozer menschen macht /
 Niet eeuwig laten blijven, &c.
- 6 Niet eeuwig laten blijven in een zoo droeben staat/
 Op dat het zijne handen niet wyt en reyk tot quaad /
 Op dat het zyne handen, &c.
- 7 Op dat het de godlooshepd te niet in en zuyt /
 En door der boozen by-zijn die haar in't hart niet sluyt.
 En door der boozen by-zyn, &c.
- 8 God / dieze van u af-wijst die't kromme pad ins-
 slaan /
 Doe wel den vromen harten die reyne wegen gaan,
 Doe wel den vromen harten, &c.
- 9 Ik Bid dat gy dijn Israël den zoeten vreedem geeft /
 Den vrede laat behouden / zoo lang maar als hy leeft,
 Den vrede laat behouden, &c.

Over Psalm 121.

II.

I

Ik hoor trompetten klinken; De

vyand is naby: Ik zie Harnassen blinken: En
 niet

niemand is met my: Het hart klopt door 't bes-

nouwen: Dies laat ik diep beschroomt / 't Ges-

zicht 't gebergt aanschouwen / Of daar geen

hulp van komt:

2 Daar is geen hulp door handen;

Door handen / dan van God:

Van God / die 's Werelds landen

Heeft onder zijn gebod:

Van God / die 's Hemels lichten

Heeft onder zijn gebied /

En die 't wel eer al sichte

Dat 's menschen ooge ziet.

3 Wie kan Gods volk betrapen /

Al zijn ze onberdacht?

Wanneer de wachters slapen /

Houd God om haar de wacht.

Hy is niet als de menschen /

Die op de wacht gezet /

Als zy geen slaap en wenschen /

De slaap haar wacht belet.

4 Hoopt slaap beving zijn oogen /

Hoopt had hy slapens lust:

Dies wy bymoedig mogen

Gaan nemen onze rust.

Zijn hulp die hy doet blijken /

(Welk' alle leed verdooft)

Die mach men vergelijken

Een schaduw' boven 't hoofd.

5 De Zonn' / op hogen dage /
 Schoon zy al vrandig steekt /
 Kan dooz haar hit niet plagen /
 Als hy haar krachten bzeekt :
 De Maan / in vochten nachte /
 Schoon zy de le'en verkoud /
 Doet op ons le'en geen krachte /
 Als hyz' in warmte houd.
 6 Geen quaad en kan u deeren :
 't Zy of gy buptens hups
 U zelven moet geneeren /
 Daar is geen bzeez' vooz kzyg :
 't Zy of gy binnen deuren
 In uwen hupze bent /
 Geen quaad kan u gebeuren
 Van nu tot aan uw end.

Over Psalm 23.

III.

A

 Als een Herder zijne schapen in een groen

 landouwe weyd / En / om haar den dorst te

 laben / na de versche beken leyd / Zoo is ook de

 Heer mijn Hoeder. En om dat de Heer my

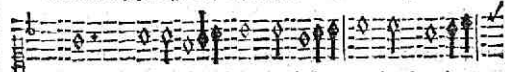
 hoed / Zal vooz 't lijf noch spijs ontbzeken /
 noch

noch verquikking hoor 't gemoed. Doe ik/als een

doolend fchaapjen / afgegaan van 't rechte

pad / Ongetwiffe gangen dede en verkeerde

we ----- gen trad: Bzagt Hy als een

troutwe Herder / bzagt Hy mijne voeten

we'er Op des levens rechte straten /

om zijns Raams hoog waar ---- de eer.

2 Of ik fchoon (gelijk een kudde die in doods perijkel ftaat /

En zomwijlen langs der hejde tot een pzoop der wolven gaat)

Wand'len moest op zulke wegen daar men eynd' noch oprkomst ziet /

En geen mensch in 't nare donker zich tot leydsman aan en bied :

Ja in zulke noden raakte daar de dood hoor opgen ftond

En de ziel by geene menschen hoop van troost noch hulpe vond.

Moog

Nog en zoud ik niet vertzagen, nu gy helpt / en by my
 zitt /

Als een Herder die zijn Schapen trouw'lijk met zijn
 staf bezyd.

3 Gy bereydt my / vooz de oogen van mijn byand
 een banket :

Daar zoo word my overbloedig alle spijze voozgezet :

Daar zoo druypt mijn hoofst van oly / en mijn beker
 vloeyt van wijn :

Dit verbult mijn geest met vzeugde en mijns byands
 hart met pijn.

All' de dagen die ik lebe (en daar op vertrouwt' ik my)

Blijft my Godes rijke gunste en zijn milde goedhepd by.

All' de dagen die ik leven (des ben ik in 't hart getuis)

Zal ik blijven in de woning daar de Heer mijn God in
 is.

Toeverlaat der Rechtvaardigen onder
 't Nieuwe Verbond.

I.

A Wie Godzaliglijk na Christus Wil wil le-

 ven / Verdrukking is zijn lot / 't zy t'een of

 r'ander tijd. Hy is'er toe gezet / hy moet er

 zich toe geben. Met Christus erst geen mensch / dan

dan die eerst met --- hem lijd.

2 Die lijd / terwijl hy lijd / lijkt hier booz 't oog onzalig ;

Die hier onzalig is / heeft God niet tot zijn stut.
't Beslupt heeft waarhepds schijn / doch is onvast en dwalig.

Wie God rechtelievig leest / heeft alle ramp te nut.

3 Al heeft de bzoome mensch op aarden alles tegen ;

Al heeft de heel natuur hem oorlog aangezeyd ;

Al scheidt het al van hem : Duurt hy maar op Gods wegen /

't En is geen blijk dat oopt Gods Liefde van hem scheidt.

4 't Is waar / van dag tot dag (om wel doens wil verschoben)

Sleept hy zijn dood ; als 't schaap ter slachtbank heen gebracht :

In alles ebenwel komt hy noch staag te boben /

Dooz hem wiens liefd' in 't hart stort overwinneus kracht.

5 Zijn kruys / daar roemt hy in : waarom ? hy weet dat Lijden

Geduld ; Geduld Deugd-proef ; Deugd-proef Hepls hope geest.

Hy weet dat hy (met smaak van Godes liefd' / in 't strijden /

Bestoort dooz Godes Geest) geen pd'le hoop en heeft.

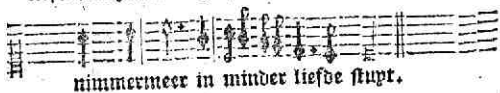
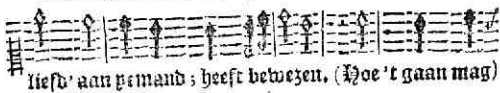
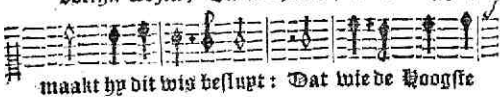
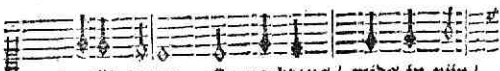
6 Het licht heen-gaande kruys / (zoo machtig is de waarhepd)

Hoewel 't in s Werelds oog als Ellends tepken lepd /

Werkt in 't God-deugdig hart een overstware swaarshepd

En eeuwig durend' wicht van Hepl en Heerlijkhepd.

II.

2 De alderhoogste liefd' die God noyt konde toonen /
 Heeft hy vol uyt getoond doe hy zijn liefste pand /
 Zijn alderwaardsten schat / zijn hart-verkoren Zone /
 Om ons ter weeder dood / gaf in der boezen hand :

3 Om ons / heeft opgewekt tot een onsterff'lijk leven:
 Aan zijne rechterhand in Majesteit gestelt:

In Hemel en op Aard volkomen macht gegeven:
 't Geweld van Hel en Dood gedaan in zijn geweld.

4 Die hy zoo sterke re'en Gods Zegel heeft verkregen /
 Wat nood / al vind nature by wijlen 't kruys onzacht:
 Al't lijden dezès tijds en is geensints te wegen
 By 't Goed en Heerlijkhepd die na Gods kind'ren
 wacht.

5 By 't Goed en Heerlijkhepd; waar na zy die in hope
 Vellend en ydelhepd hier onderwozen zijn /
 Met haar gedacht' en hart geduriglijken loopen /
 En zuchten / als na t eynd van ongebal en pijn:

6 En zuchten: recht gelijk de stomme domme dieren /
 (Al boeldenz' ook den last van d'aardsche ydelhejd)
 Met uytgerekten hals / na haar behoefte gieren /
 Door blinde dzift en trek van haar natuur gelejd.

III.

O Gzoothejd van Gods Liefd'! **O** vasten

 wijk der bzomen / Die tot de deugd langs

 't pad van Christus wetten komen! Zie

 Godes kind'ren / zie op dat gy manlyk

 stryjd. Zie / en doorgrond wat 't zy / dat

 gy Gods kind'ren zyt.

2 Hier dzaagt gy nu den Naam / en hebt ten deel het
 wezen

Van ware kind'ren Gods: in rechte Godes bzeze
 Coond g'u God-aardiglyk een eygen Godes Spruyt /
 En dzykt hier Gods nature in ulwe daden uyt.

3 Maar als Gy nu verschijnt die Doods geweld
komt hellen ;

Die / uyt Niet-wezendheid / u't wezen zal herstellen /
En trekken krachtelijk uyt 't eeuw'ig doods vergeet :
Zult gy volmaaktelijk het geen zijn dat gy heet,

4 Word hem met recht den naam van Vader toege-
schreven

Die maar natuurlijk teeld / doch 't wezen niet kan geben :
Hoe billiker dan dien / dien machtiglijk herschept /
Van wien gy / opgewekt / 't recht levig leven hebt ?

5 Gelijk God noopt en zal / zoo'n kan Hy ook niet
sterben.

Deez' Godlijk' epgenschap hebt gy te over-erven.
Eens heerelijk gemaakt (O ! diepe heyles grond !)
Zoo zal 't onmoog'lijk zijn dat gy we'er sterben kond.

6 In wezen en nature (als gy zult in zijn Rijk zijn)
Zult gy den grooten God zelfs-wezentlijk gelijk zijn.
Het is en moet zoo zijn : De reden kan geen mis.

Want dan zult gy hem zien / hem zien / gelijk hy is.

7 God wezendlijk te zien / en valt in geen nature /
Dan die God wezig is : die eeuwelijk kan duren ;
Van her' seu and're stof gebouwt en roegericht /

Dan al die word aanschouwt van 't sterffelijk gezicht.

8 Die 't opperst' heeft beraakt / en kan niet hooger
stijgen.

Die door gezeg verkleynd / doet meerder nu met swijgen.
Mijn penne is'er uyt. O zoeten toe verlaat !
Gelukkig / die u heeft ; en wijs / die na u staat.

Een Noodig. Brief aan N. N.

A
A't oud' en 't zelf ; altijd (zegt gy)

van Goed / van God / van Deugd / van
Lijden /

Lijden / van Verza - - ken. Zoo is 't / mijn

bziend. Die anders wil noch moet / Noch

durf / noch kan / hoe zal 't die an - - derg maken ?

2 Mal / is bene'en ; hoog / boven myn verstand ;
Wer'lds / mag ik niet / diep / kan noch wil ik dichten.
Veel beter slecht en altijd Eenderhand /

3 Nu rijm ik recht / dan dwers ; nu kort / dan lang ;
Nu dus / dan zoo ; op alderhande wijze ;
Nu geef ik dees / dan we'er een ander zang /
't Is and're sans / maar al de zelve wijze.

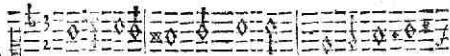
4 Die een alleen voor 't Opper-noodig hond /
Wat lust heeft die van Deelen heel te quelen ?
En wat kan 't schz'en / al teemt men staag het Oud /
Als 't Oud alleen het eeuwig Niemo kan geven ?

5 Wie reed 't niet gaarn van 't geen up sterflijckheyt
Alleen ons red ? wie leent niet graag zijn ooren ?
Die noopt zat denkt / en is noopt zat gezeyd :
Die noopt zat doet / en kan hem noopt zat hooren.

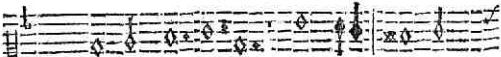
6 Zeer kort / mijn vriend / en kost'lyk is de Tijd :
Gods trouw Bezant gebied hem up te kopen.
Die overschiet / hoe nutter dat m'hem slyt /
Hoe baster stem om beter Tijd te kopen.

Goddelyk Ontzag.

Uytbreiding over Psalm 114.

D De Israël / na veel slavens // uyt Egypten

 schied / En het edel hups van Jacob //

 't vzeemde volk berliet ; Doe bleek klaar dat

 God de Heere // Juda had bezind / En I=

 fraël wou' beheerschen // als zijn maarde kind.

2 Als de Zee dit merk aanschouwde // deyldeuz'
haar van een ;

Als het de Jordane merkte // bloedze rugmaarde heen ;
D'hoog getopte Bergen spzongen // als de ramm' in 't
groen :

En de heubels als de lamm'ten // in de weyden doen.

3 Wat was u / gy Zee' wat was u // dat gy zoo weg
bloed ?

En u/gy Jordane / dat gy // tegen stroom opschoot ?
Wat zaagt gy / O Bergen / dat gy // opspzongt op dat
pas /

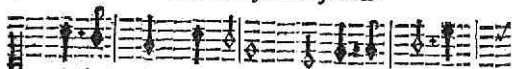
Eben als de zatte rammien // spzingen in het gras ?

4 En

4 En gy Heuvels! // dat gy huppeld // als het jonge bee?
 't Was de groce God van Jacob // die d' aard heben de'e;
 Dien de heel Nature dienen // en steeds hooren moet;
 Die een Rots wel kan doen woerden // tot een Water
 bloed.

Heyl uyt Onheyl.

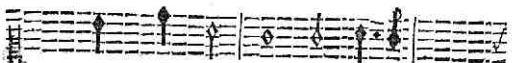
H De ongelijken lot / Bespeurt men
 in 't genot Van aardsche dingen! Den
 boozen gaat het wel; Den bzymen komt ge
 quel En ramp bespzingen. De deugde
 blijft altijd / of meest verschoven; De
 zond / haar tegendeel lept heeltijds bo
 ven. 't Heeft zyn bedenck'lijkheden: Doch

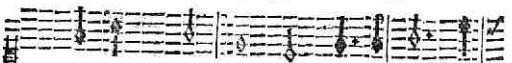
is in 't minst geen reden / Om in zijn hart be-

sluyp te willen ma - - ken : Dat weldoen

gants geen loon heeft / En die in

's Hemels Thron leeft Zich niet bemoept met

menschelijke za - - ken.

2 O neen; heel anders is 't /

Dan 't blinden oordeel gist

Dooz schijn / die misleyd,

Zoo gy 't besluyt omkeert,

Vergeldings missen / leert

Vergeldings wijsheyd.

Kreeg deugd steeds Wardschen loon / zoo magt men bzezen

Ofz' ook met Hemelsch loon / gekroont zal wezen.

Maar nu op 't Deugd'ig leven

Geen loon hier word gegeven /

Dandien 't zelfs hrest / dooz hoop en rustlijk noegen ;

Zoo mag en moet men sluyten ;

Dat God den bzoemen / buyten

Dees snoode aard / een Beter wil roe boegen.

3 De Zonde / 't hoogste Quaad /

Is / in zich zelven / haat

De Deugd gunst-waardig,

God / in hem zelven goed /

Blijft hem die deugde doet /
 Trouw en rechtvaardig.

Gelijckhepd in natuur / moet liefde baren ;
 Oprechte liefde baard lust / om zich te paren :

En steeds vereent te vinden

Met 't warelijk beminde /

Om 't hoogste Goed en liefde te doen smaken.

Maar God dan in dees tijden

Om re'en zijn byzenden tijden :

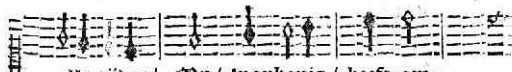
Daar aards nochtans kan liefde niet verzaaken.

Schadelykheyd der valsche tongen.

Uytbreiding over Psalm 120.

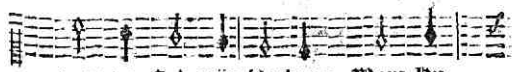
La de hooge nood / by tijden / En onheyl aan

alle zijden / My / wanhopig / heeft om-

gaan ; Dan berhef ik mijn gedachten / En laat

gaan tot God mijn klachten : Want Hy

neemze gunstig aan.

2. Here wress met my te tijden /
 En kom doch mijn Ziele byeen.

Van 't vergif dat doodlijk plaagt /
 En een leugenaar / behendig /
 (Schoon van buyen / buyl inwendig)
 In zijn valsche tonge draagt.
 3 Stand'er pets zoo grouw'lijk wezen
 Dat de valsche tong zal breezen
 Dooz haar treken a'n te gaan?
 Word'er pets zoo quaad gebonden
 Dat de booze leugen monden
 Niet stoutmoediglijk bestaan?
 4 Scherpe pijlen / afgeblogen
 Van eens sterken Rijgsmans boge /
 Gaan zoo niet dooz vleesch en bloed:
 Pijlen met venijn bestreken/
 Doen in 't Lijf geen zulke steken
 Als de tong wel in 't gemoed.
 5 't Duur / als 't in seneber boomen
 Heeft de oberhand genoomen
 Dooz de krachten van zijn hit /
 Kan 't licht al tot asch verteeren:
 Maar noch kan 't zoo zeer niet deeren
 Als een zoo geringen lid.
 6 Wee my! dat ik moet gaan dutten /
 En een bzeemd'ling in de hutten
 Van Bedar en Mesech zijn;
 Dat ik by een volk moet blijven
 't Welk zich boed in twist en kijben /
 Is mijn Ziel zo grooten pijn.
 7 't Hart wil my geen ruste geben /
 Dat ik by een volk moet leven
 Daar de Bzede word gehaat:
 By een volk / dat / als mijn rede
 Is van vziend'schap en van bzeede /
 Dies te meer na oorlog staat.

Gebed.

In tegenwoordig en toekomstelyk Lyden.

N **W**dien het bitter gaat voor 't zoet ;

 Den arbejd voor het loon ; **E**n hy veel

 quads verduren moet / **D**ie staat na 's levens

 kroon : **W**dien het oorzaak van veel vzeugden

 is / **W**anneer men komt in veele vzeffe-

 nis / **W**anneer men om des goedes wille

 lijd / **E**n / na Gods wil uyt goed ge - weten strjd.

2 **Z**oo dank ik / **H**eer / van harten dy /
Dat gy my waardig kent /
Dat ik om 'uwen Name ly'
O ! welkom wat gy zend.

't **I**s waar / 't en is noch maar een kleyn begin :
Doch / wild gy / 'k wil dien weg ook verder in.

E 6

Maak

Maak my / is 't ulwe goedhepd aangenaam /
Tot meerder waardig / doch daar by bequaam.

3 Als my zontijds mijn eppen kracht
En 't swaarste kruys in halt /

Een snellen angst schiet door 'e gedacht
En 't bloed om 't hart bestalt :

Maar als ik denk wat kracht uw kracht wel eer
In swakke menschen wyacht / berquik ik we'er.
En als ik bind' hoe trouw gy zijt en goed /
Beschansst de Ziel haar we'er met nieuwen moed.

4 Noeh leeft en werkt by die de macht
Der duysternissen heeft :

Noeh leeft en werke gy ook / die kracht
Om overwinnen geeft.

Noeh doyt gy / Menichen-moorder, al na bloed /

Noeh blyt gy / Mensch-behoeder, eben goed :

Wat nood of ons een sterke Wyand moet 't /

Als gy / veel sterker vyzend / ons hulpe doet ?

5 Al moet men door den kruys-weg heen :
't Is 't hard / maar zalig pad.

En beter / met Gods volk gele'en /

Dan zonden-nut gehad.

Al moet men upt zijn land met schand en scha' :

Deugds loon en gy volgt over al noch na.

('t Wardsch Vaderland te missen / valt hem licht /

Die 't eeuwig goed en Al heeft in 't gezicht.)

6 Al vind de deugd schier nieuwers heul /
En schijn-deugd 't volk verleyd :

Al is onwizen pber heul

Dan Satans listighepd ;

Al woerd de Waarhepd / door een snoode list /

Werkertert / en hoor leugen gebonnist :

Al opend zich een deur tot alle quaad :

't Kan al niet scha'en / als gy ons niet verlaat.

7 Al krijgt de Satan / of zijn le'en /

In 't een of 't ander land /

't Verkeerd geleerde tot by een /

Stout op de aardische hand ;

Al byoepd daar upt een Bloed of Moord-plakkaat :

't Kan al niet scha'en / als 't maar de Ziel met schaad :

't Een schaad geen Ziel / wanneerze stutzel heeft /

Al heeft stuts genueg / als gy maar troost en geeft.

8 Hoop op uw hulp / is de Vlaar

Die 't hart in hoope stijft,
 'k Werkensch geen krups / hoe groot en swaar /
 Zoo gy maar by en blijft.
 Maak dat de geest / die moed van berren geest /
 Paby / de zelbe moed / en meerder heeft.
 Geen nood te groot / zoo gy maar mede gaat.
 Geen leed te wreed / zoo gy maar by en staat.
 O Uw Heyl'gen / op der aard verspreyd /
 (Verspreyd / en niet bekend)
 Weest die ook met uw goedighepd
 Geduriglijk onrent.
 Blijft haar getrouwelijk in lijden by /
 Op dat haar lijden niet vergeefs en zy.
 Op dat haar lijden noopt en zy besmet
 Met pet dat strij' met wel-verdragens Wet.

Joodsche Blyschap.

Uytbreiding over Psalm 122. en 126. Over Psalm 122.

I.

E 7:

2. Dat

2 Dat ons de dagen weder zullen keeren /
 Dat men zal ingaan in het hups des Heeren /
 En Salems muren met haar schoon gebouwen
 Dreygdig aanschouwen.

3 En onze voeten op haar e'ele straten /
 Haar hooge poorten vrolijk treden laten
 Een Stad een Stad is 't al van onds gestichtet /
 En opgerichtet :

4 En opgerichtet vooz Israëls Zoonen /
 Om zich daar binnen t'zamen te vertoonen ;
 Om in Gods tempel eere te bewijzen /
 En God te prizen :

5 God daar te danken vooz zijn goede daden :
 God daar te off'ren / om de ziel t'onfladen
 Van alle seplen dooz het gantsche leven
 By haar bedreben.

6 Al die in rechten hebben pet te hand'len /
 Moeten na deze groote Stad toe wand'len
 Daar kan Israëi steeds in alle zaken
 Aan bonnis raken.

7 Daar staan de thoonen om Gods volk te richten /
 En alle twisten onder haar te sichten /
 Dooz Gods besturing David ingegeven
 En zijn Na-neben.

8 E Dele Salem / schoonste van de Steden /
 'k Wensch en herwensch u duyzend zaligheden :
 En die u minnen / bid ik van de zegen
 Van God toe regen.

9 Van harten gunn' ik dat uyt uw' Dalen
 De waarde Drede nimmer en bezrepe /
 Maar in 't beangzel van uw' hooge muuren
 Geuwelijk dure.

10 Wat is de reden die my zoo doet haken
 Na uwen Drede / welstand / en bermaken ?
 Die my doet hopen dat noopt ongelukken
 U zullen drukken ?

11 't Is om mijn vrienden / die ik heb daar binnen
 Die ik / en die my wederom beminnen :
 Om menig broeder / welkers harte 't mijn is /
 En 't mijne 't zijn is :

12 Wat is de reden / dat ik gantsche nachten /
 Geheele dagen wensch in mijn gedachten
 Dat gy noopt zegen noch geluk moet derden /

Maar eeuwig erken?

13 Om dat de Heere / dien top moeten poogen
Godsdienstig t'eeren uyt al ons vermogen /
U tot zijn woning (die gy steeds moet wezen)
Heeft uytgelezen.

Over Psalm 126.

II.

W At heeft ons hart een vreugd ont-

sangen Doe Sion / die daar lag gevangen / In

alzoo vzeemde landen / Dooz hulp van onze

sterke God / verlost is van haar banden!

2 Wy stonden tusschen hoop' en vzezen;
Het docht ons eenen droom te wezen;
Wy durfden nauw bezhlyden /
Om dat wy zoo heel overwacht geraakten uyt ons lya-
den.

3 De traantjes van de wang genomen;
De lachjes in de mond gekomen;
Gods roem op onze tongen /
Gods eer dooz al onz' snatenspel / daar wy hem lof
me'e zongen.

4 Doe sprak het Heydensch volk / (verflagen
Dooz 't groote wonder datze zagen)

Op! watte groote daden
Heeft haren God aan haar getoond! zy leven onbeladen;

5 Het Heydensch volk heeft recht gesproken /

Daarom is ons nu 't hart ontloken /

De keeltjens quinkeleeren /
Vermengt met onzes Harps geklank / een eeuwig lof
des Heeren.

6 Groot is onz' bzeugd / schoon staan onz' zaken ;

Op Heere / kondze grooter maken /

Zoo gy van slavernyen

De rest van uw gebangen volk genadig wilt bezyen.

7 Op datze dicht de wegen vullen /

Wanneerze r'huys waart komen zullen /

Gelyk de snelle beken /

Gedzeben dooz den Zuyden wind / met kracht in 't land
in-bzeken :

8 Wanneerze / dooz 't geweldig drijven /

Piet binnen v'oevers konnen blyben /

Noch haren loop beremmen /

Maar akkers / veld' / al wat'er is / met baren obes
swemmen.

9 Die 't edel zaad moet gaan betrouwen

In ongelegene landoutwen /

Schier zonder hoop' van bzuchten /

Syn hart is hem zoo zeer belaan / men hoozt hem diks
wils zuchten.

10 Maar eer yet lang zoo krijgt het zegen

Dooz eenen milden Zomer-regen ;

De zoete rimbjes waapen :

Dan komt hy dubbeld in de bzeugd / met blijdschap gaat
hy maapen.

11 Doe wy / ver van ons Vader-erben /

In vreemde landen moesten swerven /

Lag onze moed ter neder :

Maar nu wy 't zoete Vaderland betreden / Komt hy
weder.

Christelyke Blydschap.

Tot hzolyk leven / Word hy gedreven /
 Die op God door Christus houdt, Al' aardsche
 dingen / Zijn te geringe / Tot zijn vermaken :
 't Zijn and're zaken / Daar zijn Geest
 hier seest me'e houd.

2 Tot allen tijde
 Te wezen blijde /
 Is hem uyt Gods mond gebo'o'n.
 Lijkt hy uytwendig
 Door 't oog ellendig :
 't Onduurzaam strijden
 Is 't hart geen lyden /
 Door de hoop van 't heerlijk loon.
 3 Zijns harten oogen /
 Van d'aard getogen /
 En ten Hemel opgevoerd /
 Zien en bebatten
 Aldaar de schatten
 Van roest en motten /

Verderf en rotten
 Geweljk on-aangeroert :
 4 Waar op en ober
 Geen dief / geen roober /
 Lange tijd / noch spijt / noch nijd /
 Gezag of kracht heeft /
 Geweld of macht heeft ;
 Hoort kan ontwenden /
 Hoort kan doen enden :
 Zalig die alzoo verblift,
 5 Dat 's deugd die grond heeft /
 Die hart en mond geeft
 Zolijk denk-en sprake stof :
 Mids in de Wolven /
 Vervolgings gelven /
 Benauwotheds klippen /
 Houd zo de lippen
 Stadig vol van Godes lof.
 6 Waar Schat / Waar Hart is :
 Waar God / geen smart is /
 Maar de volk' van alle deugd :
 Maar Deugd / waar God is /
 Waar Godes gebod is /
 En hart en ooz leyd
 Zoo 't Christus woort leyd /
 Daar 's de God verepschte Deugd.

 Aanmerking des Doods.

M Enschen sterben / in zich zelven / In te

 zten als goed ; Als / de wijshepd gaan be-
 delven /

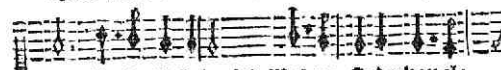
delven / In een wijs gemoed : Upt eygen

aard geeft dood Heyl noch lusts gewin.

Haar stand / van alles bloot / Heeft niet zaligs

in. Zp is (ik beken 't) Wel een Ende van el-

lend / Maar geen za - - - lig end.

2 Heyl te hebben / kan niet wezen
 Zonder heyls geniet.
 In 't upt-wezig doode wezen
 Wie geniet daar yet ?
 Het leven is de grond
 Van genietenis /
 Doch daar noopt heyl uptstond /
 Waar geen Weten is.
 In heyl of heyls schijn
 Moet van lust of van on-pijn
 Waan of Weten zijn.

3 In de dood en is geen weten :
 (Na de wijs' ons zeyd)
 't Dood-zijn zelfs / van Rust te heeten /
 Is groot onbescheyd.
 Des menschen slaap ('t is waar)
 Draagt den name me'e
 Van Rust / en nochtans daar
 Heeft geen weten ste'e.

Maar

Maar doozgrond de re'en :
 't Slapen waar geen rust (O neen)
 Waar 't geheel alleen.
 4 Volgden op den Slaap geen waken /
 Zoo waar Slaap geen Rust:
 Maar nu is 't natuurs vermaken
 En begeerde lust /
 Om dat de mensch / gesterkt
 En verquikt in le'en /
 Des rustens vruchten merkt /
 Als de slaap is heen.
 Maar des doodes staat
 Die gants geen genot en laat /
 Wer van Rust / is quaad.
 5 Eenen Hond (zoo zeyd de Wijze)
 Die noch is en leeft /
 Is meer dan een Leeuw te prijzen /
 Die geen leben heeft.
 Den Dood / bloot ingezien
 Zonder anders meer /
 Rust noemen / lijkt misschien /
 Maar 's geen wijze leer.
 Die'r zoo na verlangt /
 Is als die 't hart aan pet hangt.
 't Welk hy noopt ontfangt.
 6 Dit 's een klaar' en naakte zake /
 Die elk vaten kan.
 Waar van daan nochtans het haken
 In schier pder man /
 Om ere / naam / en lof
 't Hebben na de dood ?
 Recht of het doode stof
 Wets daar van genoot :
 Recht als bragt een woord
 Daar men noopt den wind van hoorz /
 Heyl en bzeugde hoorz.
 7 't Is of ober botte botheyd :
 Of / kan 't niet geschie'n
 Dat een mensch niet heel in zotheyd /
 Niet zou' beter zien ;
 Zoo moet'et zijn / om dat
 Donbergank'lijkhepd /
 Natuurs begeertste schat /

Zoo haar glans verspreyd /
 Dat de Mensch (schoon blind
 Op het pad waar langs m'haar bind)
 Zelfs haar schaduw mint.

Voor-schaduwing van 't Ryk Christi.

Uytbreyding over Psalm 45. en 110. Over Psalm 45.

I.

M Du hart ontbont / de geest begint in

 my t'ontspringen : 't gemoed / bezucht met

 bzeugd / dzingt my wat nieuws te zinn - gen,

 De spraak wil boven 't hart ; de penne boven

 spraak / Terwijl ik dit gedicht van

 mijnen kro - ning maak.

2 **G** g/ by wien geen mensch in schoont' en liefge-
getallichheid

Te bergelijken is; wiens tong / dooz haar beballig-
heid

Der menschen harten trekt / waar dooz 't gebeurt dat g/
Gods zegen rijke gunst altijd hebt op uw z/ :

3 **W**el aan / kloek-moedig **H**eld / gereed tot sware
wegen /

Doeg aan uw' sterke z/ den **K**oninglijken **D**egen.

't **G**eluk z/ uw geley: trek heen / manhaftig **D**ozst /

En toon uw we' erpart/ een onbertzaagde **D**ozst.

4 **T**rek heen: en laat altijd **B**erechtigheid en waar-
heid

Uw's wagens toomen zijn: zoo krijgt uw naam een
klarheid.

En uw rechterhand / in 't strijden oopt zoo koen /

Zal wonder / om end' om / in breeuwe landen doen.

5 **D**urf yemand tegen u ten strijden zich verheffen:

Met uw' raak-rijk geschut zult g/ hem 't harte treffen:

De trorze volken ook doen zinken haren moed /

En / onder u gebracht / doen vallen u te doet.

6 **E**n **R**ijk wiens basten troon gedurig blijven staan
zal;

En rijk dat nimmermeer verzwakken noch vergaan
zal /

Is 't **R**ijk waar van dat g/ de kroon en scepter draagt:

En rijk dat billijk is / en daarom **G**od behaagt.

7 **M**et vzeugden zalf heeft **G**od uw aanschijn over-
goten /

En hooger u bemind dan al uw' met-genoten;

Om dat g/ boven **G**oed of eenig aardische schat /

Geljk g/ onrecht haat / het recht hebt lief gehad.

8 **D**ies is 't uw volk een vzeugd / wanneer g/ als
een **K**oning /

Te voozschijn komt getre'en uyt uw pboren woning /

En een uythremsche lucht alom uyt uw gelvaad /

Wis reuk van **M**oës en **M**yzrh' / ten neus ingaat.

9 **D**ies is 't uw volk een vzeugd en lustig om aant-
schouwen /

Wanneer men / achter dy by dijne staat-jonkvrouwen /

In 't bzaaf gezelschap ziet veel **K**onings dochters gaan /

Die met eerbiedigheid u ten gebode staan.

10 **D**e **K**oningin uw **B**zud (wiens hazz met goud
doozstraalt is / **M**et

Met enkel dierbaar goud dat van Ophir gehaalt is ;
 Die klaar van goude gaat / en in al haar gesmy'
 Van sijnen goude blinkt) staat u ter rechter zy'.

11 **M**aar gy **O** Koningin / merk op en leen uw ooren /

Om met bedaaerden zin mijn reden aan te hooren.
 Vergeet uws vaders huys / uw maagschap van nu
 aan :

De Koning moet alleen in uw gedachten staan.

12 **G**un hem alleen het oog / geef hem alleen de zinnen :

Zoo zal uw schoon gedaant hem nooden tot uw minne
 En trekken oog en hart. Wel op / bewijs hem eer /
 En buyg dy onder hem. Hy is / Hy is uw Heer.

13 **D**e Koningin van Zo^r / die goud- en water rijk is /
 Wien geen naburig Do^rst in macht en pracht gelijk is /
 Zal u geschenken doen van purper en van goud :
 Geschenken die elk acht en hoog in waarden houd.

14 **D**e Machtig' onder 't volk / die [dus] booz' niesz
 mand wijken /

Die zullen me'e door he'e haar ned'rig hart doen bliken.
 Maar zie / **O** Koning / zie : uw Bruid eens Konings
 kind /

Is schoon / ja ober-schoon / in al wat m'aan haar vind.
 15 **S**choon is haar lijf-cieraad ; noch schoonder hare
 leden ;

Nog schoonder haar gemoed / woonstede van goe' zeden /

Al gaatze in haar goud / al zijn de leden fris :
 Zoo schoon is 't buytenst niet als wel 't inwendig is.

16 **M**et kleed'ren die de naald beballiglijk dooz-
 dwaald heeft /

En een geleerde hand niet zijd' en goud bemaald heeft /
 Is z'a'ngedaan / die nu / Als Bruid en Koningin /
 Met haren Joff'ren slepp' gelepd word tot u in.

17 **E**en blijde welkoms-roep / een bzeugdelijk gemom-
 mel /

Een bzoelijk hand-geslag / een aangenaam gedommel
 Verbuit alom de lucht / tertwyl zy / zelfs verblijd /
 Met haren schoonen staat na 's Konings huys toe rijd.

18 **E**n op dat u / **O** Maagt / geen teederlijk ver-
 langen

Ma die u naast bestaan / het hart oopt mogt bevangen /
 Zult

Zult g^y/in plaats van haar/haast zien van uw' geslacht/
't Welk 't heele Aarden rond zal hebben in zijn macht.

19 Hier tusschen zal uw lof niet ongemeten blijven :
Mijn tonge / met haar taal ; mijn penne / dooz haar
schrijven /

Zal u / van tijd tot tijd / dooz peders mond doen gaan /
En in elks hart / met dank / uw heugenisse staan.

Over Psalm 110.

II.

Een groote woorden sprek Israëls

Macht en Eer / Der Heeren grootste Heer /

tot zijnen Zoon / mijn Heer ; Wel aan / ont-

sang de Kroon : kom zit in Majesteit / Aan mijne

rechterhand ; aanbaard mijns Rijks be-

lepd / Tot uw party van my ter ueder is ge-
stort /

stort / En als een voetebank van

u berreden word,

2 Uyt had hy, Maar O! gy mijn Heer / des Heeren
Zoon /

Uyt Sion daalt tot u de glory van uw Kroon :
Uyt Sion zal dijn God de macht van uw gebied
Doen repken waar de Zonn' haer heid're stralen schiet ;
Dat gy het volk beheerscht / en 't nuptig hart zoo wint/
Dat elk zich willig buyg / oprecht met u gezind.

3 Wanneer gy dan we'erom zult komen van den tocht/
En 't mannelijke zwaard berwinning heeft gezocht /
Zal 't heyl / van bend aan bend / verclerlijk in 't gewaad/
Met u haar opperhoofd / in schoonen pracht en staat /
Na Gods gehepligt Huys eens-gangs de voeten spoe'n/
En u / haar Sterk en Raad / aldaar haar offer doen.

4 Daar (dooz 's Geluks toelach / verheben in den
geest)

Wordt haar de blijde dag een lustig Zege seest.
Des Hemels klare dauw / vzoeg in den dageraad /
Wanneer de goude Zon noch dicht by d' Warde gaat /
Bezweemt het teere krupd met zoo veel dropjes niet /
Gelyk men dicht tot u het volk toe bloeijen ziet :

5 Toe-bloeijen ziet van West / toe-bloeijen ziet van
Oost /

Van Zypden en van Noord / als tot zijns harten troost;
Vol eere / vrees en dienst. En dit is 't noch niet al :
God heeft een eed gedaan : (die noopt verbezen zal)
Dat gy / dat gy / mijn Heer / dat gy Groot-Priester zyt /
Als Melchisedech was / Groot-priester voor altijd.

6 Hy die dit zwoer / zal steeds ter rechter hand u staans
Gok meenig Dwingeland in zijnen toorn ver slaan /
En doen het Heydensch volk zyn strenge oordeel zien :
Een vreesfelyke slag zal onder haar geschien.
En die hoog in gebied / als Goden zyn gestelt /
Zal hy bebind en doen zijns sterken arms geweld.

7 En als de tijd nu pozt dat dit moet zyn gedaan /
Zal hy zoo grooten zaak niet tragelyk aangaan :

Maar / als een onverschikt en moedig Oorlogs-held /
 (Die zijns vyands slaggoed / dat nu vast ruymt het veld /
 Snel op de hielen is / en 't lagchend Luk aanbat)
 Dooz 't heftig na gesaag ten laatsten afgemat /
 s Uyt d'een of d'ander beek / gebonden by gebal /
 De hit van zijnen dorst met haast gaan lesschen zal :
 Alzoo wil ook de Heer / de Heer in 't strijden sterk /
 Gestwind en burig zijn in dit zoo grooten werk,
 Dies hy ook / na den slag / van slaan en strijden moe' /
 Het triumphante hoest heft na de sterren toe.

Kaltijdings Zaligheyd.

Welaan / alle byomen / Die God hier
 scherp kastijd / En in heel dzuks laat ko-
 men: Weest in uw dzuk verblijd. In zware
 tegenheden heeft de deugd De meeste
 stof en reden Van veel bzeugd.

2 't Is niet uyt haat of tooren /
 Als u Gods hand komt slaan /
 Maar dat gy niet verloren
 Zoud met de Wereld gaan.
 't Geen boozen dijd tot plage /
 't Zelbe ding
 Is u / kond gy t' wel dzagen /
 Zegening.

3 Gods tucht-roe' doet u weten /
 Dat hy u noch beruind /
 En niet en heeft vergeten /
 Maar noch houd' vooz zijn kind.
 Geen Vader na den blepsche /
 (Zaagt hy zucht)
 Die / als 't de nood zal eyschen /
 't kind niet tucht 't.

4 Een bleeschelijke Vader
 Raastijd na fantazje
 Op dat hy 't kind van quader /
 Dooz vroege tucht / bebje:
 Maar God / die in geen zaken
 Opt gaat mis /
 Wil ons dooz tucht zoo maken /
 Als hy is.

5 Aanvechting haart op-merken;
 Op-merken maakt bequaam
 Tot deugd en heyl'ge werken;
 Deugd, hy God aangenaam.
 Onmakkelijk / doch beplig
 Gaan / leerd hy
 Die wil dat peder heylig /
 Als hy / zy.

6 Deel zoets na weynig Galle.
 Wat nood / als 't zoo behoeft?
 Gods kind'ren hebben alle
 Van dezen kelk geproeft.
 Niet God ons zonder lyden
 Staag in g' luk:
 Geen stof waar 't van verblijden /
 Maar van vruk.

7 Ontbeert men hier het gene
 Dat noopt kind Gods ontbeert:
 Licht mist men / na / met eenen
 Zijn hoogste Ziel-hegeert.
 Zoo scherpe tucht of hinder
 Noopt voozviel /
 't Waar klaar dat God dooz kinder
 Ons niet hiel'.

8 's Bleeschs voozspoed is een zegen/
 Maar zuik niet als gy wacht /
 En meest van die verkregen

Die God booz Basterd acht,
 Wie op bergank'lijkheden
 't Hart noch vest 't /
 Schijnt niet genoeg te vreden
 Met het Best.

9 Flaauw dan in geen kasting ;
 Bescheld of laakze niet.
 Maak ook geen keur in lijding ;
 Neem zoo als 't God u bied.
 Hem maat te willen stellen /
 Acht God quaad.

En waar toe 't zondig quellen /
 Dat niet baat ?

10 In reyn geloof op Warden
 Als vzeemd'ling heen te gaan /
 Is hoog by God in waarden
 En een groot werk gedaan :
 Dies is 't zombijl van nooden /
 Dat God daal /

En 't hart al zijn by-goden
 Gants onthaal.

11 Daar zal zoo licht vet schuplen /
 Daar zich noch 't vleesch me'e stut /
 En 't hart dooz kan beruplen :
 Dies is de zupv'ring nut.

Licht deed'men 't onkrupd sterben /
 Zoo men 't zag ;
 En Liefd' komt dooz Liefs derben
 Van den dag.

12 All' aardse troost moet heenen ;
 (Qua toeverlaat haard smart)
 God wil en moet alleene
 Een God zijn in uw hart.
 Des menschen troost op 't Zicht'lijk /
 ('t Zp hoe klein)

Weerd hyze niet / kan licht'lijk
 Van God sche'en.

13 Wil God u niets hier laten :
 Weest willig en bereyd :
 De dzoeff' nls heeft een mate /
 Maar niet de Lijdzaamheyd.
 Volmaakt moet haar werk wezen
 Gants end' al /

Zoo zy van God vol preezen
 Worden zal.

14 Koort is de pijn en 't zuchten /
 (Want 't leven zelfs is koort)
 Maar lang en zoet de vruchte
 Die ons daar doo? gewoed'.
 Betreurt. dan hier geen Creuren.
 Zal 't wel zijn:
 't Geduld moet zoo lang duren /
 Als de pijn.

Van Volmaakte Regeering.

Daar word gereden-zift/hoedanig' heerschapp^s
 pp/ Volmaakt te achten zy. Des
 geefs. Want hier op aard word niet vol
 maakts gebou - den. De onvolmaaktheyd
 zelf heeft niet volmaakts in haar; En schoon
 der pet in waar / Of in getwezen kon / 't en bleef niet
 ongea.

f. 3.

ongeschou - den. Heeft een alleen den toom ;

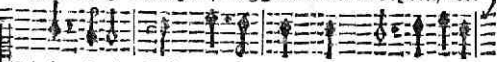
licht maakt hy 't heel tyransch : Zoo uyt de

grootst' van 't land veel hoofden aan het roer

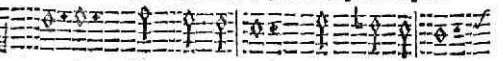
zijn: Zijnz' eens; haast krijgt men dan vooz een/veel

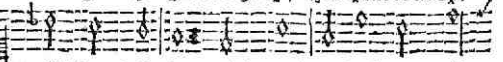
Owingelands: Zijn z' oneens; licht zal 't land gestadig

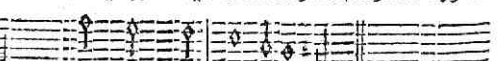
in rumoer zijn. Staan 's Landes zaken hy de

meenigt' : Hoe grooter hoop / Hoe quader koop.

Elk loopt zijn loop. Elk tracht en jacht na 't zijn.

Hoe meer / hoe min vereenigt.

2 Of schon Utópia, 't verdichte Aergens land

Op aarden zich al vand :

Noch waar 't ver van volmaakt' en rustelijke wyshepd:

Is 't hoost zomwilen wel / zoo schozt het aan de He'en ;

Of wil het lijf na re'eu /

Zoo volgt licht 't Hoofst een pad dat zorgelijk en mis
leyd.

De draeplyk' en booz' t oog onzienelyke wil
Doet menschen heerschappyy steets onvolmaakttheyt
houwen /

En zet der dingen stand staag op een losse spil.
Op onvast fondament kan niemant oopt vast bouwen,
Wiens / waar / en hoe de heerschappyy is /

Moet word' er wet
Booz' t hart gezet,
Wat is t belet?

Onmacht in kracht en weet / die alle menschen by is.
3 Volmaakte Monarchy en onbesproken Kroon
Heest JESUS Godes Zoon.

Hy heerscht in zyn gemeent' / en heerscht alleen volkomen
Daar is de Onderdaan gewillig onderdaan ;
Die niet en wil / mag gaan :

Daar doet men niemant dwang om onder 't jok te kom
men.

Daar heeft in d' Overheer qua' wil of lust geen plaats :
Dies nimmermeer noch 't Hoofd noch 't Lichaam hoeft
te breezen

Of Kroon of Staats herderf. En wil een Lid pet
quaads /

Dat moet van quaad afstaan / af 't kan geen Lid meer
wezen.

Daar ziet de Heerscher in de harten :

Die steld by maat
Van doen en laat /
Van goed van quaad :

Die leyd / bereyd / bewaard / en waarschouwd by booz'
smarten.

4 Kom onvernoegde mensch die gaarn waart in een Rijk
Daarin' / heel volmaaktelyk
Beherscht / mogt sonder schroom van ramp en onrust lea
ven :

Hier moet gy zijn ; doch zoo / dat gy (hoe on-volmaakt)
Zoo 't onvolmaakt noopt laakt /

Dat g' onder zynen toom u niet zoud willen geben :

Dat gy ('t zy wie 't ook is die 't roer in handen heeft)

Zijn eer niet geben zoud / of niet zoud willen hooren

In alles waar zyn wet geen zond bebel en geeft.

Die Maghts gebod veracht / vergadert zig Godes tooren.

Het is een plicht van d' overhooge

Christus hoogdy:
 Dat elk / wie 't zy /
 D'aarsch' heerschappij
 Al wil / met wil / en niet upt breeg' booz' straf' gebooge.

Ondoodelijke Dood.

Glijk de Salamand'r in 't vuur kan

zweven (Zoo 't waar is dat men schrijft)

En noch in wezen blijft / Zoo ook de

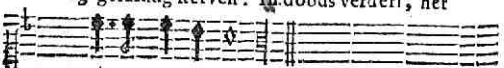
mensch ten eynd in God gebleven / Al is hy

dood, heeft in den dood noch le - ven O!

hoog-gelukkig sterven! In doods verderf, het

leven niet te derven.

2. Al is hy dood / nochtans zoo leeft hy Gode /
 Die zijnen geest bewaard /
 Om we'er te zijn gepaard

Met 's lichaams huys: niet dit gering en snoode /
 Maar een volmaakt / gelijk Gods Hemel-boden.
 O! hoog gelukkig sterven!

In doods verderf, het leven niet te derven.

3 't Is God / 't is God / die bast heeft boozgenamen :

Te redden uyt verderf :

Tot eeuwig levens erf

Al die dooz Deugd haar eygen wilt betoomen /

En in 't Geloof volstaandig / tot hem komen.

O! hoog-gelukkig sterven!

In doods verderf, het leven niet te derven.

4 't Is God / dien 't noopt aan macht en kan ontbreken ;

Wiens weten bast en wis /

Wiens wil onbupglijk is.

't Geen hy boozneemt / daar mach men zoo van spreken /

Als of 't (schoon ver) in daad alwaar gebleken.

O! hoog-gelukkig sterven!

In doods verderf, het leven niet te derven.

5 Zoete Dood! geen Dood met recht te heeten

Maar slaap en Arbeids rust :

Want op u volgt een lust

En (na een kort / of byna geen / Vergeten)

En Weder-denk en zelfs-genietig Weten.

O! hoog-gelukkig sterven!

In doods verderf, het leven niet te derven.

6 Dooz 't lang geslaap en durf men niet bezerst zijn :

In tijd is 't dat m'pet lijd.

D'uptwezig' heeft geen Tijd :

Als 't heerlijk lijf bereend zal met den Geest zijn

Zal alle tijd maar een oog-blik geweest zijn.

O! hoog-gelukkig sterven!

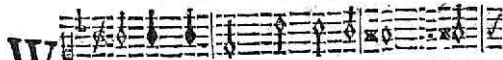
In doods verderf, het leven niet te derven.

Vreugde en Rouw.

In 't affsterven der Rechtvaardigen.

Voor A. G. over den dood van haar lieve

Echt-genoot. J. E. G.

Waar toe / mijn ziel / waar toe geseend / Waar toe.

toe gehart - pijn / en getoend : Laat waarheid

eens recht ken - - - ren : Die oorzaak heeft van

vreugd / betoont ondankbaarheid door treuren.

- 2 Mijn man / mijn waarde helst / is heen /
En ik alleen, Alleen? ach neen!
God en een goed Gemeten

Doen alle d'ruk en eenzaamheid door haar by zijn ver-
geten.

- 3 Mijn Lief is heen : maar 't meest geliefd /
Waar door mijn ziele was geriefd /
Heeft hy my nagelaten :

Zijn Leer en Doorbeeld op het pad van 's Levens
rechte straten.

- 4 Zijn lout're deugd strekt my een spoor /
Om met hem door de zelve Door
vloekmoedig in te zingen /

En 't Goddelijke eer-gezag in Godes Stad te zin-
gen.

- 5 Om met hem voor 's Lams thoon te staan
Met witte kleed'ren aangedaan /
Verheerlijkt onberderflijk /

Verloft van pijn / verbuïd met vreugd / en (als God
zelfs) onsterflijk.

- 6 Het tijdelijke s'ind de Tijd ;
Het quijtelijke ben ik quijt :

Zijn lichaam / 't welk / van aarde /

Ter aarden moest / is in der aard ; de Geest / by God
in waarde.

- 7 By God : die hem ter zaligheid
Bewaard / en heeft een Lijf bereyd /

- Dat (als 't Bazyn gaat klinken)
 In aller eeuwen eeuwighepd gelijk de Zon zal blin-
 ken.
- 8 O! Goddelijk Alwijs bestier!
 Zou hy daar heen / hy moest van hier;
 Zou hy zijn eygen erven /
 En zien 't gewenschte Vaderland / het vzeemde moest
 hy verden.
- 9 Nu heeft op hem de nijd geen kracht;
 Nu is hy upt Cyzannen macht;
 Nu is hy weg getogen.
 (Daar niemand hem verzeeren kan) upt aller oogen oog-
 gen.
- 10 Nu krenkt hem geen booshepd / hoe boos;
 Nu is 't geweld geweldeloos;
 Nu moet de haat zijn stralen /
 Hoe sterk geschoten / krachteloos in 's hater's hart zien
 dalen.
- 11 Zijn kamp heeft hy kloek uptgekant;
 Gegord / gewapend / wijs-gelampt /
 Op schildwacht / los van zonden /
 In weldoen / vol van alle deugd heeft hem zijn God ge-
 bonden.
- 12 Wat waar mijn boozder treuren dan?
 Liefd' tot my-zelfs / niet tot mijn Man.
 't Zchijnt schier geluks benyden /
 In zulker Helven zaal'gen dood niet ernstig te verblij-
 den.
- 13 Maar weenen dan de oogen mijn /
 Zoo moeten 't vzeugde-tranen zijn.
 Of zal 't upt droef hepd spruyten;
 Dooz mededoogen met de Werl'd / moet ik dan tranen
 uppen.
- 14 De wereld / die dooz zulken Licht
 In 't blind verstand kon zijn gericht /
 Om / van 't gebaarilyk dolen
 Te rug getogen / zig met ernst te geven in Gods Scho-
 le.
- 15 Te geven op des lebens baan /
 Om 't eenwige vergaan t'outgaan;
 Ach! booz een Chyristen harte
 Is 's Menschen zonde 't waardig stof / en cenig stof
 van smarte.

- 16 Laas! hy is weg: de snoode aard
 En was die Son niet langer waard.
 O! droeve duysternissen /
 Hoe zeer verdikt u' donkerhepd / nu gy zulk Licht zult
 missen.
- 17 Mijn God die licht en duyster scheidt /
 Gegeven en genomen hebt /
 Vergaderd en geschepden ;
 Geloost / geloost zy uwe naam in aller eeuwigheiden.
- 18 Gun dat de troosting van u' woord
 Meer dan natuurs trek zy gehoord ;
 En / als d'uk 't hart komt klemmen /
 Altijd de ware redens kracht in my mach boven swemmen.
- 19 Laat my uws Geestes hulpe by,
 Die my in d'uk een bolwerk zy :
 Geen murmurceerig klagen /
 Maar willelooze lydzaamhepd kan u alleen behagen.
- 20 Geef dat ik my u overgeef /
 En gants na uwen wille leef /
 Om waarlijk te genieten /
 Daar nu de krachten van mijn ziel haar stralen beenen
 schieten.

Dood-Troost.

Twee-spraak voor A. R. over de aflijvighepd van zijn
 lieve Zoon J. A.

Menschelijke Weemoedighepd,

N *U treurt / mijn ziel in dezen droeven stand /*

 *O! harde dood, van een zoo waarden zand! Wat
 laat*

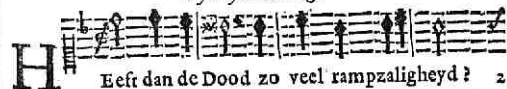

laat gy my meer dan gedachtenis / Die in den

geest een nest van smerten is?

Wysheids Rading.

Heeft dan de Dood zo veel rampzaligheyd? 2

Dat eens moet zyn, mag dat zoo zyn beschreyd?

Te sterven, is een algemeyne Wet, Van God (die

nooyt, yet quads en doet) gezet.

M. W. 2 Onrecht waar d'ruk / had hy geen recht waar om. 3

De stut en staf van mijnen Ouderdom;

De lust en rust van mijn grijsheyd / is heen:

Die veel verliest / zijn tranen hebben re'en.

W. R. Wat heeft de Mensch waar op hy vast mag staan? 4

Dat sterff'lijk komt, moet sterff'lijk henen gaan.

Vergeefs bezucht men 't gaan van 'r noodig pad.

En beter nooyt, dan al te lief gehad.

M. W. 3 Hoe krank is He'en / daar d'zoefheyd 't hart doorklieft! 5

Hoedwendel'lijk volgt Liefde 't geen zy liefd.

Die maakt zich los / daar hem natuur maakt vast.

Daar 't hebben v'ood / t'ontbeeren niet en vast.

- W. R. Re'en weegt de zaak zoo z'is, niet zooze schijnt. 6
 't Onrecht duurd liefd' als liefdes stof verdwijnt.
 En die van 't geen elk treft, zich rekent vry.
 Zijn grond is zot of vol van hoovaardy.
- M. W. 4 Ach! waar die bloem niet al te vroeg geplukt! 7
 Ach! waar hy niet ontydig weg gerukt!
 't Verlies is min / wanneer / door 't vol geniet /
 't Hart schemer-re'en van minder dwoesheyd ziet.
- W. R. Of vroeg of laat, ó mensch, wat leyt'er aan. 8
 Als doch de weg in 't eynd moet zijn gegaan?
 En als de ziel den steun mist van haar rust,
 't Geniets gedenk ontsteekt, maar stopt geen lust.
- M. W. 5. Nochtans is 't zoet / 't zoet hebben als men kan. 9
 Maar weg is weg / dood is geen hoop meer van.
 Hoe langer vreugd uyt 't by zijn is gezoest /
 Hoe meerder re'en van min te zijn bedzoest.
- W. R. 't Zy 't Lieve dy, 't zy gy het Lieve laat. 10
 Liefs missen smert als 't hart niet is verzaad,
 Geen ware vreugd, dan in steeds bly te zijn.
 End'lijk vermaak end nimmer zonder pijn.
- M. W. 6. Ach! had hy doch/indien niet heel volleeft / 11
 Ten minsten niet door zulken dood gesneest!
 Ach! waar hy niet verslonden van de Zee!
 Dood wezen/baar; dood's wijs' verstaart het wee.
- W. R. 't Zy hoe, 't zy waar, de mensch zijn lee ven end. 12
 Het Hoe of Waar, en geeft heyl noch ellend,
 De Dood is goed of quaad, tot aller tijd,
 Na dat hy goed of quaad is, dieze lijd:
- M. W. 7. Nochtans is t hart / in dwoeben schipbreuk's 13
 nood.
 Te sterben een geweldelijken dood:
 Gezondes lijfs dat pad te moeten tre'en.
 Dood zijn is g'lijk/doods weg (helaas!) versche'en/
- W. R. Een die van ziekte op zijnen leger quijnd, 14
 Door angst en quaal aan geeft en lijf gepijnd,
 Lijd meer dan hy, die overyligt werd:
 De kortst' (als 't nood) is ver de beste smert.
- M. W. 8 Helaas! 't is zoet hoor die de reys neemt aan / 15
 Dat wijs en kind' rondsom het ziek-bed staan:
 Maar dat men sterft / ver af van vziend en maag /
 Indien 't geen is / ten minsten 't schijnt een plaag.
- W. R. Al diten meer (hoe schijn-zoet, fraay en wel) 16
 In 's Wijzen oog en is 't maar poppen-spel.

Hy acht geen ding, of 't doet zijn Ziele Ra?^r.

En waar men is, men is God evenna.

M. W. 9 Nochtans 't is veel/dat iemand/op het bed/ 17

Tijd heeft / waar in hy op zijn ziel stand let.

Die d'ure ziet / maakt staat: en onbezrast

Wozd op het stuk veel bepliger gepast.

W. R. De rechte tijd van boete, dien God geeft, 18

Is yder stip van 't leven daar m'in leeft.

Die dien verzuymd, heeft al te lang gebeyd.

Nooyt vand de Dood den vromen onbereyd.

M. W. 10 De reden bind: nochtans (hoe komt'et by) 19

Des redens kracht doet weynig kracht in my.

Of is dan druk bedrukthepds medicijn?

En pijnlijk zijn / verlichting van de pijn?

W. R. Die reden hoort, en niet na reden doet, 20

Of vazze niet, of heeft een dwaas gemoed.

Daar druk druk weerd, staat zottigheyt te pronk:

Die brand vermijd, bluscht ook die minste vonk.

M. W. 11 Helaas! natuur/ hoe zeer menz' ook weer- 21

houd!

Stengt innerlijk en trekt al we'er na 't oud:

't Zp dat zich 't hart in zijn weerkhepd behaagt /

Of lange waan der zielen sleutel draagd.

W. R. Quads hulp leyd steeds in Reden niet alleen: 22

Daar reden stuyt, begint men doorgebe'en.

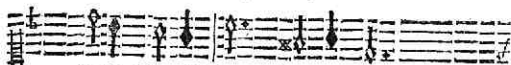
Heeft lange droogt' het vat te zeer verstaast.

Uyt d'Ader zels, wordm'aldermildst gelaast.

Niet nieuws onder de Zonne.

W

heele Weereld hoor / Looptze door :

't Is de Weer'ld / en 't zalze blijden,

2 't Geen men tegenwoordig ziet /

Is geschied ;

't Geen de tijd hier na zal brengen /

Is of nu / of al geweest.

Op een leeft

Schoepen alle aardfche dingen.

3 Bouwen / breken / krijgen / slaan /

Doo'n / bezraa'n /

Zachten / trachten / zoeken / wzoeten /

Wat men hoord / helcefd / aanschouwt /

't Is al 't Oud

Dat op aard' ons zal ontmoeten.

4 Nieuwe menschen boed en baard

Steeds de aard /

Maar geen nieuw begeert' noch haken,

't Was als 't is / en 't is als 't was :

D'ouden pas

Houden al des Werelds zaken.

5 D'epgen weg / die Cyprus trad /

Was ook 't pad

Van den grooten Alexander :

Daar na ging hem Cazar in :

Cazars zin

Is nu weder in een ander.

6 Dus aanschoumt' in alle ding:

Wisseling

Van begeert' en zinne-bupden.

Al zijnz' hier ; een ander jaar

Op een aa't :

Al by dees / dan by die luyden.

7 Dat in 't Groot' eerst is gespeurt /

't Zelve beurt

Adelhand in 't Kleyn' en Lage :

Hier by stukken en ten deel /

Daar geheel ;
 Nu gestadig / dan by blagen :
 8 Hier / dooz listighepd en kunst ;
 Daar / dooz gunst :
 Nu / met boozspoed ; dan onspoedig :
 Hier / met moept' en weder-lust /
 Daar / met rust :
 Nu met bzeze / dan / kloekmoedig.
 9 Zoo lang menschen menschen zijn /
 Zald'er pijn /
 Ramp / gebaar / en onlust wezen,
 Soek op Ward geen Paradijs /
 Zijt g wijs.
 Lee'g uw hart van hoop' en bzeze.
 10 's Wreids hepl en ongebal
 Is een bal /
 Daar me'e d'aarsche lusten speelen /
 En ne'er valt / na d'Opper-heer
 't Sacht of 't zeer
 Onder menschen wil verdeelen.

STICHTELYKE R Y M M E N.

TWEEDE DEEL.

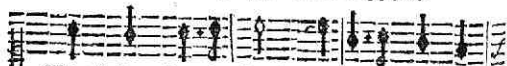
Noodige Kosten - bezinning

De zich ter hooger Schole

geest / Daar Christus

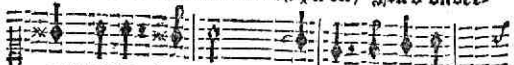
Woord den Scepter heeft / En aller menschen

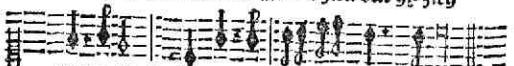
harten wet Van willen / doen en laten zet / Om

dooz 't betreden van Gods pa'en / Na d'onver-

gank'lykhepd te gaan : Moet zien dat hy zich

wel bezin / Ter hy zoo grooten werk begint,

² Bedinding scheelt van mond gezeg/
Goed werk vereyscht goed overleg /

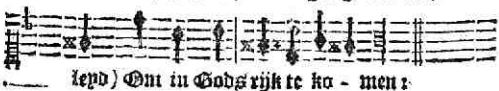
Hy overlepd zijn stuk niet recht /
 Die vooz den aantref van 't gedecht
 Niet neder zit / en overdenkt
 Wat heyzkracht hy te helde hzengt /
 En dat hy met tien duyzend man
 Geen tweemaal tien verflaan en kan.
 3 Die Toren-houtwens is gezind /
 En niet / eer hy 't zich onderwind /
 Maakt rekening en oberflag /
 Of hy ook 't werk volhoeren mag /
 Maar moet noch end'ling ongedaant
 't Gebouw ten halven laten staan ;
 Zijn doen is onbedacht en zot /
 En hy de schade krijgt hy spot.

4 De weg is smal / de poort is eng.
 Des Meesters eerste les luyd streng :
 Verlaat / verzaakt / trekt harten af
 Van al wat Wer'ld oopt geest of gaf /
 Van al wat lief is op der aard :
 Die zoo niet komt / is mijns niet waard :
 Die zoo niet komt / is onbequaant /
 En noch niet waard eens Leerlings naam.

5 Wat wil dit scherp (doch troutwe) Woord ?
 Of straks te rug / of manlyk voort :
 Of al / of niet met al bestaan :
 Of 't paadjen net / of niet gegaan /
 Klim niet is u den berg te hoog :
 Of tref het wit / of quijt den hoog.
 Gestukte deugd en geld'er niet /
 Daar God volkomen werk gebied.

6 Het is wat groots dat gy begint.
 Het is wat hoogs dat gy bemind.
 De wegen van de Hemel-reys
 Zijn zware wegen vooz het vleysch.
 Kloek is de mensch en e'el van moed /
 Die oberflag van kosten doet /
 En eventwel noch niet en schzikt.
 't Werk lukt na zich de mensche schikt.

Wiffen Ingang in 't Rijk Gods.

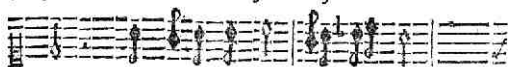

- 2 Om niet meer zoo te beven
Dooz twijffel-wetig weten /
Zoo bind u met Deugds keten
Van God en 't eeuw'ig leven.
- 3 't Geloof / dat in 't gemoed is /
Daar moet zich deugd by paven /
En lust om boozt te baven
In al wat recht en goed is.
- 4 By deugd lust eyscht goe' kennist /
Om / stuk dooz stuk / Deugds wegen /
Te zien en 't oerwogen /
Tot vaste deugds gewennis.
- 5 De kennist mach niet ledig
In 's Menschen herffen leggen /
Of in een ydel zeggen.
Goe' kennist maakt goed-zedig.
- 6 Zy moet de maat doen ramen /
Om noopt in geene werken
Te treden uyt de perken
Van 't Chyftelijk betamen.
- 7 Hier moet zy 't niet by laten /
Maar zonder mozig klagen
Verholg en kruys doen dragen /
En stellen 't hart gelaten.
- 8 't Gelaten hart / niet doffig
(Soo wepnig als ne'erflachtig)

Moet / vierig en aandachtig /
 In Gods-plicht noopt zijn sloffig,
 9 't Hart in God opgetogen /
 Moet Broederlijke minne
 Niet slupten upt de zinnen /
 Maar staa'g daar na doen vogen,
 10 't Hart Christ'lijk broeder-liebig /
 Moet in dat perk niet slupten /
 Maar liefd' aan Allen upten /
 En wezen elk geriebig.
 11 Zijn deze eysenschappen
 In uw geplaatst / O mensche :
 Wat hoeft gy meer te wenschen ?
 Gy zijt op 's Hemels trappen,
 12 Word g'hier van leeg bevonden :
 Zoo swierd gy als een blinde /
 Die stad noch pad kan binden /
 Noopt repn van d'oude zonden.

Christelijke Onzondigheyd.

Lecht werden in den mensch door quade re'en te
 hooren / Goe ze'en verloren. Van twee qua'e
 dingen moet (na't woord al oud in d'ooren
 't Best zijn verkoren. Meent Quaad / ges
 baar of ramp / zoo is 't waarach

tig: Maar indien ondeugd of zond;

De spreek is ongegrond En leugenachtig.

- 2 In zonden valt geen keur; het quaad en heeft geen mate;

Recht is deugd's strate.

Die wel daar op wil gaan / moet alle zonde laten /
En stadig haten.

In zond'lijkheid verschillen quade daden:

Waar is 't? en nochtans kan 't scheel

(Hoe wepnig of hoe veel)

't Quaad niet ontquaden.

- 3 Geen wete-blijbig-quaad / hoe kleyn / of 't kan ons
sluyten.

En van God sluyten.

Die 't bouwis heeft / moet deur: die buyten is / is buy-
ten.

't Slim moet nymuyten.

Sal noch de knecht (hoe wel min) slagen lijden /

Die dooz sloff onkund mistreed:

Te min kan / die klaar weet /

Sijn straff' ontglijden.

- 4 Behoozzaamheid is 't geen dat God' in ons wel
dragen /

Meest kan behagen.

God wil des menschen hart; niet zontijds en by blas-
gen /

Maar all' ons dagen;

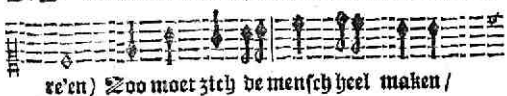
Niet half / maar heel. Wie van dooz zond (hoe kleene)

Afgodeerd en van 't Goed vlied /

Die kan in bzeugde niet

Met God vereenen.

Omkeering der Harts-bewegingen.

2 Grof / onredelijke Reden /
 Grof mist g.
 Tochten en beroerlijkheden
 Blijven by
 Geen begeert
 Wordt getweert ;
 Geen ingeschapen lust
 Blijft ongebluft.

3 Lieven / haten / hopen / breezen /
 Staat hem by ;
 Eer en schat graag mach by wezen ;
 Dzoef en by.
 Toorn / en wraak /
 Lust / vermaak /
 Al goed / als 't is gewend
 Na 't rechte end.

4 Lieven / mag en moet by stadig ;
 Maar zijn God ;
 Christus zijnen Heer weldadig ;
 Deugds gebod.

Hy draagt haat :
 Maar tot quaad /
 En wat door zond'lijkheyt
 Ter doodwaard leyd,
 5 Hy hoopt : maar op 't Onberderflijk
 Eeuwig Goed ;
 Hy hzeest : maar Hem die onsterflijk
 Worden doet,
 Hy zoekt eer :
 Maar (gants beer
 Van d'aardsche afgesche'en)
 By God alleen,
 6 Hy zoekt schat : maar noopt gebonden
 Op der aard.
 Hy betreurt : maar 's menschen zonden /
 Creurens waard,
 Hy is vzoor :
 Maar alzoor /
 Dat op al wat vergaat
 Zijn vzeugd niet staat,
 7 Toozn en wzaak mag hy wel plegen /
 Maar aan zich /
 Als ziju doet is van Gods wegen
 Afgangig,
 Hy zoekt lust /
 Weeld' / en rust :
 Maar zulke die bekiyft
 En vast by blyft,
 8 Koozt : geen hartstocht of begeeren
 Sterft of rupmt /
 Maar word door het onne keeren
 Slechts geschupmt /
 En 't gezicht
 Slechts gericht
 Daar 't heenen hoorde en moet :
 Van 't quaad na 't goed,
 9 Dit omkeeren noemt Gods reden
 Eenem Good
 Van de lust en d'aardsche leden :
 Want zeer groot
 Is 't geweld /
 Dat de Held
 Die zich hier toe wil spoe'n

In 't eerst moet doen.

10 Eer gewoont en waan ter degen
Zijn ijt 't hart /
Schijnen hem de nieuwe wegen
Dol van smart :
Maar in 't gaan
Van Gods pa'en /
Wind hy des Deugdes loop
Zoet boden hoop'.

Qua'e Toeverlaats Bedrog.

W **W** **W** **W** **W**

2 Hoe houd menig zich zoo sterk
Van zijn Nachemaal / Doop / en sterk /
Die zich nochtrons als een swijn.
In wellust mest /
En noch deugd heeft / noch deugds schijn?
Die d'epers niet heeft / bzoed het nest.

- 3 **Waarom pbert menig man**
 (En ziet deur noch venster a'n)
 Dooz Keligijs zuverhepd :
 Daar ondeugd's pest
 Dicht nochtans aan 't hart hem leyd ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest.
- 4 **Hoe is menig zoo te vze'en /**
 Dat hy meynd hy zy 't alleen /
 Als 't kleed koozd noch boozd en heeft ;
 Daarm' in de rest
 Als de schalke wereld leeft ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest.
- 5 **Hoe is meentig zoo verzaad /**
 Dat hy zelden verder gaat /
 Als maar van de goede zaak
 (Zoo booz als lest)
 Is al zinnen teem en spzaak ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest.
- 6 **Hoe is menig zoo vernoeft /**
 Als hy van den Geest veel swoeft /
 En wat hoog is : doch in daad
 Geen Geest / maar Gest
 En zond-droeffem bliken laat ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest.
- 7 **Hoe is menig zoo gerust /**
 Als hy maar den dwazen lust
 En elks Leer en doen bespot ;
 Maar zelfs / gequest
 In 't gewet / ver is van God ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest.
- 8 **Waar men d'oogen henen slaat /**
 Is bedrog en quaad verlaat /
 Op een waan en vleyery
 Dwaaff'lijk gebest.
 Waar van daan dees zotterny ?
 Die d'epers niet heeft / broed het nest.

Deugds Middel-pad.

D

Je dooz des wereldds woeste baren /
 In's levens zorgelyken tyd / Des deugdes
 haben wil be-baren / Moet zien dat hy twee
 klippen mijd ;

- 2 Keurheplighepd en Achteelooshepd
 Moet steeds upt al zijn werken zijn ;
 Het Laast / bezrukt tot losse booshepd ;
 Het Gerst / bedriegt dooz deugdes schijn.
- 3 De Achtelooz' / om niet te vallen
 In dieze eygen Heplighepd /
 Betracht geen Heplighepd met allen /
 Zelfs die niet die ten Hemel lepd.
- 4 De Eygen heplig / om zijn zaken
 Quanzups te nemen wel en wis /
 Gaat upt zijn herffens regel maken /
 Daar upt Gods Woord geen regel is.
- 5 Bep' zijnze blind / wel dooz verscheyden
 Bedriegery en leugen-bond /
 Maar die nochtans in alle heyden
 Op wortelt upt een zelve grond.
- 6 Om los in lusten te verzuypen /
 Schoutwt d'een (kar) naarlugezettighepd ;
 Om 't rechte deugden werk t'ontsluppen /
 Zoo zoekt het d'ander daar 't niet lepd.
- 7 Dus vallen' pder aan een zyde
 Waar van d'een tegen d'ander staat /
 Maar nochtans beyde zijn te mijden :
 Want alle beyde zijnze quaad.

- 8 **B**ep' zijnze quaad ; maar d'een noch quader
 Als d'ander is. Hoe dommer boos /
 Hoe dikmaals de genezing nader :
 Daar schijn verblint / is Aeden boos.
- 9 Die heel al naakt is / voeld zijn naaktheyd /
 Wanneer m'hem hoelens oorzaak geeft,
 En lichter ziet men zijn mismaaktheyd /
 Als 't aanzicht geen opsmukzel heeft.
- 10 Maar die zich blepd op schijn en wanen /
 Door Heplighepdjes tobery /
 Meynt dat elk wie hem komt vermanen /
 In deugd veel minder is dan hy.
- 11 **D**e wijze Christen maakt geen wetten /
 Daar Godes mond geen wetten geeft.
 Op ditjes / datjes onwis letten /
 Is bupren 't oog-wit dat hy heeft.
- 12 Maar daar hy 't wis heeft / zal nog leven /
 Noeh dood / noch pets / te geender uur
 Ook 't minste quaad hem doen aankleden :
 Daar staat hy vast gelijk een muur.
- 13 Daar hy in twyffel van Godes Wet is /
 Houd hy altijd zich aan het geen
 't Welk / zoo 't geen deugd of God gezet is /
 Altoos met quaad niets heeft gemeen.
- 14 Alzoo nochrans / dat zulk beknijpen
 Van hem geacht word noch geroemt
 En die 't niet jupst als hy begrijpen /
 Van hem versmaad zijn noch verdoemd.
- 15 **W**at middel / om zoo wel en effen
 Het middel-pad / te kunnen gaan ?
 Zijn hart en oogen te verheffen ;
 Van al wat God niet is / af-slaan :
- 16 Sich zelfs noch niemant noopt vertrouwen /
 In wat men doen en laten moet ;
 Maar aan Godes wil zich vast te houwen /
 Daar Christus woord de weet van doet.
- 17 Verschikken u d'oneenigheden
 Die 'r vallen over 's Woords verstand :
 Schykt niet ; geef uw gemoed in brede,
 Wy hebben Godes beloft te pand.
- 18 De waarhepd zelfs / kan niet bedziagen.
 Wie (ook in 't minst) hoozt na Godes stem /
 Belooft God hulp ; God kan niet liegen.

Doelt yemand dood'lijk : 't schozt aan hem.
 19 Qua' wil maakt ligtigheit tot swaarhepd.
 In 't duyster is Licht / duysternis.
 De waarhepd is haar zelfs een klaarhepd /
 Als 't hart maar recht Godhoorig is.

Spels Mate.

Ik heeft zijn byzonder dzyben ; Elk heeft

zijn byzonder lust / Daar zijn geest op werkt en

rust / Dien by gaarn het lieffst' laat blyben /

Daar by gaarn van spreekt en queelt ;

Elk heeft wat daar by me'e speelt.

2 Van ongoddelyk vermaken /
 Zelfs booz ons natuur beroziet /
 Spreken nu mijn Rijmen niet /
 Maar alleen van zulke zaken /
 Die in zich noch quaad noch goed /
 Zyn een speel ruyg in 't gemoed.
 3 D'een heeft lust in ver te baren /
 D'ander koestert hond' of paard ;
 Dees doozgrond der dnygen aard /

Die bemind gezang en snaaren ;
 Zomnig vogel bang en vischt ;
 Menig stookt en alchimist.
 4 Hier bemind men fraaye boeken ;
 Ginder / 't moye hupsgeraad ;
 Daar / een nieuwe rijnkjes pzaat ;
 Elders / 't diepe onderzoeken ;
 Overal / of dit of dat ;
 Nergens / of men minter wat.
 5 Als gebuurmans lust is cupnen /
 Of te zien op krupden kracht ;
 Uw vermaak is op de jacht /
 Of met fret en net in dupnen ;
 Rijnpjes maken / is het Mijns ;
 Met een woord ; Elk heeft het zjn.
 6 Elk nochtans heeft wel te letten
 Op zjn eppen dat of dit ;
 Waar / en hoe zjn popjen zit.
 Goed noch quaad heeft mee zjn wetten.
 Vraagt op wat ze zjn ? In 't kort :
 Dat de Pop geen Afgod word.
 7 't Popje kan een Afgod teelen /
 Als een al te grooten waan
 Tot de lust word toegedaan.
 Daar gaat Spel dan boven spelen ;
 Daar word pleyster-plaats / verblijf :
 En het lust-paard dwaasd te stijf.
 8 Neen: het machze wel verquikken /
 Maar geen Heer zjn van Natuur.
 Al te veel / heeft quaden duur.
 Maat moet alle dingen schikken.
 't Popj' is zoet / doch te gering
 Dooz het hart / zoo e'elen ding !
 9 Van heeft lust het hart bezeten /
 Als men 't hem zoo veer intrupmt /
 Dat men daar dooz pet berzupmt
 Dat van God ons is geheeten ;
 Of veraard / en valt tot pet
 Dat ons d'Opper-heer verbied.
 10 Als men 't popjen van zjn lusten
 Tot verdziet zjns naastens heeft :
 Als men daar dooz aanstoot geeft /
 Of bedzoefd en doet ontrusten :

- Als mer niet me'e speeld/maar pzaald/
 En zijns eer-zuchts stof upthaald.
 11 Alsm'een ander niet mach lyden
 Dieder juist geen zoet in vind;
 Of die viergelyk hemind
 Gaat belast'ren of benijden/
 En (als of 't wat zonders waar).
 D'een den and'ren valt in 't hair.
 12 Als mer 't gene dat op Warde
 Alderkost'lijkst wezen moet/
 Heel / of zoo veel me'e berdoet/
 Dat men niet houd om / na waarde/
 Wel en grondig te verstaan
 Hoe men wis tot God zal gaan.
 13 Alsm' om lusts verlies gaat quijnett/
 Of zoo ernstig is bedzoest/
 Als om 't geen men nood'lijk hoeft/
 En noch troost noch rust kan vijnen
 Dooz men dat / of immers pet
 Dies gelijks in plaetze / ziet.
 14 't Hart is 't roer van 's Menschen daden:
 Daar mag geen ding stuurman zijn/
 't Zy met wat inzicht of schijn/
 Van begeert' om zich t'ontquaden.
 En dooz Goddelijke deugd
 In te gaan in Godes bzeugd.
 15 Die begeert' moet boven drijben;
 Daar moet 't hart me'e zijn doozult 't,
 't Ander word zontijds gedult 't:
 Maar en mag'er niet herblijben.
 Een is nodig, Een alleen
 Moet in 't Hoog; de rest / bene'en.
 16 Juyste schalen wegen effen.
 Vaste voet schzikt noopt van 't pad.
 't Wijze hart weet hoe en wat,
 Zalig die de Maat kan treffen/
 En de Doy daar by me'e speeld
 Maakt tot een leerachtig Beeld,

Deugd-zoekers Oog-punt. Brief aan N. N.

G **H** vragt my / of ik zelf beleef al
 wat ik zeg / En't pad zoo naauw be- tre'e
 als ik 't een ander leg? kindsch is de vragt. Ziet
 wat u boozgezet is: Niet ik / Maar uwe
 Met is Het geen dat God behaagt.

2 Geloofst gy dat de weg kan / en moet zijn gegaan:
 Zoo hout gy' ook booz dwaas al die geen gang bestaat.

Wat's u aan my?

De waarhejd moet u drijven /

En niet doen achter blijven

Om pemand's zotterny.

3 Geloofst gy dat de weg niet wandeljk en is:
 Niet waar 't / al zeyd' ik schoon dat ik in genen mis:

Op's Lebens vaan.

Man ziftig giugt gy biffen /

En hiet geen miffen / miffen /

Tot ftybing van uw waan.

4 Meest is hy die zo vragt / van waarhejd overtuygt /
 Maar tot gehoozzaamhejd in 't haert noch niet ge-
 buygt.

Moetwillens blind /

Zoekt hy 't boozbreld van menschen /

Maar

Maar zal in 't harte wenschen/
Dat hy d'er geen en vind.

5 Deugd-melden / lijkt na roem; zond-biegten / is
nuttig:

't Eerst kan aanstoot'lijk zijn; 't laatst / in de zond een
stut.

Wat moet / dat moet.

Ziet niet / hoe ik of and'ren
('t Zy wel 't zy qualijk) wand'ren /

Maar hoe gy zelfs wel doet.

6 't Doen zelfs / moet ruyge zijn / maar niet des
doenders mond.

'k Zag gaarn / zoo gy in my noch yet af-padigs bond /
Dat gy 't my zepd.

Toont my maar Godes reden :

Te bet'ren myn mistreden

Ben ik altijd bereyd.

7 Een Christen leeft voor Gods / niet voor des mens-
schen oog.

Wat waar 't of een zich zelfs en and'ren al bedroog

Door woord of schijn :

God moet het bonnis wijzen :

Vergeefs is alle prijzen

Eens anders en het zijn.

8 Best is hy die 't best heeft / en noch met 't best niet :
prijkt.

Een Christ' lijkt als hy is : en is zoo / als hy lijkt.

Of 't menschen zien /

Is hy niet om verlegen.

Zijn zorg is / rechte wegen.

Te treffen / qua' te bli'en.

9 Hier tusschen zoo 't Geloof 't hart zoo te voorschijn :
haald /

En in zijn doen de glans van deugd zoo helder straald / /
Dat elk het ziet /

En niet en kan niet merken :

't Is d'uytkomst van zijn werken :

Maar 't wit en oog-merk niet.

10 't Is Heuglijk (ik beken 't) voor yder Christ (veel
meer

Door 't hart noch jong in deugd) dat Doorzbeeld komt :
hy Leer :

De Wet nochtans

Is 't geen waar na 't gezicht
Zich stadig heeft te richten /

Al sepld' het voorbeeld gants.

11 Het Voorbeeld word gelieft / gewenscht ; niet a-
gehaagt :

Met vreugd' (wanneert'er is) aanschouwt ; niet na ge-
jaagt :

Gebrukt / bedocht /

Gebolgt / ge'eert / geprezen ;

Maar / als een nodig wezen /

Niet angstelijk gezocht.

12 Uw geest onzet' zig niet / al vind hy d'antwoort straf :
Weel beter trouw / en hard / dan schadelijk en laf.

Zie stadig in :

Weel uit zien doet vergapen :

't Vergapen baard verflapen

Dan Deugd en Hepl-gewin.

Noodzakelijke Wacht.

Wanneer het hart nu klaar van zonden

en gebreken / En qua' door goe' gewoont' al

heel verbaanen is ; Dan moet noch van den

mensch wel scherp zijn toe gekeken / Dat

hy 't gemoed steeds houd in die gestalt'nis.

Daar

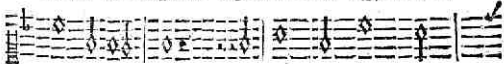
Daar 't eens was / komt wel water we'er /

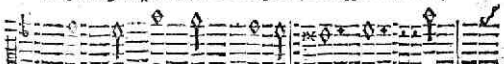
Daar 't eerst kleeft' / hecht wel weer wat quaads.

Al is de dengd in 't hart al veer 't Is een be

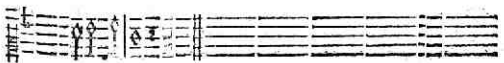
stozmelijke plaats. Doozoek / doozzoek / dooz

zoek doozzoek al 's harten ho - len. De

wacht / de wacht / de wacht / de wacht is

ong bebolen.

² Die wyt God is gebaard / en kan geen zond bedryffen :
 Erken des waarhepds taal. Nochtans (zo leert
 Gods woord)

Is 't mog'lijk datm' in 't hart Gods zaad niet laat
 verblijven /

Allenken afgeleyd / zoo krijgt de zond' een poort.

De zonde wil noch kan hy niet /

Soo lang als hem zijn hart zoo staat :

Maar 't hart kan om-slaan / als m'er yet /

Dooz sepl van wacht / van 't quaad in laat.

Ziet dat uw schat / uw schat / uw schat / niet werd' ont-
stolen :

De wacht/de wacht/de wacht / de wacht is ons bevolen.
3 De deugd komt dooz' t geloof. 't Geloof is geen
aanschouwen /

Geen tastelijke weet. 't Geloof gaat in 't verstand /
Dooz' redens oberste / na 't hart in 't kleyn getrouwe :
't Verstand / dooz' Redens schijn / is buyg'lijk upt zju
stand :

Al is der zonden wortel dood /
En qua' begeert ter harten upt /

Ward is'er noch. Daard' Eerst upt spzoot /
Is mog'lijk dat een tweede spzoot.

De nest / de nest / de nest / de nest leyd diep verscholen :
De wacht/de wacht/de wacht / de wacht is ons bevolen.
4 Wanneer de mensch/die hier in heylighepd zijn leven
Dooz'ragt heeft na Gods wil/komt ter onsterff'lykhepd
En 's Hoogsten Goeds genot van God hem is gegeven /
Dan zal 't onmoog'lijk zijn dat yemand hem berleyd.
Daar is niets dat bewegen kan ;

Daar 's nieuw natuur en volle rust :

Hier / daar men hoopt en ver is van /

Waart twijffel wel een bycende lust.

Hou sterk / hou sterk / hou sterk / hou sterk aan Waars
hepds Schole :

De wacht/de wacht/de wacht / de wacht is ons bevolen.
5 Wie / hoortgeteeld upt God / van Goddelijker
aard is /

Gezint gelijk als God/dooz' t magtig Woord hermaakt /
Die zondige niet. Daarom? Om dat hy zoo betwaart is
Dooz' eygen wacht / dat zels de booz' hem niet eens
naakt.

Hy let op zijne wegen naantu.

En myd (dooz' 's zaaks zwaartwegenthepd :

In hart en zinnen altijd gaauw) :

De zond en zonds gelegenthepd.

Daar wacht / daar wacht / daaz wacht / daar wacht
hoeft kan men doelen :

De wacht/de wacht/de wacht / de wacht is ons bevolen.

Ongerustigheys Oorsprong.

O He - - stendig draef gemoed / Hard be-
 lust om rust te vinden / Dat de smert t'zaam
 boelt en boed / Maar de grond noopt recht be-
 zinde : Bupten u zoekt gy de vze'e / In verscheyden
 zaken. Bzengt gy zelfs de rust niet me'e /
 Noopt zult gy ze naken. Wat jaagt gy 't As in dy /
 Dat rust doet verdzijben. Loop niet
 verd. In uwo hert Moest gy zijn en blijben.

2 Waarder (denkt gy /) vze'e in 't Land ;
 Dan zou' alle dingen wel zijn ;
 Waar of dees of die ban kant /

Zoo zou 't hart by van gequel zijn :
 Had ik dus of zoo veel goed /
 Soo leefd' ik gerustig :
 Dersd' ik maar dees regenspoed /
 Zoo waar 't harte lustig :
 'k waar steeds bly /
 Zoo ik by
 Van dees houvolijks blok waar :
 'k Waar te vze'en /
 Had ik een
 Daar ik me'e in 't jok waar.
 2. Had gy dit of had gy dat /
 't Waar hoe 't waar : (daar geld geen meenen)
 Zoo lang gy u zelven had /
 Bleeft gy eventwel aan 't steenen.
 Of het Landt al waar in vze'e /
 Noch bleeft gy in roeren :
 In uw Ziel draagt gyze me'e.
 Die steeds oozlog voeren.
 Goed / of neen ;
 Spoed / of geen :
 't Kan geen hart herstellen.
 Ongehoutwt /
 Of getrouwt :
 't Zieke hart moet quellen.
 4. Waarder dees of die al niet /
 Even wel heeft gy in onlust /
 Zoo g'u zelven niet ontbied /
 Nimmermeer ontbied gy d'onrust.
 't Quel-stof komt van buyten aan /
 Na de ding' haar neppen ;
 't Quellen en in 't hart doen gaan /
 Heeft elk van zijn eygen.
 Selden tijd
 Sonder strijd
 Dooz u gantsche leven.
 Altijd yet
 Dat verdziet
 En gequel kan geben.
 5. Zoekt het waar gy kond en wilt /
 Wend het ober alle boegen ;
 Asser innerlijk geen stilt :
 Altyd blijft'er ongenoegen.

Soo lang gy bent die gy bent/
 ('t Is vergeefs om-keken).
 Sal tot droefhepd en ellend
 Minner stof ontzeken.
 En of wel
 In 't gequel/
 Blikt een Zonneschijntje.
 't Set geen bloed:
 In 't gemoed
 Schuyld het schalk fenijntje.
 6 't Hart in Deugd noch koud noch heet/
 Zaad zich niet aan 's bleeschs vermaken:
 Bok/ dooz sepl van goed Geweet/
 Aan het Godes gunst niet smaken:
 Dit geeft in de ziel onlust;
 Onlust maakt klepn zeerig/
 Licht geraakt/ los ongerust/
 Quellyk murmurerig.
 Upt die grond
 Komt de wond/
 Daar moest quaal genezen:
 Zal 't recht deeg/
 't Hart moet leeg
 Van zijn Looshepd wezen.

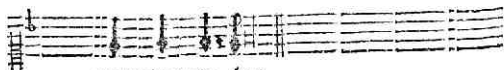
Qua' Rekenings Onrust:

V

Erles van hepl komt upt de zond; De
 zond' / upt niet-wel-waken; Verzupm van
 wacht / upt ongerusten grond // En hart-pijn in
 aardsebe

aardsche zaken; Oorust / upt qua'

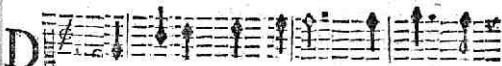
reek'ning ma - ken.

- 2 Qua' reek'ning komt upt misverstand
 En onrecht prijs' of laken
 Van yder ding. Zoekt gy / O mensch / een stand
 Die / doorz deugd / tot God doe naken :
 Meer voor al goe' reek'ning maken.
- 3 Doorz waan Wordt Liefd' te hoog gestelt ;
 Liefd' pozt tot toorn / tot wzake /
 Tot hulk / gequijn / en al wat rust ne'erbeld.
 Maar niets zal u 't harte raken /
 Wordt gy slechts goe' reek'ning maken.
- 4 Ncht elk zoo 't is : niet min noch meer.
 Die dit heeft tot zijn haken /
 Maakt na elk ding zoo wegnig en zoo zeer /
 Als m'er na behoord te haken /
 Wij van 't quade reek'ning maken
- 5 Dat wyg moet / is geen Liefde waard :
 (Daar Liefde sterft / scheid treuren)
 't Moer weg / 't moet weg al wat'er is op Ward ;
 Gudes heyl alleen sal duuren :
 Daar m'oet Liefde 't hart heen sturen.
- 6 Sterft u een vriend : 't is Menschen lot ;
 Dat sterff'lyk is / moet sterben ;
 Een aarden pot is maar een aarden pot ;
 Zeekebaat waar raakt licht tot scherben :
 Al 't verderff'lyk moet verderben.
- 7 Begeeft u vrienden gunst : wat raad ?
 Dat los stond / kon ontslippen.
 Krijgt gy voor eer / verachting / spot / en smaad /
 O'er was wind : die gaat licht glijpen.
 't Heyl hangt aan geen menschen lippen.
- 8 Moet gy upt goed / upt haaf en land :
 't Zijn 's Wer'ids Tragedy-kluchten.
 Van lang bezit had gy noopt borg of vand.
 't Los geluk / ge-aard tot vluchten /
 Wordt niet vast doorz traan / of suchten.

- 9 Ontgaat u 't nodig lijfs vermaak :
 't Is d'aard van aardſche dingen.
 't Creſt ons natuur : 't is nochtans geen zaak
 Die in 's harten grond mag dzingen
 Om met onruſt te beſpzingen .
- 10 Wil my des byands ſwaard berſlaan :
 'k Waar zot / liep ik ter wapen.
 Wil Hemel / Ward / en alles t'ondergaan :
 't Is ten ondergang geſchapen.
 Wees kan geen by hart ber-knappen.
- 11 Geen onruſt nut / gegrond noch by /
 Dan die d'er komt door zonde.
 Weest by in 't hart onruſtig en onhly /
 Zoo lang noch die Zielen monde
 Niet door Boet' en is verbonden.
- 12 Dat 's onruſt / doch om waar' onruſt
 Geheelijk vut te vzaaken /
 En 't zoet vermaak en holle Zielen luſt
 Van de Hemel-ruſt te ſmaken /
 Door goe' Rekening te maken.

't Lof van Liefde.

1.

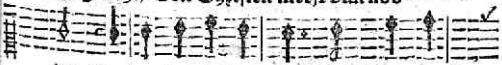
E Liefde / voortgebragt Door reyn Ges

loof aan Go - - - de / Word in Gods

Woord geacht / Den Chriſten meest van noo - - -

de. Veel and're dingen kan / Ja moet de

mens.

menscheloo - - ven / En spreken hoog daar

van : Maar Liefde gaat te boven / te boven / te

boven / te bo - - - - - ven.

2 Het waar een hoogen trap /
 Waar by geen hoogt' kan halen /
 Te hebben wetenschap
 Van all' / ook Eng'len / talen :
 Zoo pemand zoo heer quam /
 Elk mensch kreeg hy tot eerder ;
 Zijn lof ten wolken klam :
 Maar Liefde brengt noch heerder / noch heerder / noch
 heerder / noch heerder.

3 't Waar groot en zonderling /
 Ja nimmer schier volprezen /
 In elk ziel-nuttig ding /
 Geleerd en kloek te wezen :
 't Waar veel en ongemeen /
 Dat pemand waar een meter
 Van alle heym'lijkhe'en :
 Maar Liefde is noch beter / noch beter / noch beter /
 noch beter.

4 Zoo sterk Geloofe de'e /
 Dat pemand Bergen konde
 Verzetten van de ste'e
 Daar zy in 't eerste stonden :
 De saam brygt / meer en meer /
 Zijn hooge lof te gader /
 En hem by elk in eer :
 Maar Liefd' by God noch nader / noch nader / noch
 nader / noch nader.

5 't Is loffelijk / zijn haaf
 Al t zamen te besteden.

Den armen tot een gaaf
In haar nooddruftigheden :

Het brenge by vromme lie'n

Den doender / ja den yoger /

In achting en aanzien :

Maar Liefd' / by God noch hoger / noch hoger / noch
hoger / noch hoger.

6 't Is treffelijk gedaan /

In smaadheyt / hoon / en schande /

Zijn leven af te gaan /

En geven 't lijf ten brande :

De daad maakt 's doenders naam

By alle vromen klaarder /

Beacht en aangenaam :

Maar Liefd' / by God noch waarder / noch waarder /
noch waarder / noch waarder.

7 Wat is of wezen zal :

(Hoe hoog) By Liefd' is 't minder.

Ja zonder Liefd' is 't al

(Hoe nut /) onnut en hinder.

Elk sta dan wie hy is /

De leerling met de leerder /

Ja alle gaben by :

Maar na de Liefd' noch meerder / noch meerder / noch
meerder / noch meerder.

II.

A
Ader lieflijkste, Liefde/ware ziels verheuge-

nis/Willijk word ge hoog verhe - - - - - ven boven

alles wat'er is, Zoo hoegen nam een hooge lof toe-
hoord :

hoord: Van hem / die 't al uyt Liefde wezen

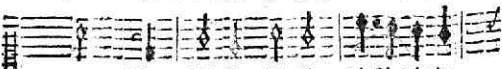
gaf / Den hoogsten God / die zelf zich / in zijn

woord / De Liefde noemt / daalt u - we afkomst

af. Een pder deugd brengt haren lof steeds

met: Maar Liefde [Liede, Liefde] is de

Wet - - - ninklijke wet.

2 Zonder Liefde' is in den mensche alles krachteloos
en doof:

Liefde is de ziel en 't leven van de Hoop' en van 't Ge-
loof.

Wat Moysis Wet God hepligs in haar heeft:

Al 't goed verbat in 't woord der Propheet:

Die na 't gebod van Christus liefde leest /

Volbrengt het al en noch veel meer daar by.

't Is al volmaakt wat God gebied en zet:

Maar Liefde is de koninklijke Wet.

3 In de Liefde' en is geen bzeze die den mensch
in weidoen stapt:

Daar de Liefde is volkomen / moet de bzees ter hars-
ten uyt.

Dooy waare Liefde' word menig blode koen.

Noch angst booz dood / noch banghepd booz gebrek
 (Wanneer hy maar zyn naasten wel mag doen)
 Versmakt in 't hart / daar Liefd' is / weldoens trek.
 't Heel deugden pad is doozgaant schoon en net:
 Maar Liefde is de Koninklijke Wet.

4 't Is wel zoo / dooz breez en pogen doet m'ook
 goed doch meest met moepri:
 Liefde maakt dat alle deugde / ongezocht / van zels
 ber bloepd.

Daar Liefde is daar is ook 't hart belust
 Dat zich maar stof van weldoen op en doe /
 Waar 't geen men doet des Ziels begeerte blust /
 Daar word m' in 't doen of noopt of zelden moe.
 't Is goed al wat deugd stijft en zond' belet:
 Maar Liefde is de Koninklijke Wet.

5 Alle Banden / alle Bonden / die men onder Mens
 schen bind /
 Zyn vergeefs / als ware Liefde d'harten niet te zaa
 men bind /

Een goed / een bloed / een stand / een vaderland /
 Een dijsch / een heer / een bed / een wet / een dak /
 (Zonder de Liefd' / Dolmaakthepds ware Band)
 Of binden niet / of binden al te zwak.
 Al 't schoon' is schoon; al 't repne onbesmet:
 Maar Liefde is de Koninklijke Wet.

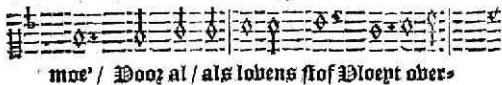
6 God is Liefde; dooz de Liefde hest de slijk zyg
 upt den slijk /
 En word (zels hier op der aarden) Gode naast in
 aard gelijk.

Die hasten grond / dooz Liefd' / in Christus leyd /
 Begrijpt (met alle daders des gebods)
 Diept' / hoogte / breed' en lengt der zalighepd /
 En word verbuld met alle volhepd Gods.
 Wel aan / die up den dood wild zyn gered /
 Dolzengt de Liefd' / de Koninklijke Wet.

III.

I Des beminden lof Wierd noopt beminder

moe' / Door al / als lobens stof Bloept ober-

bloedig toe. Die Liefdes aard verstaat en liefst /

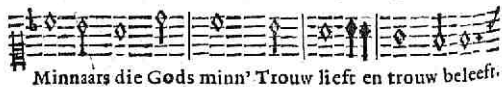
Het halt hem pijn / zwijgt by d'er van. En

't is / of schijnt een eeren dieft' / Het goed niet

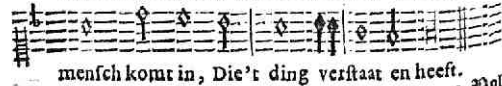
preizen / als men kan. Kom dan by, Zing met my,

Minnaars die Gods minn' Trouw liefst en trouw belceeft.

't Lof heeft klem, Dat door stem, Van zulk

mensch komt in, Die't ding verstaat en heeft.

2 Vol van lankmoedigheid

Is 't hart daar Liefd' heeft ste'e:
Vriend'lijke goedigheid/

Brengt zj gedurig me'e.

Weg stugheid / wraak / en hart-gestoor /

Daar zich de ware Liefde bind:

De minnaar doet en lijdt veel hoor

En van de gene die h' mind.

Kom dan by, &c.

3 Donnenschelijke aard

Die lust heeft en verblijdt

In 's naastens qualijk-baart /

En anders / smerte lijdt /

Broept noopt daar liefde heeft haar zaad /

Kracht'loos is alle nijds benijn.

Die Christ'lijk liefd / acht goed en quaad

Sijns eben-mensches hoor het zijn.

Kom dan by, &c.

4 Liefd' lijdt geen slimme daad ;

Geen trotz' hoog-aardigheid ;

Geen argerlijk gelaat /

Noch zott' aalwaardigheid.

Hoopt de'e de Liever 't Liefde leyd.

't Beminde acht de Minner zeer.

Die acht / eert in ootmoedigheid.

Oprechte Liefde lustert teer.

Kom dan by, &c.

5 De taape Eegen-baat /

Die anders zich vertoont /

Dan zj in 't harte staat /

Moet weg daar liefde woont.

Valdergoddelijkste deugd !

Alwaar 't met eegen scha'e en smert :

't Beminde weldoen / is een breugd

In een oprechten minnaars hert.

Kom dan by, &c.

6 Geen opperuy noch praat /

Daar zich de Liefd' aan stoorde :

De Liefd' vermoedt geen quaad /

Dan daar zj 't ziet en hoorde :

En als zj 't al ten vollen weet /

Zoo schrijft zj 't niet in 't harte op.

Quaad moeten denken / is liefds leet.

En ware Liefde heeft geen kroy.
Kom dan by, &c.

7 De Liefd' verblijd haar niet /
Wanneerze een brand
In zond gevallen ziet /
En by elk een in schand.
De Lieber gund ('t zy hoe gering)
Man die by liefd' geen quaad met al /
Deel mitu de zond / zoo vuyten ding
En stof van 't hoogste ongebal.
Kom dan by, &c.

8 Een vzeugde is 't hoor dien
Die Christus Liefde heeft /
Dat Waarhepd ('t zy van wien)
Geloost word en beleest :
Lief gunt aan Liefde iust / 't vermaak
En alles wat het goeds bedenkt /
Deel meer de deugd / zoo waarden zaak /
En daar God 't hoogste goed voor schenkt.
Kom dan by, &c.

9 Liefd' is der deugden hooft /
Haar krachten zonderling :
Want zy verdraagt geloost
Hoopt / duidet alle ding.
Daar zy geen quaad met allen merkt /
Geloost zy gaarne alle goed ;
En daar men 't quaad oog-schijnlijk werkt /
Houd zy tot ber'ing noch al moed.
Kom dan by, &c.

10 Des deugden / en noch meer
Doet rechte Liefd' al doen.
Die haar niet heeft / blijft veer
Dan ware hoop te voer :
By is gelijk als een metaal
Dat hel en schel is van geluyd :
Maar onderschepdelijke taal
Of zang / en geeft het nimmer uyt.
Kom dan by, &c.

IV.

H **Eylike Stemmen / wilt hooger klimmen /**

 Tot op des lofs aanzienlijksten trap ;

 En zingt / en zingt / ons van een eppenschap /

 Die ware Liefd' met geen ding heeft ge-

 meen / Van met God zelf / en met Gods volk al-

 leen. Niets (hoe goet / hoe groot / hoe heerlijk)

 kan geduriglijk beklijven / Maar de Liefd' zal

 eetwig / eetwig / eetwig / eetwig /

 eetwig blijven.

2 De gad' en werken

In Christus Kerke

In haar begin zoo menigvoud geschied /
En ziet of hoest nu Gods Bemeyute niet /
Nu Waarheyds Leer genoegzaam is versterkt /
En zonder zien / 't woord na zijn aard best werckt.
Tijden en gelegentheden kunnen zelfs ook 't goed' herschrijven :

Maar de Liefd' moet eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig blijven.

3 Hoe wel het deel is /

Ja hoog en e'el is /

Dat hier de mensch / dooz woordelijk bescheed /
Nyt Godes Leer van God en 't Godlijk weet :
Dat al nochtans zal / als onnodig / vte'n /
Wanneer de oog' het wezen zelfs zal zien.
't Al-volmaakt aanzien vernietigt 't onvolmaakt gezeg
en schrijven :

Maar de Liefd' zal eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig blijven.

4. Beloof en Hope /

Die 't pad doen loopen /

Maar dooz men raakt der Goddelijker bzeugd /
Zijn prijsens waard / en 't zaad van alle dengd :
Zy blijven staag / doch zullen me'e vergaan /
Als m'eens by God zal tegenwoordig staan.
Daar men ziet / behoest men 't harte dooz Geloof noch
Hoop te sijden :

Maar de Liefd' zal eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig blijven.

5 Daar God 't en Goed is ;

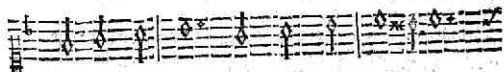
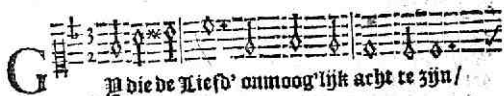
Daar 't vroom gemoed is /

Onmog'lijk is 't of Liefde is daar me'e.
Geen heyl of lust is zonder rust en bze'e ;
Geen rust of bze'e houd zonder Liefde plaats.
De Liefd' is 't al : Zy stopt de deur des quaads.
Zing / ter eeren van de Liefde / God-geleerde Mans
en Wijden :

Eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig / eeuwig zal de
Liefde blijven.

Besluit.

V.

- 2 De goede God uyt reyne Liefdes dzift /
 Wil dat den mensch niet hem onsterff'lijk leef
 In heyls genot ; doch dat door deze gif /
 De Mensch aan God het zijne wedergeef.
- 3 Wards eenighepd en wederliefd' / is 't geen
 Dat God in zijn geliefden Mensch wil zien.
 God is volmaakt ; weldaden hoeft hy geen ;
 En van geen Mensch en kan hem goed geschien.
- 4 Wat is 't nochtans dat God' in mensch behaagt ?
 Dat Mensch aan Mensch zijn Liefde Gods betoont :
 't Goed dat geschied aan dienze Liefde draagt /
 Ncht ware Liefd' als trof 't haar in perzoon.
- 5 De Liefd' die God van Mensch aan Menschen
 wil /
 Strijd door qua' waan en domme eppen zin /

Met's Menschen lust : dies rijst in 't hart geschil.
De weg schijnt swaar : Nochtans men moet hem in.

6 Al wat'er leeft / bemint zijns Wezens duur ;
Verderf en dood schoutwt het als hoogst' ellend :
De Mensch / die Leerzaamhepd heeft by natuur /
Doeld dieper schrik van zijnes wezens end.

7 Dies eppen-liefd' die aan d'een zy belet /
(Bestraald met kracht van Goddelijke re'eu)
Van d'ander zijd' haar zelfs te rugge zet /
En pozd den wil om 't nodig pad te tre'en.

8 De Liefde tot een Eeuw'ig hemelsch goed
Maakt dat / met kracht / de Wardsche onder raakt /
En datm' (hoewel met pijn) ter deugd zich spoed .
Dooz Eppen-liefd' word Eppen-liefd' verzaakt.

9 Dooz kennis word eeuwighepds Liefd' geteelt ;
Dooz deze Liefd' krijgt het Geloobe kracht ;
't Geloobe baart de Liefd' die God bebeelt.
Zoo word d'een Liefd' uyt d' ander doozt gebracht.

10 E Als de Mensch zich nu op weg begeeft /
En werk begint / bevind hy in het gaan /
Dat Liefds gebod / zoo 't God gegeven heeft /
Niet is zoo swaar als hy zich dooz liet staan.

11 Veel doen baart konst, en konst maakt licht.
te met

Bevind de Mensch / van waan dooz waarhepd hy /
Dat in zich zelfs 't gebod van Christus Wet
Een liefslyk jok en lichten arbepd zy.

12 Aldus zoo krijgt 't zelfs-willig paard de spoor.
By Eppen-Liefd' komt Liefde tot de deugd.
Een dubb'le dzift stouwt krachtelyker dooz /
Eerst was 't met pijn / nu gaat het werk met vrend.

13 D Ie heeft/ontfangt; getrouwehepd word beloont.
Gods hepm'lykhepd is by dien die hem vreesst.
Hoe Waarhepds licht in 't hart zich klaarder toont /
Hoe meerder kracht tot deugde / in den geest.

14 God bind hem trouw; dies doet hy hem meer goed.
Hy smaakt meer goed ; dies toont hy meerder trouw :
De meerder trouw / maakt dat God noch meer doet :
Gods sterker gunst / sterkt we'er des deugds gebouw.

15 Hoe trouwer hy / hoe trouwer ook God is ;
Hoe meer God hem / hoe meer hy God bemint ;
Hoe tusschen twee meer aards gelijken is /
Hoe naauwer zich de een aan d'ander bind.

16 Dus straalt'er sta'eg van hem / na God ; en we'ee
 Van God op hem / een liefden wederschijn.
 Daar meer staag aan een oorzaak is van meer /
 Daar kan geen werk (hoe swaar) onmoog'lijk zijn.
 17 't | S'zotte waan en doffe eppen-min'
 Die u / O mensch / houd booz den ingang staan /
 Daar felt geen kracht / maar wil / en goed begin :
 Noopt raakt hy boozt die noopt en wil bestaan.

Lijzaamheids Erinnerung.

I.

G die de naam van Christen draagt :

 En zijt of waant te wezen : Een die utws Zielen

 heyl na-jaagt / Geeft u dit Digt te lezen.

2 G'ontred u / die u redden wilt
 Dooz hand geweld of strijden :
 De beste redding vindm' in stilt'
 En onberdzoten liyden.

3 Heeft u een kloeker pen of stem'
 Die Lesz' wel meer doen hooren :
 De Rijmpjes hebben me'e haar klem'
 In beeler menschen ooren.

4 (God/ oorzprong van des waarhepds licht/
 Klaar meer en meer de oogen
 Van die dit leest / en die het dicht
 Dat Waarhepd ga boozt Logen.)

- 5 't Is waar / hy heeft niet onrechts keur
Die uyt ellend wil raken :
Maar licht'lijk doold men in de keur
Van hoe en dooz wat zaken.
- 6 De reden schijn / die of bedriegt /
Of zou bedriegen konnen /
Wilt gy verstaan hoe grof die liegt :
Volgt ware Redens Sonne.
- 7 Is 't eygen wazake die u yodz
Nu Dyand re bekrenken ?
De wzeker komt altijd te kozt
In al zijn doen en denken.
- 8 Dooz al / als uyt gerechtighepd
De wzaak (als rechts) genomen /
De wzeker na verdienst van 't sepd
De straffe wil betomen.
- 9 Doet gy in 't wzeken dan te veel :
Te veel / laat 's harten rust niet.
Doet gy de wzaake maar ten deel :
Te weynig / boet den lust niet.
- 10 Hy mengt vergif met medicijn /
Die wzaak aan te'en wil lassen :
Daarvolle zinnen meester zijn /
Daar kan men 't zelden paffen.
- 11 Dat schielijk met gebaar toegaat /
Wie mikt het daar zoo effen ?
En in een zake zonder maat /
Kan niemand mate treffen.
- 12 En schoon gy trefte het al na waan t
(Na waarhepd trefte gy 't nimmer)
Wat nut of boozdeel komt u aan
Dooz 't pdel weyn-getimmer !
- 13 Laag ! wat geniet men uyt een Niet ?
Nu smert moet smerte blijven.
En dat een ander quaad geschied /
Kan 't utwe niet verdrjiben.
- 14 De arme wzaak en kan noch 't quaad
Noch 's quaads geheug'nis weeren.
En diese willig van hem laat /
Komt best tot zijn begeeren.
- 15 Geen redenloozet lust noch tocht
In t gantsche menschen harre /
Van dat smert-koeling word gezocht /

1 In eenes anders smarte.

16 Dooz d'zijden eenes dollen lusts
Word een ellendig wreker.

Zijns naastens en zijns eppen rusts
En Christus Wets verbreker.

17 Doet g' de w'ake dooz 't Gemeen /
Op gaat des niet te baster.

De last is zwaar / de wellust klein /
En 't minste quaad / 's volks laster.

18 Gelukt de boozgenomen daad :
't Hoon zal een hand vol wind zijn ;

Afstupring en een eereu p'raat
Van die met u gezind zijn.

19 Maar zee g' in 't booznemen sneest :
Op blijft en zelfs verlegen ;

En die 't geluk maar tegen heeft /
Krijgt heel de Wereld tegen.

20 Den algemeenen haat en spot
Hebt g' in d'ellend te wachten.

Of overboos / of al te hot
Zal u een peder achten.

21 Als ik des Werelds doen bepepns /
Wat is haer Luk / een dwelm-luk !

Gelukt den aanslag / 't heet Komepns ;
Mislukt hy ! 't is een schelm-stuk.

22 't Gebaar is groot / de h'uchten kr ank /
De scha' meer dan 't genot is.

En schoon 't waar alle man te dank :
Wat is 't ! als 't niet na God is ?

23 Het quaad eyscht straf ; het oug'lijk w'zaak :
(Wat Mensche zepd daar neen toe ?)

Maar w'teze doen zal / dat 's de zaak :
God epgentz' hem alleen toe.

24 't Is waar / hy wreekt zomwijlen 't quaad
Dooz menschen / zelfs dooz suoden :

Maar al wat God geschieden laat /
En heeft hy niet geboden.

25 Die wreek-stof geven / maken 't slecht ;
Die 't wreken / maken 't grover :

Dat alderhoogste W'ake-recht
Geest God aan niemand over.

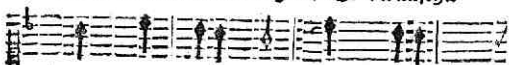
II.

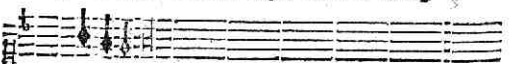
I S 't hoop van aardsch gemak of hepl

Dat u de kans doet wagen? Te dwaaslijkt

dzaagt men 't leven bepl / Om 't nietig

te besagen.

- 2 Is 't Staat of Ger-lust die u drijft?
 Te zotter is het poogen.
 Die willig in de laagte blijft /
 Komt mak'lijkst tot verhoogen.
- 3 Laat zotte waan en reden-schijn
 A 't hart niet onder-delven:
 Wilt gy de meeste Meester zijn:
 Word Meester van u zelven.
- 4 Misshaagt u de vernederthept?
 Keen / laat' u wel gevallen:
 Die / op het alderlaagste leyd /
 Heeft niet om af te vallen.
- 5 Het aardsch' en is maar af end' an.
 Weest haster hepls bezogge.
 Laat heerschen al wie wil en kan;
 Word gy een Hemels-bogger.
- 6 Daar geld geen geld / geen gift / geen gaaf;
 Geen kleyen / stuppen / nygen;
 Geen gunst-gehuur / geen hof-gedzaaf /
 Geen ou-e'el-hartig swijgen.
- 7 Daar is geen onder-sluyperp /
 Geen waelig Staats beynnen /

Geen

Geen ver-dooz-steken kupperp /
 Geen listig tegen-mijnen,
 8 Daar hoeft geen smertig hart-gepeyns /
 Geen omgekoop van mannen /
 Geen nare wreek-krop / geen gebeyns :
 Geen angstig t'zamen spannen,
 9 Om Liefde / om Beloof / om Hoop /
 Om ongevalsche deugden /
 Als 't alles en alleen te koop
 Dat eeuwig kan verbzeugden.

III.

S 't u om bypheyd gedaan? Zoo

bypd 't u van de lusten / Die na waan-bypheyd

u doen staan: Die bypheyd zal meest rusten.

2 Tot bypheyd komt hy nimmermeer
 Die aan lust blijft gebonden.
 Hebt gy na ware Bypheyd geer :
 Ontslaafst u van de zonden,
 3 Hand-redden acht de Wereld byaaf /
 En noemd het Bypheyds minnen :
 Maar 't is voo?waar een arme slaaf
 Die slaaf blijft van zijn zinnen,
 4 Zoekt daar meest aan gelegen is,
 Wat vaat welstand up'twendig /
 Als 't binnen niet ter degen is ?
 Qua'e wil maakt ons ellendig.
 5 't Is 't onbast en verdeeld gemoed /
 Verhult met damp en winden /

- 't Welk menig mensche zoeken doet :
 Daar hy het noopt zal vinden.
 6 Die tot het Best' of heeft geen moed /
 Of na waardy noopt achten /
 Verbeeld zich 't bitter / honig zoet /
 En vleyd zijns zelfs gedachten.
 7 Die zonder harts benoegen leeft /
 Wil zich daar toe bekloeken,
 Wie 't dan in 't ware niet en heeft /
 Die zal 't in waan-goed zoeken.
 8 De deugdelooze slaauwigheyd
 Doet menig mensch dooz bloeyen,
 Ach! 't komt upt enkel laauwigheyt
 Met Staat zich te bemoeyen.
 9 Dunkt u dat m'n tyrannizeert :
 Merand'ring is te schynen
 't Keert al ten besten niet / wat keert.
 Licht kander erger komen.
 10 Alwaar die grond en regel staat :
 Datm' / om 't gemeen te mijden /
 Niet zien moet op byzonder quaad ;
 Heeft licht de deugd te lijden.
 11 Die 't roer in hand heeft / houd het vast /
 Snoo' daad word licht Staats keten,
 Geen stuk zoo quaad / als 't daar toe past /
 Of 't kan 's Lands welvaart heten.
 12 Nood/Godsdiens/Wenst/ Genegentheyd /
 Zijn 't die een Staat formeeren,
 Na Staats en Lands gelegentheyd
 Zijn zacht' of harde Heeren.
 13. Wie op dat Stad zich heeft gezet /
 Die moet zijn rol upt rollen;
 Zoo 't wel en mak'lyk gaat / hy met ;
 Zoo 't holt / hy moet ook hollen.
 14 De tweede golf sloutwt d'eerste dooz :
 Het eene quaad het ander.
 En wil men niet upt 't oude spooz :
 Men moet al met malkander.
 15. Die 't Hoog gaarn hielt' dat hy bezit /
 Moet zich daar heel na schikken,
 Niet meer dan na een eentig Wit
 En kan men teffens mikken.
 16. Die naauw na zijn Geweten gaat

En wel wil 't aller uren /
 Of sijgt schier nimmermeer tot Staat /
 Of kander niet in duren.

17 Komt een die scherp let op Gods stem /
 In 's Werelds doen te raken :
 Ach! hy zal haar niet / maar zy hem
 Gemeenlijk anders maken.

18 De wereld heeft geen ding volmaakt.
 Haar menschen blijven menschet.
 En waar men licht tot arger raakt
 Wie weet wat hy zal wenschen?

19 Acht zoo den Staat best / zoo hy is /
 Nicht kan men 't onrecht laken.
 Die heyl beschafft uyt hindernis /
 Staat aan het roer der zaken.

20 Hy die de Scepters neemt en geeft /
 Die Kroonen op en af zet /
 Die volle macht en wijshepd heeft /
 Die steeds op loon en straf let :

21 Der Goden aldergrootste God /
 Weet alderbest hoe 't best is :
 Den zijnen spaart hy 't waardste lot.
 Alleens / hoe 't om de rest is.

22 Zoo 't God goed is / zoo zy 't ons me'e.
 Ons beste werk is stil-zijn.
 De Dienaar en de Heer zijn Twee :
 Doch moeten eens van wil zijn.

23 Heeft God geen haast / hebt ook geen haast :
 Wanneerm' is op 't benertste /
 Is dikmaals hulpe aldernaast ;
 En alze naast schijnt / 't verdstste.

24 En schoon men noopt tot redding quam /
 Nog waar een Mug geen Hemel.
 Want of men 't u hier al benam /
 Noch blijft den weg ten Hemel.

25 Geen liefde tot het Vaderland'
 Moet ons zoo ver verzeemen /
 Dat wy / in plaats van God / ons hand
 Tot toeblycht zonden nemen.

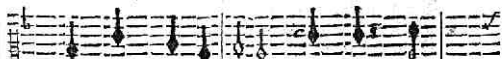
26 Die door Gods Geest van zond' is byp /
 Heeft geen Tyran te schyomen.
 Dit 's Wypheds weg : Hier door moet gy /
 En elk / tot Wyphed komen.

- 27 Geen Roomsche Brutus, maar Gods Soon:
 Is 't boozbeeld van Gods kind'ren:
 Krups lijden / brengt ons tot de Kroon;
 Krups doen / zalz' ons verhind'ren.
- 28 De overheden die der zijn /
 Moet yder Christen eeren /
 Gehoorzaam wezen; niet in schijn /
 Maar na 't bevel des Heeren.
- 29 Oprechtelijken / niet na 't oog;
 Op alle plaats en tijden;
 In alle dingen (laag en hoog)
 Die met Gods wil niet stryden.
- 30 Waar blijft gy nu Filosofy /
 En aller Menschen Wetten.
 Die noopt de wraak of mufterp
 Rond iupste palen zetten?
- 31 Een les / die ons Gods Wijshepd gaf /
 Kan alles / alles slupten:
 En sijnd den Christen reffens af
 De Wraak en Staat-disrupten.
- 32 Eenboudige gehoorzaamhepd.
 Is eens booz al geboden:
 Want alle Macht / (heeft God gezepd)
 Hoerz' is / zy is van Gode.
- 33 Dit wyft een Christen mensch zijn pad /
 Dat hy recht upt moet treden.
 Hy slaat zijn oog op dit noch dat /
 Op oud gebrypk noch zeden:
- 34 Op Wettig-noch ontwettighe'en /
 Op Lands gewoont noch vryhepd /
 Op dus noch zoo. Hy is te hze'en
 Die willig in de ly leyd.
- 35 In regen wacht men Zonneshijn;
 Stil Weer / als 't hart en zuur is:
 God / zonder pet gered moet zijn /
 Zal 't doen als 't tijd en uur is.

IV.

I S Godsdiensts Wyzheyd uwe wensch? Om

Godsdienst by te plegen: En ging noopt

recht Godsdienstig mensch Ongod-delyke wegen!

- 2 Is 't u belet / in wyzheyd by
 Aan Godsdienst te verzaden?
 Zoo staat dan noch d' onwyzheyd by,
 Dooz 't manlijk quaads versmaden.
- 3 Die 's Goeds gebolg / (krups schaad' / en
 leyd)
 Zich troost in alle zaken /
 Geen uptterlijk' onwyzigheyd
 Kan hem yetz onwy maken.
- 4 Een Wyze neemt het na de tyd,
 Gunt God de ruynt; die bypukt by:
 Is 't harder uur; zoo luyd / zoo strydt /
 Zoo kruppt / zoo schuyld / zoo dupkt by.
- 5 't Heest al zyn reden / (laat zich 't hert:
 Aan dit of dat niet besten)
 Waarom 't aldus gehengt werd,
 Den goe'n is 't al ten besten.
- 6 Benautheyd is des deugdes roem /
 Zy kander tegen groepen,
 Al staat den doozn rontsom de bloem /
 Noch kan zy lustig bloepen.
- 7 Zy wordt geprangt / dan doch met een:
 Bewaart booz d' heete Zonne /
 Die haar / stoud zy in ruynt alleen /
 Licht zou verdozen konnen.
- 8 Dooz t lang onthouden van de ruynt /
 La zelfs de hoop te missen /

Werd dikmaals Gods gemeent geschuymt
Van veele argernissen :

9 Van schijn en waan-heplige lie'n /

Die by 't getal zich binden ;

Van die op Eer en Staten zien ;

Van enkel aardfch gezinden :

10 Van die zich geben by de fchaar /

Doch na haar oog-wit loopen ;

En dik met allemans gebaar

Haar groothepd willen koopen :

11 Van die men of nieuwsgierighepd /

Of 't zien op byzend' en magen /

Of eene domme hierighepd /

Meest na den hoop ziet jagen :

12 Van die den Godsdienst doen uyt fleur /

Uyt fpijt en uyt partyfchay :

Van al die anders hebben beur

Van Deugd' en 's Hemels blydfchay.

13 Hoe nauwer yrang en zwaarder kruk

Op Godsdienfts plegen ftaan zal /

Hoe meerder zyph' ring in Gods huyf

Van 't nuttelooze waan tal.

14 Een Groot' en waterlooze wolk

Verdwijnt doch al ten lefien.

In bypheyd krijgt men 't grootfke holk /

Maar zelden 't alderbefte.

15 Sprechte deugd is ongemeyn ;

Een zeldzaam ding / God byzen :

Als 't God wil / heter kleyn en reyn /

Van groot en fnood te wezen.

V.

H **Aer tuffchen / zoo gy lyden moet /**

 En menig quaad gedoogen. Geen quaad

300 quaad of 't heeft zijn goed In ware

wijsheds oogten.

- 2 Het lijdē dat uytwendig raakt /
Maakt geen goed mensch rampzalig.
't Is d'ontwil die ellendig maakt /
Dooz lusten / zot en dwalig.
- 3 In 's Winters harde koudighepd
Kan m'ook al nut bezinnen :
De warmt te wijt van 't hart verspreyd /
Gaat des te meer na binnen.
- 4 De ramp die ons hier wederhaart /
Dooz 't Aardsch gemak onthalen /
Dijft dik den geest na binnen waard /
Die al te wijd ging dwalen.
- 5 Geeft menig mensch hem zelven we'er /
En doet hem naarstig letten /
Om uyt den rechten streek niet meer
Zoo wijd zijn loop te zetten.
- 6 Wanneer de moeder 't liebe kind
Wil van de borsten weeren /
Met roet / of 't bitterst datze vind
Zal zy de speen besmeeren.
- 7 Als God ons om een Hemelsch zoet /
Het aardsch wil doen verzaken /
Kont hy ons dooz des Lijdens roet
Het schijn-zoet tegen maken.
- 8 Al word schoon Isa'k uytgelepd
(Zoo 't schijnt) ter offerhande ;
Al staat d'Altaar en 't houd bereyd
Om 't offer te verbzanden :
- 9 God evenwel en heeft niet dooz
Van 't leven hem 't ontbzemen /
Maar van zijns knechts geloof hier dooz
Een wisse proef te nemen.
- 10 Isa'k verzijft als uyt den dood /
De Ham alleen moet sterken :

- Het lijden doet den Geest geen nood /
 Qua'e Lust moet slechts verderben.
 11 Al stolert 't Compas schoon gints en heen:
 Of baren 't schip al dekken /
 De Naald gestreken aan Zepi-steen
 Zal staag ten Noozden strekken.
 12 Of schoon de vrome s'werben moet /
 En krups op krups verwachten:
 Na repne deugd en 't eeuwig goed
 Staan stadig zijn gedachten.
 13 Daar is een bloed die onder d'Hard
 Dwers dooz de Zee komt zijgen;
 Doch zonder ('t is verwond'rens waard)
 Het zouts aan zich te krijgen.
 14 Een Christen / dwers dooz wederspoed /
 Van God hem opgezonden /
 Omringt met quaad / blijft eben goed
 En onbesmer van zonden.
 15 Een albedreven Konstenaar
 Blijft steeds zins konst bewijzer:
 Ontbreekt hem goud of vierbaar waar /
 Hy werkt in lood of pzer.
 16 Een vrome / als 't hem tegen gaat:
 Hoest niet van 't goed te wijken:
 Zoo wel in slecht als beter staat /
 Kan hy zyn deugd doen bliken.
 17 Ja zoo gereeder als het is
 In hout / van goud te snijden;
 Soo lichter is 't in kommeris /
 Dan rupmheyd / zond' te mijden:
 18 Zoo bepliglyker kan men gaan:
 Den weg na 't Godlyk leven.
 Dat dikwils 't meeste schijnt te scha'en /
 Kan 't grootste boozdeel geben.
 19 Een Christen is niet als het glas /
 Dat licht'lyk raakt in stukken;
 Of als het al-satzoenig wasch /
 Dat steeds zich laat herdzukken:
 20 Maar als den diamanten Ring /
 Die / en by is van breken /
 En in een peder drukbaar ding.
 Laat zyn satzoen en teken.
 21 Dat bypen is / dat moet na hem;

- Niet hy na 't geen is bupten.
 Die d'ooze scherp heeft na Gods stem
 Laat nergens dooz zich stupten.
 22 O! die 't booz ere achten kan
 En booz een groote vzeugde;
 Wanneer hem Chzistus krups komt a'n /
 Maakt licht ter hoogster deugde.
 23 Hoe swaarder lijden God u zend /
 Hoe meer hy kond wil maken
 Dat gy of wat byzonders bent /
 Of wel toe kond geraken.
 24 Hoe meer de Zond-bloed wast / hoe d'Ark
 Zich hooger moet verheffen:
 Te hooger roem heeft Godes Kerk
 Hoe haar meer ramps komt treffen.
 25 Zijt gy een Joseph: 't is niet vzeemd /
 Hoe zeer g' op 't deugden-pad zijt /
 Datm' u en eer / en ampt beneemt /
 En bank'lijk in een gat smijt.
 26 Zijt gy een David: licht krijgt gy /
 Dat Saul al zijn dagen
 Al houdt in krups en sterberp /
 En noopt rust van na-jagen.
 27 Zijt gy een Paulus: ziet of 't dy
 Daarom te zach'er gaan zal.
 Licht krijgt gy d'Engel Satan by /
 Die u niet bupten slaan zal.
 28 Zijt gy sijn Goud: 't kan u niet scha'en /
 Al word g' in 't buur bedoben /
 Om zeden werben upt te staan
 De hie van 's Goudsmit's oven.
 29 Die Godes goeden wil verstaat /
 En zich in 't laag wil geben /
 Hy leyd op aarden / 't zy hoe 't gaat /
 Een rustig lustig leben.
 30 Hy slacht d'erbaren Muzicijn /
 Die d'ooz-vzeugd niet wil schenden:
 Breekt hem een suaar / 't en geeft geen pijn /
 Hy zingt het lied ten enden.
 31 Moet hy een moepelijke rol
 In 's Werelds toon-spel spelen:
 Een hart van God en deugde vol
 Kan 't quaad niet licht verbeelen.

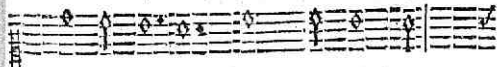
- 32 **O!** die maar trouw'lijk God vertrouwt
(Zijn goedhepd kan 't zoo hoegen!)
Dat hy aan aardfch gemak onthoud/
Vergeld hy dooz genoegen.
- 33 Zoo hem de fmaad van menig menfch
Uptwendig komt beftrijden:
Die willig lijd / genier zijn wenfch /
Trots alle die 't benijden.
- 34 De fmader lijd geen grooter fmaad
In 't diepste van zijn zinnen /
Van dat hy 't hart van dien hy haat /
Niet mede kan verwinnen.
- 35 Daar 't Bolwerk van geduldighed /
Steeds lepd booz 's byands oogen /
Hy merkt in 't eynd / al is 't hem lepd /
De zotheyd van zijn poogen.
- 36 Dwang werk verdient geen lof: **O**neen!
De byoom in lijders ure /
Walt willig en van zelfs daar heen /
Daar God en 't Lot hem ftuuren.
- 37 't Onlijdzaam hart (dooz valsch befluyt)
Wil leed met leed weg dzyben:
Een lijdzaam menfch geraakter upt
Dooz willig in te blyben.
- 38 **O!** Lijdzaamhepd volmaakte deugd /
En hand van alle Deugden /
Die u maar heeft / kan ftraag in bzeugd
't Geperfte hart verjeugden.
- 39 **O** wenfchelijke wenfch'lykhepd /
Daar 't hart in Gods geheugen
Zich rust / en boven menfch'lykhepd
Den fwakken menfch kan bzeugen!

Ootmoedigheys Lof.

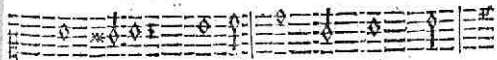
I.

M

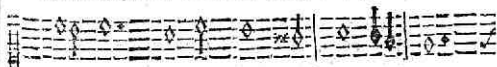
Makt / mijn snaren / een geklank / Dat de zinnen
kan

kan herbzeugden : Zingt / mijn keel / een

nieuw gezank / Van een deugd de schoonst' der

deugden ; Van een deugd die Ootmoed hiet /

Daar men 't boozbeeld klaar van ziet In hem.

dies' ons gebied.

2 Hem / die / nu der Heeren Heer /
Diep in ootmoed ne'er gestegen /
Heeft der eeren hoogste eer
Dooz vernedering verkregen.

Al wie / zat van aardfche min /
't Hemelfch zoekt met hart en zin /
Moet dezen weg ook in.

3 Dooz ootmoed en ned'righeyd
Wordt de hoogste hoogt' gebonden ;
't Hart dooz hooghepds lust verleyd /
Blijft hier vast om laag gebonden.
Hoe de leeder die hoog gaat /
Lager in de aarde ftaat /

Hoe minder datz' omflaat.

4 Ootmoed leyd niet / in / het lijf
Met onnodig quaad te quellen /
Noch in 't waan-hepelyg bedrijf
Daar veel menschen deugd in stellen.

Deugd

Deugd hangt niet aan 's menschen bezyn :
 Maar Gods Heplig Woord alleyn
 Is Leers en Deugds Fonteyn.
 5 't Is ook d'ootmoed niet die geld /
 Dat men (om in zond te blijven)
 Zich / als rechts / ootmoedtg steld /
 En zoo zondig gaat beschrijven /
 Of men staag moest zijn in zond.
 Dit 's geen deugd / maar leugen-bond /
 Op ootmoeds schijn gegrond.
 6 Ootmoed leyd gantsch niet in schijn /
 Ook niet heel in slechte kleeden :
 Upt het hart / daarz' in moet zijn /
 Moetze stralen dooz de Zeden.
 Schijn-deugd krijgt wel 'r lijf tot haar :
 Maar Deugd / lijf en ziel te gaar ;
 In 't hart / en openbaar.

II.

W

 Are ootmoed (meest gebaart Dooz zijns

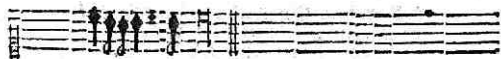

 zelfs en zijns Staats kennis) Is die 's menschen

 tong bewaart Dooz des naastens hoon en

 schennis. Die zijn vorig doen wel weet / Heeft zijn

 mond niet licht gereed / Tot pemand's

schand'

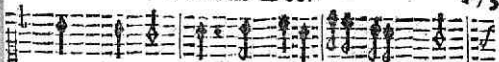
schand' of leed.

- 2 't Christen hart door ootmoeds geest
 Sterk verandert en gedreven /
 Wetend' hoe 't zelfs is geweest /
 Wil ook altijd gaarn vergeven :
 Komt tot wraake noch bonnis /
 Dekt al wat re dekken is /
 En ziet veel seplen mis.
- 3 Ootmoed doet de mensch diez' heeft /
 Boben zich / een ander achten.
 't Hart daar d'eerzucht niet in leeft /
 Doed geen nijdige gedachten ;
 Gunt een a'er wel 't geen het mist ;
 Doet op 's naastens saam geen list ;
 Maakt onzre'e nochre twist.
- 4 Ootmoed / Moeder en oorzaak
 Van 's gemoeds bedaarde zacht hepd /
 Weerd verbolgenthepd en wraak /
 Toorn / gekijf / en onbedacht hepd.
 Die / door Gods Geest onbezicht /
 Klepn is in zyn zelfs gezicht /
 Acht alle ong'lijk licht.
- 5 Ootmoed / Suster van de Liefd' /
 Doet in vrend'lijkhepd verkeeren :
 Datze elk dient en geriest /
 Is haar lust en staag begeeren.
 Die hem zelven kent te recht /
 In zyn eppen oogen slecht /
 Word gaarn eens peders knecht.
- 6 Ootmoed / Doedster van geduld /
 Helpt het angstig murmureren
 (Als God Lijdens maat verbult)
 Krachtig upt het harte weeren.
 Die recht klepn is van gemoed /
 Aepnt in alle tegenspoed /
 Dat hy 't noch heeft re goed.
- 7 Ootmoed / Matighepts Vriendin /
 Weert zojghuldighepd en treuren /
 Alsm' in 's lijfs behoest' / heeft min
 Van den epsch is der naturen.

- 't Hart van Godmoed wel doorploegt /
 Dat hem zelfs niet veel toevoegt /
 Is ook met 't minst bernoegt.
- 8 Een oprecht Godmoedig hert
 Staat zijn God in all's gelaten ;
 Welkom bzeugde ; welkom suert ;
 Welkom alle lot en staten.
 Die zich / en den Zender kend /
 Heeft zijn hart / 't zy wat hy zend /
 Tot dankbaarheid gewend.
- 9 Godmoed / Kenster van gebrek
 En van 't eegen onvermogen /
 Heemt de Ziel den lust en trek
 Om hier oopt te slupmer-oogen /
 Doet de Ziel op schuldwacht staan /
 Om noopt door 's vleeschs schalke pa'en
 In zond te zijn bezra'en.
- 10 Godmoed / Toonster van armoed
 In de Goddelijke zaken /
 Maakt dat zich de mensche spoed /
 Om door Bidden God te naken :
 Bidden / 't welk uyt 't hart ontspringt /
 En / met sterk Seloof omringt /
 By God met kracht door-dringt.
- 11 Godmoed / Wekster van de wil /
 Doet in all's gehoozaam wezen /
 Laat in deugde 't hart noopt stil :
 Want waar Godmoed is / is bzezen ;
 Waar bzees is / word scherp gelet
 Niet op een / maar alle Wet /
 Die 's Wets voozstelder zet.

III.

M Ensche wilt gy zeker gaan? Godes
 Geest waarschout u trouw'lijk: 't Lage lieft en
 neemt

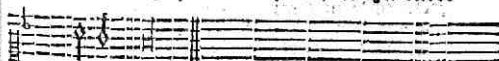
neemt God aan; Dat hoog is/is booz hem grout's

lijk. Wilt gy naar het zalig Land :

Maakt u zelf in allen stand / Heleyn onder

Godes hand.

2 Smal is 't pad / eng is de poort
('t Zijn Gods reed'nen die 't betuygen)

Welks ingang ten leuen hoozt :

Wie der dooz wil / moet zich buigen ;

Wardsche groothepd moet om veer ;!

Wardsche hoogte moet ter ne'er :

Die wel hoopt / hoopt niet eer.

3 Ootmoed is een vrucht en spruyt

Van Gods Geest / die deugd doet groepen /

En zond dzyft ter harten upt :

Van Gods Zoont komt hy af-bloeyen.

Die dien mist / 't zy wat hy doe /

Maakt vergeefs hem zelven moe' :

Gods Zoon komt hy niet toe.

4 Zalig mensch / die dit Juweel /

Die dees Veer'le hebt verkregen :

't Geen gy hebt is groot en veel :

Maar 't wel houden is gelegen.

Maar die 't niet hebt : staat'er na /

Schut uw scha'. Die niet komt dza /

Licht komt hy wel te spa'.

5 Booz's gemoeds bedriegery

Moet g'u zelfs booz al bermanen :

D'alderzotste hoobaardy /

Is hem zelfs ootmoed'ig wanen :

Wanen / als men 't noch niet is.

Mijd dees harten duysternis :

Meynt niet / of hebt eerst wis.

6 Die daar ziet dooz Wanens glas /

En vast meynt / hy heb bekomen /

Arhepd niet / blyft die hy was ;

Daapt hier tusschen 't hart met droomen ;

En dooz eygen-liefde zot /

Stelt zich tot zijn zelfs Afgod /

En die het zien / tot spot.

7 D'eerste trap des waar' Gotmoeds /

Is Gotmoed en diep berne'ren :

Van God / Geber alles goeds /

Moetm' / in Gotmoed / kracht begeeren :

Dooz Gebed bangtz' aan ; krijgt schoot /

Kome tot haar balkomen groot' /

En blyft tot in der dood.

Christelijke Gelatenheyd.

Voor een Jonge Dochter M. G. in hare langdurige
en sware Ziek-quale.

E **A** is niet alle tijd van bzeugde / dat men

 zingt: Ik zing/hoewel met pijn/smert en ellend om-

 ringt. Zy menschen schijnt geen hulp: waar

 zal ik henen gaan? Tot hem / daar bzeugd en pijn

pijn en alles komt van daan.

2 Ach! God/ die alle doen en lijden klaar aanschouwt!
Die my op 't schoonst' der Jeugd/ in 't tranen-leger
houd:

Ziet op my/ u geschey/ dat onder d'harde tucht
Van uwe strenge hand veel jaren heeft gezocht.

3 Ziet op my/ uw' dienerst' / welk gy met d'zoesheyd
spijst/

Die nochtans / mids in d'ruk / u dikmaals eert en pijst /
En angstig in haar geest / geen ding' zoo zeer beklaagd/
Dan dat sy 't pak altijd niet eben lustig draagd.

4 Hard d'zingend is de nood; dooz d'zingend' mijne
smert.

De Geest/ met 't Nijste sp' / beangstigt en benert:

Ach Vader! (mach het zijn) gun dat dees quale blie':
Dan doch de mijne niet / maar uwe wil geschie'.

5 Ik geef my onder u / al valt het over-bang:

Uw Wijsheyd weet waarom; uw Goedheyd schikt hoe
lang:

Uw Goddelijke wil en kan niet zijn dan goed:

't Is wel / goetheyds Fonteyn/ 't is wel al wat gy doet.

6 't Is 't uwe goede wil dat ik noch langer sp' /

En van des Werelds buyl gantsch klaar geloutert sy /
Geloutert / dooz het buur van d'ruk en tegenspoed:

't Is wel/goedhepds Fonteyn/ 't is wel al wat gy doet.

7 Of is 't / op dat g'in my een p'robe nemen meugt
Van mijn geloof / gebuld / en vastheyd in de deugd /

En daarom my begiet met d'zoeshepds overbloed?

't Is wel/goethepds Fonteyn/ 't is wel al wat gy doet.

8 Of wilt gy dat ik staag in dezen stand zal zijn,

Om dat ik / in mijn leed en ongemeene pijn /

Van ellend en geduld een spiegel wezen moet:

't Is wel / goethepds Fonteyn / 't is wel al wat gy doet.

9 Of isser pet / O God! (u het dan my bekend)

Waarom gy hengen wilt dat ik in dees ellend

Tot aan mijn end zal zijn: 't is swaar booz vleesch en
bloed.

Nochtans goethepds Fonteyn / 't Is wel al wat gy
doet.

10 Mijn God / ik bid niet meer dat gy van ramp
ontslaat :

Alleen bid ik dat my uw hulpe niet verlaat :
Wat schaad een harden stoot / wat deert een fellen slag /
Als 't hart van binnen heeft daar 't zich aan houden
mag.

11 Uw 's Geestes bystand is 't die ik alleen begeer /
Op dat ik regen u noopt zondig murmureer.
's Willen wat gy wilt : maak dat des willens wil
Wakomen in mijn hart noopt van de uw verschil.

12 Of schoon het Lichaam dan/dooz smerte die het lijd/
Maakt dat de ooge traant / d'bozst zucht / de keele krypt/
De geest nochtans getroost / getroost dooz uw gena'e.
En 't zelschap van dijn Geest / keerd alle zielen scha'e.

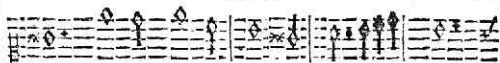
13 Nu rust/mijn ziel/in God/uw God/die zoo goet is/
Die niet dan goed kan zijn ; die ulve droeffenis
Of wiss'lijk enden zal / of zend hy noopt een end /
Tien dubbeld reden heeft / waarom hy 't niet en zend.

't Swaard in zijn Plaatze.

Of, van Tweederley Heerschen. Aan d'Ontheerde
Staat-beminders.

1.

Hoghepds Minnaar / die 't acht voor
 Ip'en / Zerooft te zijn van heerschappye ;
 Wiens hart den ouden staat In hoop na
 gaat : Laat uw lust zo veer / Na een bluchtig
 eer /

eer / Laat uw lust zoo veer niet loo - - - - pen /

't Best is na by en staat noch open.

2 Ik weet een Staat / die wis en vast is /
Wiens last niet zwaar en sonder last is ;

Daar niemands wil of wet

U oopt van zet ;

Daar by alle hoogt'

Die gy denken moogt /

Daar by alle hoogt' op Warden /
Hel-laag is / en van geender waarden.

3 Dees Staat zoo waard en upgelezen /
Bestaat in Waarlijk dat te wezen /

't Welk menig Waanlijk roemd /

En zich me'e noemd ;

Daar van elk den schijn

Zich genoeg laat zyn :

Daar van elk den schijn wil dragen /
Maar 't ware wezen niet bejagen.

4 Die Christen met mond / hart / en daad is /
Die is 't alleen die in dees Staat is.

Of hy schoon / hier veracht /

Beschimpt / belacht /

Dooz den waan-wijs / zot /

Azm / gering / en bot ;

Dooz den waan-wijs / zot moet lijken ;
Waarhepd zal beter bonnis strijken.

5 Een Christen / die / recht wederhoren /
't Wardsch heeft verzaakt / 't Hemelsch verkoren /

Die is / en niemand meer /

Volkomen Heer :

Die is Heer van 't geen

Daar van pder een /

Daar van pder een is slabe /
Hoe groot van heerschappij en have.

6 Den Christen / dooz zijns zelfs verwinnen /
An Heer en Meester van zijn zinnen /

- Houd alles ne'ergeveld /
 En in geweld
 Wat op aard' onrust /
 Smert en tegen-lust /
 Wat op aard' onrust in vscen
 En 's menschen ziele kan ontroeren.
 7 Geen aard'sche hoop pijn't door verlangen ;
 Geen aard'sche vrees en maakt hem bangt.
 't Zp hoe 't hier woelt en raast /
 Hy / onberbaast /
 Met zijn Schat te vze'en /
 Creed al moedig heen :
 Met zijn Schat te vze'en / is Koning
 In zijnder Zielen ruyme woning.
 8 Daar heeft en draagt hy steeds den Scepter ;
 Niet tegen zijnen wil en repter.
 Haat / tooren / trots / en spijt /
 Wzeek-zucht en nijd /
 Met al wat'er neygt /
 (En ziel smerte vzeegt)
 Met al wat'er neygt tot sonden /
 Vepd krachteloos / en als gebonden.
 9 Gods Woord dat Leers en waarheyds Zonis /
 Dat spreekt en wijst daar alle bonnis ;
 Schoorzaamhepd voert uyt
 't Geen 't hart besluyt ;
 Vrees en leefde Gods
 Zijn Leers en Gebods /
 Zijn Leers en Gebods betrachters /
 En vooz de Ziel gelijk deur-wachters.
 10 Waar blijft g' nu vermaarde Helden
 Die Monsters en Tyrannen velden /
 Maar 't Monster noopt versloegt /
 Dat g' zelfs droegt ;
 En van Tyranny
 Hoopt in 't hart waart v'p :
 En van Tyranny der lusten
 Al door begeerten liet onrusten.
 11 't Geen g' niet kond / hoe hoog uytstekent /
 Dat kan een mensch / geen mensch gerekent /
 Die hier in laaghepd leeft /
 Geen faam en heeft /
 Schild noch Swaard gebuykt /

In versmaadheyd dupkt /
 Schild noch S'waard gebruikt uytwendig :
 Na 't oog / rampzalig en ellendig.
 12 Zijn oogen walgen van 't geringe /
 En zien nau eens op aardsehe dingen :
 Haar wijsheyd is hem gek ;
 Haar schoonheyd / d'iek ;
 Krook acht hy haar goed ;
 Wind / al haar hoogmoed ;
 Bitterheyd / haar zoettigheden ;
 Onrust / al haar gewaande breedde.
 13 Een Christen (O! hoog-waarde eere.)
 Is Heer van aller Heeren Heere :
 Heer van begeerlykheyd /
 Die 't al verleyd :
 Heer van dwaazen wil /
 Voorzaak dan geschil /
 Voorzaak van geschil en onlust /
 En al des Werelds ramp en onrust.
 14 O schoone Kroon! waar op noch schoonder
 Gegeven word van 't dengds Beloonder :
 Van God die hem / die 't al
 Verwinnen zal /
 In onsterfflykheyd /
 't Rijk / vooz hem bereyd /
 't Rijk / vooz hem bereyd / zal schinken /
 En eeuwig als de Zon doen blinken.
 15 Zulck Heer / die dees Kroon heeft in d'oogen /
 Hoe kan / hoe wil / hoe zal die poogen
 Na een vergankelijk
 Geweld of Rijk ?
 Waar toe Staat of Smeerd /
 Die / los van begeert' /
 Niet behoeft in d'Werd te woeten /
 En heel de Wereld tred met voeten ?
 16 Dit is het Een / alleen van noben.
 Hier na te staan / heeft God geboden.
 Dees hooge Heerschapp /
 Dees Monarchy /
 Daar kond gy noch aan /
 Vooz het recht inslaan
 En gedurig gaan der paden /
 Gewezen in 't Woord van Genaden.

17 Van 't schijn hoog heeft u God gestooten /
Om u dooz klepuhepd te vergrooten /
Vergrooten met dees groot' /

Die na de dood /
Na de dood noch blijft /
En in rust bekljft :

Na de dood noch blijft bestendig,
Niet zouter / dan wel / en Onendig.

18 God maakt u 't pad ten Leven / gladder :
Op gladde paden loopt men radder.

Au kond gy / wilt gy maar :
Waar toest gy naar ?
Au g'in 't lage bent /
Daald al boozt ten end :

Au g'in 't lage bent getogen /
Wijkt / wijkt met lijf en ziel van 't hooge.

19 God / die d' Afgoden af wil houwen /
En in ulw hart zijn Tempel bouwen /

Doet u Staats lossen stand /
Eers snelle schand /
Schijn goeds haastig blie'n
Klaar met oogen zien :

Schijn-goeds haastig blie'n bebinden /
Op hoop of gy een Beter minden.

20 Een beter : niet met wank'le zinnen /
Die 't Wardsch en 't Hemelsch teffens minnet ;

Niet met een dubbelt hert /
't Welk / hier berwert /
Na des lijfs welvaart /
Dooz geweld en swaard /

Na des lijfs welvaart wil loopen /
En noch op 't eeuwig mede hoopen.

21 Maar met een hart / 't welk / klaar en zuiver /
Niet hengd dat gy (als kruys afschuyver)

Als God wil dat gy lijd /
Bijt die u bijt ;
't Quade wederstaat ;
We'er slaat die u slaat :

't Quade wederstaat dooz 't quade ;
Schut schade met eens anders schade.

22 Maar met een hart / 't welk / ingenomen
Met liesd' op 't geen dat na zal komen /

Dooz waarhepd byz gemaakt /

't Wardsch' heel verzaakt /
 En / in God verneugt /
 Niet en zoekt dan deugd :
 En / in God verneugt ten vollen /
 De wereld haren rol laat rollen.
 23 Verbreekt in 't hart al 't dwaas getimmer.
 Zor zijn / is quaad ; zot blijven slimmer.
 De nacht is heen gegaan /
 Den dag komt aan.
 Blijft doch aan de Waard
 (3' Is geen liebens waard)
 Blijft doch aan de Ward niet hangen.
 God jaagt uw Ziele ; laatze vangen.
 24 Neemt niet al mocht' u we'er gebeuren.
 Houd rust : myd stof van meer te treuren.
 Dooz al zoo merkt en let
 Scherp op de Wet /
 Die / op 't nieuw' Verbond /
 Dooz Gods Zoon / gegrond /
 Plaats in hart en mond moet binden /
 En nu alleen de Ziel kan binden.
 25 Al nieuw' / 't oud is verstreken.
 Geen Moses heeft nu meer te spreken :
 Zijn heel' Wet die hy gaf /
 Is dood en af.
 Zind de Zonne scheen /
 Moest de schaduw' heen :
 Zind de Zonne scheen zoo helder /
 Gods Zoon alleen / in Wetten-stelder.
 26 Des Opands Zaad (het volk der hooshepd
 De plegers van quaad en Godlooshepd)
 Laat nu Gods wet niet toe
 Dat mensch nptro'e :
 Als de endiging
 Komt van alle ding /
 Zalder zupbering geschieden /
 Die God zijn Eng'len zal gebiedent.
 27 Is noopt de Ward by van d'onbrome :
 God zal wel d'een dooz d'ander tomen :
 Die God / die zelfs ook 't quaad
 Dat hy toelaat /
 Schikt / bestuurt / aanschouwt /
 En in paalen houdt :

Schikt bestuurt / aanschouwt : zijn handen
Bereyket alle hart' en landen

28 Al wat in macht en hoogt' gestelt is /
Al wat in uytsteek en geweld is /

Hoe quaad of goddeloos /

Verkeerd en hoos :

't Is (wanneer'er is)

Dooz Gods hengents :

('t Is wanneer'er is) al t'zamen

Dan God / die wil / men zal 't g'hoorzamen.

29 Die licht uyt duysternis kan trekken /
Kan alle quaad tot goed doen strekken.

Geen Dorst of Heer altoos /

Hoe deugdeloos /

Of hy zoekt noch me'e

(In rust / stilt / en dze'e)

Of hy zoekt noch me'e te schaffen

Den goeden / loon ; den quaden / straffen.

30 Maar God de wer'ld dooz wer'ld regeeren.

Die God zelfs heeft / wie kan hem deeren ?

Geen quaad / als hy ons stut /

Of 't word te nut.

Of komt ons we'erspoed /

In verlies van goed /

Leven / lijf / en bloed te boren :

Die God houd / heeft niet veel verloren.

II.

L Acht kan u 't vleesch veel uytblucht dich-

 ten : Maar laat Gods licht slechts regen-

 lichten. Al't leven / staat en lot / Leer en gebod
Dan

2 Merkt op zijn Woord / 't Woord der genaden.
Laat los : scheld quijt : vergeeft misdaden ;
Verrijst niet ; dat u niet
Zoo me'e geschied :

Zoo als gy upt-meet /
Staat Gods hand gereed /
Staat Gods hand gereed t'in-meten /
Laar Christus in zijn Woord ons weten .

3 Zijn Wyand leerd hy overwinnen ;
Niet dooz geweld / maar dooz beminnen .
Gods gantsche Wapening /
Schild / Helm en Kling /

Met al wat'er voozt
Tot ons krijg behoort /
Kan men in zijn Woord klaar lezen /
Niet aardseh / maar geestelyk te wesen .

4 Zijn komst en was niet om verderben /
Maar om behoud'nis te doen erben .
Roopt wzaak of bonnis quam
Van 't weerloos Lam .

Of hy schoon getergt /
En daar toe gebergt /
Of hy schoon getergt / wel konde ;
Roopt had hy zulks in hart of monde .

5 Een voorbeeld heeft hy ons gelaten ;
Waar in ? In willig 't kruys t'aanbaten ;
In lyden zonder schuld ;
In sterk geduld ;

In wzaak en oordeel
Van zyn God geheel /

- Aan zijn God geheel te eppen /
 En / toen hy leed / niet eens te dzeppen,
 6 Een Heer / een Leer / een Naam / een Leven
 Wordt allen Christ'nen toegeschreven,
 't Woord trest haar al gelijk :
 Dat m'in Gods Rijk
 Dooz verbolg en smaad /
 En uytwendig quaad /
 Dooz verbolg en smaad moet raket :
 Wie durf de weg noch anders maken ?
 7 De Leerling (zeyd ons Ziel bekeerder)
 En is niet boven zynen leerder ;
 De Dienaar ook niet meer
 Dan zynen Heer,
 Nijd de knecht gequel :
 't Moet hem zoet en wel /
 't Moet hem zoet en wel geballen /
 Zyn Heer gelijk te zyn in allen,
 8 De booze Wereld kan niet laten
 't Geen haar zoo ong'lyk is te haten,
 Die zoo met daad als woord
 Haar rust verstoozd /
 En de dupsternis
 Acht dooz 't geenze is :
 En de dupsternis durf schoutwen /
 De dupsternis zal hem verspoutwen,
 9 Een Christen is tot krups geboren ;
 En Christen is tot krups verkooren,
 't Is God / die 't zoo begeert
 En ordineert :
 't Beeld zyns Zoons wil hy
 Dat gedragen zy /
 Dat gedragen zy in smaadhepd
 Van al dien hy tot beter staat leyd,
 10 Vergeefs zoekt dan 't vernuft uyt-wegen :
 Het krups / het krups moet zyn gedragen /
 Gedragen : niet wanneer
 Uw tegen-weer
 Nu geen schut meer geeft /
 En geen nut meer heeft :
 Nu geen schut meer geeft in 't quade /
 Om dan gedwongen 't krups te laden :
 11 Niet supst alleen in sulke tyden

Als niemands Swaard vooz u wil strijden /

Of / zoo 't al strijd en slaat /

Pochtans niet baat /

En gy 't lijden moet /

('t Zp ook wat gy doet)

En gy 't lijden moet gedogen :

Moemt gy dit kruys / Gy zijt bedrogen.

12 't Is kruys / maar niet van God verkozen

't Is kruys / maar ook gemeen den bozen ;

't Is kruys maar 't welk dien 't naakt /

Geen Christen maakt :

't God behaaglijk kruys /

(Als 't de Heer zend 't hups)

't God-behaaglijk kruys der vromer

Word willig / willig opgenomen.

13 Word opgenomen / als men 't lijden /

Indien men wou / wel kan ontgliden /

't Zp dooz de tegenstand

Van weldig' hand /

Of dooz van vroomhepd

Die ons God vooz leyd /

Of dooz van vroomhepd te depnzen /

En met de wer'ld te doen of bepnzen.

14 Zulk lyden doet ten Hemel raken.

Zoo leed de Heer / wel-lijdens Baken /

Doe hy / in Doods gestalt /

En als bewalt

Met macht boven macht /

Alle tegen-kracht /

Alle tegen-kracht kon stozten /

Ging hy zijn kruys gewillig schozten.

15 Doe hy dooz zyns gebeds opstigen /

Had hy gewild / te hulp kon krijgen

Deel duyzend Hemel-bo'ou

Uyt 's Vaders throon :

Wat heeft hy gedaan ?

Niet met quaad we'er staan.

Wat heeft hy gedaan ? geleden /

En ons in lijden boozgestreden.

16 Laat ware re'en nu 't hart eens bragen :

Wie kan zulk kruys en 't Swaard t'zaam bragen ?

't Swaard trost en pozt tot strijd /

't kruys duikt en lyd /

't **S**waard bedient het blesch /

't **K**rupps beneemt zijn eysch ;

't **S**waard bedient het blesch in luffen ;

't **K**rupps neemt gemak en aardfche ruste.

17 **W**ie kander buur met water mengen ?

Den **H**emel aan de aarde brengen ?

Wat deel heeft 's bleschs bolwerk

Met **C**hriftus kerk /

Die op 't schoonste groept /

En vruchtbaarlijkst bloept /

Die op 't schoonste groept in nooden /

In jagen / bannen / vangen / dooden ?

18 **G**eens waren **C**hriftens hart of oogen //

Die oopt na d'aard of 't aardfche vlogen :

't **I**s beter dat hy wacht ;

Dat hy betracht ;

Daar zijn hart aanhangt ;

Daar hy na verlangt ;

Daar zijn hart aanhangt geheelijk :

Oprechtie liefd' is onberdeelyk.

19 't **I**s **H**emelfch daar hy na moet trachten :

't **I**s **H**emelfch daar hy op moet wachten.

Hoog en groot is zijn loon /

Doch in **G**ods woon :

Vast heeft hy hier niet

Dan al wat men zet ;

Vast heeft hy hier niet. **Z**ijn zegen

Op aard / word in vervolg verkregen.

20 **O**m 't pad na 't **A**odig **E**nt te treden /

Hoest hy geen aardfche zaligheden.

Gunt **G**od welstand of vze'e /

Op neemt 'et mze'e :

Doch huykt **S**waard noch dwang

Om het aardfche lang /

Om het aardfche lang te houden.

't **A**ardfch **C**anaan was vooz den **O**uden.

21 't **S**chjnt wel niet quaad / ja **G**ods begeeren /

Zijns naastens quaad vooz quaad te weeren.

Maar waar is **L**eer / of **W**et ;

Wensch / of gebed ;

Toe-zeg' of beloofst' /

Die 't eyscht / of oozlooft ;

Toe-zeg' of beloofst' beschreven /

En in Gods nieuw Verbond gegeven!

22 Hoe draagt hy 't Swaard vooz zich of and'ren /
Die 't kruys pad niet alleen zelfs wand'ren /
Maar and'r' ook oy die baan
Moet leeren gaan?

Wie is by hier van?
Geen / wanneer hy kan.

Wie is by hier van? Geen Zielen
Die Christus oopt vooz Heere hielen.

23 Hoeft gy / om 't Hemelsch te bekloeken /
't Aardsch niet vooz u dooz 't Swaard te zoeken :

(Gelyk geen mensch behoest
Die 't Hemelsch proest)

Waar toe (O! bedrog!)

Vooz een ander doch?

Waar toe? (O! bedrog der zinnen!)

En Heyl-pad moeten wy all' inne.

24 Om dan 't onnodig te bejagen
Durft gy der quaden zielen wagen.

Ach! 't is te veer / te veer

Van Christus Leer;

't Is te veer van 't pad

Na Gods bregden-stad;

't Is te veer van 't pad getreden.

Bezieg u niet dooz schyn van reden.

25 Is ons hier lebens tijd van noden /
Om leven 't Leven ons geboden :

Ons leven tijd en maat

Staat aan Gods raad.

Die elk oogenblik

Vooz de zond' heest schyik /

Die elk oogenblik leeft heplig /

Hoe kort hy hier ook leeft / leeft beplig.

26 Van leven is geen wet gegeven /

Maar van wel-leven t'wyl wy leven.

Ons Hess' in Godes stem /

't W'er staat aan hem.

De geweldenaar

En Swaard-pveraar /

De geweldenaar en strijder

Is niet meer zeker dan de lpd'er.

27 't Is waar / 't schijnt wreed / vooz wijs of kind'ren:

't Quaad niet dooz 't quade te verblind'ren.

Maar was God zelfs dan wreed /
 Wanneer hy leed /
 Dat zijn Eenig Kind /
 Zoo van hem bemind /
 Dat zijn Eenig Kind moest lijden
 Met zoo veel vzomen 't allen tijden ?
 28 Dooz liefde tot Gods Zoon bewogen /
 Heeft eertijds Simon 't Swaard getogen ;
 En gaf de liefd' oopt recht
 Om dooz gebecht
 Vrienden dooz te staan /
 Hy de'e wel daar aan.
 Maar wat was 't vermaan des Heeren ?
 't Swaard in zijn plaats te moeten keeren,
 29 Wat was de re'en ? Om datze alle
 Die slaan met swaard / dooz swaard weer vallen,
 Wat noch ? om dat wanneer
 Dooz tegen-weer
 't Strups wierd weg gedaan ;
 En dooz swaard en slaan /
 En dooz swaard en slaan zou wijken /
 Gods Propheet nter waar kon blijken,
 30 Wat was het woord der Propheeten ?
 Dat Christus veel zou' moeten ly'en,
 Maar 't zelve dat Gods stem
 Eertijds van hem
 Had gepropheeteert /
 Eben 't zelve leert /
 Doozzyd en begeert hy mede
 Van alle zijne ware Leden,
 31 Gods Liefd' is aller Liefden mate
 God lieben / is / Gods wil niet laten :
 Ook dan / als trek van bloed
 Sterk in 't gemoed
 Dooz de Ziele dzingt /
 En inwendig wzingt /
 Dooz de ziele dzingt / en 't herte
 Doozsteekt met over groote suerte,
 32 Doe Abraham zyn Zoon wou' slachte /
 Sturf doe de liefd' uyt zijn gedachten ?
 Speen. dooz een hooger geest
 Week 't minst dooz meest ;
 Liefde tot zijn God.

Zag maar op 't gebod:
 Liefde tot zijn God (O wonder!)
 Hiel' der naturen liefde onder,
 33 Gods Krups / behalven eegen pijnen /
 Bestaat ook me'e in 't leed der zinnen,
 't Zydan hoe 't komt / als 't koomt /
 Wie 't dan zoo schroomt
 Dat hy 't dooz geweld /
 Het ter zijden steld /
 Dat hy 't dooz geweld wil weeren /
 Volgt Christus niet in krups en leere,
 34 Niet (zegt g') in mijn' / maar 's naastens zake /
 Doe 'k / onge-epscht / straf; niet uyt wazake /
 Maar dat d'onnos'le by
 Van onheyl zy /
 En 't Gemeene best
 Daar dooz werd bebest:
 En 't Gemeene best mag bloeyen
 En in gerusten welstand groeyen,
 35 't Heeft schijn, Maar die geweld en dooden /
 Zoo wel als Moses / heeft verboden:
 Doch nooyt (als Moses doet)
 Werlof of boet
 Nemand die der leeft
 Weder daar toe geeft:
 Nemand die der leeft op aarde /
 Ncht dezen schijn van geender waarden,
 36 Is 't doen van eenig leed of pijn
 Van hem veroorloft aan den zinnen;
 Zoo wijs my iupste straf
 (Als Moses gaf)
 Tot een pder quaad,
 Daar straf ober gaat:
 Tot een peder quaad en zonden /
 Waar word die in zijn Woord gebonden:

III.

Aleen niet 't krups van Godes Zone/ Maar

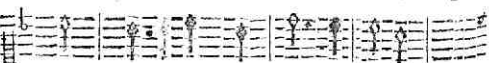
ook zijn ootmoed staat ten tone. Wie

't hart aan hoogheid hecht / Volgt hem niet

recht / Die de aardfche kroon / Ernstig aanges

bo on / Die de aardfche kroon verfmaden /

En 't fchandig krups ging op hem laden.

2 Wie wankelt noch als hy zulk blijk ziet?
Dand ezer wereld was zijn Rijk niet.

Gelyk hy fpzak / zoo de'e

En was hy me'e,

Die wil zijn als hy /

Geuwig wel en bly /

Die wil zijn / als hy verheben /

Moet hier als hy in ootmoed leven.

3 Hy quam hier niet om dienst t'ontfangen /
Maar and'ren dienst te doen erlangen.

Des wereldds pronk en pracht /

Staat / eer / en macht /

Verfd' hy niet alleen /

Maar

Maar begeerd' ook geen:
 Derfd' hy niet alleen al t'zamen/
 Maar ook verbodt hy hooghepds namen.
 4 Geijk hem 't Gijk in dezen leven/
 Van zijnen Vader was gegeven/
 Zoo heeft hy 't we'er bezet/
 Na ootmoeds Wet:
 We'er bezet aan al
 Wie hem volgen zal:
 We'er bezet aan al zijn leden.
 Wel vooz te gaan / doet wel na treden.
 5 In 't hart bedaupt vooz d'aardsche misten /
 Waant zich de staatzuchtig' een Christen:
 Maar 't Lam / gants breeud van wraak /
 Spreekt ander spraak.
 Wie zich vooz de meest
 (Zepd des Waarhepds Geest)
 Wie zich vooz de meest wil achten /
 Is 't alderminst in Gods gedachten.
 6 Wat zich verneert / wil God verheffen:
 Wat zich verhoogt / ter neber treffen.
 De Meester die boozing /
 Kent geen leerling /
 Dan die in ootmoed /
 Breeud van 's wereldds boet /
 Dan die in ootmoed na wandeld /
 En tegen ootmoeds wet noopt handeld.
 7 Wat / hoog in 't oog / in eer aanschouw'lijk
 By menschen is / is vooz God grouw'lijk.
 's Bleschs lust / begeert van 't oog /
 Harts-trek na 't hoog /
 Die (vergeefs al 't zaam
 Met een schoonen naam /
 Met een schoonen naam bepeerelt)
 Zijn niet upt God / maar upt de wereld.
 8 Der Hepd'nen Dozsten geeft men eere:
 Die noemt men ook genadig' Heeren
 Die voeren heerschapp:
 Maar onder dy
 Daar en zal 't alzo /
 (Zepd Gods laatste Boo')
 Daar en zal 't alzo niet wesen.
 Wie moet de hooghepd dan niet bresen?

- 9 't Woord / eerst gesproken tot den genen
 Die Christus volgden / blind met eenen /
 Blind eben zoo als haar /
 Elk wie hier naat /
 Eeuwiglijk verblijd,
 En wyl alle stryd /
 Centraeljk verblijd / wil erden
 Het recht van noopt te zullen sterben.
 10 Niet onder u / zeyd Godes reden:
 Wat mensch wil hier hem zelfs wylscheden?
 Die wil / hoe kan hy doch?
 Hoe durf hy noch?
 Wie steld pemand by?
 Menschen fantazy /
 Door bedziery van herffen /
 Die tegen waarheyt aan komt perffen.
 11 Nu strijkt (en wijkt Gods toorns ontweder)
 Strijkt Hoogheyt's zepl in 't hart heel neder,
 Volgt Christ' ons Capiteyn /
 Doch hem alleyn;
 Volgt hem in het laag /
 Doch oprecht en staag;
 Volgt hem in het laag verne'eren:
 Zoo word en blijft gy eeuwig Heeren.

Voorzichtige Eenvoudigheyd.

Waar allezins d'eenvoudigheyt In

's menschen daden en beleyd: Waar schijn

verdreeven / Wyl al die leven / Wat sturfer ramp en
 leyd!

lepd! Doorzichtighepd waar noodeloos;

Maar nu is booshepd dubbel boos:

Vraagt gy waarom? Al de Wereld

gaat booz mom.

2 De Hob'ling / die (quanzups) al heel
Zich steld als menschelyk en e'el /
Zijn leed' en zeden /
Dol heuffigheden /

Beloben by wat veel ;
De tong is vol dienst-vaardighepd /
Maar 't hart vol van onaardighepd /
Kieft' loos en kront :

Lijkt hy pet: hy gaat booz mom.
3 De man die zich zoo deftig toont ;
Wiens baard eerbiedighepd astroont ;
In welkers treden /
Wanzicht / en kledent

Een Wer'ld vol wijshepd woont :
Daar School of Kerk op word gebouwt /
Leek half zoo wijs niet als in'hem houtwt /
Waar 't volk niet dom.

En hy niet en ging booz mom.
4 De mensch / in yzaat zoo net en jupst /
Wien heel de wereld schijnt gekrupst ;

Op welkers lippen /
Die noopt mis-glippen /
De Deugd heel schijnt verhuyst ;
Die 't hoofft laat hangen als een biegs ;
De'e by de menschen groot verlies
In naam en ro'm /
Ging hy niet staag upt booz mom.

- 5 De Staat-nagaande Pharizee /
 De Ikerkelijke Staat-man me'e /
 Al is in bepden
 Die tong vol vlepden /
 't En heeft in 't hart geen ste'e:
 Al schijnen zy meest Lammer zacht /
 Zy toonden Wolfs aard / zoo haar macht
 Ha wenschen klom,
 Al de Wereld gaat voor mom.
- 6 Die al des Werelds mommery
 Zou gaan verhalen op een ry /
 Met al d'ellenden /
 Die zy kan zenden /
 Wanneer volspnden hy ?
 Zy is des Satans gruoftse kracht ;
 Zy vast de kind'ren van den nacht ;
 Die vlieden 't licht /
 Of begoochelen 't gezicht.
- 7 Speeld al de Were'ld van momme-kans ;
 Laat gy / O Christen hart / nochtans
 Uw doen en wezen
 Eenboudig wezen.
 Deugd is haar zelfs een schans,
 Zy zoo gy schijnt ; schijn zoo gy zyt.
 Met e'en zie toe, Maak dat altijd
 De waar' Eenboud
 Omzicht tot gezelschap houd.
- 8 Door d'algemeene momme schijn
 Moet eenboud 't on eenboudig zijn ;
 Doch niet ten quaaden /
 Of om bevraden /
 Maar mijding van 't beijn ;
 Niet in haar praat / gelaat / of daad /
 Maar in haar denken : om 't bevraad
 Des wer'lds r'ontgaan
 Dat of lijf of ziel kan scha'en.
- 9 Te denken dat'er quaad kan schic'a /
 (En door zulk denken / om te zien)
 En is van Gode
 Ons niet verboden :
 Zond moet / ramp mach men bli'en.
 Daar Liefde noch geen quaad en zet /
 Denkt zy oek noopt dat quaad geschied /

Maar neemt wel a'n
 Dat'er quaad geschieden kan,
 10 Zond moet men blie'n; en dat altijd:
 Ramp mag men blie'n; als 't wite'n niet strijd
 Met Godes eere;
 Of waarhepds Aeere
 Daar dooz geen last en lijd.
 Daar deugd met wijshepd is bezelt/
 Daar hindert arg'list noch geweld;
 En wijshepd daald
 Dieper dan de ooge straald.
 11 In 't kort: Serpent en Duyf gelijck/
 Moet gij den weg na Godes Rijk,
 Eenboudig hand'len/
 Omzichtig wand'len
 Geeft een gewissen wijk.
 De Schijn-deugd is ziel-schadelijck;
 Het schoon gelaat / bezradelijck;
 't Heel pad / onbepl:
 Slecht en regt: maar oog in 't zepl.

Raad tegen Toorn.

Dooz eygen-liesdes opgewek / Dat
 steeds het harte by is / Komt licht-geraakthepd;
 een gebrek Daar niemand schier van by is:
 Dooz licht geraakthepd / toornighepd, Die

of

of in 't harte smookt En haat bzoeyt / of / in:

dienze scheyd / In daad' of woord' ytrookt. Hier

waerd zich menig mensche / Meest met een ledig

wenschen; Zomtjids ook dooz een vast opzet; Zom:

tijds dooz overleg Van Philosophen

raad en wet: Maar 'k weet ons nader weg.

2 Betracht de Aes' / ons voorgeleyd
 Van Gods hoog-waarde Zone:
 Laat ongebeynsd' ootmoedighepd
 Uw's Zielen grond bewonen.
 Waar d'eerste aandzift word gestuyt /
 Is van qua' buy geen nood:
 En 't quaad moet heel ter harten upt /
 Als gy zijn woxtel dood.
 Hoogmoed is gramschaps ader:
 Daar die rupmt / rupmt te gader

Het nest van toorn / wraak / en gekijf /

Met al wat rust verberft.

Dan heeft de rust een wis verblijf /

Wanneer qua' lust berfterft.

3 Dat gy uw toorn beklaagt / bezucht /

En anders wenscht te wezen /

Is maar een pdele toedlucht.

Qua zalf doet niet genezen.

Dat gy een vast booznemen maakt /

Is / of gelijkt / noch pet :

Maar als de pijn noopt wit en raakt /

Wat haat het sta'eg geſchiet ?

Coorns uyt-berft willen keeren

Dooz Philosophen Leere /

Is zoo ver wel : maar (laas !) 't verſtand /

Nicht loom en ongereed /

Heeft steeds de re'en niet by der hand :

Meest leyd m' al eer men 't weet.

4 Der Philosophen / raakt het hzejn ;

Maar Christus Wefz' / het herte.

Die Ziele van qua' tochten reyn /

Doed zoud noch zonden-smerte.

Daar reden maar het hzejn bedat /

Daar kan geen wishepd zijn ;

Daar komt geen werk : of komt'er wat /

't Is sober / en niet pijn.

3 Heez van onzen Heere !

Die 't quaad zoo wis koud weeren :

Gy toont / dat 't geen 't welk onbezint

En zot den zotren is /

Haar wijste wijshepd oberwint /

Als 't licht de duysternis.

Cieraad der Vrouwen.

W

At riert gy / Chyften-vrouwen / 't geen
 doch geen cierend waard / Van aard is en we'er
 moet tot aard? Dierciert u zoo / dat gy in 't schoonste
 Schoon Blaken moogt hoor? Go - des Chzoon.

- 2 Dierciert in u / O mensche / de rechte menschlykhepd
 Die hoor het oog verhoogen leyd :
 Dierciert het hart / en dat met een cieraad
 Daar de glans noopt van vergaat.
- 3 Dierciere by inwendig / met stilhepd van gemoed /
 Daar niet npt komt dan zacht en zoet ;
 Die le'en en ze'en heb onder haar gebod :
 Een hoog-waard cieraad by God.
- 4 Die 't lichaam veel wil pronken / schijnt hier van
 noch zeer verd.
 't Nptwendig doen bepraad het hert /
 Die zijnen geest met God'lyk voedzel voed /
 Wangt geen hart aan Poppen-goed.
- 5 Dooz 't ledig leden pronzel / meent gy (in daad
 of schijn)
 Wat meerder dan gemeen te zijn :
 (Of / zoo 't besluyt van mijne reden mist /
 Waar toe tyd en geld gequist ;)
- 6 Nochtans vind gy gestadig / hoe gy 't ook legt of
 heft /
 Noch pemand die u obertrest.

De snoodste Hoer (hoe zierlijk 't eierzal zy)

Kan dit alzoo wel als gy.

7 Maar 't e'el cieraad / gelegen in stillighepd van
geest /

Is eertijds het cieraad geweest

Van Vrouwen heplig in haars levens loop /

Eu vol Goddelijke hoop'.

8 Haar dochters sult gy wezen / zoo gy / gebest in 't
goed /

Haar pysselijke werken doet /

Dooz hoogen moed en nederflachtighepd

Hoopt van 't rechte pad geleyd.

9 Tzots en bang zijn / is menschen / (dorch veeltijds
Vrouwen) aard ?

Gelukkig die zich zoo bewaart

Dat geen van twee / dooz vleesch'lijk afgewijk /

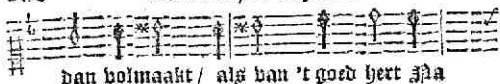
Doer verliezen Godes Rijck.

Christelyke Wensch.

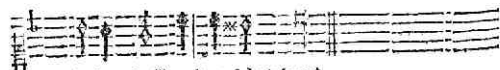
Bruyloft-rijm voor R. S. en A. V.

G

De wensch / goe wensf. Goed
wenschen is een ze'e / Die al van ouds heeft onder
menschen ste'e. Dan is de wensch ten halven
goed / Als 't hart zich by de tonge doet : Maar
dan

dan volmaakt / als van 't goed hert Jaa

Godes wil gelwenschet werd.

2 Uytnemend' Daar/ 't welk nu een Staat aangaat /
Die in hem zelfs noch goed en is noch quaad :
Maar dubbel stof tot beyden geest /
Ma dat de mensche dien beleest :
Ik wensche' u gaarn wat goeds en waards ;
Wat wensch ik best van al het aardsch ?

3 Veel geld en schat ? Het mocht uw Ziele scha'en /
En 't heyl-loos pad bedrieg'lijk in doen slaan,
Oz Aijkdom is vol van gebaar ;
Die wijs is staat'er nimmer naer,
Die hier vast vol is en verzaad /
Zijn zalighepd hangt aan een draad.

4 Geweld en Staat ? 't En staat geen Christen by ;
En is daar toe vol van bedriegerp /
Vol lossighepd / vol moept' en pijn ;
Daar niet schier a'n en is van schijn ;
Dat menig wereldsch mensch zelfs haat /
Om zijn bygaand' ellend en quaad.

5 Gunst by het volk ? Die is van kleender waard ;
Itan ook by deugd niet stadig zijn gepaart.
Die leeft en spreekt gelijk by moet /
En anders dan de wereld doet /
Strijgt 's werelds haat : of toontze gunst /
't Is schijn liefd' en bermomde kunst.

6 Blee'sch'lyke weeld' ; diets uyt Gode niet /
En heeft daar by haar schade en verdriet.
De Ziel die na 's blee'schs weeld' haar zet /
Is geen goe blijf-plaats voor Gods Wet.
In weelde word geen maat gepast /
En d'onmaat is natuur' een last.

7 Den overbloed van onderboo'n vermaak ?
Het is (ik ken 't) een aangename zaak :
Of 't mensch'lijk is / daar twijff' ik a'n.
Nicht bouwt in 't me'e een Hymel van ;

Nicht hupst men 't in zijns harten grond /
En maakt van middelmatig / zond.

8 Deel kind'ren ? Neen. De Christen / die veel strijd /
Veel lijd en wacht / krijgt lichtelijk een tijd /
Waar in het wijs en ernstig woord /
Wel eer uyt 's Heeren mond gehoord /
In hem waarachtig zich betoogt :
Gelukkig die noch baart noch zoogt.

9 Lang leven ? Neen ; 't Is ons niet togezejd ;
En 't Christen hart / dat op d'onsterff'lijkhejd
Zijn ooge heeft / acht alles kozt
Dat eens in 't end vernietigt word ;
Dies doet 'et noopt lang-lebens eps :
Een beter 't hups maakt graag op reys.

10 Wat wensch ik dan van al het Aardsch' u toe ?
Dat God daar in met u zijn wille doe /
En u of gebe of onthou'
Pa 't u of scha'en of bozd'ren zou' :
Of scha'en of bozd'ren zou in 't geen
Dat goed en nodig is alleen.

11 Wat wensch ik noch ? 't geen ik wel wenschen ders :
Verepschte deugd / en 't wis beloofde erf :
Dat g' getrouw in Godes Adet
Zoo alsze Christus heeft gezet /
Hier Heilig ; na / Onsterff'lijk leeft.
't Lest volgt / wanneer men 't Eerste heeft.

12 Wat wensch ik meer ? dat steeds by u hou' ste'e
De smaak van Godes / 't vermaak van Houtwlijks Dze'e /
Van Houtwlijks bze'e : niet alderhand /
Maar die in God heeft grond en stand.
Daar is wel bze'e by menig paar /
Daar nutter geen en bze'e waar.

13 Wanneer de Twee bey' zots en aard'sch gezind /
Nature zich in haar een-zedig bind :
(Als 't wel / hoewel niet veel / geschied !)
Zoo is 'er bze'e / maar ware niet,
Zoo is 'er bze'e / maar zonder duur /
En die licht bzeekt in harder uur.

14 Als d'een het slim / d'a'er 't rechte pad op wil /
Zoo raakt het hups hol krups en hol geschil /
Krup's draagt de geen die deugdwaarts streeft ;
Twist maakt de geen die 't bleesch toegeeft,
Waar rust is in verscheydenhejd /

Beleest men niet 't geen dat men heyt,

15 Oneenighepd en twist blijft wel te rug :
 Hoehrans wat is 't ? De Wrede strekt sen Brug
 Waar langs de ren de ander leyd,
 Ter eeuwiger onzalighepd.

Als een van Tween ('t heeft noopt gemist)
 Zijn plicht bezicht / maakt Christus twist.

16 Hy haart en brengt (doch niet uyt wil of aard /
 Maar door gebrek der menschen) twist en swaard ;
 Alleen niet tusschen wijf en man /
 Maar al waar 't woord heen repken kan /
 End' een het met geloof aanneemt /
 End' ander daar van blijft verbzeemt.

17 Maar daar de twee / die door des Houtw'lijks
 band

Een lichaam zijn / door eendzacht in verstand :

In wil en wit / in ze'en en zin /

Het zalig pad bep'd willen in /

En nu in Christus zijn Een Geest :

Daar 's band by band ; daar houd deugd seest :

18 Daar is de bze'e gantsch Goddelijk en goed ;
 Daar is de bze'e bekliffelijk en zoet.

O ! onuytzeggelijke bzeugd !

O Parady's van Ziel-geneugt !

Daar / wensch ik dat gy nu in raakt /

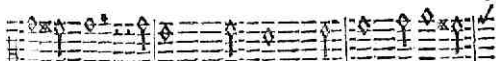
En na dees tyd / in 't Al-volmaakt.

Lust om ontbonden te zijn

H

De lang / ach Heer ! Hoe lang noch

mist mijn ziel den zoeten stand / Van 't waar vers
 gen.

heu - gen? Helaas! wanneer / Wanneer zal ik eens

't eeu - wig Vaderland Betre - - den

mengen? Jerusaleem des hoog - steu Konings

stad / Des deugd-betrachters hoop' en harten-

schat / Die u maar kent / is licht des levens

zat. Te lang / Te lang / Dalt bang.

2 Ach! kon het zijn

Dat ik / niet meer door d'aardschen lichaams band

Om laag gehoutwen /

Dat klaar geschijn

Van Godes licht (nu ver en in 't verstand)

Dicht mocht aanschoutwen.

Als ik maar denk om 't Hemelsche geklank /

En aller Eng'len Goddelijken zank /

Zoo toeft my schier de dood al veel te lank /

En 'k acht /

En 'k acht /

Haar zacht /

3 Wat hebt g' doch /

Wat hebt g' / Wereld / waarom datm' in op

Zou' willen blijven?

Niet dan bedrog /
 Niet dan ellend / gemengt met zotternij /
 Als uw bedrijven ;
 Uw alderbest voed zijn verhoogen quaad /
 Uw alderschoonst heeft zijn bedekt verzaad.
 Gelukkig die zich uw 's in tijds outslaat /
 En mild /
 En streng /
 En lijd.

Wel-rymens Wet. Brief aan N. N.

I.

M **U**n Vriend / die van my eyscht / dat
 ik mijn oordeel bel Dan utwe rijmery / en rij-
 mens wetten stel Ontfang (doch stooz dy
 niet / vind gy yet hardes daar in) Ontfang
 van beyderley / in korte re'en mijn zin.

2 'k Verneder en verhef / ik laak en prijs uw Dicht :
 De Konst daar in / vermaakt; de stof daar in / ontlicht.
 Ach! reden rijke Geest / dien 't aan geen gaaf ontzucht /
 Uw penne is te e'el / dat gy' in modder steekt.
 3 Wat hatet of een schoon (gelijk men nu vast ziet
 Dat / al hoewel noch dun / van zommig geest geschied

Een

Een Dijn-dicht schryven kan dat rond is en beknopt /
 Vol-mondig / kozt en klaar / indzingend^r / ongestopt ?

4 Dat / matelyk geciert / scherp / aardig / zoet en net /
 En op gewisse maat en boeten ne'er gezet /
 Met onberkzachten stijl bevallighen bloeyd
 En zelden hozt of gaapt / of 's Mezers ooz vermoeyd ?

5 Dat geen versteren vischt / geen oudrupts woord en
 wzaakt /

Als 't dooz gewoont en tyd tot duptsch al is gemaakt :
 Daar m'in gespell' of woord geen viezen angst en speurt /
 En niet neus-wijzelyk op leuren ziet gekeurt ?

6 Dat ebendzachtig loopt ; dat woord na zaken leyd.
 En houd zich binnen 't perk van 's dings betaam-
 lykheyd :

Dat nergens is verbult met mussen lijmerp /
 En noopt / dooz al te veel / de M maakt tot een Pp ?

7 Dat nergens met Latynsch of Grieksche y'leerts-
 heyd pzaald /

En geen gezocht geswets ooyt hooz den dag en haald :
 Dat namen van Goddinn' en Goden stadig miyd /
 Met al wat onze taal en 't Ae'erlands ooz niet liyd.

8 Dat rechte sneed en klem / dat standzel heeft en pit :
 Dat steeds wel past en slaagt op 's Dichters stof en wit :
 Daar niet bermzeekts / niet manks / niet lassa : niet
 hard in is /

Maar Eendoud en Natuur heeft tot zyn beeltenis :
 9 Dat spzaak en spzeuk-ryk is / dat zin en zenulw heeft /
 En / wat de konst betreft / wel waard is dat het leeft /
 Wat baret? (zeg ik we'er) wat is 't (helaas!) wat is 't /
 Als een zoo schoonen lijf een dege ziele mist ?

10 Als 't loffelike Dijn / dooz d'inhoud als bezra'en /
 Dooz veder ooz en oog niet durf ten toone staan ?
 Daar sepl is van goe' stof en waardig oogen-merk /
 Hoe meerder geest en kionst / hoe schadelijker werk.

11 De stof is in 't gemeen of vunsche zotternp /
 Of geyle minne-klacht en Venus jankery /
 Of sieltsche aardighe'en / of and're ydelheyd
 Die licht ondeugde teeld / of 't pad daar toe bereyd.

12 't Als waar / daar komt zomtyds een Dijnmer
 booztgetre'en /

Die stichten wil / (zo 't schijnt) en bzuipkt veel wyze re'en ;
 Maar mengt'er / onder des / zoo veel by van den Zot ;
 Dat by/in daad en kracht / zelfs met zyn wijsheyd spot ;

13 **H**y prijft en roemt de deugd; doch zoo gezocht en blaauw:

Dat die 't maar half en is / word licht in deugd heel laauw:

Hy laakt en doemd het quaad; maar zoo / dat / 't wijl hy laakt /

Hy 't hart meer heet daar toe / dan van af-keerig maakt.

14 **I**n 't kort: hy maket zoo / dat / heeft zijn digt pet goed / 't **B**liegt vruchteloos daar heen / en schampt booz hy 't gemoed;

Maar 't quaad daar hy 't me'e spekt en zoet booz wil doen zijn /

In 't hart of min of meer / uptschiet van zijn benijn.

15 **H**et quade dichtens stof komt uyt 't quaad oogent-wit

En d'pdelhepd die meest elks **D**ichters hart bezit.

't **B**emeene oogent-merk / is / lof en roem van konst /

Het dwaze ooz-gejuk / de wind van menschen gonst.

16 **N**iemant bekent dit gaarn / elk zepd / zich hiet van verd /

Niet hy de lypd' alleen / maar hy zijn eygen hert.

Vergeefs doch maakt men zich uyt enkel / dubbel zot:

Maar eygen werk en doen bezaadze al te bot.

17 **D**ie 't mall' en blinde volk te passen kouten zal /

Nicht niets te r wereld uyt / of hy moer zelfs aan 't mal:

Of in het wijs en goed dat hy te voorszijn brengt /

Moet wijs en goed met quaad en zothepd zijn gemengt.

18 **B**emengt: **M**een / dat alleen en is noch niet genoeg.

Hy moet zien dat hy 't wijs en 't zot zoo r'zamen voeg /

Dat peder voelen kan dat hy het zot meest meent /

En 't wijs' om welstaans wil / de tong of pen maar leent.

19 **Z**oo gaat het / waarde vriend. **B**eweegt u 't geen ik zeg:

Zoo kies / (noch is het tijd) zoo kies een beter weg:

Schryft anders / anders niet dan dat in deugde sticht.

Hou booz de pdelhepd altijd uw dichten dicht.

20 **R**ijm noopt pet ongerijmts. **B**ezink in alle zaak /

Dooz onbergifte pen / onzondelijk vermaak.

Weest steeds u zelfs gelijk: hou een mit / dat gy schiet.

Verhuur de eed'le konst den zotten oogen niet.

21 **D**e deugd heeft schoons genoeg: zy hoeft geen prank uyt quaad:

De wijshepds zoets genoeg: zy hoeft geen zot rieraad.

Sly-geestig / aangenaam / behallig / kluchtig / zoet /
 kan wel de reden zijn / en dat noch al in 't goed.

22 Scherp / aardig / zenuwig ; zoet bloepend' / en zoo
 boozt /
 kan 't zijn / al heeft het Dicht niet een aanstoot'lijk
 woord

Behaagd gy t volkjen niet : 't en zy u gantsch geen pijn:
 God en uw eygen hart zult gy behaaglijk zijn.

23 Met wien had gy / O Mensch / het liefste wel te
 staan :
 Met die / daar ware vzeugd en dzoefheyd komt van
 daan ;

Of dat / 't welk nut noch scha' / 't welk eer noch schande
 geeft.

Dan slechts dooz eygen waan die elk intwendig heeft ?

24 Een wijze zoekt geen eer / ook als zich stof aanbied.
 Meest volgt de eer van zelfs den geenen dieze bled.

Maar datze ongezocht zal volgen / moet in 't hert
 't Piet-zoekens wit niet zijn. Die doling liep te verd.

25 Die zoo blood / zochtze meest ; doch met een
 schoonder schijn /

D'eerzucht zou eenderley / de weg slechts anders zijn.

De ere volg of niet / het eenig oogten-punt

Zy 't stichtelijk vermaak dat gy uw naasten gunt.

26 Dooz al (meest als uw naam by ulve schyften
 gaat)

Zoo doe zelfs eerst het geen dat gy een ander raad.

Die pryft/en zelfs niet doet / (war konst hy ook bewyft /
 Wat ernst zijn Schryven heeft) mispryft meer dan hy
 pryft.

27 Wat hatet of de pen veel schoone reden quist /

Als in de Schryber zelfs / de Rezer 't weldoen mist ?

Wat is het of de tong veel wijze woorden maakt /

Wanneer het doen/zoo't schijnt/de tonge leugen-wzaakt?

28 Daar hebt gy mijn verstand. Doozgront het /
 spoozt het naar /

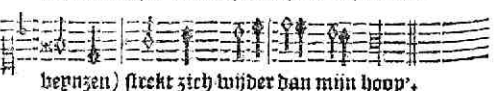
(De zake is 't wel waard) en volg het/voelt gy 't waar.

Daar hebt gy dat gy epscht. Dicht-loon begeer ik geen /

Dan dat uw hart hier in met 't myne zich vereen.

Aan J. G. over zijn Idolenchus,
of Beelden-straf.

II.

2. Wie durf denken dat de Wereld Wereld laten zal te
zijn ?
Zelven viert het quaad van 't quade / dan gedwongen /
of in schijn.
D'ongeneuchelijke Waarheid / meest te spade op de
baan /
Reyze maar : de heele Wereld zal terstond in 't harnas
staan.

3. d'Hard-

3 t' Hard-getekte Dwingelanden/ Volg-lust/ Wenst/
en d' oude Meen.

Zijn fluks met een gantschen Leger tegen waarhepd op
de be'en.

't Was oopt zoo / en zal zoo wezen : (maakt geen ander
rekening)

Waarhepd is en blijft op aarden een beracht en on-
waard ding.

4 't Malen ! ey / wie kan dat wzaaken zonder alges-
meen oproer ?

't Malen is der pdelheden algemeene malle Moer.

Daar is schier of konst of ambacht / in dees zoo ber-
quanste tijd /

(Hoe eenbuldig in boortijden) dat zich zonder malen lijd :

5 Slaat op hupzen / hupstraad / kle'eren / en al om
uw oogen heen :

Van graveren / trekken / malen / hangt de heele Werld
aan een.

Zedert dat bertaarde quel-lust is op noodbzusters stoel
geraakt :

Reemt men maal-konst tot voltoopster van al wat de
hand schier maakt.

6 't Malen is 't gewone lok-aas booz 't verzeenwerd'
hart vol keurs /

Dat (in spijt van noods behoeven) 't gelt ontgoochelt
upt de beurs .

't Malen schijnt de zaus van alles wat upt menschen
herffens spruyt :

't Malen is de potze-makers in des Wereldszotte kluyt.

7 't Malen / boortgeteelt upt mallen van her wis-
pelturig bzeppn /

Is den dwaazen oogen lusten een steeds bloepende Fon-
teyn.

't Malen / maagschap van 't vermommen / past de
Wereld. En waarom ?

't Kluchtig spreukien zal 't ons zeggen : Al de Wereld
gaat voor mom.

8 O ! die aan wil tegen 't oude / en haar van hun rust
berooft /

Die noch gaarn een poos boelerden met de zonde /
wacht uw hooft !

Dat men u booz Nau-gezette / Mugge-zister / Waan-
wijs / acht :

Dooz een Neus-wijs / Schijn-deugd / Dieze / Tool / Fantast / dat 's noch al zacht.

9 Woetsche Nar / en zoo vast henen / krijgt gp in de zelve koop :

Loopt'er dan een Ketter onder / dat 's noch toe-maat op den hoop.

Dan tot hier toe zijn 't maar woorden. Woorden gaan niet in het lijf.

Maarder tijd en mach tot meerder / 't bleef by woorden noch gekijf.

10 't Is wel zoo / daar 's menig Dichter die des Wereld huyl ontdekt

En haar zotte schand'lijkheden met een stoute pen afrekt /

Die nochtans dooz 't byze schryden / noch haar eer noch gunst en derft :

Wel gezeyd. Maar Waarhepds eenvoud heeft het licht by haar verkerft.

11 In 't berdzagen van straf neyen heeft de Wereld by al keur.

Steken scheeld van 't slap'rig klouben ; meynen / van gemaakte fleur.

Teffens straffen en ook streelen / dat is recht des Werelds vly :

Gaarne wilz' haar ontwil hooren / maar daar moeten plaasters by.

12 'k Zagt gemaakt / waart gp een Dichter die me'e 't oude deuntjen zong /

En / beneffens vele and're / maar gemeene sprongen sprong.

't Baart geen haast / 't geen zelfs de wereld quaad noemt / en nochtans niet laat /

Als men slechts op onderwijze / zenuwloos daar tegen gaat.

13 Pleuw' en gaarn verhoolen wonden op te bijten / ap ! dat smert :

't Smerten doet den straffer haten in een ongehoorzaam hert.

Walsch gegronde rust moet wijken dooz de kracht van klare re'en :

Eik : hoe boos / is nochtans gaarne met zich zelven wel te vze'en.

14 'k Zagt gemaakt / waart gp een Dichter als'er nu zijn alle daag /

Die /

Die / terwijlze d'ondeugd laken / maken 't hart tot on-
deugt graag :

Wiens afwijzen / is / aantwijfen; tegen maken / 's bleefsch
bermaak :

Die / door smakelijke woorden / 't quaad doen plegen mer
een smaak :

15 Die 't gebrek wel me'e ontplaast'ren / dan doch
geven 't zoo een kreuk /

Dat de stank der zonde-wonden in blegt door een zoeten
reuk :

Die door laffe regen-reden laten 't onwijs hart onwis /
En in twijffel dat al 't pzeken meer yst ze'e dan waard-
heyd is.

16 O vermomde Satans Bode? die de ziel zoo schalk
bekruppt /

En in d'onbedzehen harten zoo schijn-heylig binnen
sluypst :

Wys en zalig die u kennen / en verstaan dat gy in schijn
Van heylzame wonde dranken / schenkt een droebig
Ziel-fenijn.

17 Weg verlepte hijge-bladen / daar zulk vuyl me'e
wordt bedekt.

Balsche zang wordt niet recht-tonig / wat register datm'
ook trekt.

Vuyligheden zijnder / waar kan niet alleen 't doen niet
betaamd /

Maar ook onder heyl'ge Zielen niet eens mogen zijn
genaamt /

18 De vermeende medicijne die men (rechts) daar ne-
ven geeft /

Is een regen-gift (ach armen!) dat dan kleyne krach-
ten heeft /

Als door 't quaads aanminning boozstel 't hart de wond
zoo diep ontfangt /

Dat'et meest / in plaats van blieden / na meer zulkg-
gelijke jankt.

19 Destig straff' / en meynloos schertzen / hebben al
te wijden scheel.

Ach! laat ons geen onkruyd zaayen / 't wast van zelfs
niet dan te veel.

D'ongewisse tere Ziele bind zoo licht 't geen haar ver-
zeert.

Door het slechte hooren noemen wordt zombwilen 't
quaad geleert. H 7 20 'k Zagt

- 20 'k Zagt gemaakt / waart gy een Dichter die waar
 gonst en voordeel socht /
 Of (als menig) om een eertjen uwe konst te voorschijn
 hoocht ;
 Die de stof naamt om de woorden / niet de woorden om
 de stof ;
 En uyt senen zelven rokken wist te spinnen sijn en grof :
- 21 Die uyt eene zelve bozne zoet en bitter water
 schonkt ;
 En van daag ter eer van Christus / morgen w'er van
 Bachus zongt ;
 Die / als strenge wijshepds liebet / deugd en heyl'ge
 zeden breeft /
 En straks met de selve penne zotte minnen ranken
 schreeft.
- 22 Ach ! wat tijden ! waar in wijshepd / deugde / God
 en 't eeuwig goed
 eens verwaanden Werelds-minnaars Pen-en mond-
 stof wezen moet.
 Doch vergeefs bespot men God niet. Dies / of uwe
 Pen ne'erlegt ;
 Of wilt gy van deugde reden / meynt / en doet 't eerst
 't geen gy zegt.
- 23 Tijdelijker is 't / en nutter dat men altijd zothepd
 schrijft /
 Van zijn penne wijs laat wezen / als men zelfs noch
 onwijs blijft.
 Waar is sterker tegen-tugge en meer leerlings hinder-
 nis
 Dan daar of gemoed of werken roepen dat 'et leugen is :
- 24 Gzond by mond. En daad by pzaat. Want waat
 men anders doet / dan zept /
 Wordt de Waarhepd schelmisch bevraden van de Man
 wiens tong haat bledt.
 Vucht'loos preekt men van de Deugde / zoo lang 't les-
 hen tegen preekt.
 Uyt / en In / moet eenig wezen : Schijn voor Zijn /
 bouwt niet maar / breekt.
- 25 'k Zagt gemaakt / waart gy een Dichter / die /
 na 't straffen van het quaad /
 Zelfs beleed geen kans te weten tot des ondeugds re-
 gen daad ;
 Of ten minst / om 't quaad te mijden / beter raad niet ge-
 ven kond /
- Dan /

Dan / onreyn van buyten zijnde / reyn te blijven in zijn grond :

26 't Quaad uytwendig me'e te volgen / doch met pijn en tegen-lust.

Dat's een Meeceminne zankje ! dat's een kussentje dat rust !

Zou' dat zoo ? Aeen. Goede dingen levert 's harten goede schat.

Quade bzuucht komt van qua' boomen. 't Wjngaard-hout geeft dzuyven nat.

27 Ziel en Lijf moet eenig wezen. 't Deugdig hart haat zond' / en vlied.

'Conrecht kan men deugdig'lijken. meede ondeugd is 't zoo niet :

Alle deugd-schijn is geen deugde : dikwils ziet men dat 'et mist

Maar die / dooz 't quaads lijff'lyk plegen / quaad booz d'ooen ijkt die is 't.

28 Zulke Dichters mogen dichten / mogen met de Wereld me'e :

Maar booz u en uw 's gelijke leyd de pees en kluyvel ree.

Zulk gedicht heeft geur op tonge / klank in keel van alle man /

Die de Wer'ld dank zal p'zaten / moet met haar me'e in 't gespan.

29 Nochtans schoon uw eed'le penne t'onrecht onge-edelt blijft /

En op 't hart in 't quaad verzopen / geen' of klepne kracht bedzijs /

Zal dit klare Waarheyds toonen (wensch en hoop' ik) altemet

Een God-waarde Ziele treffen / die / dooz onkund van Gods Wet /

30 In 't berhoogen quaad onzondig heeft gedoolt z maar dan (mer leed

Ober 't quade / bzuugd in 't goede) 's Heeren wil graag welkom heet :

Deel gebaan / die in een eeuwde daar men naauw geloof in merkt /

Al waar 't slechts in eene Ziele / 's Heeren werk met bzuichten werkt.

Tegen 't Geestigdom der
SCHILDER-KONST.
 Straf-rymen.

Ofte anders **IDOLELENCHUS.**

Uyt het Latyn vertaald.

B Geld-rijke Schilder-hand / na-aapster

 Van Gods hand / U wil ik dooz gedicht af-

 schild'ren booz 't verstand ; Verlepdster van 't ge-

 zicht / dat zich verstaart op 't sterff'lijk Uw

 toberisch vergif is me'e al Ziel verderff'lijk.

2 Dijn lof weet elk genoeg. Dit lof voeg ik'er by /
 Dat g' oopt moeder waart van vele zotternij :
 Hoe ! steekter zulk een kracht in Derwen en Dincelen
 En 't hangend' muur-rieraad van blakke Caserelen ?
 3 Een werk dat in hem zelfs met trek en schaduw is /
 Behuyft dat eenig quaad of Ziel-verderffenis ?

Wel aan / hoozt na 't bewijs. Doch gy die dooz 't gena^o
ken.

Wsz geests / in 't goede helpt en kond het berer maken ;

4 Gun dat mijn tong en pen / dooz Reden-schilderij /
In 't Schilder-straffen / sterk en onberwinn'lijk zy.

De Wet op Sinai in vuur en blam gegeven /
En met den vinger Gods wel eer twee-werf geschreven /

5 Veroordeelt alle slag van maakzel ofte beeld
Dooz konstelyk vernuft upt eppen dzift geteelt.

Een diergelyk bevel (doch 't welk de beelden meerder
En krachtiger verdoemt) geeft onze groore Leerder.

6 De Heere Godes Zoon / wanneer hy 't beelden
vlie'n

Dooz pen van zijn Gezant wel dypd'lijk laat gebie'n.

Dit's klaar. Nochtans wat zond' en word niet tot
yeen zonden /

Dooz 't neus-wijs onderschepd van 't listig bzejn ge-
bonden ?

7 't Is (zejt men) 't Heydens Beeld dat Godes Wet
verbied /

Maar 't maakzel van dees tijd / strijd met zijn wille niet.

Voeg d'Arke Cherubijns / op 't Boddelyk begeeren ?

Was dooz zijn beelden-konst Bezaleel in eeren ?

8 Stond Moses koopze slang tot hulp van diez' aanzag ?

Had ook den Tempel beeld ? waarom / ten missen / mach

Der Hepligen gedaant / gelijk een leerlyk teken /

Alet worden boozgestelt tot boek en schzift der leken ?

9 Sta stil / Kant Moses (knecht) niet tegen Christus
(Heer.)

Nicht Christus nientwe niet na Moses oude Leer.

't Is zoo dat Moses zelfs / die 't Beeld-werk had verbo-
den /

Ma beelden heeft gemaakt : maar hoe ? dooz last van
Gode ;

10 Van Gode / die de Wet / waar na moet zijn geleest /
Hem zelven niet / maar 't volk tot stuur en regel geeft.

Doch Christus, die zoo wel als Moses, 't beeld gaat
doemen /

Waar hoozt men in zijn Wet 't hem oopt geoozloft noe-
men ?

11 Waar bind men dat hy 't oopt als Moses last of
raad /

En ('t zy in wat gebal) ons daar toe bypheyd laat ?

Maet't oud is 't niens Verbond in 't beeld verbieden
eenig :

In 't geven van verlos nochtans niet eben meening.

12 En alle Wet blijft Wet / zoo lange die niet breekt/
Of anders duyd / diez' eerst upt last van Gode spreekt.
Duurt eenig oud gebod / zoo duurt het om 't verhalen
Van hem / die nu alleen in alles stelt de palen /

13 Alleen ons Meester is / alleen moet zijn gehoorst.
Die beelden straft / noopt prijst / noch byz stelt in zyn
woord.

't Geld met des Keyfers munt gebiedt hy boort te langens
(Wil ook dat d' Oberheer het sijne zal ontfangen)

14 Doch niet dat hy daar dooz 't beeld maken goet
betuyg.

Maar wil dat onder 't jok de Jode willig buyg'.

Hy is 't al om zoo bol van dese stomme leugen ;
Dat nauw een heylig oog kan oysien met verheugen.

15 Te hand'ten met de Wer'ld / in / en dooz 't geen
byz staat /

Ook dat men in het buyg eens Beelden dienaars gaat /
Of geest zich in een schip (als Paulus Keys-gesellen)
Daar Caltoen Follux 's scheeps naam een teken steltens

16 Zulks al en straf ik niet / 't heeft ook geen lof by
mijn /

Beeld-stozmen tegen dank van wiens de beelden zijn.
Sipt nood-dwang bypken wy / na 's Werelds dingent
loopen /

Gen stuk gebeeld metaals / in 't koopen en verkoopent.

17 Ook is 't des gelds natuur / te swerven / niet te staall /
Maar als een vluchtig pand / van heer tot heer te gaans
Niet moeplijk van rieraad. In 't korte / noch den Joden /
Noch pemand was van God dat Keyser-beeld verbodent.

18 Dies stel ik zond' noch quaad in 't handelen van geld.
Als 't hart noch op bedzog noch geld-liefd' is gestelt.
En binnen zulk een perk is geld-beeld van die zaken /
Die wel een Christen-hand onzondig kan genaken.

19 Maar dat men 't beeld ('t zy hoe) tot oog-lust
maakt en houd /

Is (meyn ik) na Gods wil niet wel het Beeld ges
schoutwt.

Van werk in hout of steen / gegoten of gesneden

En roert mijn pen nu niet. Van 't schild'ten is mijn re
den :

20 Van weynig van die slag (want wie doozietse al?)
Dan

Dan wennig / en de best / is 't dat ik spreken zal.
 Hier tusschen vind men pet geschilders hup van zonden /
 Ik wraak noch oordeel niet 't geen my is onderhouden.

²¹ In dees verdurben Geuw (wat dulligheyd van zin!)
 Daar maalt men 't Paradijs / en Eva naakt daar in.
 Is 't nu of tijd of plaats / der Oud'ren schaamt 't ont-
 dekken?

('t Was ook Chams deeg'lykheyd / doch die tot bloek
 kon strekken)

²² Daar doch zoo meenig oog / vol oerspel omtrent /
 Zulk zien een hit van lust in 't diepft van 't harte zend ?
 't Is waar men dekt zontijds des lijfs verhozgen delen /
 Om 't geen beschaamd'lyk is booz 't gepl gezicht te hee-
 len :

²³ Doch van wozd boos tot bot (ziet hoe zich d'hand
 verziet)

Der Ouden naakt' eenboud en past het deksel niet.
 Is 't nu een tijd en plaats / als klucht- toneels persoonen /
 Den Vader met zyn kind in bloed-schaud te vertoonen?

²⁴ Ziet hoe men d'Ouden acht : de nacht / die eers-
 tijds 't seft

In donkerheyd verhozg / had meer eerbiedigheyd.
 De nagel van Jaël en Judiths swaard vol eeren
 Zijn bep' geberwt in 't bloed van slapende Welt heeren.

²⁵ Maar zint men teffens 't boek / de stille mommerp
 En 't stwijgend' toon-spel krijgt / dooz Schilders fans-
 rasp /

De nagel van Jaël en Judiths swaard vol eeren
 Doen menig wakend man van wijs in zot verkeeren ;

²⁶ Urins had wel eer een schaap / maar nu zoo veel /
 Datz' al naauw telbaar zyn / dooz mildheyd van 't pin-
 ceel :

Dat eene niet te min beheerschte Davids zinnen.
 Hup / dien de sterke Keus niet konde overwinnen.

²⁷ Dien nog des Konings toorn / nog eenig krijgs-
 geweld /

Noch hungerige Leeuw / noch Beer en heeft gebeld /
 Is dooz een teeder schaap (een hzoutwlyk beeld) verwon-
 nen ;

Wat oogst van ongebal heeft dit inbzengen konnen ?

²⁸ 't Welk zoo 't met recht verschzikt / wien lust van
 nog te zien

't Geen leelyk in der daad / 't gezicht behoord te vlie'n ?
 Dan

Dan doch de schoone glimp vergoelijkt vuple daden,
Men doet een naakte vrouw zich tusschen minnaars
baden;

29 Tot kanker dan goe ze'en/enschouwbaar oog-fenijn:
En dat zal noch Susann', een kuppfsche vrouwe zijn,
Die kan / O Schilder-list / al uw Mariaas tellen?

Die gy Gods Moeder noemt/ziet m'u ten besten stellen/
30 Lichtbaardig opgesmukt / booz's volks hoerachtig oog?

Maakt dan de naam tot deugd 't geen in hem zelfs niet
doogd /

Is dat een Maagd ge-eert / een Maagd te gaan op-
pzonken

Op zoo verschey' en wijs' / en makend' oogen dzonken?

31 (Des Hemels Koningin / daar d'oud' afgoderp /
Wel eer op was verdwaast / quam [neen ik niet eens
bp.]

Kan dat een eerb'ze Maagd / goed Maagden-lof ver-
strekken /

't Bedrieg'lijk aangezicht in volle Sterk t'ontdekken?

32 Doch datz' onschamel zijn / geef ik haar toe / die /
niet

Dan verwen schim/zijn mit/dan 't oog meent dat'et ziet
Word zoo uw Moeder Gods van u / yelyk de snollen /
(Beeld minnaar) uytgeboorst/tot lokking van de pollen?

33 Word zoo de Moeder Gods / wiens eer gy niet
en acht /

Van u (Beeld haatsche geest) mer bitter spot belacht?
O klokken! huylt van rouw, 't Is jammer dat men /
milder

Booz u / dan booz dees pop / dees dochter van den
Schilder /

34 Haar niet zoo wel als u / het heplig doopzel
schenkt,

Weg hoeren oog / weg kelk / die 't hart met dulhepd
dzenkt,

De wijn werkt op het bezyn / en d'uytgegulpte glazen
Doen als een dwezel-wind/des menschen zinnen razen,

35 Zoo ook de schoon gedaant / begeerlyk aangezien;
Maakt dzonken in den geest en zinneloze lien,

Haar kragt/die als een pyi/tot in het merg komt raken /
Dringt dooz in 's menschen ziel / en kan hem 't hart
ontschaken,

36 Schoont' is een oogen-wijn / al ziende dzinkt men
in

Den zin verwoesten brand / die beestelijke min :

Die Samson (sterk van le en / ontferk in 't oogen toom
men)

Dooz liefds aanzien / zijn zin en leven heeft bekomen.

37 En schoon gy uw Goddin / demoedig van gelaat /

Zontijds / O Schilder / kleed in statelijk gewaad /

Pochrans indien dooz haar de deugd al heeft te ly'en /

Is erger dan de hond of ravens doode pyen.

38 In 't quaad schaad hepl'ge schijn : 't kus-baardig
aangezicht

Lokt aan / al is schoon 't kind en hoost omstraalt met
licht.

Word niet een geest'lijk man / in schildery behonden /

Die tusschen 's moeders bofst en 's kinds heplzame
wonden /

39 Ontmaagt word van de maagt en heeft in 't hart
geschil

Intwiffeling of hy zijn Heer begeben wil :

Was 't suoder daad gedaan / des morgens 's hoost te
keeren

Ma 't nieuwe Zonne-licht / den rug na 't huys des
Heeren ?

40 En nochtans word zulk doen een sware zond' ge-
noemt /

En in Gods oude volk wel hard en scherp verdoemt.

Gaat heen nu hoop vol hop / en broemt met voller ke-
len /

Marias grooter lof op 't opper-smits bevelen.

41 Des Heeren Moeder was genaden rijk by God:

Dit lof 't welk haar behoort / stryd niet met Gods ge-
bod.

En haar/wien God zijn Zoon te baren waardig kende /

Behoort niet aldus met Venus-pronk te schenden.

42 Au word dooz lof op lof / Maria hoog gestelt /

Op dat Marias beeld te hooger zy van geld.

Schaf op waan-hepl'ge tong uyt uw Oud-baders keu-
ken /

En helpt uw kranke Boon / schaf op gecierde spreuken /

43 Dat slechts de maalder maal / geeft gy 't gemaals
grijn

Dus of dien hepl'gens naam; : zal u een geld-aas zijn;

Een

Geen geld-aas / maar geen spooz tot deugd : Dat doode
wefen

En geest het ioflijk doen der Guden niet te lezen.

44 De twaalf Bezanten Gods / Vlaars van
Christus Kerck /

Wat anders waren die / dan zulken poppen werk ;
Hoop / liefd' en bzeese Gods bewoond' het hart die
mannen /

't Welk bzoederlijk hereent / in God was t'zaam gespan-
nen.

45 Met zulken Ziel-rieraad / (dat nocht Apolles hand)

Noch eenig konstenaar / hoe maal-rijk van verstand
Dooz verto te voorszijn bzengt) heeft dese schaar ge-
dronken

De waarde gaaf des wijns / hen van haar Heer ge-
schonken.

46 Waar toe dan dese Grijs / met sleutels op zijn zp /

En rond geschoren top ? slechts om de schildery ?

Der jaren statighepd / die eertijds (zoo wy lesen)

Niet zonder strenge straf gehoont heeft mogen wesen.

47 (Getuyge zp de wzaak dooz Beeren-tand gedaan)

Heeft die in 't mal fatsoen van zoo een krupt bestaan ?

Of had hy zulk gelaat / die onderschzikt den Joden

In haren Prieester-raad het aanzicht heeft geboden /

48 En vast gelijk een steen / haar dzepping niet gebzeest ?

Wy die eerst Saulus was / na Paulus is geweest /

Hiel vooz een snode last zijn bleesch / 'twelk (doe hy raafde

Pa 't brome Christen-bloed) hem ydelijk op blaasde.

49 Zoo was dan 't levend' hups in 't oog zijns Heer

ren snood :

En 's gebels dood vertoon / acht wy verstand dat groot ?

Behaagt u Paulus lijf / waarom niet meer zijn oozdeel ?

Die doch in bleesch of vel noch achting steld noch booz

deel ;

50 Ja Jesus zelfs / na 't bleesch (dooz dien zich 't hart

afwend

Van al wat bleesch'lijk is) van nu niet meer en kent.

Niet dat hy blind of dom / der zijner niet gedachte :

Maar wist dat God alleen / alleen 't intwendig achte.

51 De stichtelijke deugd / des harten bood en oog ;

Die / maar geen lijfs gedaant / was by hem waard

en hoog /

Zijn' Ouesiphorus stond hem in 't hart geschreven ;

Als ook Timotheus: doch om haar heylig leben,
 52 Zijn Titus wild' by zien/maar niet om slechte re'en:
 Haar lijden en haar doen / haar hart en zin was een.
 Een bromen by te zijn / is allen bromen heuglijk;
 's Lijfs lijbelooze schijn noch dienstig noch geneuglijk.
 53 Nochtans leeft schildery/ en ziet haar ziender aan;
 Maakt (zegt gy) veel upt een; doet dood noch lebend'
 staan.
 Is 't zoo? ep! waar toe dan uw wacht-hond / laat dees
 waken /
 Die nimmer slaap beangt; die niemant ang kan maken;
 54 Die niet upt vleesch en bloed / maar gonn' en
 aarde zijn;
 Waar toe men noopt behoefde of kok of medicijn.
 Veel oogen op een plank / laat die de dieven schrikken /
 En d'uptgebeelden dag in 't donker licht beschikken.
 55 Dat een Erasmus beeld de bedelhoop hermaan /
 Gelijk Erasmus zelfs in 't leven heeft gedaan.
 Stelt maar dit platte goed (dat Hzeroom zacht mach
 slapen)
 En tegen het bedrog des Ketters in de wapen.
 56 Dat maar 't geschildert nat den brand lesch en ber-
 jaag /
 En eben zoo de mups booz 't katten beeld vertzaag.
 Doch dit lijkt malle klay: want wie g'looft nu aan doo-
 den?
 Wie hoopt'er schut of scherm van deze mall' hupsgoden?
 57 Maar waar toe dan de lust van 't zot en kindsch
 gezicht /
 En midden op den dag een keerffe zonder licht?
 De Zon is op: wech nacht. 't Herlebend' heerlijk leben
 Straalt in/ hoe? zal ik my tot doode schaduw' geben?
 58 Recht upt. Gelykenis der Heyl'gen geeft geen baat.
 Dan dat men heylig leert gelijken zonder daad.
 Deugd maakt men als een wijf; doch met een hoeren
 wezen:
 Dit is geen deugden-lust / maar hoeren minn' gepzezen.
 59 Zulck dier laat David (niet Jesse maar Joris Zoon)
 De Wereld openlijk in klaren druk ten toon.
 Zijn roem-rijk Wonder-boek/ vol waan-verbolgenthe-
 den /
 Doospekt / niet upt Gods woord kracht aangedane
 reden /

60 Heeft een vercierde Maagd vooz aan in schildery;
Die haar byanden trapt / doch dood / zoo wel als zp.
Dees heeft ter weder-zijds ('t verhalen doet in scha-
men)

Gepast op yder lid hoogwaarde heyl'ge namen.

61 Een heeltenis van 't vleesch die 't vleesch vol opt
bermaakt /

En (met een woord gezeyd) hzoutu Venus moeder-
naakt /

Draagd op 't beschaamd'lijk deel (O dzoebe schand'lijk-
heden)

Den aangenaamen naam van weeld en zaligheden.

62 Wat durf en doet den mensch ! dooz dit zijn liebe
werk,

Beeld hy (als rechts) ons af de ware Zuyd Gods
kerk,

Doozwaar Verbozgenthe'en ! doch die (om niet te sp-
ben

In 't quaad) wel eeuwiglijk verbozgen mochten blij-
ben.

63 Doozwaar een eerb're Zuyd' wel waardig vooz
een man /

Die bupten buyk en keel geen hemel binden kan.

En achter het gozdijn van schoone woord-verhaling
't inwendig wezen dekt van zijn vergifte dwaling.

64 Men maalt dan wat men maalt / van 't beste
blijft men beer,

Deugd / liefde / hoop / geloof / en maalt men nimmermeer.
Gods Helden trekt men af ; doch die zich meest gebaren

Met aangezicht en lijf / of 't kamer speelders waren.

65 Zo draagd ook wel een gyp / doch trots en stijf
van keel /

Tobi's of Abrahams perzoon op 't speel-toneel.)

Een wijzen maalt men ook ; zijn wijshepd noopt : Wat
reden ?

Het maakzel zelfs is zot / gelijk de makers mede.

66 Nu zeg / die lustig zyt om afgemaalt te zijn /
Wat grond heeft uwen lust om vooz te staan in schijn ?

Is 't om te zyn bekend / als 't leven is ten enden /
(Die zelfs dan onbekent) vooz die gy noopt en kenden ?

67 Of dat het nageslacht / wanneer 't zijn oogen zet
Op zulk gebeynst verroon besmet wozd dooz uw smet ?

Een saam-streep en een smet / geen e'len aards betwij-
zing :

Is 't waan-tieraads geklad : waar toe veel lof en prij-
zing /

68 Van meenig kloeke geest gehaalt van na en veer ?

't Geen zot en ydel is / en krijgt noopt ware eer.

Wat baat geleert gedicht by schildery geschreeben ?

Moop kan een dood satzoen onsterff'lijk' cere geven /

69 Waar toe dan ? 't is 't gedenk (zegt gy) van mij-
nen stam :

Ziet / dit 's mijn Vader ; dat 's mijn Moeder / daar
'k van quam,

'k Zie 't wapen wel in herw / maar niet in daad en wes-
zen /

De waarde deugd-lieby in Christus woord geprezen /

70 Dees herw / dit leefloos ding / daar niet dan schim
is an /

Is dat uw Vader ? Wie de Ober-vader dan ?

En wie boopt d'ouders van dees' hangend' ober-ou-
ders ?

Wat oorzprouk dezès diensts / O domme stam aanhou-
ders !

71 Gy yzonkt met uwes stams ophangzels / aan de
muur /

Als eer- (ja schand)-trofeen van 's levens kozen duur :

Want lepter eenig eer in zulk geslachts ophangen :

De Dood (maar niet uw stam) moet z'altemaal out-
fangen /

72 De Dood / die gy te meer en dupd'lijker berheft /

Hoe gy meer luden toont die van haar zijn getrest.

O grobe zotterny ! maar zal men wijshepd leeren /

Wanneer men eere zoekt in schandelijk verne'eren ?

73 Weg simm' en schimmen werk / met al wat
bleesch'lijk is.

Gy rzaam met naam en faam / moet ter verderffenis.

En schoon gy na de dood 't gemaald' hermaalt / O
Zotten !

't Is nieuw en meerder aas dooz woymen en booz mot-
ten.

74 Den adel aan de wand / gemeen den goe' en qua' en /

Doet dooz zijn zelfs vergaan / uw stam veel-werf ver-
gaan.

De schoff' is 't die gy zoekt ; Uw oordeal is ellendtg ;

Recht anders onze God : die ziet maar op 't inwendig /

75 Een Jongeling of Maagd / in kostelijke klee /

Een kraaf of wreed soldaat / een groote Vrouw / een heer /
Die d'hand aantreklijk trekt / zijn fraay in 't oog en
wonder :

Maar wacht u booz de konst: daar speelt bedrieg-konst
onder :

76 't Geen d'oogen weyd en leyd / bebalt den zinnen
zoet /

En d'pd'le beeltenis heheert het swak gemoed.
Zoo komt het dat gy ('t wijl 't gezicht zich laat bedrie-
gen /

En 't hart verwondert staat dooz 't schoone schilder lie-
gen)

77 Zoo als gy alles gaarn in schildery aanschout /
Wzoo ook in der daad gaarn doen en hebben zoud.

Dus krijgt d'ontwijze lust dooz schildery zijn voedzel /
En ondeugd word geteelt dooz 't zotte bezyns upbezoed-
zel.

78 't Gezijs upt schijndeugds mond en schast de
deugd geen goed /

Gelijk ook doek of plank / met verw besmeert / niet doet:
r Beeld is een lompig boek / dat zonder nut of zin is ;
t Welk niet leerachtigs heeft; daar spraak noch letter in
is :

79 Een blyend' oog bezog / 't welk naakt 't aant-
schouwen geeft

Hoe dat hy is in 't hart die 't maakt en die het heeft.
Kan dit dood-loome ruyg des lebens werk verklaren /
En 't verwo-geklad de deugd van faam-geklad bewa-
ren ?

80 't Beeld is een redenaar / (eplaa!) al 't onbespraakt.
Wat prijst hy dien zijn zelfs gebzek onprijstlijk maakt ?
Nochtang 't heeft mee (zegt gy) zijn nut : Men kan 't
uptleggen

En leben / naam en daad al 't zaam doen zien / dooz
zeggen :

81 Maar (och!) wat uptleg / en wat lof kan beplig
staan

Hy toonzels die 't gemoed upt eygen aard beschaan ?
Gy tolk van stommie goon ! uw ampt (merkuralig)
Maakt traag in goede ze'en en van de deugd asdwalig.

82 Gy upt 't der mannen lof / doch die gy toont in
beeld /

En dooz zulk lof / booz 't beeld / den halven lof ontsteelt
Dooz

Dooz p'ijzing met-gedept aan snoode popp'en leuren /
En kan een braven ziel / geen waren lof gebeuren.

83 En noch / O Schuder komt uw konst in konst te
koz.

't Geschiede / dat zomtijl van u geschildert word /
Of dekt of breekt gy af / en geeft steeds oog-verleping :

Al wat uw handbermag/toont slechts/of boozberegping
84 Tot yet dat g'schieden zal / of dat er is geschied :

Maar't recht geschieden zelfs/en toont gy nimmer niet.
Dus boed uw dwaas pinceel gedurig misberstandent

Dooz u is metter tijd (O weenens waarbe schanden !)
85 Gods-Dienst tot spel veraard / dooz u is deur en
deur /

't Geen ernst behoord te zijn / verandert in de fleur.
Gy bootst den jongsten dag / en neemt r'onrechter stonde
(Zoo veel in u is) 't Recht den Rechter upt den monde.

86 Der levendig'en doo'n toekomstig loon en straf
Meent leerlijk uw konst met verto te beelden af :

Maar och ! al ydelhepd / dooz 't kamer-speelsche wezen
Van 't koude vuur uws Hells / verdwijnt het ware bze-

zen.
87 Wacht daar na / dat de ziel die 's Heeren woord
niet acht /

Dooz beeld of schildery tot boete werd gebzacht.
Ook is uw hand niet trouw / die loons en strafs ooza-

ken /
In 't loon of strafbaar volk niet schijnbaar en kan ma-

ken.
88 Wast stelt g'uwz zelfs gedaant (want immer
doch zijt gy

uwz stommen rechters Heer) aan 's Rechters rechter
zp :

Den Dupbel geeft gy ook het beuls ampt in de Hellen /
Om op verschepden wijs 't onzalig volk te quellen.

89 Recht of 't herteerend vuur / den bozen roegelepd /
Den Dupbel zelfs niet mee van Gode waar berepd.)

En om dooz gepl vermaak de oogen te gerijben /
Zoo stelt ny mans en wijs met moedernaakte lijben :

90 Wat is 'r / gy maakt wel 't lijf / maar niet 's lijfs
eeuwighepd /

Noch 't sterk bazupu-geklank / noch 't geesten onder-
schemd :

Monstreus / doch spottelijk / gaat gy den Dupbel mas-
len :

Meent op dat hy zoo lijkt / als hy verlokt tot dwalen :
 91 Steen: als een Engel Gods komt hy by wijlen aan/
 (Een konst die van zijn volk hem kloek word nage-
 daan.)

Maar dooz uw' mal gemaal is 't volk in waan geko-
 men /

Dat 't als 't niet leelijks ziet / niet quaads behoeft te
 schzomen :

92 Daar nochtans menigmaals zulk leelijk dzoes ge-
 baar

Gezonkt heeft op de borst van menig martelaar /
 Dan menig bzoom Gods-held / die met zulk hoon bes-
 treden /

Des Heeren wijsse komst en onzdeel heeft beleiden.

93 Kopt af: deez' argernis en ydel muur-cieraad /
 Zy zijn dan watze zijn / zijn argernis en quaad.

Het is wel zoo / uw' bezyn / O Schilder / is vernuftig /
 En maakt (ik ken 't) uw' hand in schijn-konst kloek en
 klufsig :

94 Maar (laas !) wat baat verstand / ja d'heel na-
 tuur te bziend /

Als 't daar toe dient dat God daar mede is ontdient ?
 Daak helpt den mensch 't verstand in list en schelme-
 ren /

Die hoeze kloeker zijn / te meerder scha' doen lpen.

95 't Vernuft geeft God den mensch / maar niet tot
 zuiken end /

Als daar 't (misbzuikelijk) den mensch toe bzuikt en
 mend.

Verstandelhepd / niet konst ; denk-krachten / niet denk-
 bonden /

Zijn van hem/die nooyt poost, in t haten van de zonden:

96 Die 't dier dat / upt zelfs heur / na nieuws en kon-
 sten blaakt /

Eenboudig / slecht en recht / wel eertijds heeft gem aakt:

Wilt g' uw' verstant doen zien? wel aan zoo laat u handen

Zich rusten van een werk quaad booz de teer' verstant
 den /

97 Midz' in afgodisch volk en grobe beelden eer

Gezeten / haten wy (na 't lijkt) d'afgoodsche Heer.

Hier tusschen d'pd'le konst (van pd'le mensch' en Goden

Wuchbaar) bestaat ons 't hups / als hupgraad hart
 van noden :

- 98 Een konst / die / zoo men zich yet bypheyd daar in
geest /
Noch valen van hoe veel / noch maat van prijs en heeft.
In 't huys van kleyn en groot (d'erbinding kan 't ons
tonen)
Zal beeltjds meer gebeeld' dan lebend' volk in wonen.
- 99 De muur / vaak het geproukt dan haren schalen
Heer /
Wat geest' hem wederom ? oog-wepding / en niet meer.
Wat nut kan schilder op 't glazen venster geben /
Dan dat daar dooz het licht ten huys word uptgedre-
ven ?
- 100 Dees oog-graal is gemeen / by eel-en by on-eel ;
Zoo wel in 't eerlyk huys als in het bypl borbeel :
Zoo wel in kerk als kroeg : recht of / ten waar het ooge
Het hadd' / de deugd dooz 't ooz niet in het hart zou mo-
gen.
- 101 Wat wil dit grijze grijn / 't welk lang van kleed
en baard /
Komt kijken upt 't gewolk ? Dat 's God : die God /
die d' Ward
Met alles wat'er is in stuur en toom kan houwen ?
Diens heyl'g' Hoogwaardighe'en geen aardsh gezicht
kan schouwen ?
- 102 Sy dzieste dommigheyd : Nochtans leert schilder
Ten minsten 't slechte volk van dat'er een God zy.
Ellendige Meesterff' die 't aller wezens wezen /
't Welk noopt aandachtig hart bepeynsde zonder bze-
zen ;
- 103 Die 't al verflindend' Duur / die ons den groo-
ten God
By leuzen bergelykt / en leelyk geest te spot.
Wat baat het nu of 't bzeyn hem dicht als on-omschryfs-
lyk ?
En in elk minste ding nochtans geheel verblijfslyk ?
- 104 Bepnst niet / gelijkenaar / bepnst niet / of min-
mermeer
God waar van u gezien : uw oog straalt niet zoo beer.
Zy strijden met Gods wil / die God te boutzen tracten /
Setuyg' / O Schilder / zyns uws dwazen hoofts mis-
brachten.
- 105 Zomwijlen bzengt gy God gelyk een Zonne
voort /

Die in haar midden heeft 't Hebreusch vierlett'rig
woord :

Zontwijlen doet gy hem in berw te voorschijn komen
Met een drie-dubb'le kroon / gelijk de Paus van Rome.
106 En als hy al te met getogen is op glas /

Staat hy met dubb'le leen / recht of 't een Janus was.
Rust / rust / verwaande hand : niet Gods gedaant /
maar toren ;

Niet lof / maar plagen-stof word dooz uw konst gebo-
ren.

107 'k Heb een drie-hoofdig lijk (waar loopt de losse
wil !)

Zien staan / 't had mee een naam : waar / O mijn
pen swijg stil.

Ach ! dwaasheid al te groot van den gewaanden Chri-
sten !

Wel waard om zijn belacht van Jood' en Mach'mes-
tissen.

108 Ach ! zonden / waard beweent van al die zonden
blien !

't Gelween past d'oogen best / dan schilderp te zien.
Dan och ! of 's Schilders hand alleen zoo stout slechts
ware /

En zy 't niet na en de'en / die 't holk Gods woord vers-
klaren.

209 Want op papier / dooz pen ; in kerk dooz mond
geschal /

Maalm' in een Een heel-taal / en in drie geen-getal /
Een onberdeelijk punt dooz-sajd men tot drie malen /
En gaat weer drie de grootst in eenig punt bepalen.

110 Waar blijft Euclides nu / wiens bzejn (hoe zeet
versmist)

Hooyt van zulk reken-werk / nooyt van dres meet-konst
wist.

't Waar een-zijn van de Drie (doozwaar verhozgenthes-
den ;

Waar op mijn g'loof gegrond verwacht Gods zalighes-
den)

111 Ontken of wraak ik niet : Wel hem die hier zoo leeft /
Dat hy tot Vader / God ; tot Heiland / Jesus heeft ;
Tot Trooster Godes Geest. Gods eer moet Gode blij-
ben

Alleen is dit mijn wens'ch / dooz waarheid te verduyden

112 De dolle doling blaag/die schter te Hemel 't hoost
Verheben heeft / en God zijn ware eer ontroost ;
't Vermeten bzejn-gedicht doet zich mijn geest ontroo-
ren /

t Welk 't kijf en twist-ziek hart / scheur zuchtig in komt
voeren.

113 Een yder wil een nieuws en nader binder zijn
Dan 't jupste wezen Gods / dies gaat hy tot het schijn
Dan zijn droom-rijken kop / en sabel-smang're herffen /
(Om and'ren ook hem zelfs dooz zijnen bond te verffen /

114 En beeld zich 't wezen Gods / Gods wil (waar
van de waet

En 't doen Gods kennis zijn) blijft by hem in 't vergeet.
Zoo hebben (na men schryft) twee Leeraars / Alexander
En Arius, eertijds / de eene tegen d'ander /

115 Gods Zoon na eygen hoost / niet na Schyftuur/
gebeeld :

Wat heeft dat Wader-twist en ongebal gereelt :

De Keyser, die 't papier en Boeken der geschillen

Al't zamen gaf ten vuur / kon geen van beyden stillen.

116 En schoon hy d'pd'le twist wel hard en scharp
berbood /

't Hielp niet : de God maal-lust was in dees twee te
groot.

Wie is die 't al verhaalt 't geen menschen wel bercieren?
Een wil in God dzie Goon/en d'ander dzie manieren :

117 Dees dat zijn wezen een / nochtans dzie-namig is.

In beelen is ook 't bzejn zoo diep in dupsternis /

Wat zy 't heel wezen Gods in 't minste stof jen slupten /

En zeggen hem nochtans onendig / in / en bukten /

118 Al wat'er leeft en is. Zulk razen past de Leer /

Die God naboorzen wil / doch wepnig tot Gods eer.

O! Kerker g'lijke sterk / die u gaat Moeder noemen /

Bespat hem niet alzoo die gy durst Wader roemen.

119 De bzuhten die gy geeft en uwe maal-geest bind /

En zijn de bzuhten-niet van een oprecht Gods-kind.

Doch dit 's Geleerden kost. de konstelijke deken

Pharassii verbergt dees wond'ren hoer de leken :

120 Die gaarn onwetend' zijn (en meenen't zy zoo
goed)

In alles watm' haar niet dooz beeld aanschouwen doet.

De Beelden (zepd men) zijn tot slechten volks geryden /

(Dies wordenz' ook gekust van oude zuffe wijden)

121 En baren (na dat ons de beeld-booz-pleyter zept)
 Als letter en Schriftuur / in 't hart / aandachtigheyt
 O Godes Geest en Woord / dat oopt zoo snedig porren
 Tot deugde / zint wanneer zyt gy zoo stomp gemorden /

122 Dat gy (zoo waanden mensch) kracht'loos ter
 zijden schampt /

En 't Schilders handen-werk moet treden in uw ampt
 De dood van Godes Zoon / is ons te nut beschreben
 Van vier dooz een Geest eendzachtelijk gedreben,

123 Onkonstig en oprecht word alles daar vertelt /
 En klaarder als den dag 't geschiede booz gestelt /
 (Hoe hy aan 't schandig hout den doot heeft moeten lijden /

Dooz liefde tot den mensch en boosheyt zijner tijden)
 124 De gantsche letter Gods / lichtstroomig als een
 bloed /

Is vol van dezen dood / die leven erben doet.
 Daar hooft in 'in naakt eenboud de ongevalsche monden

Dat Paasch-lam / meer dan juist op Paasschen tijd /
 herkonden.

125 't Helpt niet ; dooz schildery wil 't oog bedrogen
 zyn :

Als lag het krupres kund' in 't zien van 's krupres
 schijn.

Is dan in schildery meer pits dan in Godes reden ?
 Of is 't geloof gebest op stomme domigheden ?

126 Een doode wommezyn kan die doen / dat men
 weet /

Hoe Jesus zonder schuld en niet onwillig leed ?
 Of hoe hy eygen wil / by and van kruys en schande /
 verwon dooz g'hoorzaamheyt ; een waarde offerhande ?

127 Of 't ned'rig siek geroep ; of 't bitter weed ges
 spot

Met zijnen naren dorst en bang gebed aan God ?
 Kan 't ons doen zien de stof van zoo veel weed' harts
 pijnen ;

En hoe geduld in leed bewijs van schuld moest schijnen ?
 128 O ! ver van daan : hier / hier is d'ayen konst
 gestuyt /

En 't onrecht smijt de hand dees dood zoo yd'lijk uyt.
 (Doch 't wyl ik my beyn het quaad te wederleggen /
 Houd / die dit leest / te goe 't geen ik hier toe zal zeggen.)

- 129 Men beeld den Heer aan 't Krups in sojm van
Grieksche T :
Was dit zijns galgs satzoen ? hing hy zoo/roen hy le'e ?
In 't uytgespannen lijf (na t' klaaglijk booz vertellen /
't Welk David daar van doet) kan 't oog de beenders
tellen :
- 130 Nu gaat dooz bepde boet' een zelbe nagel heen.
Een dekzel maalt men ook booz een van zijne le'en :
Dooz dees schijn-eerbaarhepd wil (kay) de konst haer
waren
Behagelijk doen zijn booz d'eerb're Christen scharen.
- 131 En nochtans onder dees naam-bzienden / merst
doch al
Dol Venus sankery / heeft schaamte gantsch geen hal.
Doozwaar een and're schaamt heeft hem / die / niet ge-
rekenet
Dooz mensch/ een wozm geleek / het aangezigt getekent :
- 132 Doe hem / als 't wit / waar na de smaar zijn pij-
len schoot /
Der and're stof van schaamt zijn wangen maakte root.
Men achte hem of schelm / ja aller schelmen snoodste /
Of schandelyke narr' / ja aller nazren grootste.
- 133 De walgelijke d'zek diem' op de straten giet /
't Verachtste dat men bind / was zoo veracht noch niet.
De zom m'ge keerden hem versmadelyk haer nekken :
De zom m'ge schudden 't hooft/en vielen aan 't begekken.
- 134 Wat heeft de duysternis / wat heeftz' al niet be-
staan ?
Die midden op den dag / den dag heeft doen vergaan ?
Lieg / lieg niet / Malers hand ! want mag men 'z
krups afrekken /
Soo moet m'aan 't krups geen deel des lijfs booz 't oog
bedekken.
- 135 Heeft niet 't besneden vleesch aan 't krups-ber-
bloekte hout
Als open vand-geschzift bloot moeten zijn aanschouwt ?
Bloot moest het zijn aanschouwt / op dat zulk zien ons
leerde
Den dood des Wets / die 's vleesch besnijdenis begeerde.
- 136 Ook was 't onthupdde lid den ouden Abraham
Een teken van het Zaad 't welk uyt het zijne quam /
Van 't Zaad / 't welk dooz het doen geens menschen
voortgekomen /

Den dood door zijnen dood haar krachten heeft beno-
men ;

137 Zoo was 't ook zijn geslacht een teyken van de
sond /

Daar 't in dood-schuldigheid heylloozen stand door
stond /

En eeuwige lieby han 't jok der Wett' en Zeden

Door Christ' s afgelicht na dat hy had geleden :

138 Geleden op een hout / 't welk eyscht een schielijck
graf /

Daar hy / na korten tijd berwekt / zich upt begaf /

Waarom was 't dat wel eer der deuren hy de posten

En 's opper-drempels hout bestreken wezen moffen /

139 (Bestreken met het bloed des Paasch-lams) in
die nacht

Oe Gods gestrenghe boor zoo menig mensch ombracht ?

De styl en 't boben hout / die 's galgs satzoen uptma-
ken /

Verbeelden ons de poort waar door men moet geraken

140 In 's Hemelsch hooge huys / daar Christus/
door getre'en

Door zijne dood en bloed inleyd zijn ware le'en,

Want waarom wil men doch aan d'oude doling han-
gen /

En al 't gegrol van u / O Afgodist / ontfangen :

141 In 's Heeren Avondmaal / daar word van u ver-
dwaalt

(Door verw) de disgenoot al zittend' afgemaalt :

De bange lydens kerk / die Christus 't hart de'e hrezen /

Die moet in tafereel een Papen mis-kerk wezen.

142 Ook lacht de Medicijn, dat in uw schildery /

Het bloed en water bliet juist upt de onrechie zy.

't Latijnsch J. N. R. J. tot opschyft aangesmeten /

Wat wil dat heeft dan 't kruys Hebreusch en Grieksch
vergeten ?

143 Of is 't om dat die Stad en Moeder van die
sprak

Den Heer in zijne le'en is lydens meest' oorzaak ?

Doch waar toe wil ik lang in beelden sepl aanwijzen ?

Die heel al zonder sepl / nochrans niet zijn te prylen.

144 Hiiskias heeft de Slang / wel eer door Gods vera-
maalt

Tot noothulp opgericht / upt pver weg gedaan :

Door

(Dooz 's volks afgodery en domheyp was 't van no-
den)

Wat eyscht dan onze eeuw' / die galgen maakt tot Go-
den?

145 Nochtans gy die ('t zy wie) per zichtelyks be-
geert

't Welk ons zoo waarden dood ten naasten efformeert :
't Gebroken bzoed en wijn / na 's Heeren woord geno-
men /

Zijn Christus bleesch en bloeds betekenis volkomen :

146 Zijn tot geheugenis des Leven-rijken doods :

Zijn vooz 't God-liebend hart wat zonderlings en
groots :

Zijn tepkens van het Lam / 't welk vertu niet aan kan
wijzen ;

Dooz dien 't niet was een vertu / maar vooz de ziel een
spijze.

147 En nochtans bzingt noch woord noch tekens 't
krups in 't hert /

Zoo lang des Heeren jok noch weg geschoven werd.

Lijd wat u God op leyd. Geduld in eygen lyden

Zal u een beeld'nis zijn van Christus lijd'lyk steyden.

148 Treed Christus treden na / in daad en niet in
schyn :

Dooz and'ren en u zelfs zult gy 't beeld Christi zijn.

Lijd met dit leed aan 't krups : hy zal uw ziele naken /

En onbergeteljik / zija krups uw hart doen raken.

149 Dat 's heyl'ge schildery als liefde bliken doet /

Dat hy Gods Zoons gedaant' dzaagb levend' in 't ge-
moed.

Maar zyt gy vziend van bleesch ; haats / regen die u
haten /

Of stemt uw hart om pleyt of wzaake aan te vaten ;

150 Of dzaagt gy 't krups (dog niet gelijk het krups
bettaant)

In 't Wendel tegen Turk / of die men Christen naamt :

Of is 't gekrupste gelt op aard' uw' troost en heere ;

Of is uw geest bebzucht met buyl onkuyfch begee-
ren ;

151 Of is de buyk uw God ; wer'lds eere uw Go-
din ;

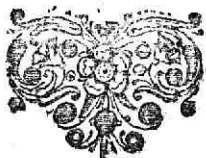
Of voed g'uw hart / of hier of daar in aardsche
minn' ;

't Zy hoe veel lofs of gy / of and'ren u toeminnen:
't Is wis des Heeren dood en zoekt gy niet te kens
nen.

152 Ach Chyristen! dient ik my booz den onchrysten
schaam /

Wat hebt gy Christelijks behalven slechts den naam?
Ach Chyristen! die / terwyl gy volgt uw blinde lich-
ten /

Berooft blijft van het licht 't welk nu gezicht moet
richten.

STICHTELYKE

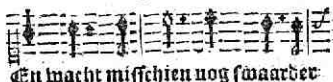
R Y M E N.

DERDE DEEL.

Gewillige Patientie, ofte Lijdens Remedie.

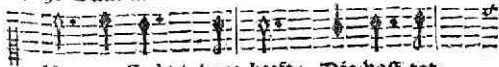
Etrouwe harten die nu lijd /

En wacht misschien nog swaarder

srijd Daar al de weereld 't oog op heeft: En/hoewel

kleyn en slecht / hoor heeft: Die vast tot

noch toe hebt geweest / En 't quaad / doe

't ber was/niet gebzeest: Een ding hebt gy voor al van

doen / Daar hart en zin zich na moet spoen:

- 2 Geduld / een schoon en e'el Aleynsod /
 Van prijs gering / in krachten groot /
 Daar at des Werelds beste goed
 Der in waarop dooz wijken moet :
 Dat / als 't in 't hart wel is geraakt /
 In ongeluk gelukkig maakt ;
 En / als 't eens vast zit in 't gemoed /
 In druk geen druk gevoelen doet ;
- 3 't Welk peber niet berstaat die 't noemt /
 En elk niet heeft die daar op roemt :
 Dit is 't daar u dit Dicht van spreekt ;
 Op dat gy 't zoekt / zoo 't u gebrekt ;
 Of zoo gy 't hebt / zorgvuldig houd /
 En vaste Ziel rust daar op bouw :
 Geduld is een gewillighepd
 Om al te sp'n wat God oplepd ;
- 4 Dooz een oprecht Beloof gebaard /
 En in een Ziel vol hoop betwaard ;
 Een on-afroobelyken schat ;
 Een steun-staf op der deugden-pad ;
 Een room van cygen zynlykhepd ;
 Een muur van onberwintlykhepd ;
 Een bed waar op de zwakhepd rust ;
 Een water dat qua'e lusten blust ;
- 5 Een deugd / haar wanhoop dooz verteert /
 Die 't angstig murmureren weerd /
 Die 't waarde Woord / Gods edel zaad /
 Niet lebentloos in 't hart en laat.
 Dreez 't is 't waar met men zich boozzien /
 En alle lyden 't hoos. moet bien.
 Nu is het dat den stryd begint :
 Wie best berdzagt / wie meest berwint.
- 6 Geen leed moet u te rugg' doen gaan,
 Is 't groot : dzingt dies te sterker aan,
 De deugd krijgt nu haar rechte stof ;
 Hoe staarder deugd / hoe meerder lof.
 Is 't konst te zeplen booz de wind ?
 Berwint hy die geen vband vind ?
 Wind hy ook vband / die 't wel gaat /
 En altyd blijft in eenen staat ?
- 7 Za / nu is 't lyden booz de deur ;
 Hy mel of qualijk ; gy hebt heur.
 Die mensch tyd wel / die / zonder schuld /

Zijn lijden afsijde met geduld.

Gaarne lijden maakt het lijden min /

En God heeft meerder lust daar in.

Maar zoo m'onwillig lijd en swicht /

't Walgt God / en 't noo' doen maakt niet licht.

8 Wie willig is / wie breez versmakt :

Wie ongaarne doet / wie licht slabakt.

Goe' wil / maakt kloekt / en kloekt' neemt toe :

De bloed' is in 't begin al moe.

De kloek' / hoewel van bukten ang /

Heeft ruynt' en rust in 's harts bevang :

De bloede (onbast in 't Geloof /)

Die gaarne wel 't lijden van zich schoof /

9 Maar toont hem als die 't niet en doet /

Mist troost by elk / en in 't gemoed.

Daar toe in 's strijds begin dan mat :

Het Eng' is doch het Zalig pad.

Gedenkt waar dooz gy word geacht

Van and'r' / en van uw zelfs gebacht.

Gy boert den hooge naam van Christ /

Hebt gy op lijden niet gegift :

10 Zoo heeft uw breezn maar wind gebat /

En letters zonder zin gehad :

Wilt gy zijn 't geen gy word genaamt :

Of lijden past op u / of schaamt.

Hier lijden / zoo gy trouwlijk dient :

Dooz God schaamt / word gy 's werelds vriend.

Zoekt hoe gy wilt ; kijkt om end' om :

Lij'u is de Ziel van 't Christendom.

11 Zijt gy een lid van Godes kerk :

Deel lijden is uw meeste werk.

Gods kerk is een geduldzaam hups /

Zy maake het noopt / maar draagt wel kruys.

Berschuyft dan 't lijden niet t'ontp :

Deel beter ceuwig / dan vzoeg bly.

Onslypht het niet dooz snoo gebeyns.

Wermijot het niet dooz bloo gedeyns.

1: Versmaakt het niet (hoe zeer gebergt /

Hoe zeer genood-perst en getergt /

Hoe schoonen kans zich daar toe vied /

Hoe schoonen schijn gy daar toe ziet)

Bersmaakt het niet (ach ! Christen / neen)

Dooz breeyement en laster-reen /

Noch daadlijkhepd / noch tegenweer :

Maar wacht tot dat de Hoogste Heer /

13 Of zelfs zijn pijl ter wazake scherp /

En 't jok van uwen bals afwerp ;

Of u / als een uytnemend knecht /

Ter dood toe laat in ziju gevecht.

Den last neemt niemand rijdig af /

Dan die hem eerst te dragen gaf.

Die zekerst weet waarom / waar toe ;

Weet alderbest hoe lang en hoe.

14 Van God is geen gebult begeert /

Dan willig en ongefozceert.

Als God ons lijdens stof beschepd /

En 't pad van lijdzaamhepd inlepd ;

Die dan wel lijd / maar gaarn niet wou /

En zoo hy kon / niet lijdten zou /

Draagt 't kruys niet dat een Christen draagt /

En willig schozt als 't God behaagt.

15 Dat kan / ja moet / elk wie hy zy /

Hoe stoud en boos / zoo wel als hy.

Dat doet wel die na 't Harde sch heel haakt /

En in 't gemoed van wazake blaakt.

Dat doet (en moet wel door de nood)

Die vast in 't hart zijn vyand dood.

Maar gy / O Christen / niet al zoo ;

Die of schoon hoop en tijd zich boe /

16 Om 't quaad door 't quade te verho'en /

En 't lijdten uyt de weeg te doen /

Veel liever u God-hoorig stelt /

En onder 't pak van lijdten smelt.

Kozt af ; hoe lang / waar / en van wien /

Daar heeft ons oog niet op te zien :

D'uytkip van bly of droebdig loe

Staat niet aan ons / maar heel aan God :

17 Zoo ook de keur van 't Instrument /

Waar door hy ons het lijdten zend.

Was oberleg en Harde sch verstaud /

Als 't lijdten komt / moet aan een kant.

God in zijns Zoons hoogwaardig woord.

Moet steeds en alleen zijn gehoor.

In 't lijdten geen uytblucht / dan blucht /

Omzigt / Gebed / en Nood-gezucht.

18 Zoo gy dit wapen-tuy y-gebruikt /

En noch in lijden blijft; zoo duikt /
 En denk dat van Gods laaffenis
 De tijd noch niet booz' handen is.
 Dit is de les. Nu hoorz de re'en
 Die 't lijden oopt gaarn lijden de'en /
 Waar booz' in 'hart de kracht zich stoot /
 Waar door in 't lijden lijdzaam word.

19 Gods waarde Zoon / 't onschuld'g Lam /
 Dat door den dood den dood ontquam /
 En / doorz zijn Lijden / dat hy droeg /
 Het lijden eeuwig van hem joeg.
 Dat 's 't Oorlogs reken van ons Vaan /
 Daar wy 't gezicht op moeten slaan :
 De Ster die ons booz'-hene licht /
 En maakt een reyn en klaar gezicht :

20 De Pilaar die ons ondersteut /
 En alle lijden maakt te nut.
 Hy / Veld-heer / is booz' uyt getreen /
 En heeft zijn Lijden doorgeleen :
 Ons was ons deel ook weg geleyd ;
 Nu is 't ons beurt : Weest nu bereyd.
 De Meester zelfs is booz' gegaan :
 Hoe d'rf de Leerling blijven staan ?

21 Hoort blijkt des Dienaars trouw zoo zeer /
 Van als hy ljd met zynen Heer.
 Wat Oorlogs-man (ien zp vertzaagt
 En die na trouw of eer niet vraagt)
 En leed niet gaarn al wat hy mag /
 Zoo hy maar op zijn Hoof-man zag.
 Wie is 'er die niet recht verflout /
 Wanneer hy J e s u s , 't Hoof / aanschout ?

22 Wie houd'er noch een duyster oog /
 Als hy bemerk wat Hem betwoog ?
 Zyns ziels natuurlijk neygen haats /
 Gaf hy zyn eppen wil geen plaats :
 Maar God / wiens wil zijn Lijden trou /
 Gaf hy zyn wil / en was getrouw.
 Des levens glorieuse Kroon
 Blonk ook in zijn gezicht zoo schoon /

23 Dat hem al 't quaad geen quaad geleek /
 En doe hy kon / booz' 't quaad niet week.
 Op 't Centwig was zijn oog gebest ;
 En daarom koos hy 't quaadst' als best.

Wel op dan Christen / kloekzoldaat /
 Ziet hoe uw Hoofd ten strijdwaard gaat.
 Denkt / als hy dacht / lijd / als hy leed /
 Zoo leyd zijn Kroon u ook gerreed.

24 Denkt: Wat God wil daar moet ik aan/
 Veel lieber gaarn als noo gedaan.

Lijd / alwaar God van lijden spreekt.
 Bupg ras: Al wat niet bupgt / dat breekt.
 Niet maakt den last zoo goed en zoet /
 Als gaarn te lijden wat men moet.

Dan moeten wy / als 't God ons geeft.
 Dan geeft het God / wanneer men 't heeft:

25 Dan heeft men 't recht en op zijn tyd /
 Wanneer men / als een Christen lijd;

Wanneer men zijnes doens gewis /
 Onschuldig en verduelig is.
 Verdrijft dan / eer 't de ziel verbupld /
 Al 't ongelooft dat in u schupld.

Berjaagt het uyt u / is'er yet
 Dat anders wil / als God gebied.

26 Maakt u geen wil / als Godes wil :
 Zoo lijd gy willig / wel / en stil.

Een hart dat willig lijd / is e'el.
 't Ziet slechts waarom / en niet hoe veel.

En of 't niet wist waarom / 't verzoeg :
 Godes wil waar hem waarom's genog.

Hoe willig moet het dan geschien /
 Nu God zoo veel waarom laat zien?

27 Zoo veel waarom die zulken kracht
 Wel eer in Godes Beminden wraacht /

Wat zy zelfs in de hoogste pijn /
 Stil en dooz-buldig konden zijn.

God zend ons 't quaad : Maar om wat zaak ?
 Op dat hy ons te sterker maak.

Hy heeft geen sterke' / die noopt en leed.
 Noopt hield hy 't veld / die noopt en streed.

28 Noopt streed hy strijd / dien / zonder moept
 Het leven na zijn wenschen bloept.

't Is epgentlijk / wat God oplegt /
 Geen ongebal maar slechts gevecht'.

Geen ramp ; maar uws krijgs aboutuur /
 Zomtijds wat zoet / zomtijds heel zuur.

Geen ware-rusts of heyls verlies ;

Maar byucht-zijk arbejds uyt-gekies.

29 Een ware goeds of lusts af bzek :

Maar manlijk lopen in het stek.

Na 't prijs-stuk dat God zelfs ophangt /

En die kloek loopt / alleen ontfangt.

Maakt u van lijden / houd u koen ;

God wil u daar met eer aan doen ;

Hy seld u op zijns lijdens Weld ;

Verdzaagt gy wel : gy zijt een Held.

30 Een Held / dien God met vzeugden toont /

Van 't Hemelsch volk dat met hem woont.

Een Held ; dien God met lof verhoogt /

En booz zijn heplig heyz op-boogt.

Ons trest hy-wylen tegenspoed :

Wy achten 't quaad / God acht het goed.

Waarom ? hy wil dat 's wer'ids gebzek

De Wereld ons al bet ontrek.

31 Op dat wy byz zijn booz 't gebaar /

Van na 't berderf te gaan met haar.

Wat schaad het doch / al word men quijt

't Beletzel van zijn hoogst profijt ?

Wat baat het ook / al houd men 't lief

't Welk dije tot eeuwig ongerief ?

Mierkt slechts in alle quaad op 't end :

Zoo is 't geen quaad al wat God zend.

32 Daar is booz 't hzoom en lijdzaam hert

Zoo swaar niet / dat niet licht en werd.

Dies dubbelt hy zijn lijden dan

Die depnst / en niet outgaan en kant.

Daarom is een waarachtig woord /

Uyt een Onchzisten mond gehoozt :

Toont my een mensch die wijsheyd heeft,

Ik toon u een die lijdzaam leeft.

33 Wat doet hy die geduld berwerpt /

Van dat hy 's lijdens wee verscherpt ?

En / zuchtend' om vermindering /

Krijgt mindering's verhindering.

Ook als men Gods getrouwen raad

Met dieper ernst ter Ziel inlaat.

Wiens lijdten / als hy ijd / is 't meest ?

Dien d'ongeduld raakt in zijn geest.

34 Wiens lijdten / als hy ijd / is 't minst ?

Die willig ijd / en acht'et winst.

Wie acht'et winst? Als die 't wel haat.

Wie haat het wel? die 't eynd verstaar.

Wie is des eynds gantsch wijs en wijs?

Die wel weet wat een Chzisten is.

Wie weet dat wel? die 't oog afrekt /

En verder dan op d'Warde strekt.

35 Bekent slechts Chzisten / wat gy zijt :

Zoo is 't u niet / al wat gy lijdt.

Hier is geen Canaän voor dy.

Daar aardsehe weeld en bzeugd in zy:

Daar gy gemakkelijke lust /

In vleescheelijke zachte rust /

In uytterlijken overbloed

Zoud leben zonder tegenspoed.

36 Hier is voor dy geen zulken stand :

Hie is voor dy geen zulken land /

Dat waard zy dat er 't hart aankleef /

Of dat men voor 't verliezen beef :

Dat waard zy / dat m'er slag om sla /

Of immer in 't geweer om sta

Dat gy met forts beschermen moet /

En houden 't in dooz menschen bloed.

37 O neen. Dit 's u noch toegelepd /

Noch van God zeker toegezepd.

Dat was voor 't volk van d'oude Wet /

Dien 't eeuwig niet was voorgezet.

Haar was een land van zalighepd

Op deze Weereld toeberepd :

Een zalighepd en zeker lot /

Als 't leven was na 's Wets gebod:

38 Een zalighepd van God vergest /

Maar die nochtans eens eynden most.

Heel anders / Chzisten / is 't met u :

Want doe was doe / en nu is nu.

Doe was het nacht / nu licht den dag ;

Au ziet men dat men doe niet zag ;

Au heeft het schaduw-werk heel nyt ;

Au slaat Gods stem een nieuw geluyt ;

39 Au heeft het kinder-doen een end +

't Oud zy dan 't Oud : merkt wat gy bent.

Gy bent een bzeemde gast op Ward.

Hier bzeemd ; hier lastig en onwaard :

Hier bzeemd ; hier niet dat u behoord :

Hier Pelgrim ; hier gestadig boort.

Den Hemel is ons eysendom.

Hier gaat m' als vzeemden met ons ont.

40 Wat oorzaak dan van veel verdriet ?

't Hepl dat wy zoeken is hier niet.

Geen schat ; geen angst : geen winst ; geen scha.

Al 't geen ons komt / komt eerst hier na.

Wat doet hy dan / die / als hy ziet

Dat zich nu lijdens stof aanbied /

Dooz 't lijdens ongeduldig schroomt ?

Hy wacht hier meer dan hem hier kooft.

41 Wat doet hy ook / die / als hy vast

Begint te hoelen 's lijdens last /

In 't lijdens zich te zeer bedroeft ?

Hy zoekt hier meer dan hy hier hoeft.

Al 's Werelds quaad is hem geen quaad /

Die al des Werelds goed versmaad.

Het quaad heeft op zijn hart geen macht /

Die hier op Ward geen goed verwacht.

42 Wat nood is 't dat hy 't quaad zeer blied /

Die geen verlies van goed en ziet ?

't Verlies van eygen doet maar zeer :

't Verlies van 't vzeemde geeft geen deer.

Schroomt gy nochtans dooz 's lijdens pijn ?

Ten kan niet meer als 't quaadste zijn.

Maakt u het alderquaadste bang ?

Het alderquaadste duurt niet lang.

43 Al wat m' hier lijd / is lydelijk :

Waarom ? 't is al t'zaam tijdelijk.

't Is kleyn wat hier geleden word :

Waarom ? 't Is tijdelijk en kort.

Allenken mindert u de smart /

En dooz veel hardens word men hard.

Hoe meer gequels en droeffenis /

Hoe meerder vzeugd / als 't ober is :

44 Hoe eerst meer last / hoe na meer lust :

Deel arbejds / volgt de zachte rust.

't Quaad dat men lijd / is eens gedaan :

't Goed daar m' om lijd / zal noopt vergaan.

Dit heeft ons Hoofst en Heer gedacht /

En daarom heeft hy 't al beracht :

Hu heeft hy 't eeuwig dat hy zocht /

En draagt de kroon daar hy om bocht.

45 Zoo u dees reden 't hart zoo raakt
 Dat gy daar van de kracht wel smaakt :
 Zoo acht gy 't Aardsche min dan min /
 En 't lyden word u een gewin.

Hey-looze Wereld / die ons dzingt /
 En noch hoe lang hoe meer bespziugt :
 Die uw verstand tot listen spitst /
 En 't hart tot nieuwe woedheid ritst /

46 Die op d'onnoz'le woedig raast /
 En buur en dzeppementen blaast :
 Verdrukt / verbolgt / doet wat gy wilt :
 Geduld is ons een Scheutby Schild.
 Hoopt was een hart booz quaad verbeest /
 Dat al begeert wat Godt begeert.
 Wengt God het quaad niet / dat gy denkt :
 Wat is 'er doch dat ons dan krenkt ?

47 Geeft God verlos tot u gequel :
 Doet wat gy wilt / het is ons wel.
 't Is niet / al wat gy op hem tracht /
 Die 't lijden booz geen lijden acht.
 Wat hebt gy met de quelling booz ?
 Gy meent gy doet ons druk daar booz.
 Vergeefs brengt gy ons in den druk :
 Druk is een ingang van geluk.

48 Booz druk / een weynig tijds bezuurt /
 Mijkt ongeluk / dat eeuwig duurt .
 Booz bzeugd / een weynig tijds gederst /
 Komt bzeugde / die men eeuwig erft.
 Vergeefs bestrijd gy onzen naam ;
 Vergeefs schend gy ons goede saam ;
 Vergeefs zoo steld gy ons te spot :
 Daar is geen eer / als eer booz God.

49 Vergeefs beneemt gy haaf en goed ;
 Vergeefs zoo dorst gy na ons bloed :
 Wat bzaagd hy na 't Bederffelijk /
 Die 't oog heeft op 't Onsterffelijk ?
 Vergeefs is 't al bedrog en list
 Dat Satan uwe Hinz oopt wist /
 En up des Booshepds afgrond haalt :
 Ons hart is met geduld herstaalt.

50 Maar gy / O God / die 't nu behaagt /
 Dat u Gemeente veel verdraagt :
 Als lijden dan het rechte pad

Na ulve groote Dreygde stad :
 Laat dan geduld ons altijd by /
 Darz' op dien weg ons teer-geld zy,
 En brenge' / als croutwe lepder in /
 Al lijdend' ons ten Hemel in.

God de Wraak. Ofte: Troost der Schrif-
 ture in tegenheyd.

Begrepen in een korte uytlegginge einiger Psalmen Davids
 Mitsgaders andere gedichten ten zelve propooste,

Tot den Lezer.

Zoo gy hier uyt niet anders voelt,
 Dan dat uw hart zijn wraakdorst koelt,
 En dat het zich daar in vermaakt
 Dat zijne vyand word geraakt:
 Zoo doet u 't lezen weynig nut;
 Zoo neemt gy u een kranken stut;
 Zoo ziet gy, dat gy niet en ziet;
 Zoo vaat gy 's Dichters meyning niet;
 Zoo maakt gy goede Medicijn
 U zelveu tot een ziel-fenijn.

Over den 73 Psalm.

Evand mag te velde zijn; de Crommel

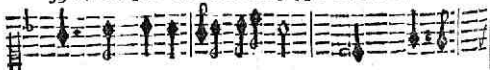
mag alarme gaan; Het zwaard mag op de
 ke - le

ke - le staan: De Lucht mag klaar van blijen

zijn; de heel natuur mag zijn ontsteld / En

doen haar eegen zelv' geweld: Daar mag ge-

schieden wat het wil: Een reyn bzoombhartig

Isra'lijt En raakt het al te samen niet.

2 Om dat hy God / die meerder is dan al wat dat'er
is en leeft /

Tot zijnen troost en steunzel heeft.

Geen ding zoo wis. En ik nochtans / dooz't valsche
beslupt van my gemaakt /

Was op den dool-weg schier geraakt:

Het smerte my / doe ik 't gezicht op d'opgeblaze boozen
sloeg /

En zag hoe haar 't geluk toe'loeg.

3 Het avontuur dat wankel is / en peder een zoo licht
bezraft /

Is haar (docht my) getrouw en vast.

Geen ander woord gezielt / geplaagt; zijn korte leven valt
hem bang:

Zy zijn gezond / en leven lang.

Den ander komt in ongebal / en slyt zijns levens rijd in
druk:

Op haar en hecht geen ongeluk.

- 4 Een ander zucht zoo veel gezugts / en weent zoo menig
 Dooef getreen :
 Haar leven bloept haar zachtjens heen.
 Dit baart in haar een hoobaardp / daar 't hart hem zelve
 in verblind /
 En recht als met een kleed om-windt
 In d' overlasten die zy doen / na haren hoog verwaanden
 zin /
 Flatteren zy haar zelve in.
- 5 De oogen puplen haar van bet / en aan haar lijf
 tupt geber lid
 Wat weeld en trots haar hart bezit :
 Geen ding zoo hoog / of 't lukt haar al. Al wat zy denken
 en bestaan /
 Zoo haast gedacht / zoo haast gedaan.
 Al wat zy zien / 't is haar te slecht ; 't vernoegt haar
 niet en in haar oog
 Is niemand / dan zy zelve / hoog.
- 6 Zy spreken quaad van alle ding / en van haar
 stoute spotterny
 Als ook den Hemel zelfs niet byp.
 Haar woord heeft by de menschen macht / haar reden
 die valt aangenaam /
 Recht of ze van den Hemel quaam.
 Het volk bloept haar / als water / toe / en schoutwtze
 aan als aardse Goot ;
 En bid schier aan voor haren thoon.
- 7 De vromen zien 't ; en zijn verbaast ; en denken in
 haar hart : wel hoe ?
 Ziet God dit al / en laat by 't toe ?
 Heeft by ook van den vromen mensch / die hier zoo laag
 verschoben werd /
 Wel eenig denken in zijn hert ?
 Dat 's immers volk dat Godloos is / en niet en past op
 Gods bebel ;
 En nochtans gaat het haar zoo wel.
- 8 Zy hebben geld / zy hebben goed / zy leven hier gerustelijc /
 In leeghepd / en wellustelijc.
 Wat baat het vrome leven dan ? wat helpt het onbes
 blekt gemoed /
 En dat men niemand quaad en doet ?
 Waar toe dan zoo veel leeds geleen ? waar toe / belaa !
 dan alle daag /

Te schzomen hoor een nieuwe plaag ?

- 9 Ik had schier ook alzoo gezegd / en haar / uyt ons
 verstand gescacht /
 Maar ik berbeet my zelfs / en dacht /
 't En is niet alles goed / dat goet ; niet alles quaad /
 dat quaad gelijck /
 Na 't oordeel dat de Wereld strijkt.
 Waar 't anders : Al Gods heylig volk / van welker
 lijden dat men leest /
 En waar Gods volk dan niet geweest.
- 10 Ik maakte mijn gedachten moe / en had zoo
 gaarn den grond gevat /
 En 't recht verstand hier van gehad :
 Maar al bergeefs : 't Was my te swaar / en schampste
 op de zinnen af /
 Tot dat ik my tot God begaf ;
 En in-trad in zijn heyligdom ; daar uyt zijn Woord my
 wierd geleerd /
 Hoe wonder dat het met haar keerd.
- 11 Daar zag ik / Heer / hoe gyze stoft ; hoe log en
 onvast datze staan /
 En plotzelyk te gronde gaan.
 Hoe gaan zy doch zoo haast te niet ! het hart is haar
 dooztrest met schyck /
 En eynden in een oogenblik.
 Haar wezen is als eenen droom / die in een slaap wat
 wonders schijnt /
 Maar als m'ontwaakt / daar heen verdwijnt.
- 12 Dat groot geleck / is niet met al ; dat eerst ge
 breeft wierd word belacht ;
 En dat m'eerst pries / daar na veracht.
 Eploas ! hoe wee is my in 't hart / dat ik hoor u / gy
 wijze God /
 My heb gedzagen als een zot ;
 En 't dainne Dee by na gelijk / heb van der dingen eynd
 en loop
 Beoordeelt met den dwaazen hoop ;
- 13 En met mijn al te kleyn verstand (niet ztend' op 't
 geen dat was / maar scheen)
 Ben ik uw oordeel ingetreen.
 Mochtans / hoetwel ik tegen u met mijn gedachten heb
 gefaalt /
 Ben ik van u noopt afgedwaalt.

Ik hang aan u / hoe dat'et gaat / ik hou my altijd vast
aan dy /

Want gy houd u altijd aan my.

14 Gy zijt my altijd by met raad / gy zijt my altijd
by met kracht /

Daar ik tot Eer dooz word gebracht.

Wanneer ik u maar hebben mach / zoo is my al de rest
outwaard ;

En pas op Hemel noch op Aard.

Of't lichaam al uyt-teeren mocht ; of't hart zijn kracht
al heel ontging /

En boven 't hoest de dood al hing :

15 Gy even-wel / gy zijt het / God / daar ik op sta /
en hoop op schep ;

Gy zijt het al wat dat ik heb.

Die van u wijkt op zulken weg / die niet van uwe we-
gen is /

Die is den ondergang gewis.

Want gy dood elk die u begeeft / en / als een vrouwe haar
man verlaat /

Van u tot breevende Goden gaat.

16 Het alderbeste dat ik kan / mijns harten alder-
hoogsten lust /

Mijns Zielen alderwiste rust /

Dat is / dat ik aan God my hou / en mijn betrouwen
op hem stel /

En zijne daden hoorst-bertel /

Een Christen, als hy zijn gezicht

Begint te slaan op Godts gericht,

Of hem de wraak schoon beuren mocht,

De wraak word niet van hem gezocht :

Gods wraak, en 't angstig harts gewroeg,

Die zijn hem meer dan wraaks genoeg.

Ja als hy ernstig merkt op 't end,

Dat God de boozen overzend :

Dunkt hem haar oordeel groot en swaar :

In plaats van wraak, bid hy voor haar.

Over de 7 laatste Verssen des 7 Psalms.

G **Od** is een rechte Richter / die niet tera-
 stond komt plagen / Zoo haast de menschen sops-
 len; maar blypjtze alle dagen. Wilt gy u niet bes-
 keeren; hy zal zijn zwaard gaan werten / En doodes-
 lijke pylon op zynen boge zetten.

2 **Wolhard** gy noch in zonden; hy mikt: de scheut is
 baardig /

De boog is ingetogen: **Dersmaad** gy hem onwaardig /
Zoo suozt de pyl daer henen. **Dies naakt** gy u berdes-
 hen:

En komt / door uw niet achten / in een onzalig sterben.

3 **Hy die gaarn** met een ander pets quaads wil gaan
 beginnen /

En met zijns naastens onheyl bebzucht is in zijn zinnest;
Is als een slapend mensche / die door de valsche dromen;
In hoop van groote dingen al slapend is gekomen:

4 **Maar 's morgens** gaan de oogen t'zaam met de
 zinnen open /

Een pdel na bedenken blijft hem van al zijn hopen:
Hy mepnt wat quaads te brouwen; **maar 't zal zijn ey-**
 gen quaad zijn.

Hy heeft bezraad op handen; **Maar 't zal zijn zelfs** bez-
 raad zijn.

Hy is gelijk de menschen die zontijds kuplen delven/
En menen 't booz een ander/ maar 't komt haar op haar
zelven.

Haar eppen quade listen die komen haar besluppen /
En doen haar haren moedwil op haare koppen druppen.

6 Nu dank ik God mijn Heere; want hy is goed en
billik:

Des Hoogsten naam te loven / dat wensch ik / en dat
wil ik.

Niet dat een Christen zoo behaagt,
Dan dat God zijn party verdraagt,
En lang blijft toeven met den slag;
Op dat hy zich bekeeren mag.
Zoo dan de booz' op God niet past,
En van de straffen word verrast:
Het vonnis dat dien Rechter wijst,
Dat doet hem wee, hoewel hy 't prijst.

Over den 42 Psalm.

Endorstig Hart dat booz de Honden
hied / Verlangt zoo zeer na 't versche water niet /

Als mijn gemoed / dat troost van U verbejd / Na
U mijn God / inwendig zucht en schreijd.

Als mijn God / inwendig zucht en schreijd.

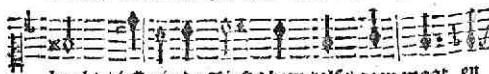
Als mijn God / inwendig zucht en schreijd.

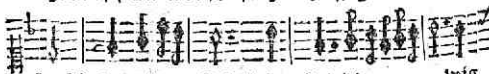
Gods reyne minn' heeft my op 't diepst ge-

raakt / Zoo dat het hart gestadig dorst en

haakt / (En in de Liefd' hem zelfs geen maat en

heeft) Ma mijnen God / dien God die een - - wig

leest / Op my ! wanneer / wanneer zie ik dien dag ;

Dat ik mijn God zijn aanschijn schouwen mag ?

2 Een hooft geweest dat my de wangen net /
 Is dag en nacht in plaats van mijn banket ;
 Om dat men haagd : uw God waar is hy nu ?
 Uw God en troost / waarom verlaat hy u ?
 Maar als 't gemoed weerom aan al gedenkt /
 En uwe gunst den geest re voren brengt /
 Zoo voel ik troost (daar dzuk van 't hart door glijd)
 En 't hooft-gepeyns van dien gewenschten tyd ;
 Dien blijden tyd ! wanneer 't gebeuren zal
 Dat ik eens keer / en 't volk / sterk in getal /

3 Met lofen dank / en heugelijk geschrey /
 Ma Godes huys zal wezen mijn geley.
 Reyu' minn' tot God maakt dat ik dikwils steen /
 En in mijn hart uytspreek al zulke re'en ;

Daarom /

Waarom / mijn Ziel / zijt gy zoo ongerust ?
 Waarom versterft al uwze bzeugd en lust ?
 Wacht troost van God ; dien ik (ik ben 's gewis)
 Noeh loben zal / als 't quaad ge-eyndigt is.
 Wees hoop verquikt en geeft een moed in 't hert /
 Dat nu (helaas !) dooz-dronken is met smert :

4 Weez' hoop houd op. Al moet ik palling gaan
 In Hermonim / langs henen de Jordaan ;
 En nu (ach my !) een treurig Pelgrim zijn
 Die eenzaam dool dooz Bergen en Woestijn.
 Wees hoop geeft kracht / of 't schoon nu al mislukt /
 En my de ramp zoo ongenadig dzukt /
 En zoo beuert / gelijk een Diepe bloed /
 Dooz 't staag gegolt den swakken oever doet.
 Ziet my mijn God maar eens genadig aan /
 De nacht van dzuk / die moet dan haast vergaan.

5 Troost is na by ; Gods groote goedighepd
 Is my van God goed-gunstig roegezeyd.
 Dies my noch nacht / noch zorg / noch enig ding
 Belet zal doen dat ik zijn lof niet zing ;
 En mijn gebed na mynen God niet zen' /
 Dooz wiens genaad' ik noch in 't leven ben.
 Hoe menig-maal spreek ik tot God / en ween :
 O ! gy mijn stut / en vast gegronden steen /
 Waarom doch is 't dat ik zoo treurig ga /
 En mijn party tot een bespotting sta ?

6 Waarom (eplaaq !) is 't dat gy mijns vergeet ?
 't Is als een dood die my 't gebeente breef /
 En als een muur / dat my van binnen braud /
 Als (dag aan dag) mijn Trotzer en vband
 Myn staat belacht / en vzaagd uyt bitter spot :
 Waar is hy nu / dien gy vertrouwt / uw God ?
 Waarom mijn ziel / zijt gy zoo ongerust ?
 Waarom versterft al uwze bzeugd en lust ?
 Wacht troost van God : dien ik (ik ben 's gewis)
 Noeh danken zal / als 't quaad ge-eyndigt is.

Een Christen die God zuiver mint,
 Als hy zijn hart onrustig vind,
 Zoo is de lichting van zijn pijn :
 Met God, en zonder wraak te zijn.
 Een Christen als hem nood omringt,
 En hem zijn vyand volgt en dringt,

Die heeft noch wapen, noch geschut,
 Daar hy 't geweld met van hem schut:
 Geen ding daar hy zijn troost op zet,
 Dan op zijn God, en zijn Gebed.
 Of doet hy zontijds noch yet meer;
 De tranen tot den hoogsten Heer,
 Dat is zijn alderscherpft geweer.

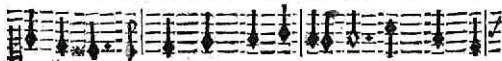
Over de 3 laatste Verssen des 138 Psalms.

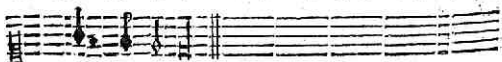
• E Heere zit wel hoog / en boven al die

leven Als zijne Thron verheben: Nochtans zoo

ziet hy laag/en geeft den kleynen ze - gen/En staat den

grootschen tegen.

2 Wanneer ik om end' om van 't quaad ben obezrompelt /

En diep daar in gedompelt :

Wat quaad kan 't quaad my doen? wat lijden is my 't lijden :

Als gy we'er komt herblijden ?

3 En maakt mijns vonds toorn / en zijn hoobaardig pogen

Te niet en onbermogen ?

Ik weet / Heer / en vertrouw / dat gy al mijn ellenden
 Uyt liefde noch zult enden.

4 **O**preuwig goede God / wilt doch u werk niet staa-
ken /
Maar tot den eynd' vol-maken.

Een Christen die ootmoedig leeft,
En in zijn kleynheyd vastheyd heeft,
Trekt uyt zijn ootmoed dubbel baat:
Want hy ontwaardigt niet in 't quaad,
Maar acht het zijn rechtvaardig lot:
Dat maakt hier rust, na lust by God.

Over den 77 Psalm.

I Ik zend en zal altijd tot God mijn stemme.

zenden / In alle mijn' ellenden: Want als ik mijn ge-

schrey na zijnen Ghyoon laat gaan / Neemt

by mijn tranen aan.

2. Doe my 't quaad aboutuur geweldig aan quam tast-

ten

En met veel dzuks belasten;
Doe was 't dat ik met ernst aan mijnen God eerst

docht /

En bystand by hem zocht;

3 En tot hem al de nacht mijn handen op ging steeken /
Gedurig in het smeeken.

Want:

Want mijn gequelde hart / met droefhepd oberla'en /
Wou tot geen troost verstaan.

4 Tot u alleen / O God / zoo strekten mijn gedach-
ten /

Mijn tranen en mijn klachten.

De droefhepd/die my 't hart van binnen klemd' en sloot/
Benam de stem haar schoot.

5 Mijn oogen (dooz den angst / en 't ongerustig schjoe-
men /

Dooz 't quaad dat noch mocht komen.

En / als ik lag tot rust / niet woud' upr mijnen zin)

Daar kon de slaap niet in.

6 Doe dacht ik om de rijd en mijne zoete jaren /

Die henen zijn gebaren /

En in den stille nacht / wanneer de fantazy

Op 't klokkeste was in my /

7 Quam my mijn snaar-gespel / de bzeugde van mijn
ooren

In mijnen geest te hooren.

Dies ik / dooz zulk gepeyns / verdubbeld in de smert /

Aldus sprak in mijn hert:

8 Zal dan de Heer altijd / altijd my dus verstoeten /

En van zyn gunst ontbloeten ?

Of machinen op zyn Woord en goetheyt niet meer staan?

Is 't heel daar mee gedaan ?

9 Heeft God / die goed moet zijn / en zulks oopt is
geprezen /

Vergeten goed te wezen ?

Of is dan God het geen / dat God geenzints kan zijn /

En geest dooz bzeugde pijn ?

10 Hy die genadig is / wil hy genade laten /

En toorn daar dooz aanbaten ?

Is daar een zulk beslupt hy onzen God geschied ?

Neh neen / 't en is zoo niet.

11 Nu lyd ik / 't moet zoo zijn. Wel aan / ik wil zijn
slagen

Geduldelyk verdragen.

Zijn hoog vermogen hand / die alle ding beheert /

Kan doen dat alles keert.

12 In dezen grooten troost doen uw voozleeden werken /

't Bemoeid / mijn God / noch sterken /

Wanneer zy / die zoo veel en zelyzaam zijn gewzacht /

My vallen in 't gedacht.

13 Wat God kan zich in macht by u / mijn God / ge-
lijken /

Die n. et in macht moet wijken ?

De werken die gy doet / de wegen die gy gaat /

Wie is 't die die verstaat ?

14 Gy zijt het groote God / die aan uw volk / voor desen /

Groot wonder hebt bewezen :

Die onder 't vzeemde volk uw macht hebt laten zien /

En groot geweld geschien :

15 Doe gy Israëel holpt / en haar in vzeemde Landen

Ontlossen van haar banden.

De Zee zag u / zag u / en schrak voor u / haar Heer /

De diepten vzeunden zeer :

16 De Wolken goten nat : den Blixem liet zijn stralen

Op Aarden neder dalen :

Het groote Firmament gaf donder / krak op krak :

De heele lucht ontstak :

17 De Aard' / van 's Hemels buur rondom beschit-

tert / beefde /

Met al dat daar in leefde.

Gy gaaft uw volk in Zee door 't water eenen pad /

Daar gy voorheen trad.

18 Een pad : waar van (doe nu de stromen t'zamen-

dreben)

Geen tepkens na en bleven.

Door Moyses en Aaron bragt gyze door de Zee /

Gelijc een Herder 't Vee.

Wanneer de ramp of word gevreesd ,

Of versch bespringt , zoo drukt hy meest ,

En toont een leelijk aangezicht ;

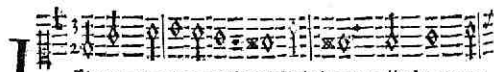
Maar in het lijden word hy licht.

Wilt gy dan troost : denkt op den tijd ;

Die alle dingen licht en slijt.

Wilt gy s' noch meer : denkt op die Man

Die ramp geeft , en weernemen kan.

Over den 88^{en} Psalm.

I Ik roep tot U gestadig / God / daar mijn hoop op

staat / 't Zp dat de lichte Zonne of op / of onder

gaat. De beden / die ik bidde / de klachten die ik

doe / En sluyt doch ulre ooren of hart daar

dooz niet toe.

2: 't Gemoed / dat afgeslaaft is / dooz jammer en
berdyet /

Dunkt dat het dooz zijn oogen de dood vast dwalen ziet.
Het lichaam heeft geen kragten / de geest is zonder
moed :

Ik ben als die vast sterben / die niemand hulpe doet.

3 De dood komt my bespyngen / het hart is kleyn en
laf ;

En denkt in al zijn denken niet anders dan op 't graf :

Ik ben gelijk de dooden / die gy wel haast vergeet ;

De dooden in de graben / daar niemand van en weet :

4 De dooden / daar in 't leven geen levens hoop voort
is /

Maar eeuwig zijn bedolven in diepe duysterntis :

Ik ben als een gevangen / die diep in 't duyster leyd /

En hand' een ayn tot d'ander een wrede dood. herbeyd.

- 5 Gy dzukt / en blijft my dzukken : 't schijnt booz 't
gemoed / 't welk schroomt /
Dat gy met al de stromen van gramschap op mijn
koomt.
Mijn Dzienden / die mijn Dzienden geweest zijn (laas!)
wel eer /
Die bluchten booz my henen / en zijn geen dzienden meer.
6 Zy schutwen my al 't zamen / niet anders als een
klip /
Die booz 't beleid des Stuur-mans / geschutwt word van
een schip.
Want 't is met my niet anders als met een heylloos
man /
Die / vast gehoeyt met yzerg niet uyt-gewoest len kan.
7 Mijn wezen / booz de plagen die 't hart ter neder
slaan /
Is deerlijk om aanschouwen / en schier al heel vergaan.
Hier tusschen / Heer / mijn Heyland / verduur ik in 't
geklag /
De handen na den Hemel / en roep al dag aan dag :
8 Wat wacht gy van den dooden / die weder gaan tot
stof ?
Of zullen die noch komen / en spreken uwen Lof ?
Of zal dan in de graben uw goedhejd zyn gemeld ?
Wie is 'er onder d' Warde die uwe trouw vertelt ?
9 Ach! in de duysternissen wie merkt of schouwt daar
pet ?
Daar ziet men uwe daden en wonderheden niet.
Wie kan daar van u weten / daar 't al raakt in ver
dwijn ?
Wie zal daar om u denken / daar geen gedachten zijn ?
10 Ik roep dan tot u / Heere / en daar is tijd noch stee /
Die ledig is van roepen / en zonder mijne bee.
Waarom bergt gy / mijn Vader / uw aangezicht booz
my /
En laat my in een Helle van zware fantazy ?
11 Van mijne eerste jaren ben ik verdrukt geweest ;
En heb of ramp geleden / of altyd ramp gezeest.
Streeds word ik booz uw toren geschikt / geperst / ge
hrenkt /
Omringt als met eenwaterbaar in het Land verdrenkt.
12 Om zulke mijn ellenden / en al te grooten noot /
Bediud ik my verlaten / en heel van Dzienden bloot.

't Is zelden dat een Christen mensch,
 Alderst schoon 't vleesch al zijnen wensch,
 Met ware harts bedroeftheyd treurt:
 Nochtans kan 't wezen dat het beurt,
 Dat God hem in zijn droeve staat,
 Noch hulp, noch schijn van hulp en laat,
 Maar 't aangezicht zoo veel als schuylt.
 En maakt dat hy wanhoopig huylt.
 Dit schijnt een plaag, maar 't is'er geen:
 Hy meynt 'et; maar is niet alleen.
 Een wijtje weg, en dan weêrom,
 Dat maakt den vriend bet wellekom.
 Hoe 't hart min aardse hoop bevangt,
 Hoe 't ook aan God te vaster hangt.
 Want een die niet op aarden heett;
 Daar hy met daad of hoop aan kleeft,
 Om dat hem alles hier ontvlied,
 En hy geen troost altoos en ziet,
 Die neemt in 't eynd een ander pas,
 En word ('t geen hy in 't eerst niet was)
 In al wat aardsch en ydel is,
 Heel zonder vreugd en droeffenis:
 Vermakeloos en wrakeloos,
 Begeereloos en weerloos,
 God en de goeden aangenaam;
 Tot hier en tot hier na bequaam.

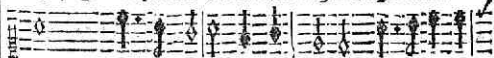
Over den 39 Psalm.

I Ik besloot in mijn gedachten / Doe ik
 mijn Godlooze Dypand voor mijn oogen moest zien
 staan / Dat ik mi met vlijt zou wachten / En geen
 besp

heftig woord met allen van mijn tonge laten

gaan, 'k Hiel my stil en zonder spzeken/ Eben of ik

booz mijn lippen eenen bzyedel had gehad ;

En/ om 't opzet niet te bzeken/ Sweeg ik

't goet ook ; dies ik 't lyden in mijn

eygen hart op-at.

2 't Hart en kon 't niet lang verdragen /

Dooz de in-gesloten droefheyd / die 't gelijk een vuur
outstak.

Zoo dat ik / dooz 't hittig knagen /

Dan mijn zinnen overmeestert / een alzulke reden spzake:

Heer / hoe wilt gy 't met my maken ?

Laat my weten wat mijn leven booz een eynd noch heb-
ben zal.

En of ik noch eens zal raken

Apt den moepelyken Kerker van mijn druk en ongebal.

3 Onze jaren die wy leven /

Zy de utwe vergeleken / zijn gelijk een hand-breed ste'e /

In een korten ring om-schreven /

En gestelt by utwe dagen / als een drop by al de Zee.

Hoe gants niet zijn alle menschen !

Die nochtans / gelijk zy meynen / hier zoo vast en zeker
zyn /

Als 't haer gaat na 's harten wenschen :

MAAR

Maar gaan weg / gelijk een schaduw weg gaat met den
Zonneschijn.

4 't Nietig / dat zy hier genieten /

Maken zy haar zelven pijnlijk / dooz beel nuttelooze
lust :

Trots doet haar haars staats verdzieten /
Hoye sleeptze / rooyn ontroertze / vreeze maaktze 't hart
ontrufft :

Zy belooopen / zy berinnen ;

Zy dooz reypen land en water ; zy dooz-reypen berg
en woud ;

Zy verzamelen / en zy winnen /

Zonder dat zy arme (mensch) weten wie 't na haar
behoud.

5 Waar zal ik my henen wenden ?

Waar in zal ik my vertroosten / en mijn ziele rust ont-
faan ?

Wie zal mijn benauchttheyd enden ?

Niemand / dan gy / Heer / myn hulper / die 't zoo dik-
wils hebt gedaan.

Maak my los van al my zonden ;

Geef dat ik den dwazen menschen haren spot niet wezen
moet.

'k Heb my zelfs tot stilt' herbonden ;

Want gy zult het doch wel maken / die 't al wel doet /
wat gy doet.

6 Houd eens op van my te plagen :

Want uw straf doet my bezwyken / en zy valt mijn
hart te wreed.

Uwe tucht en zonde slagen

Schenden al der menschen schoonheyd / als een mot een
kleed op-eet

Ach ! hoe niet / hoe niet met allen !

Ach ! hoe niet zijn alle menschen / die haar staat hier
schijnt zoo wis /

Maar zoo haast tot niet verballen !

Wie kan in zijn hart bedenken hoe gantsch niet de
mensch hier is ?

7 Heer / hoorz mijn gebed en klachten /

Let op mijn gedurig schrepen ; en de tranen die ik stort
Laat uw hart die niet verachten :

't Zijn de tranen van uw Pelgrim / die hier zoo verscho-
ven wordz .

Die altijd heeft moeten dwaalen /
Recht als alle zijne Vaders. Houd u strenge hand van
my.

En laat my eens adem halen /
Eer ik dan van hier moet varen / en (helaas!) niet
meer en zy.

Alwaer men zich niet t'een end' al,
In alle menschelijk geval,
Zoo wel in 't droeve als in 't bly,
Buygt onder Godes heerschappy;
Maar eygen keur in 't hart noch leyd,
Daar vind men geen gestadigheyd,
Dan is het niet, dan is het wat,
De vaste rust en krijgt geen var.
Hebt gy dan Christus wel geleert,
Zoo is uw hoogste harts begeert,
Dat Godes wil altijd geschied,
Al wist gy ook de reden niet.
De beste wil is gants geen wil,
Zelfs willen laat den geest niet stil.
Zoo gy daar van ontleedigt zijt,
Gy bent uw grootste vyand quijt.
Stelt Godes wil Heer van uw zaak,
En 't zy u wel, hoe dat hy 't maakt:
Want hoe 't hier gaat, of niet en gaat,
't Staat wel, als 't wel van binnen staat.

Over den 37 Psalm.

A L E P H.

O

Stelt uw hart hier over niet / Als gy 't ge-

luk der bezen ziet: Benydze niet in haren
staat /

staat. Die doch zoo haast daar henen gaat :

Gelijk een bloeme die nu bloept ; En flus ter

neder leyd gesnoept : Of die met bzeugd nu word be-

oogt ; En flus verslens't is en verdoogd.

2 Berh. Wilt gy geluk en goede spoed /
 Zoo hoopt op God / en volgt het goed.
 Begeert gy eenen vasten stand :

Weest wel ; zoo leeft gy lang in 't Land.

Wilt gy onwankelijke rust :

Zoo neemt in God al uwen lust.

Al wat uw hart gewenschen kan /

Wenscht gy maar wel / gy raakt'er a'n.

3 Gimel. Beveelt het al aan God den Heer /

Uw lijf / uw leven / en uw Eer.

Laat uw hoop vast op hem staan ;

Hy zal 't al t'zamen wel doen gaan.

Moet u nu ongelijk geschien :

Hy zal daar na u recht doen zien /

Zoo klaar gelijk den lichten dag /

Dat peder daar van weten mag.

4 Daleth. Is 't nu een quade uur : Weest stil.

Stelt uwen wil in Godes wil ;

Weest niet ontrufft in uw gemoed ;

Maar wacht op God / ziet wat hy doet.

't Geluk van 't volk / dat niet en doog :

Beschouwt / dat niet geen rooznig oog :

Mozt niet / al word het hem verhengt /

Dat hy zijn moed-wil heel volbrengt.

5 Hé. Behoelt gy roozn in uwen zin /

Zoo laat den roozn niet lang daar in :

Op dat gy u niet buygen laat /
 Om haar te volgen in het quaad.
 Want Godloos volk (of snel of traag)
 Wordt upegeroep / en krijgt zijn plaag ;
 Maar vrome lie (of lang of ras)
 Het land / daar al haar hoop na was.
 6 Van. Verbejd maar een geringe tijd ;
 En ziet / de stoffe van den nijd /
 De booze met al zijnen schijn /
 Zal nergens meer te binden zijn.
 Maar hy die niet met allen scheen /
 En in zijn eenboud ging daar heen /
 Ze-erst het land / en houd'er ste'e /
 En woont'er in met rust en vze'e.
 7 Zain. De booze leyd zoo meen'ge laag /
 Daar hy den vromen gaarn in zaag :
 En knerst van spijt / en schud den kop :
 En eet van nijd zijn hart schier op.
 God ziet het aan en lacht'er met :
 Want d'ure / die hem is gezet /
 En zijns geluks een eynde maakt /
 Die ziet hy dat al bast genaakt.
 8 Heth. De booze heeft zijn zwaard ontscheed /
 En op den boog den pijl gereed :
 Den armen / doch niet boozen mensch /
 Te treffen is zijns harten wensch :
 Maar 't z'weerd dat zal te rugge gaan
 En zijnen eygen meester slaan :
 Eens anders quaad dat wordt zijn wee /
 En zijnen boog die moet ontwee.
 9 Teth. Het klepne / dat een vrome heeft /
 Waar van hy met genoeg leeft /
 Is beter dan den overvloed /
 En al der boozen groote goed.
 Ver goddeloozen goed en macht
 Vergaat / en wordt te niet gebracht :
 Der Vromen goed en staat beklijft /
 Door God / die haar beschermmer blijft.
 10 Jod. Daar is geen quaad of ongeval /
 Waar in een vrome sneven zal ;
 Om dat dien God / die 't al bespied /
 En weet wat zijn zal / eer 't geschied /
 Haar goed en staat bestendig maakt /

En altijd voor haar zorgt en waakt :

Zoo dat'er in den duren tijd

Niet een van haar gebrek en lijdt,

11 Caph. De boozen hier op aarden groot ;

Maar in Gods' oogen kleyn en snood ;

Die God voor zijn partpen kent /

Geraken snellijk aan haar end :

Gelyk het bet van d'offerhand' /

Als 't door de blamine word verbrand /

Niet anders is als een gesmook /

En in de lucht een dunne rook.

12 Lamed. Een godloos mensche / die veel geld

Vergadert / en op woeker steld :

Al word hy schoon van tellen moe' /

Zijn hand blijft voor den armen toe.

Een boom al heeft hy zelf niet veel /

Den armen krijgt nochtans zijn deel.

Dies ook zijn zaad het land be-erst :

Maar des godloozen stam versterft.

13 Men. 't Is God die zulk een mensch behoed /

En geeft zijn doen een gladden spoed :

't Is God die voor hem zorge draagt /

Om dat hem al zijn doen behaagt.

Indien 't hem ergens in mislukt :

Hy wordt niet voort ter ne'er gedrukt /

Hoort zoo en mist hem Gods' bystand :

Want God die heeft hem by de hand.

14 Nun. 'k Ben jonk geweest nu ben ik oud :

En noopt heeft mijn gezicht aanschoutot /

Dat eenig Drome bleef in nood /

Of dat zijn zaad moest gaan om brood.

Want die noopt hard en was of vrek /

Hoe zoud die komen in gebrek ?

En die gaarn pder heeft geleent /

Is 't vzeemt dat God zijn kind'ren meent ?

15 Samech. Dat goed is / doet ; dat quaad is / schoutot /

Begeert gy / dat gy 't leven houd :

Want God bemint / en heeft zijn vzeugd

In billikheyd en ware deugd.

Die goed zijn en van zinnen aard

Die worden steeds van hem betmaart :

Maar die afkeerig zijn en quaad /

Die gaan te niet met al haar zaad.

16 Ain. Al die rechtvaardig zijn van geest /
Daar God oprecht van word gebzeest /
Dien is het land ten erf bereydt /
Daar God zoo veel van heeft geseyd.

En haar zal booz een korte stond /
't Bezit daar van niet zijn vergond ;
Maar 't zal haar zijn een vaste plaats /
En eeuw'ge wooning hares zaads.

17 Phe. Al wat de vrome denkt / of zeyd /
Is wijsheyd en gerechtigheyd /
Daar denkt hy om / daar spyekt hy van
Hy pedet een / alwaar hy kan:
Want in zijn hart daar staat Gods Wet /
Daar hy geduurig zoo op let /
Dat hy met zijnen wil en weet /
Aooft op verkeerde wegen treed.

18 Tzade. De booze loert en spyekt zijn net ;
Den vromen is 't daar hy 't booz zet :
Wanneer hy niet recht upt en derf /
Staat hy met list na zijn bederf.
Maar God / die hem bewaard / die maakt
Dat hy niet in zijn handen raakt :
Die aanklaagt die bevind men valsch ;
En niemand mag hem aan den hals.

19 Coph. Verwacht op God / en leest slechts wet
Na zijne wetten en bevel :
Zoo word gy hoog van hem gestelt /
En krijgt het land in uw geweld.
Maar 't end' van 't volk / dat godloos is /
Is dicht na hy / en gants gewis :
En of gy ruyfflen mocht misschien /
Uw eygen oogen zullen 't zien.

20 Resch. In mijne dagen nu en dan /
Heb ik gezien een godloos man /
Die opgeblazen was en fier /
En groenden als een Lauwerier :
En wijl daar na 'k ga weer booz-hy /
Ik zie na hem / en weg was hy.
Zijn goed / zijn moed / zijn macht / zijn pzaal /
Derdwonen was het altemaal.

21 Schin. Blijft vroom / O mensch / en houd u recht /
Blijft God een trouw en stadig knecht :
Want die zoo zijn (of lang of haast)

Dien zal 't gelwis wel gaan in 't laast,
 Maar die Gods Wetten over-treed /
 En snel is tot zijns naastens leed /
 Die werd met schanden upt-geroept /
 Als nu zijn zonde God vermoept,
 22 Tau. God helpt den hzomen / en berstoozt
 Den boozen / die hem komt aan boozt :
 Hy is zyn sterkt en maakt hem koen /
 En helpt / als 't helpen is van doen.
 Op God zoo staat de hzome vast /
 Die hem verlicht in zynen last :
 Die hem verblid in zynen dzuk :
 Van God wacht hy al zyn geluk.

Niet wraaks, is deugd, en komt te sta'e.
 Yet wraaks, is quaad, en dobbel scha'e,
 Want een die quaad door quaad verhoed,
 Of in zijn hart noch wreek-lust voed,
 En zag zijn vyand gaarn geplagt :
 Als God nochtans hem noch verdraagt :
 Die tred in Godes heerschappy
 En word zoo quaad als zijn party.

Wreekt gy ook gaarn, en kond gy niet;
 Zoo meerdert gy uw zelfs verdriet :
 In plaats van een, die 't eerste maar dee,
 Zoo word gy nu vervolgd van twee ;
 Van hem die uw het lijden doet,
 En van uw eygen zelfs gemoed.

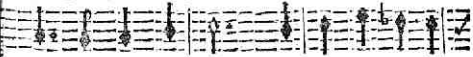
Over den 62 Psalm.

Z **Wat de Weereld poogt / 't zy**

 hoe de Menschen woeden / mijn hart / in God

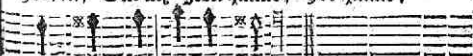
God gerust / leeft zonder pijnlyk byezen / In

God mijn hulp en troost / Die my zoo zal bes

hoeden / Dat my geen quaad / hoe quaad /

tot quaad zal konnen wezen.

2 Hoe lang beloert gy doch een eenig met u allen ?
Zegt my / hoe lang zal 't zijn / dat zich uw zinnen schers
pen /

Om hem / gelijk een muur / die nu vast dreppt te vallen /
In ongeluk en d'ruk van boven neer te werpen ?

3 Haar 's harten balsche grond bedekken zy behendig /
Certwyl dat mijn verderf vast broept in haar gedachten :
De mond is zoet van taal ; het hart dat bloekt inwen-
dig /

En pozt hem zelven aan mijn onheyl te betrachten.

4 Wat schade kan 't my doen / nu God mijn eenig
stut is /

Daar op dat mijn gemoed zijn vastheyl heeft genomen ?
Nu by mijn troost / mijn heyl / mijn eer / mijn sterkt' /
mijn schut is /

Daar achter ik my berg / en niet behoef te schromen ?

5 O menschen / wie gy zyt / wilt gy uw hoop vast leggen /
Zoo legt' op God alleen : Is angst in uwe herten ;
Hem moogt gy onbeschroomt uw hart heel uytgaan
zeggen :

Geen toeberlaat dat God in alle nood en smerten.

6 Maar menschen wat zyn die ? met recht hoor niet
te achten :

De grootsten onder haar / en alderhoogst gekomen /

Die zullen uyt haar doen wat groots en wonders
wachten :

En als 't al is gewacht / zoo zyn 't maar d'waze dromen.

7 Hoe pdel zijn zy doch al t'zamen met malkander!
 Wilt gy verstaan hoe zeer? neemt twee gelijke schalen/
 En legt den Mensch in d'een / de Adelheid in d'ander:
 Wat geld het / d'Adelheid die zal den Mensch ophalen.

8 Gy onrecht of geweld / door uw hand bedreven/
 Verlaat u daar niet op; noch op uw slimme gangen:
 En komt u ongezoekt de rijkdom toe-gedreven /
 Zoo laat / als waar 't een God / uw hart daar niet
 aanhangen.

9 Och! wat een troostzaam woord heeft God van zich
 gegeven!

(Een woord dat ik zomtijds heb hooren na-verhalen)
 Dat geen / dan hy alleen / van alle die'er leven /
 Macht heeft / en goed nog quaad na waarde kan beta-
 len.

10 't Is een waaragtig woord dat gy ons hebt ge-
 sproken!

Want gy / Heer (ik beken 't) zijt goedig en genadig:
 't Goed woord van u geloofd / het quaad van u ge-
 wroken:

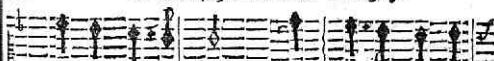
Gy doet elk na hy is / 't zy deugd'ig of misdadig.

Begeert gy dat des Werelds quaad,
 En al dat u hier tegen gaat,
 Uw hert geen weedom aan en brengt:
 Zoo ziet wie 't doet, en wie 't gehengt.
 Die 't doet (alwaar 't de grootste Heer)
 Is Aarde, en die word hy weer:
 Die 't hengt, dat's een die niet en sterft,
 En zijn vermogen nooyt en derft.
 Die 't doet, dat is een mensch als gy:
 Die 't hengt, is God, die's meer als hy.
 Die 't doet, die is gantsch niet met al:
 Maar die het hengt, die is her al:
 Wilt gy dan 't best: acht niet voor niet:
 Maar vrees die 't Al is, en al ziet.

Over den 14 Psalm.

De menschen die een Godhepd

noemen met de mond / Maar niet en toonen

wat'er schuylt in haren grond : Die zotten (niet uyt

eenboud / maar uyt moedwil zot) Die zeggen

in haar harten ,, Daar en is geen God.

2 ,, Maar 't licht-geloovig volkje heeft een God besacht /

En in 't gemoed een ongegronde breez gebzacht /

Daar nochtans alle dingen loopen by gebal.

Dit zeggen zy 1 en deugen des oek niet met al /

3 En went'len zich in groutwelyke schelmerp :

Daar is niet een van allen daar wat goeds in zy.

De Heere liet zijn oogen van den Hemel gaan /

En zag der menschen kinders doen en laten aan /

4 Op dat hy uyt haar leven zien en weten mocht /

Op iemand van haar allen wijs waar / en hem zocht.

Wat zag hy daar ? Niet anders / dan dat onder haar

Niet een en was die dengdig leefd' / of stond'er naar.

5 Van waar zoud haar de deugd doch komen / dien 't

gemoed

In booshepd is vergiftigt / en zoo gantsch berwoed /

Wat zy mijn volk verslinden / even als het Wild

Het Dee verscheurt / en zijnen wreedten hunger stilt ?

- 6 Hoe kan hy deugd beminnen / die zijn dwaze hert
 Van God / dien hy noopt bede doet / zoo is verbert ?
 Nochtans de tijd zal komen dat haar Godes schrik
 Het hart / dat nu niet grouwelt / in een oogenblik /
- 7 Gelijk een snellen hemel-blixem treffen zal /
 Als hy zijn volk een eynde maakt van 't ongebal /
 En haar zal aan doen hooren dit gestrenge woord :
 Gy hebt den slechten bromen in zijn doen gestoord /
- 8 En zijn Godes dienstigheden bitterlijk belacht :
 Zijn hopen en zijn bidden / en zijn ernst veracht.
 Nu heeft dien God / daar alle zijne hoop op stond /
 't Geluk dat hy verhoopten / hem in 't eynd vergond :
- 9 Nu heeft hy dat gy missen moet/en hebt versmaad /
 Van zynen God / der bromen menschen toe-verlaat.
 Oeh! of die tijd eens quame / dat God hulpe zand /
 Alst Zion op Israël ; en in 't breeemde Land
- 10 Niet langer haar in droebe slavernye liet !
 Hoe haast waar 't dan een eynde met al ons verdriet !
 Zoo waar dan uw Israël in zijn hoogste vreugd ;
 O / met wat dieper vrohepd waar zijn geeft verheugd !

Zoo dikwils als een Christen hert
 In zijn verschovenheyd en smert,
 Vyt Godes oordeel troost ontfangt,
 Dat 's niet om dat het juyft verlangt
 Na zijnes vyands ongeval:
 Maar om dat God recht richten zal.
 Dat Gods gericht hem zoo verheugd,
 Is enkel liefde tot de deugd,
 Hy wil dat al de Wereld vind,
 Dat deugd niet t'onrecht word bemind,
 En dat des deugds oprechte vriend
 God nimmermeer vergeefs en diend,
 En dat de Wereld, die hem haat,
 En hem om harent wil versmaad,
 Door ondervinding eens versta,
 (Of in zijn leven, of daar na)
 Dat zy niet wel geoordeelt heeft,
 En hy niet dwaasselijk geleeft.
 Zoo God dit al 'zaam toonen wou,
 En zijn party niet straffen zou,
 Dat waar hem lieft: doch zoo 't zoo moet,
 Al wat God wil, dat is hem goed,

Over den 52 Psalm.

W

Alt roemt gy/trotsfe Dwingeland/ Op uws be-
 spiegerpen? En dat gy / dooz uws arg verstand
 Den vromen brengt in ly'en/ Of schoon de
 vrome onder leyt / En mensche troost moet verben.
 Noeh leeft die God / wiens goedig-
 heyd Den goeden niet kan sterben.

heyd Den goeden niet kan sterben.

2 Op hebt u tong daar toe gezet /

Dat zy slechts schade dede :

Een scheer-mes / op zijn best getwet /

Is niet zoo scherp van suede.

Het goed dat wijkt by u booz 't quaad /

De waarheyd booz de leugen :

Dat doet de tong / die vaardig staat

Tot dingen die niet deugen.

3 Dies zal u Gods gestrenge hand

De straf noch eenmaal geven /

En nemen huys / en nemen land /

En nemen u het leven.

Gods volk zal 't zien / en breezen hem

Die 't onrecht zoo kan wzeken /

En met verwonderende stem

Al zulke woorden spreken :

4 Dat is hy die niet God / maar 't goed

Tot troost zijns harten stelde /

En op zijn rijkdom hoog van moed /
 Gods volk zoo dapper quelde,
 Ju eyndigt hy / wy vangen aan;
 Ju moet hy weg / wy blijven /
 En zullen in Gods woning staan
 Als spruyten van Oliven,
 Gods goedhepd is den toeverlaat /
 Daar ik my aan wil houtwen:
 En zoeken troost en zoeken baat;
 En eeuwig op betrouwen,
 Ik dank (en 't is uw volk een lust)
 U / die 't zoo wel kond maken /
 Ik dank U / zonder eynd: en rust
 Op U in al mijn zaken.

De keur is groot van deze twee:
 Eerst Wee, na Wel; eerst Wel, na Wee:
 Ziet op het eerst, ziet op het lest
 Het best in 't eynd', dat 's alderbest.

Over den 82 Psalm.

Z

 Adien het hoog gebied op Warden is gege-

 ven / En onder haar gemeent' als klepne Goden lea-

 ven / Die hebben boven haar een grooter God als

 3 p: Den Alder- / e r gsten God / die 't oog heeft

op

op haar werken/ Om alles dooz te zien/en uyt haar

doen te merken Het goed of quaad gebryk van

hare heerschappp.

2 Hoe lang (zept hy tot haar) zult gy quaad bouwis
stryken?

Hoe lang zal 't goed booz 't quaad / het recht booz 't on-
recht wijken?

Hoe lang doch richt gy valsch/ en ziet verzoonen aan?

Hoe lange maakt gy noch dat zich de goede schyomen /

Om booz de snode bank van uw gericht te komen /

Wanneer zy 't Godloos volk in ulve gunst zien staan?

3 Ziet op uw arm Gemeent'; weest langer gien ber-

smaders

Van vrouwen zonder mans/ van kinders zonder va-

ders:

En laat geen azrem hart/ hy fout van recht/ bedzoest.

Laat uw ontfangen macht / de macht der bozen vellen /

Die 't arm en slechte volk met overlasten quellen:

Doet hulp die hulp begeert; en recht / daar recht bes-

hoest.

4 Maar neen / 't is al om niet. Niet een van haar

die lustert:

Mijn woord word niet geagt; 't verstand is haar ver-

dupstert /

Zy blijven die zy zijn / en gaan den ouden gang /

En haar versteende hart ontzet zich niet met allen /

Of zy den staat des Lands ellendig zien verballen /

En 't recht daar uyt geweert / en tyraunp in zwing.

5 't Is waar / gy draagt (dooz my) den grooten naam

van Goden:

Het volk (dooz mijn gebod) gehoozsaamt uw geboden:

Uw afkomst is van my / en heerscht al t'zaam in 't mijn;
 Maar nu gy deugd ontbeert / en mijn gebod laat baten /
 (Behalven dat de dood u mede niet zal sparen)

Zal noch u eynd als 't eynd der Dwingelanden zijn.

6 **A**dien dan / groote God / het recht al is getreken /
 En dwingelandery heel booz begint te hzeken /
 Zoo neemt nu eenmaal zelfs de zaken by der hand.
 En deyt na uwem wil de Srepters en de Kroonen:
 Gy zijt de Hoogste Meer van al die d' Ward bewoonen /
Adien ons recht onthzekt / doet gy dan recht in 't
 Land.

Een Christen, als hy bid om recht,
 En eycht niet dat God voor hem vecht;
 Of in zijn toorn en ongenad,
 Zijn vyand voor hem neder sla,
 Of nyt zijn land en staat verjaag;
 Of zend hem d'een of d'ander plaag:
 Maar dit is 't wit van zijn gebed:
 Dat God den boozen 't hart verzett',
 Op dat hy niet meer onrecht doe:
 Of mag het zonder straf niet toe;
 Dat die dan hem tot goed gedy,
 En zijns gelijk een spiegel zy.

Na-reden tot den Leezer.

Zoo Gods bevel u niet beweegt,
 Dat gy 't gemoed van wraak ontleegt,
 Maar enkelzins weert yet wilt doen;
 Zoo moet gy dan geen wraak meer voe'n:
 Geen ding dat uw party meer deert,
 Dan dat gy gantsch geen wraak begeert.
 Want knaagt uw hert door lust van wraak,
 't Is u een pijn, en hem vermaak:
 Maar heefze in uw hart geen ste'e,
 Zoo hebt gy rust, en 't doet hem wee.
 Neemt, dat gy yet tot wraak verzint:
 Of 't komt'er toe, of 't is maar wind.

Zoo 't niet gelukt; dat's nieuw gequel,
 En 't maakt uw vyand bly en fel.
 Maar lukt de wraak aan uw party:
 Dat kan hy weer zoo wel als gy.
 Doet yet dat hy niet weer en doet:
 Daar met geraakt hy onder voet.
 Een vyand heeft geen meer verdriet,
 Dan dat hy zich verwonnen ziet,
 Dan is 't dat gy hem gantsch verwint,
 Als hy geen stof van leed doen vind:
 Dan vind hy niet waar in hy krenkt,
 Als gy noch wreekt, noch wraak bedenkt,
 En maakt het hart daar van zoo klaar,
 Of al zijn quaad geen quaad en waar,
 Of hy u dan veel tergt en quelt:
 Hy deert niet die geen hart ontfelt.
 Maar die 't gaarn dee, doch niet en kan;
 Is een benauwt verwonnen Man.

Maar is 'et dan (gelijk 't wel gaat)
 Dat u party 't oog op u slaar,
 En merkt uw wraakeloosigheid,
 En ook wijkt van zijn boozigheid,
 En gaat weer vriendschap met u aan;
 Zoo kond gy dubbel nut ontfaan:
 Met hem en met u zelve vre'e,
 En d'eere van den vrede me'e.
 De wraak altoos is nut gestaakt:
 Wie weet hoe 't hart eens werd geraakt,
 Wilt 't nu niet, 't mag een ander reys,
 Een wel te vre'en, is halven peys.
 Weg dan met wraak, en wrekens lust,
 Een ding dat nooyt in 't hart en rust,
 Vol ongemaks en weynig nuts,
 Een hart vol vuurs een hoofd vol duts:
 Is 't niet om dat het God zoo haat;
 Ten minsten om zjn eygen quaad.

VICTORIA VICTIS.

Dat is:

Den waren zegen Gods, en lijdens nuttigheyd.

Dienende tot een volkomen Lijdens Remedie.

Geschreven tot vastigheyd en troost van alle verdrukte /
doch oprechte en wazakelooze Chzistenen.

Als ook; tot opwekkinge en waarschouwinge van alle
die met den naam, en waan Christen zijnde, haer noch
niet volkomentlijk tot dienst van God hebben over-
gegeven.

G **H** Goddelijk Geslacht, dat al des Werelds

haat / Tot dienst van uwen Heer, kloekmoedig op u

laad: Dat nu verschoven leeft / in smaad / en zonder

eer / En wacht / van dag tot dag / om

weldoens wil, noch meer: Hoe groot is uw geluk (ook
zelfs)

zelfs in dezen tijd) Zoo gy maar wel verstaat dat

gy gelukkig zijt ! Zy / die niet meer ver-

wacht / en ook niet meer en heeft / Dan

't geen zy hier aanschouwt / en daar zy hier in leeft /

De Weereld , uwa party / die spreekt'er

anders dan : Helaas wat zou zy doen / die

anders niet en kan?

2 Maar gy / die 't Eeuwig mind / en dat met ernst
bejaagd /

En in het hoest alleen de oogen niet en dwaagd ;

Gy weet wat dat gy zijt ; daar rest maar dat gy waakt /

En rondom uwa Geloof een eeuwig bol-werk maakt.

Gy weet wat dat gy hebt ; daar rest maar 't goet ge-
bryk /

Gy dat des Weerelds slaap u d'oogen niet en luyk ;

't Is waar / haar heyl is kleyn / haar list nochtans is
groot ;

En quam zy zoo zy is / zoo waar 't te minder nood :
Maar door een valschen waan verlokt zy ons 't ge-
moed /

En nimmer nimmermeer ontbreekt haar schijn van
goed :

3 Begeert gy dan een hart / dat gantsch onwinbaar zy /
En onbedwelmt besta / door 's Werelds tobery ;
Heeft yder ding den naam die yder ding toestaat :
Den naam maakt quaad van goed / en dikwils goed van
quaad.

Het is den zotten naam / op schalken schijn gebouwt /
Die dwaze Liefde baart / en ons in doling houdt.
Ziet wat de Wereld is / en watze t'onrecht schijnt /
't Bedrog en heeft geen plaats / wanneer de schijn ver-
dwijnt.

Wat is de Wereld doch ? Een zelfs gezocht ellend ;
En niemand heeftze lief / dan dieze niet en kent :

4 Een ongetadig ding, dat altijd jaagt en woelt /
En in zijn zwaarste last / zijn last nochtans niet voelt :
Een ongelukkig ding, dat zacht in onheyl slaapt /
En wellust in zijn pijn / en rust in onrust raapt /
Een valsch en listig ding, dat rust en heyl belooft /
En / als 't wel is bezien / van rust en heyl berooft :
Zomwijlen waard belacht / zomwijlen waard beschreyt ;
En nergens van zoo vol / als van haar ydelheid ;
En nergens in zoo dwaas / als daar zy wijst gelijk ;
En nergens in zoo slecht / dan daar zy meest mee prijkt :

5 Wat heeft hy dieze heeft ? Veel snooder als een Niet.
Want Niet en geeft geen pijn / de Wereld veel verdriet.
Daar word des levens tijd met dolen door gezocht /
En 't eeuw'ig Ziel verberf met moeyten in gezocht.
Daar word de Eed'le deugd (het beste dat men vind)
Hoewel in 't hart gehaat / slechts met den mond bemind.
O ! die hier onwaard zijt / en Pelgrimage gaat /
Ziet toe dat gy by haar geen deel van 't hart en laat.
Gy hebtze wel verzaakt / en wep'ert haren eysch :
Nochtans blijft zy althd byzindinne van uw vleysch.

6 Verzaaktze nu van daag / en haatze noch zoo zeer :
Zoo gy niet angstig waakt / zy komt wel morgen weer.
Wanneer menz' al verlaat / zoo volgt en loktze noch ;
En als m'er minst op pepust / zoo schuyt'er dik bedrog.
Is 't liefde tot de deugd / waarom gy van haar depust ?
De liefde tot de deugd word me'e van haar gepeust.
Door dezen loozen trek houdt zy den Pelgrim op ;

En geeft hem / naakt hy pet / van haar vergiftig zout.
 Den pber tot Gods Wet word van haar na ge-aapt /
 Waar door een deugdig mensch te sichter hem vergaapt;
 7 Dien zy/als hy te niet pet vrientschap met haar krijgt/
 De liefde tot haar goed allenken inne zijgt.
 Ziet dan na haar niet om/maar gaat uw weg recht uyt;
 Haar zang is wel en zoet / maar schadelijk geluyt :
 Haar wezen toont wel schoon ; maar bzyukt slechts
 klaar gezicht /

Zoo houd gy uw gemoed eequarig in 't gewicht.
 Zy roemd wel van Geluk , Maar (zoo zy zelfs belijdt)
 Vermengt met veel berdziet / veel tegenheyd en strijd.
 Zy roemd wel van Geluk ; maar dat geen lust verzaad/
 Geen rust geeft / niet vernoegt / niet zaligt in der daad.
 8 En wie maar 't Wardsch geluk met goed gezicht beziet/
 Als dat zijn loon zou zijn / al quaam 't/ hy nam het niet.
 Dies is 't een zoeten troost voor een geloobig hert /
 Dat zijn berhoopt Geluk hier niet vergond en werd /
 En dat hy 't Wardsche Wel hoor 't rechte Wel niet houd /
 Dat maakt dat zijn Geloof een ander Wel aanschouwt.
 Een Wel , dat zijn gemoed te meer met lust onsteekt /
 Hoe dat hy meer bevind dat hem hier rust ontbreekt.
 De Wereld loopt en dwaafd : Maar al op 't ongeluis /
 En zoekt een foudament / daar geen te binden is.
 9 Wat is het / dwaze mensch ! dat u zoo jaagd en drijft ?
 't En is geen zoekens waard / dat niet altijd en blijft.
 Wat is 't dat gy een schijn met zoo veel arbeid koopt ?
 't En is geen loopens waard/dat u zoo haast outloopt ;
 't En is geen bly zijn waard / dat niet altijd vermaakt ;
 't En is geen lustens waard/dat gy niet eeuwig smaakt.
 Al wat de Wereld geeft / is Wellust , Eer en Schar ;
 En daar die zijn geweest / daar heeft men 't al gehad.
 Dit/ dit/ Gods Dienaar! is 't/ daar zy op pocht en boogt :
 De melk daar zy mee lokt / en hare kinders zoogt.
 10 Dit heeft zy meer als gy / en roemd het openbaar :
 Maar oordeeld wat gy doet/met God/en niet met haar.
 Bemerkt het Lijs vermaak , 't zoest daar zy mede trekt/
 En menig wereldds kind al zijnen lust na strekt ;
 Schepd noddruft daar van uyt/zoo blijft het niet met al/
 Of / zooder noch wort blijft / dat 's stof van ongeval.
 Het hebben en gebryk van lusten hoben nood /
 Haat ons nature zelfs / en 't is haar eenen dood.
 De Wereld doet hier in de e'el Nature schand :

Manschouwt het domme Vee, dat toont hier meer ver-
stand.

11 Komt dan / door lichaams lust den mensch yet za-
lig aan ;

Zoo moet dat yet al t'zaam in nood-gebruik bestaan,
Derst gy 't onnodig dan / weest daarom niet onbly :
't Best / dat de Wereld heeft / hebt gy zoo wel als zy :
Of zoo gy 't door een tyd / doch niet met ontwil / mist /
Of geen / of klepne smert / maar niet onzalig is 't,
Des nood's-behoeft's-genot en geeft geen zaligheid /
En geen verstandig hart dat daar zijn liefd' op leyd.
Zoo 't lichaam door den nood / waar door 't wel moet /
niet wou /

Geen edelmoedig mensch / die 't eens betrachten zou.
12 En zoo 't geniet daar van gelukkig worden dee /
Zoo waar dan 't meest geluk by 't on-godsdienstig Vee.
Kort af : des lichaams lust / 't zy veel gebruikt / of min /
Daar is geen waar geluk / noch Ziel-vernoeging in.
Geen mensch voelt recht gebrek / dan die / dien God niet
heeft.

Daar is geen waren lust dan dien God eeuw'ig geeft.
Nochtans (die 't wel hemerkt) 't is waan-goed met de
rest /

En van al's Werelds heyl / is 's lijfs-vermaak noch 't
best.

Lijfs lust word doch geboelt / hoe slecht en kleyn ze zy :
Maar met de Eer en 't Goed is 't enkel fantazy.

13 Wat is 't dat hy ontfangt / die 's Werelds Eere
krijgt ?

Niet dan 't gedenk van Eer / dat hem in 't hart opstijgt :
Niet dan dat hy hem zelfs wat in zijn Eer-lust stijft ;
En zoo een Pop van eer door zijn gedachten drijft :
Want zoo hy 't zot gepeyns van eere van hem doet /
Of pemand hoort of eert / 't en valt noch zunt noch zoet.
Daar is geen eer of schand / die voordeel doet / of schand /
Zoo gy de waan daar van in u / niet in en laet.
Nu dan al 's Werelds Eer aan eegen-duncken hangt /
Wat is het dat hy doet die lust nyt eer ontfangt ?

14 Niet dan dat hy / verzet / zich tot hem zelven keert /
En met zijn eegen hart inwendig afgodeert.
Wat is 'er meer ellend en grover-zotterny /
Dan dat de mensch zich quelt / en steekt in woelery /
Om 't hebben van een ding / daar hem geen lust van
koint /

Van die / die hy hem zelfs upt eygen-liefde droomt? 1
 Maar gy / Gods trouwe knecht, past doch op geenen
 schijn;

Daar is maar eene schand: Dat 's zonder deugd te zijn.
 Kartsch' Eer is maar een beeld dat dooz de zinnen
 zwiert /

Een Eer is ware Eer: Met deugd te zijn verciert.

15 Daarom is 's Werelds eer de ware eere niet?

Om datze niet van die / die eerlijk zijn / geschied.

De Wereld word met recht vooz eereeloos geacht:

Want by haar is noch deugd / noch word ook deugd
 betracht.

Wat is dat al haar Lof / waar mee d'een d'ander prijst?

Een eere zonder eer / die dwaas aan dwaas bewijst.

En of 't al eere waar / dat zy vooz eer bekennt /

't Genot van al die eer en heeft geen fundament.

De wenschelijkste eer / daar menig hart na zucht /

Is een vermaarden naam / een loffeljk gerucht:

16 Die peders yen en mond als een Trompet upt
 blaast /

En brengt den mensch / zoo 't schijnt / d'onsterffelijks-
 heyd naast.

Maar wat een slechtent troost / en heel niets-waardig
 hepl /

Zoo 't lukt? om kleynen prijs bind gy 't al t'zamen bepl:

Zoo niet; dat pemand voog; dat pemand hoop en wensch /

Hy blijft (wat dat hy doet) een slecht vergeten mensch.

En neemt nu al / de saam / en zweeg zijn lof niet stil:

Het duren hangt al t'zaam aan 's menschen lossen wil.

't Is niet / en 't geeft geen hepl noch vaste harten rust /

Al't geen men niet en heeft / dat als 't een ander lust.

17 't Is wat al't geen gy hebt / niet jupst als 't pe-
 manst schenkt /

Maar ook als 't niemand geeft / en u niet toe en denkt.

Wanschoutwt des Werelds doen: Nu geeft zy grooten lof /

En straks / als 't haar maar lust / is 't al tot rook en stof.

Al't lof hangt aan de tong van pemand die der looft:

En als hy niet meer wil / zoo is m'er van berooft.

Van of nu pders mond u steeds al eere gaf;

Hoe veel en lang ge-eert / d'eer moet met u in 't graf.

Gy meent / zy volgt u noch na dezès levens rijd:

Haas! wat geniet gy doch / als gy niet meer en zijt?

18 Maar eer upt deugd / blijft eer; en geeft een vast
 genot;

Want ofze niemand gaf / men houdze steeds by God.
 By God : dien 't / als den mensch / aan 't oorzbeel niet
 faaljeert ;

En 't geen niet eerlijk is / ook niet als eerlijk / eert:
 By God : die / als de mensch / niet licht of wankelbaar.
 Geen eer wecom en haalt / blijft slechts haar oorzaak
 daar.

By God : die lijf en geest / naar deze tijd / weer paart /
 End'eere van zijn volk onsterffelijk bewaart.

By eert / wanneer hy eert / om 't hebben van de deugd :
 Is 't hart daar van bewust / zoo is 't niet zonder hreugd.
 19 By eert om 't geen wat is / en 't geen hy in u merkt:

Dat 's dan alleen een Eer / die ware hreugde werkt.

En die niet recht verdient (om datz' ook niet en sterft).

Dat elk / upt lust tot haar / al 's Werelds eere derft.

Wat baat dan 't groot gerucht / als God niet van u
 weet ?

Wat schaad ook 't kleyn gerucht / als God u niet ver-
 geet ?

Wel aan nu / staat het oog op 't Wardsche goeds bezit /

Des Werelds Afgodin / die elk om 't zeerst aanbid :

Die 's lichaams lust en eer / en alles hebben doet ;

En menig' (anders dwaas) outzint maakt en berwoed :

20 Daar elk / of meer of min / gaarn van gezegent waar /

En looptze / als 't hem mist / met zijn gedachten naar ;

Wiens dienst zo menig mensch met zijne mond verfaakt :

Maar als 't wel is bezien / in 's harten grond na haakt.

Wiens Liefde menigmaal zoo diep verbergen woont /

Dat zy haar hooz 't gemoed / daarz' in is / niet en toont :

Waar hooz dan 't Niet gewoet / dat anders alles weet /

Blijft stil staan in zijn werk / en 't Wlagers ampt vergeest :

En in hem zelfs te met zoo in den mensch herdooft /

Dat zegt hem wat hy is / 't woerd van hem niet gelooft.

21 Geen ding dat hy hem zelfs zoo weynig toeb-
 trouwt /

Dan dat hy 's Werelds Goed in 't hart een Wltaar
 houdt.

Zoo hoog loopt dit bedzog / dat een hem zelfs bedzielt /

En hooz zijn eben-mensch / en hooz hem zelven liegt.

Is dan de rust zoo groot die yemand daar upt haalt /

Dat daar hooz in het hart zoo sterken liefde daalt ?

Een liefde die de mensch in 't hart hooz 't hart verbergt /

Om dat hy zig zoo noo 't bezluten daar van vergt :

Amen :

Neen: 't is geen recht geluk dat tot de liefde brengt /
Maar waan / met Wardsche zorg / en waan-geloof
vermengt.

22 Stelt iemand noch zoo rijk en groot van heer-
schapp: :

Die arm is / maar niet zoekt / bezit veel meer als hy.
En dat heeft elk die wil / door rechts natuurs bestuur /
Maar 't goet / hoe zeer gezocht / hangt noch aan 't
avontuur.

En dat hond / elk die 't heeft / door zorg en goeden blijft ;
Maar 't goed / hoe nau bewaard / geraakt men licht
meer quijt.

Het hebben zonder nood maakt menig 't leven zuur :
Nochtans en is 't geen lust / maar last van ons natuur.
Al 't geen men zoo bemind / betracht / beloopt / bereyft /
Is oberbloed van haaf / die 't leven niet en eyst.

23 Dus doold een gierig mensch / en praangt zich met
een Wet /

Die hem noch van Natuur , noch God en is gezet.
Stelt een die 't meeste goed op aarden zoekt en vind :
Een deeltjen van de aard / dat 's al dat hy hier vind.
Dat zoekt en krygt hy hier / dat dunkt hem groot en
veel :

Wan-gunt hem d'aarde niet / de aarde is zijn deel.
Ach ! ongelukkig Mensch , dien God gaarn 't beste gaf /
En staat (en zijt noch bli) zoo met het snoodste af.
't Waar yet / (hoewel zeer kleyn) zoo gy 't gestadig had /
En d'aarde die gy hebt / slechts zonder eynd bezat :

24 Maar als 't al is gezogt / vergaart / bewaart /
gespaart /

Zoo raakt gy d'aard van quijt / en zelver word gy
aard.

Wied dit / ó Mensche Gods ! en 't zy uw hart een schrik.
Dat lust na 't aardse goed u nimmermeer verstrikt.
Haar net leyd steeds gespreyd / haar tijd die is altijd ;
En raakt gy aan haar vast / licht word gy 't eeuwig
quijt.

Is uwen lust na goed : God heeft voor u een Stad /
Heft daar u hart na toe / daar is een beter schat.
Zoo uwen geest daar van een klaar aanschouwen
krygt /

De wereld (want zy moet) met al haar schatten /
zwygt.

25 Zoo 't hart daar boven woond / zoo word u d'aar
de d'zek ;

En acht het aardfche goed geen rijkdom / maar gebrek.
Maar gy/die noch u zelfs aan God en 't goed verdeeld /
En God / Die 't heel behoort / het halve hart ontfteeld :
Wiens hart in deze Ward noch gaarn een Hemel htel /
Nu Godsdienst is niet reyn / en heeft een valfche ziel.
't Is niet dat gy u zelfs booz recht Gods-dienftig houdt /
En dat een ander menfch zulks ook van u vertrouwt.
Zijt gy des Werelds goed ook maar de minfte bezand ;
Hoe weynig dat gy 't dient / gy dient / terwyl gy dient :

26 Dan dient gy noch al pet (hier word het aan be-
proeft)

Zoo 't hebben of verles / noch bly maakt of bedroeft ;
Dan niet (want Godes eer ; of 's naastens liefde dringt)
Als gy 't zoo gaarn verlaat / zoo gaarn als gy 't ont-
fingt.

Gy dient (al gaaft gy veel) als 't Aardfch zoo veel be-
weegt /

Dat gy geen volle liefd' aan uwen Naasten pleegt.
Dan zijt gy zonder dienft / als 't hart met luft verlangt
Na 't binden van die 't hoeft / en weer van u ontfangt.
Dan is'er noch al dienft / als gy om 't aardfch profijt /
In 't een dat nodig is / pet / pet verzymig zijt :

27 Maar dan niet meer / als gy (fchept eer op God geen
trooft)

Om 't minst dat God aangaat / al 't Aardfch verachte-
looft.

Dient gy de Wereld pet / zoo dient gy God niet recht :
De alder hoogfte Heer / wil geen verdeelde knecht.

Wat raad? wat wilt gy doen? van beyden moet gy een :
Of dienen 't aardfche goed / of 's Hemels God alleen.
Half werk / en is geen werk: Laat God / of dient hem
heel :

Gods liefde is te waard / en 't Chriften hart te eel.
Een Chriften zoekt hier niet / noch luft / noch fchat /
noch staat ;

En 't nodig dat hy heeft / dat acht hy overmaat.
28 Maar valt hem meerder toe / dat heeft hy (na
Gods ftem)

Booz zijnen eben-menfch zoo eygen als booz hem.
Gy zijt dan wie gy zijt / zijt gy de deugd niet haats /
En zijt gy recht een menfch / zoo geeft de reden plaats.
Moett

Roert u de reden pet / houd uw gedachten stil ;
 't Is 't roeren van Gods Geest ; hoor wat hy zeggen
 wil.

Maar zooze naarder trest : maakt doch u zelfs niet
 blind /

Hoe gyze meer doozgrond / hoe gyze klaarder blind.
 Schynt u de waarhepd klaar : Dat aan / ontknoopt /
 ontwert /

En maakt u zelfs booz God een recht eenboudig hert.
 29 Kupmt God de heele Ziel : doe vlytig onderzoek :
 De Wereld / zoo gy slaapt / houd hier of daar een hoek.
 Doch / houd gy 't hart noch valsch / en paapt u met den
 toon :

Berwacht dan anders geen als valschen knechten loon,
 Zoo gy de slechte pen haar dzeppen niet en dzeest ;
 De waarhepd ebentwel is booz uw deur getweest.
 Adien dan al 't geluk / waar op de Wereld roemt /
 Niet waard is met den naam van 't recht geluk bes
 noemt :

Wat is 'er dan Gods Volk, daarz' u in obertrest /
 En boben u (ook hier) met recht in hepl berhest ?
 30 Wat is het / kleyne schaar, (hoewel zy triunts
 pheert)

Dat zy hier zaligs heeft / en dat gy hier ontbeert ?
 De Wereld acht dien mensch God aldermeest gelijk /
 (Om dat hy goed kan doen) die machtig is en rijk.
 Is 't hierom dat zy 't wint ; weest daarom niet bedzoest ;
 Hy is God aldernaast / die alderminst behoest.

Maar die hoeft alderminst / die niet begeert of kiest /
 En als 't hem al ontgaat / noch niet met al verliest.
 Doch zoo 't weldadig zijn / den mensch gelukkig maakt /
 Om dat hy Gods natuur daar dooz op 't naast genaakt :
 31 Zoo blijkt / dat in die zaak een nooddzift-heb
 bend-man

Een rijke / zoo hy wil / ver obertreffen kan.
 't Is waar / men ziet dat God (die 't al heeft in geweld)
 Zyn dienaars nu en dan des lyfs behoef onthoud ;
 En dat hy / als 't hem lust / nature's wetten bzeekt ;
 Om dat 'er in 't gebzek een meerder weldaad steekt :
 Maar zonder dit heeft God den nooddzift elk bescheert /
 En als een Zoon van d'aard op d'aard geordineert.
 Den nooddzift is het al / dat pder dag aan dag /
 Na Godes wil alleen als eygen houden mag.

32 Om dit is 't recht dat elk een goeden arbejd doe:
Want die / na Gods bestel / komt hem als eygen toe.
Hy geeft zijn eygen dan / die 't van zijn nooddzust neemt:
Maar die van rijkdom geeft / die geeft het van het
bzeemt.

't Is zoo / gy hebt uw lof / die uyt een reyn gemoed
Een ander liefde toont van uwen overbloed:
Nochtans niet zulken lof / of gy 't valt 't eygen nampt:
Maar om uw trouwighejd in 't Kente-meesters ampt.
Die geber komt dan naast / die zelfs maar nooddzust
heeft /

Om dat hy / recht als God / reyn uyt van 't zijne geeft.
33 Of is 't om 's Werelds haat / af keerighejd en
spot /

En dat gy menig mensch moet wezen als een zot:
't Is waar / 't is ydelhejd / daar gy hier onder bent;
Maar die / uyt eygen kracht / geen harten rust en scheid.
't Geen daar den dwaazen hoop uw dwaashejd door bes
slypt /

Beslypt gy / is 't om 't goed / daar uw wijshejd uyt:
Die zelfs noch dengd en heeft / noch wijshejd noch vers
stand /

Zijn pryzen is geen eer / zijn honen is geen schand.
Wersmaadhejd / spots / en haat blijft al in 's haters hert;
En / zoo gy 't niet en acht / 't is hem / maar u geen smert.

34 Of is 't om dat gy / wanneer gy quaad-doent
blyft /

En niet en volgt dat zy / maar dat u God gebied;
't Geen zy te veel bezit / en in haar lust verdoet /
Tot nodig lints-behoef zomtijds ontbeeren moet:
Zulk lijden (ik beken 't) komt u zomwijlen aan /
Maar blijft niet; of zoo 't blijft / is 't lijden haast ge
daan:

Gebzek is geen gebzek / wanneer zich 't hart vernoegt /
En neemt het zoo voor vast / als 't zijnen Meester voegt.
't Geluk bestaat allcen in 't achten van 't geluk /
En in een rijke Ziel is armoe' kleppen druk.

35 Of is het om de pijn die 't zwakke lichaam voelt /
Wanneer de Tyranny den bloed-lust op u koelt:
Dit moet al mee zoo gaan: als 't uwen Heer behaagt:
Dan 't is een zoete pijn / die u om de deugd ver
draagt.

Al wat een Christen lijd in dienst van God / zijn Heer /
Dat

Dat lijd een Werelds slaaf / in 's Dyrpels dienst / noch
meer.

Een recht-gelobig mensch / die word zijn pijn bezacht /
Om dat hy gaarn verdraagt / en op een beter wacht.

Niet een zoo slechten zucht / die God vergeten blijft /

Niet een zoo kleynen traan die Godt niet op en schryft.

36 Maar die de werelt dient / getreft van pijn en
ramp /

Die kampt wel met de pijn / maar eenen droeben kamp :

In 't liyden dat hy lijd / ziet hy geen liydens end /

En zyn ellendig zyn / is stof van meer ellend.

Ook / als 't al is gezegd / wat kan de Tyranny :

Het lijd en is maar slaaf / de geest blijft altijd vry.

Die 't liyden lijd / lijd minst : die liyden doet / lijd meest :

De een lijd maar aan 't lijd / en d'ander in den geest.

Natuur haat wel de pijn / en bliedze immermeer :

Maar die gy dient / is God / die is Natures Heer.

37 Geest hy maar eenen wenk / wie krenkt u 't minste
lid :

Het zwaard en heeft geen scherpt' / en 't vuur is zonder
hitte.

't Is God / die u zoo mind / dat hy u 't beste gunt :

Hy laat u in geen quaad / dat gy niet dragen kunt.

Of is 't / om dat gy meest in deze Wereld zwerft /

En zeker plaats en goed / en 's lichaams wel-zijn verft :

't Kan niet geloochent zyn ; dit ziet men veel in u /

En 't maakt de Wereld bang / en hoorz uw wezen schuw.

Rochtsaus zoo komt zy hier in 't oordeel ver te kort :

't Is 't geen / waar in gy meest van God gezegent word.

38 Hoe kan dat quaad gezien / of daar in ramp ge-
schien /

Daar God / in zynen raad / zyn volk toe heeft hoorz zien :

't Is 't beeld dat zynen Zoon hier zelfs op aarden droeg :

Al wie 't niet met hem draagt / die is zyn hoop te droeg.

En ook op dat de mensch God zoek / en noopt en flou /

Heeft hy een vuur van doen / dat hem steeds zuyher hou.

Als 't hier niet wel en schijnt / begint het wel te gaan /

En God komt ons in ernst / gelijk een vader / aan.

Hy zend het liyden r'huys : het schijnt / maar 't is geen
last ;

't Verzwakt des vyands Rijk / en 't maakt ons sterk en
vast.

39 De Wereld geeft geluk / en 't is maar eenen droom :
God

God geeft de tegenspoed / en 't is maar eenen toom,
 't Is beter dat God slaat / en dooz des lagen baat /
 Dan dat de Wereld kust / en heymelijk bezraad,
 Dat weer-wil goed zou zijn / luyd zeldzaam in ons ooz:
 Nochtans / die 't wel dooz ziet / die houd het gaarn daer
 booz.

Een onbekende zaak / daar liefde dooz ontzand /
 Om datze boven waard geacht word in 't verstand ;
 Zoo lang noch als menz' heeft / die kent men zelden
 recht ;

Het hebben voed de min ; de min maakt u een knecht.
 40 't Beminde dat men dient / en daar het hart op
 staat /

Certwilen dat men dient / en acht men niet booz quaad :
 Daar geen quaad achten is / daar word gejaagd / ge-
 tracht /

En na een ander goed niet eens met ernst gedacht,
 Twee liefdens in een hart en worden niet gele'en /
 Indienze strijdig zijn : daar blijft'er steeds maar een,
 Die d'aard heeft / heeftze lief / en blijft'er aan gehecht:
 En / aan het snoodste vast / dunkt hem het beste slecht.
 De reden die hy hoozt / stuyp krachteloos weerom /
 En 't hebben van de lust houd zijne zinnen dom.

41 Of zoo hy het wat ziet / zoo is 't als dooz een mist /
 Daar 't hart niet dooz geloost / maar 't bezyn van bez-
 ren gist.

Daarom zoo word de mensch bequaamst van God ge-
 leert /

Niet als hy noch al heeft / maar als hy nu ontbeert.

't Ontbeeren leert het hart de nietighepd berstaan :

't Verstaan dat boet den lust allenken overgaan.

Die geen en lust en heeft / die heeft al wat hem lust :

Die al heeft wat hy wil / die heeft eerst ware rust.

Zoo is het woord dan waar / dat ons de Waarheyd zepbt

Hier arm en kleyn te zijn, maakt rechte zalighepd.

42 Maar 's Werelds goeden spoed / die is booz 't
 hart een slot :

Zoo 't daar van ledig is / zoo staat het op booz God.

Dooz rampspoed krijgt de mensch 't geen aan 't Geloof
 ontzucht /

Op dat zijn hart ook boel / daar zijnen mond van spreekt.

Een hart / dooz dzuk herepd / laat goede leering in ;

En baat en stemt het toe / en volgt Gods rechten zin.

Een.

Een hart / dat eerst een slaaf des Werelds is geweest /
 Dat word / dooz leed geploegt / een herberg van Gods
 Geest.

Wanneer het dicht gezwerm van aardfche fantazy
 Het hart niet meer bezit / zoo kander God eerst by :

43 Dan is 't dat zynen Geest des menschen geest ge-
 naakt /

En dat in 's harten grond Gods waarhepd word ges-
 maakt.

Zoo geeft dan 't krups verstand : En schozt het aan de
 kracht /

Daar hy / die nu verstaat / aan 't werk dooz werd ges-
 bzagt :

Het krups maakt dat de Mensch (die dom is / als 't wel-
 gaat)

Na 't hepl dat krachtig trekt / zyn oog aandachtig staat.

De mensch / dooz veel ellend / berdzukking / en gequel /

Verlaat in 't eynd de aard / en balt op 't eeuwig Wel.

Zijn ziel (wiens leven is dat hy pet zoekt / pet hoopt /

Het mint / en ergens op met zyn gedachten loopt)

44 Lijd niet dat in zyn hart geen troost of liefde sta :

Dat hy dan hier niet heeft / dat had hy gaarn hier na.

Dooz veelderley ellend maakt God hem d'aarde moe /

En dzingt hem / dooz den nood / van hier na boven toe.

Wat kan hy beter doen / dan dat hy v'Hard' verzaak /

(De Hard' / die hem begeeft) en na een beter haak ?

Wat kan hy anders doen (nadien doch zyn gemoed
 Noodwendig hier of daar zyn troost op hebben moet)

Van d'Harde / die hem vlied / dat hy die weder vlie /

Het lichaam en begeert' : en na een hooger zie ?

45 Hoe hy eerst lossen word / en het van 't aardfch
 heroost /

Hoe hy na / vaster word / en 't eeuwig meer geloost.

Hoe Godt hem d'aardfche hoop dooz weer-wil meer bes-
 let /

Hoe hy zyn nieuwe hoop dies ook te vaster zet.

't Is 't liefste dat hy doet / dat hy die hoop al stut ;

En alles wat'er is / dat word hem daar toe nut.

Dus word allenken 't hart al meer van twyffel leeg ;

En doet zich al 's geloofs belet zelfs uyt de weeg ;

't Gezicht word goed / word klaar / ziet over al dooz
 her ;

En werpt des Werelds thoon in 't hart geheel om ver.

- 46 Maar word'er by verzuym wat nieuws weer op-
gericht /
De p'ang van 't nieuwe kruys maakt hem weer nieuw
gezicht ;
Daar 't vuur der liefde Gods altijd dooz blijft ont-
blamt /
En 't geen de Wereld poogt/als rook daar henen damp't.
Zoo is dan Godes rucht / geen bloek/maar nutte gaaf ;
Niet booz een pegelijk hartnekkig Werelds slaaf ;
Maar booz een hupgzaam hart : doch 't welk niet hup-
gen zou /
Zoo 't God alzoo hier liet / als 't hier wel wezen wou.
Want wat een kouden lust / na God / en 't eeuwig goed/
Is in een dubbeld hart / dat aardsehe liefde voed ?
- 47 In 't aardsch / hoewel zeer kleyn / daar zijn de zinn-
nen gaut ;
In 't Hemelsch / doch zoo groot / verdzetig / loom / en
flauw.
Het kleyn / dat haast verdwijnt / word pijn om uytges-
staan ;
Het groot / dat eeuwig is / word weynig om gedaan :
Ja / is'er maar een lust / die 't hart wat anders stuurt /
Wie tred schier eene stap/om 't geen dat eeuwig duurt ?
't Schijnt pet / zoo lang de deugd zelfs van naturen
bloept /
En God (zoo 't Gods-dienst is) gedient word zonder
moept' :
Maar komt het op den dood van zulke zintijkheyd /
Daar 't hart noch pet in leeft / en aangebonden leyd :
- 48 En hy niet aardsch en vind / waaz dooz hy daer
na tracht :
Zoo blijft de mensch de mensch / en 't eeuwig heeft geen
macht.
Neh ! uytgenome Stad , waar in men zonder pijn /
In d'alderdieyffe vzeugd / onsterffelijk zal zijn /
Hoe vuurig word de Ward : hoe traag word gy gezocht !
Waarom ? daar trekt na u niet een recht harten-tocht.
Waarom ? uw groote heyl / word niet genoeg geacht.
Waarom ? nu waardig heyd/word niet genoeg bedacht.
Waarom ? het Wardsche Wel heeft menig mensch te veel ;
Dat wint het heele hart / en laat u nau een deel.
49 Daar is een ander lief / die baart een ander min ;
Waar me'e 't gepeyns boeleert / en maaktze Koningin.
Die

Die houd de zinnen doof / en bindze by haar sterk !
 En geeft schier heel de ziel / en al haar krachten werk.
 O jammezlyken staat ! wat raad / dat hy ontdroomt /
 En ypt dien langen zwijn weer tot zijn harte koomt ?
 Een ding ontbreekt hem meest / Gods Vaderlijke hand :
 Een zegenryken bloek : de eerlyke schand :
 Een waard geachten smaad : den vzeugdelijken dzuk /
 En hebbende gebzek : en 't zalig ongeluk.
 50 Onsterffelijke God , dooz wiens belepden raad
 De aardfche Heerschapp van d'een tot d'ander gaat ;
 Die zontijds goede weerd / en quade machten lyd /
 En dat gy toornig plaagt / of Vaderlyk kastyd :
 Die 't al beoogt en draapt / wat is of wezen zal ;
 En hebt een stadig oog op heyl en ongebal :
 En Is wel al wat gy doet / en wat gy hebt gedaan.
 Bestuurt / stelt op / stelt af / wy nemen 't willig aan.
 Geef wooddzucht / geef gebzek / geef levens tyd / geef
 dood :
 Zoo gy maar wilt en helpt / geen nood is ons te groot.
 51 Geef winning / geef verlies / geef Vaderland /
 geef geen :
 Het eeuwig Land van rust daar zijn wy met te vze'en.
 Geef eenigheyd / geef twist / geef welstand / geef el-
 lend /
 Geef wat gy geben wilt ; wy nemen 't zoo gy 't zend.
 Alleen laat ons uw Geest en uw Almachtig Woord /
 En houd ons op den weg / en helpt ons daar op voort :
 Weest gy ons een Piloor in deze woefte Zee /
 En vzeugt in 't eynd onz' hoop tot 's levens vaste Stee.
 Geef ook dat menig mensch / die met de Wereld dwaald /
 Aan wiens gemoed gy klopt / maar niet word ingehaald ;
 52 Zoo dat des levens leer niet diep in 't hart en zinkt /
 En hy niet recht en gaat / maar op twee zyden hinkt /
 En ypt de snoode aard met kracht niet ypt en vzeekt /
 En dat hy al te diep in 's Werelds wellust steekt :
 Geef dat hy / dooz uw tucht / de oogen open doe /
 En 's Werelds dolen zat / met lust zich r'utwaarts spoe.
 Op dat gy enig' Heer ! en aldertrouwste Vriend,
 Van ons / en haar geijk / oprecht meugt zijn gedient :
 En in ons aller hart een offer vuur opga
 Van eeuwig lofen dank ; eerst hier / en dan Hier na.

Den Yver tot Gods Wet.

Poëtische Uytbreyinge over den 119 Psalm.

onders

onderhouden moet: Ik ond ik doch! ik zal wel

komen zoo gy my slechts hulpe doet:

- 2 En mijn gangen zoo helpt sturen / dat wanneer ge
 spreekt / mijn God /
 Ooren / hart / verstand en leden haardig staan tot uw
 gebod.
 Gunt my dat ik met mijn oogen nimmermeer niet af en
 dwaal
 Van het minst van u geboden / dat ik doch geen schand
 behaal.
 Uw Wet oprecht en billijk / word my van u uitgelept :
 Dies word u uyt rechter harten lof en dank van my ge-
 zepd.
 Uw Wet die wil ik volgen / met gepepns / met woord
 en daad :
 Wilt my Heere / noopt verlaten / die uw Wetten noopt
 verlaat.

II.

- Hoe zal doch de Jeugd / wiens harte midden in bes
 geerten zwiemt /
 Al zoo leven / dat de reden 't hart in zijne lusten temt ?
 Hoe zal zy / wien al haar wegen glibb'rig en gebaarlijk
 staan /
 Waare paden / zonder missen / beplig mogen henen gaan ?
 Beplig zal zy henen treden / zoo zy op uw woorden acht /
 En daar 't leven na wil richten. Hier toe is het dat ik
 tracht ;
 Dit zoek ik uyt al mijn ziele. Heer / maak gy my doch zoo
 vast /
 Dat ik in uw Wet niet strupkel / en noopt zonde my ber-
 rast.
 4 Daarom sluyt ik uw woorden in mijn hart zorge
 buldig in /
 Om geen quaad te mogen plegen / in al 't geen dat ik
 begin.

Hoog geloof / Heer / moet gy wezen : Leert my doch
uw rechten wel /

Dat ik met mijn mond de woorden uwes monds alom
bertel :

Dat ik die in waarden hebbe / boven 't albertwaardste
goud /

En al 's werelbs groote schatten / die men meest in
waarden houd :

Daar van spreek; en blijtig voge dat ik haren zin versta;

En 't verstand zijn lust laat rapen; en noopt in 't ver-
geet en sta.

III.

Doeet my wel / en laat my leven / my/ uw toege-eggent
knecht /

Dat ik na uw woorden lebe / die gy my te vooren legt.

En/ op dat ik boozts de wond'ren uwes Wets doozgrou-
den mag /

Zoo doet my mijn oogen open / dat ik klaar zie als den
dag :

Dat het oog alleen niet leze / en de mond alleen niet
spreek ;

Maar 't verstand ook tot in 't binnenst haars verboz-
genthepds dooz-breek.

Wat heb ik hier op der Warden? Niet / gantsch niet /
dat my behoord.

Maar een ding wensch ik te hebben. Wat? Niet anders
als uw Woord.

't Hart / dooz liefde tot uw Wetten / queeld inwens-
dig en verlangt

Da uw woorden / als na 't eenig daar 't al zijnen lust
aan hangt.

Gy / die uwes Wets kleyn-achters / maakt veracht /
berbloekt / en haat ;

Wijd my / uwes Wets groot-achter / van verachting/
spot en smaad :

My uw Dienaar / die der grooten tegenstreben hooren
moet /

Om dat hy spreekt van uw rechten / en daar al zijn doen
na doet ;

En uw wil getuygenissen lust en rust hem wezen
laat ;

En in alle tegenheden daar toe loopt om hulp / en raad.

I V.

't Hart / verflantwt / onlustig / quellijk / is benautwt /
en vol van pijn !

Daar en is geen troost by menschen : Laat uw woord
mijn trooster zijn.

'k Heb u / Heer / mijn hart geopent / en al wat'er binnen
zat :

Open / en geest my 't aanschouwen ulwes Wets diers
baren schat.

Leert my die / zoo zal ik leeren ; En (als gy my hebt ge-
leert)

Van uw groote woud'ren spreken / en uw Gere zijn ver-
meert.

Ozoebig ben ik en verslagen ; 't hart is my by na vers-
smacht.

Laat uw Woord mijn hulper wezen / en verleenen nfeutwe
kracht.

Wend mijn boeten van den af-toeg / die gewis ter
doodwaart leyd /

Gund in uw Wet / dien ik mijn liefde met mijn hart heb
toegezeyd.

Uwes wils getupgenissen / ingeschreven in 't verstand /
Ingesneden in het harte / zijn mijn alderduurste pand.

Heer / mijn God / wilt my behoeden / booz een ding dat
ik zoo schroom.

Wat doch ? Wat ik booz de menschen nimmermeer in
schand en koom.

Geef my hoop ; en ik zal hopen : troost ; en weg is mijn
gequel :

Gaat met weldaad booz ; zoo volg ik / en neem acht op
uw bevel.

V.

Leert my / Heer / leert my de wegen en den aard van
uw Verbond ;

Op dat ikze neer laat dalen in mijns harten diepen
grond ;

Op dat ikze daar laat woonen / niet booz eenen korten
tyd /

Maar zoo lang ik hiez zal wezen / en gy my in 't leven
lijt.

Leert my / dat ikz' onderhoude / en van gantscher harten
doe.

Leyd my doch op zulke wegen : Want ik heb een lust daar
toe.

Buygt mijn hart tot uw geboden ; maaket u zoo onder-
daan /
Dat het met des rykdoms liefde nimmermeer en zy be-
vaan.

10 **Mijne oogen / wilt die leyden en besturen / of**
misschien

Mijne oogen na des Werelds snoode dingen wilden
zien.

Als 't gemoed van u gaat doolen / en ik in uw Wet ber-
slap /

Maakt gy my dan we'er om wakker / en op uw wege
rap.

Geef my uw weezes / zoo houd ik uw gebod vast en al-
tijd.

Wend van my den smaad / dewijl gy een zoo goeden
Richter zijt.

Heer wat wilt gy meer ? Mijn eenig dat ik boven al
begeer /

Is uw Wet : Laat troost dan komen / want gy zijt een
billijk Heer,

VI.

Doet gena / ziet my met oogen / vol van mededogen /
aan :

Doet my hulp : denk aan de woorden my / O Heer / van
u gedaan :

Op dat ik de laster-monden / u ter Eer / en haar ter spijt /
Doe verstromen / en met waarhepd sluyten mag in
haar berwijst.

Rechte Richter / op wiens waarhepd ik mijn hope heb
gegrond.

't Heplig Woord van uw waarhepd neemt dat niet
van mijnen mond.

Uwe Wetten wil ik houden / 't is mijns harten vast be-
sluyt /

Alzoo lang als my den adem gaat de neuze in en uyt.

12 **Wolijk wandel ik mijn straten ; want ik uw be-**
velen zoek :

Dies word my den geest zoo haardig / en het hart zoo
oberkloek /

Dat ik zonder my te schamen / noch beangst hoor onge-
bal /

Dooz de trotze Scepter dragers uw waarhepd spieken
zal.

'k Heb een lust tot uw geboden ; en daar was nooyt
 eenig ding /
 Dat mijn hart en al mijn zinnen met zijn liefde zoo be-
 ving.
 Deze min / en sal ik minnen ; Hier toe sterk ik mijne
 handt :
 Dees houd mijne lippen bezig / en bekommet my 't
 verstand.

VII.

[Wat u in gedachten komen uw Verbond / het fonda-
 ment
 Van de hope / die ik hope / die my troost in mijn ellend.
 Of ik schoon den stouten mensche dwaas ben / en tot
 spotterny ;
 Alwe Wet nochtans daar blijb' ik zuyver en ontwankel
 op.
 Als de geest van and're dingen afgetogen / zomtijds ziet
 Op u oordeel / van des werelbs aanbegin altijd geschiedt :
 Hoe de b'zomen zijn verheben / en de boozen neergestoort :
 Doel ik dat mijn Ziel inwendig in haar diepste v'zolijk
 word.

14 Als ik zie uws Wets verlaters / schrik ik met
 mijn heel gemoed /
 En een heplig vuur van gber doet my zieden al mijn
 bloed.
 Alwe Wet / die zy verlaten / en in 't minst op achten niet /
 Die is my / en zal my wezen / in mijn huyg / mijn eenig
 lied.
 Die doozwandelt mijn gedachten / als het lijf tot rusten
 leyd /
 En de dikke duysternissen over 't Wardriek zijn ver-
 spreyd.
 Is dat wonder ? 't is geen wonder : Want te doen na
 uw Gebod /
 Is mijn grootste schat op Warden / en mijns lebens
 hoogste lot.

VIII.

E Ens heb ik een woord gesproken / Heer / daar denk
 ik altijd ont :
 Alwe wegen te betreden / kies ik booz mijn eygendom.
 Mijne lippen zijn vol smekens / eben als de grond van
 't hert :
 Liebe / giut dat uw belofte / my gedaan / voltogen werd.
 Ik

Ik bezin/beducht van zinnen/hoe ik in mijn eerste jeugd/
 Heb geleest / noch leef / en 't leven dat my rest / verdoeg
 ter deugd :

Om daar uyt te mogen weten/of ik dood of levend ben ;
 't Welk ik (recht als in een spiegel) uyt uw Wetten
 klaar beken.

16 Daarom houd ik my al wakker / en versump niet
 een van dien ;

Laatze ook re geenen tijden uyt mijn zinnen heuen bifen.
 Of al schoon der Goddeloozen woesten en verdwaasden
 hoop

Arbejd; en my gaarn zag lopen zijuen roekeloozen loop:
 Midden in de dzoebe nachten/ als een peder leyd in rust/
 Laat ik 't bed / om u te danken : daar in heb ik dan mijn
 lust.

Ik beminze / die u minnen / en uw Wetten komen na.
 Leert my / Heer / die al de Wereld buit met goedhepd en
 gena'e.

IX.

Doet my / Heer / na uw beloften. Leert my zoo/ dat ik
 doch leef

Ma al uw heplzame zeden/ en daar 't hart toe over-geef.
 Doe ik noch niet was vernedert dooz ellend en tegek-
 spoed /

Ging ik onbedachtzaam doolen / als meest al de Wereld
 doet :

Maar nu gy my hebt dooz lijden mijnen hoogmoed neer
 gezet /

Doel ik / dat ik op uw woorden en bevelen beter let /
 En zorgvuldig onderhoude. Gy fonteyn van alle goed:
 Leert my / wat'er goed en recht is / uyt uw goedhepds
 overbloed.

18 't Opgeblazen volk dicht leugens / en daar dzykt
 het my med' neer.

Ik / uyt ongebednsder harten / boeg mijn leven na uw
 leer.

Daarom dat 't Haar hart is weeldig / dooz het bet daar
 't zacht in dzyft /

Mijn hart niet / en daarom is het / dat uw Wet daar in
 bekljift.

Wat gy my hebt verootmoedigt is my lief en sangt-
 naam :

Want om uwe Wet te leeren / vind ik my daar dooz be-
 quaam.

Daarom

Daarom isse my heel zoeter / en word meer van my be-
mind /
Dan al 't goud en al het zilber dat men op der aarden
bind.

X

Wilt my / die gy hebt geschapen dooz uw Goddelij-
ke hand /
't Hart herscheppen dooz uw lering / en sozmeren het
verstand.
Die u bzezen / zien mijn leven / en het is haar ziel een
bzeugd /
Dat mijn Ziel op uw beloften zoo bzymoedig haar ver-
heugd.
Uw' oordeelen zijn gerechtic / en mijn leven / Heer /
was quaad :
Dat gy my dan hebt vernedert / is een ober-troutwe
daad.
Doch / bewijl ik uw Wetten nu laat zijn al mijn ver-
maak /
Geef dan (als gy my heloofdet) dat ik uyt de quelling
raak.
20 Laat op my uw mededoogen bloeyen als een zoes-
ren douw /
Op dat ik mijn leven / 't leven / dat zoo zoet is / noch
behouw.
Hoont de trotze die my hoonen dooz haar valsche leugen
taal /
Om dat ik / haar ooren lastic / altijd van uw Wet ver-
haal.
Och ! of ikze / die u bzezen / zoo aan my verbinden kost /
Dat haar vziendschap / en haar by zijn / my gestadig
waar bergoft :
En mijn hart geheel rechtshapen in uw Wetten blijven
mocht /
Zoo dat ik / tot mijn verklepning / noopt in schaude
wierd gebzocht.

XI.

't Hart / gepzangt / verlangt na hulpe / 't hart is
angstic en bedut /
't Hart waar ober lang bezweken / waar 't dooz hoop
niet onderstut /
Doogen zien na uw beloften : 't hart zwaarmoedig en
beschroomt /

Doet de tong zorgvuldig spreken : Heer / wanneer is 't
dat gy kooft ?

't Lichaam is my uptgemergelt / al de leden / las en smak /
Zyn niet anders als een dzoogen en verschympten le-
der zak.

Ik nochtans uwe trouwe Dienaar / midden in ellend en
druk /

Ben bekommet met uwe Wetten / en wacht van u mijn
geluk.

22 Zal 't niet eens een eynde wezen ? toest gy noch al
met uwe straf ?

Spaart gy noch mijn wreeden vband / die zoo gaarn my
had in 't graf ?

Die niet past op uwe Wetten ? (die doch vast zijn en ge-
wis)

Die my lastert ? helpt / mijn Hulper : 't leven dat in my
noch is /

Hebben zy my schier benomen : en of 't schoon met my
zoo staat /

Houd ik nochtans uwe bevelen / die ik nimmermeer ver-
laat.

Komt dan by met uwe genade / en verquikt het angstig
hart /

Dat doch uwe mond's betuyging van my onderhouden
werd.

X. 1.

Heer / uwe woord is onbeweeg'lijk / uwe waarheid
heeft geen end /

Alzo lang de klare stezren sikk'ren aan het firmam-
ment /

En de krupden d'aard bekleeden / en de heel nature
duurt /

Die gy houd in haar gebeurten / en na uwen wil be-
stuurt.

Had uwe Wet my niet verlustigt / zoo had dzoefheyd my
bersmacht :

Om dat zy my heeft verlustigt / denk ik om haar dag en
nacht.

Ik ben dijn ; weest gy mijne : Helpt u Dienaar / of
mijn Heer :

Zoekt mijn Heer ; ik zoek mijn leven in te stellen na uwe
Heer.

24 't Godloos volk / om my te dooden / leert al vast / en
houd hem stil :

Ik nochtans merk op die dingen / die ons leeren uwet
wil.

Noopt en hebben mijne oogen op de wereld pet aan-
schouwt

Dat bestendig kan geduren / en zijn oude wezen houdt :

't Gaat al / volgt al / blucht al / sterft al / dat de schoone

Zon beschijnt :

Niet zoo zoet / zoo schoon / zoo zeker / dat in 't eynde niet
verdwijnt :

Niet en is 'er / niet en is 'er / of de dood in 't eynde / naakt.

Maar nu Mer is vast en eeuwig / die uw Dienaars
eeuwig maakt.

XII.

Waarom is 't dat ik uw Wetten zulken sterken liefde
dzaag /

Dat ik zonder moe te worden / daar van handel alle
daag :

Om dat zp my wijzer maken dan mijn schalke weer-
par-
tp :

Want een schat van rechte wijshepd / en van kennis
zijnze my.

Om dat zp geleerder maken / ja veel meer dan al de
geen

Die wel eer mijn Leeraars waren : Want uyt haar zijn
al mijn re'en.

Om dat zp my kloeker maken : meer dan eenig Ouder-
man :

Hierom zijnze my zoo waardig ; hierom wijk ik noopt
daar van.

26 Om daar na te mogen wand'len / wend ik mijne
voeten af /

Af van alle booze wegen : 't woord dat uwe mond my
gaf /

Daar by blijf ik : uwe Rechten / daar gy my in onders-
richt /

Blijven stadig in mijn zinnen / en in mijn verstands ges-
zicht.

Honing is wel zoet om smaken ; maar noch is hy nie-
zoo zoet /

Niet zoo lieflijk op mijn tonge / als uw heplig Woord
wel doet.

Dooz uw Woord word ik ervaren / wijs / geleerd / en vol
van raad /

Daarom is't dat ik van herten alle valsche wegen haat

XIV.

H Eer / uw Woord is mijn lantaarne / die dooz haren
glans belet

Dat ik nimmermeer mijn hoeten op onrechte wegen zet
't Is my even als een sakkel / die men dooz my heuen
dzaagt:

En wiens licht de duysternissen / van den weg / dooz my
berjaagt.

'k Heb my zelfs een eed gezworen / die staat vast in 't
hart geprent /

Dat ik uw bevel wil volgen. Heer / die mijn vertrooster
ben /

Troost my eens na uw beloften / my dien 't heylloos
avontuur

Al te zwaar komt overballen / en maakt hem zijn leven
zuur.

28 Heemt in dank het willig offer / dat ik op mijn
lippen slacht /

Ondertwijst my in uw Wetten / dat ik die te recht be-
tracht.

Of mijn leven schoon al wankelt / en de dood van vers-
ren dzeegt /

Noch hergeet ik noopt uw Wetten / zoo is 't hart daar
toe geneygt.

Of ik schier al ben gebangen in der boozer menschen net;
Midde in gebaarlijkheden dwaal ik noch niet van uw
Wet :

Want zy is mijn vzeugd / mijn erbe / wat'er is / zy is 't
my al :

Die te houden zal ik trachten / al zoo lang ik leven zal.

XV.

U We Wetten / dzaag ik liefde ; wankelbare menschen
haat.

Heere / gy zijt mijn bescherming / en uw woord mijn
toeverlaat.

Weg van my / weg boos-geaarde : 't is mijns harten
hollen wil /

In al mijn bedryf en hand'len zoo te wand'len als
God wil.

Haat uw woord mijn stutzel wezen / dat ik leef / en niet
en loop /

Tot mijn eygen spot en schande / na een ongewisse hoop.

Geest

Geest my kracht dat ik geneze: dan zoo zullen toe en aan/
Lust en liefde tot uw Wetten lebend in mijn harte
staan.

30 Gy vertreedze die haar geben tot de zond / uw
byandin /

En een pdel denken denken / diep verpdelt in den zin:
Die af laten u te dienen / die alleen moet zijn gebient /
En haar d'onbezinde wereld gaan verkiezen tot een
vriend.

Ik min uw getuygenissen: en daar is de reden of /
Dat gy haar / die die niet minnen / doet vergaan tot
nietig stof.

Als ik denk aan uw strenghepd / en al mijn boozle'en
bedrijf;

Drees ik / en dooz 't angstig vreezen schiet een koude
dooz mijn lijf.

XVI.

Noopt en heb ik afgeweken na de een of d'ander zy:
En in 't Recht / noopt gunst gedragen of tot dees of
die partij:

Laat my / die noopt onrecht dede / laat my niet tot een
nen roof

Van een ongestuymitig volkje / bloot van trouw en
van geloof.

Aeem my / uwen knecht / in hoede / maakt hem zijn be-
nauthepd quijt;

Geest dat hy van boozemensch en geenen oberlast en lijf.
Hoe begeerig zijn mijn oogen om uw hepl te mogen zien!

Doozen om uw Woord te hooren! Heer / laat my gena-
geschien.

32 Onderzicht my van uw Rechte / my die u ten
dienste ga.

Dat ik / dooz uw onderzichten haren gantschen grond
versta.

Die uw Wet zoo weynig achten / hebt gy lang genoege
gedult.

Al zoo is de uur gekomen dat gy die eens straffen zult.

Daarom zijn my uw geboden uptermaten lief en waard;
Boven goud en e'el gesteente / 't waardste van de gant-
sche aard:

Daarom zonder upt te stellen / schik ik 't leven daar na-
aan:

Daarom haat ik alle yaden die van 't rechte pad afgaan.

XVII.

U We Wet / daar gy de menschen utwen wille dooz bes
 ruygt /
 En den wil van vrome menschen zoet tot utwen wille
 buygt /
 Die is wonder ! meer dan wonder / als men haren grond
 doozgrond :
 Hierom is het dat mijn Ziele die al hare liefde gond,
 Als utw woord / dat vast en klaar is / openbaar is / is
 't een hzeugd ;
 En een licht vooz zimp'le oogen / om te poogen na de
 deugd.
 Mijne mond suakt na utw woorden / met al zulk een
 lust en trek /
 Als ik 's levens lieven adem uyt de lucht tot mywaarts
 trek.
 34 Weest my goedig en genadig / als gy zijt tot aller
 tijd /
 Al die utwen naam beminnen, En/op dat ik blijf bezijd /
 Van der zonden heerschappye / zoo bestuurt zoo mynen
 tred /
 Dat ik nimmermeer mijn voeten buyten utwe wegen zet.
 Hoed my vooz der menschen laster / zoo doe ik dat gy ge-
 bied.
 Laat utw aanschijn op my lichten ; heest my utwe rechte-
 ren hier.
 Woogen (als twee beken) leken : waar van daan zoo
 men'gen traan ?
 Dat de menschen / na mijn wenschen / niet op utwe we-
 gen gaan.

XVIII.

H Ger / mijn God / gy zijt rechtvaardig / en utw Gebod-
 lijk woord is recht /
 Uwe Wet volkomen billijk / utwe waarheyt vast en
 hecht.
 Hart en streng zijn utw Geboden eertijds van u ingezet ;
 't Is u ernst / dat pder mensche blytig daar op merkt
 en let ;
 't Is u ernst / dat 's menschen leven daar na aangelept
 zal zijn :
 Dies ontbrand mijn hart in tooren ; tooren / die 't ver-
 bult met pijn :
 Mijn / die 't bozer brengt tot knaging ; knaging / die
 my 't hart op eet /

Als ik zie hoe dat mijn byand uwe Wet zoo licht vergeet.
 36 Heel uw Woord dat is in-zupver: En bemind
 van my uw knecht /
 Die aan uw bebel blijfdenken / alhoewel beracht en
 slecht.
 Dast is uwe Wet en eeuwig / die den mensch tot deugd
 de drijft :
 Uwe waarhepd is een waarhepd / die gedurig waarhepd
 blijft.
 Zoo wanneer ik / ongelukkig / diep in d'zoeshepd ben ge-
 raakt :
 Blijben uw geboden 't eenig / daar mijn hart zich in
 hermaakt.
 Eeuwig uw Gerechtigheden / eeuwig uw getuygenis.
 Wilt my daar in onderwijzen / zoo ben ik mijns levens
 wis.

XIX.

H Eer / tot u / wanneer de zinnen / door den druk zijn
 over-laan /
 Laat ik mijn gebroken stemme door de wolken heeren
 gaan :
 Hoozt my / die uyt heelder herten tot u roep / met d'zoes
 geklag /
 Dat ik uwes Wets bebelen immers onderhouden mag.
 Tot u roep ik ; hoozt / en helpt my / dat ik ongeveynst en
 trouw /
 uwes wils getuygenissen al mijn leven onderhoude.
 Op uw woord rust mijn betrouwen : 's morgens booz
 het Zonne-licht /
 Zijn mijn oogen / en mijn handen / en mijn stem tot u ge-
 richt.
 38 Diep noch in de stille nachten / als men niemand
 wakker hoozt /
 Laat ik 't zoete slapen baren / om te denken aan uw
 woord /
 Hoozt mijn stem ; verfrischt mijn leven (als gy hebt ge-
 daan dus lang.
 Mijn party / uwes Wets berzaker / volgt m'en maakt
 my 't leven bang :
 Hy komt nader ; komt ook nader / Heer / en weert
 het ongebal :
 Heer / mijn God / in wiens geboden waarhepd is en blij-
 ken zal.

Wiens getuygenisse zeker / en niet om bewegen staat /
Maar bestendig zonder eynde : daar mijn Ziel haar
op berlaat.

X X.

Ziet my aan / vol van ellenden / en berloft my uyt den
nood :

Want in nood zoo blijft mijn liefde tot uw Wet noch
even groot.

U beheel ik / Heer / mijn zake ; voertze gy gelukkig uyt ;
Helpt my / na uw Woorde / dat haft is / en gegrond op
uw besluyt.

Goddeloze booze menschen / die uw Wet geen acht en
staan /

En geen ding zoo zeer ter wereld als uw heylig Woorde
berispaan :

Wat staat dezen te verwachten : Zy zijn bastaard van
geuk.

Maar uw goedheid is oneyndig : Troost my / zoo gy
pleegt / in d'ruk.

40 Die my haten en verbolgen zijn ontellijk in 't ge-
tal :

Noch en kan 't my niet bewegen dat ik van uw Woorde
afval.

Ik zie uwes Naams verachters ; en 't is my een wee-
de smert

Dat zy na uw woorde niet leven / en een bitter wee in 't
hart.

Heer / aanschouwt hoe uw bevelen van my zijn bemint
geweest ;

En verquikt / na uw genade / mijnen hoog-bedroefden
geest.

Niemand oopt van al die leven / die uw woorde op leugen
band ;

Uws gerechtigheds gerichtten houden al en altijd stand.

X X.

'k Woorde r'onrecht verbolgt van Dorsten ; haar ver-
bolging dat wel zwaar :

En nochtans / Heer / uw woorde breeft mijn hart veel
meer als haar.

Uwe woorde zijn mijn zinnen zulk een aangename
zaak /

Dat ik dikwils my daar over in my zelven vzelijk
maak ;

Dolijk maak / en 't hart verheffe / recht of my een groot
 ren schat /

Tot mijn deel waar toe geballen. 'k Heb een haat in 't
 hart gebat

Tegen alle leugen monden / daar 't gemoed zich booz
 vergrouwt /

En gelijk als een vergiftig en onreyn gebzoedzel
 schouwt.

42 Maar uw Wet alleen is 't eenig daar mijn hart
 zijn liefd' op leyd.

Zevenmaal des daags zoo zing ik 't lof van uw gerech-
 tigheid.

Brede / brede haben brede / brede zonder tegenspoed

Is'er booz uw Wet's beminners / dien geen doling
 dolen doet.

Tot u loop ik / op u hoop ik / na uw Wet stel ik my aan:
 't Hart houd uw getuygenissen ; en is heel met liefd' be-
 baan.

Ik voeg my na uw bevelen / en waarom en zoud ik niet?
 Want ik weet het dat gy klaarlijk al mijn doen en laten
 ziet.

X X I I.

M Ocht mijn klachte tot u komen / mochtze dzingen
 door de Locht /

Op dat gy de ware kennis uw's Verbonds my leeren
 mocht.

Mocht mijn smeken booz u komen / mocht het gaan door
 't Firmament:

Op dat gy na uw beloften / my verlossen mocht in 't end.

Mijne lippen en mijn tonge (maak my in uw Wet maar
 wijs)

Heeft mijn hart u toege-eygent / uwe Wet tot lof en
 prijs :

Want in alle haar Geboden is zy goed / en zonder seel.

Staat my by : want / ziet / ik hebze my verkoren tot
 mijn deel.

44 My verlangt zeer (en 't verlangen doet my los-
 sen men'gen zucht)

Na uw heyl : want tot uw Wetten heeft mijn hart een
 groote zucht.

Laat mijn leven / dat ik lohe / en uw Ge al om vertel :
 Om te loben zoek ik 't leven : Daar toe help my uw be-
 vel.

*k Ben als een verloren schaapken van den rechten weg
 gedwaalt :
 Al mijn Heer en Herder bid ik / dat gy zoekt en weder
 haalt ;
 Zoekt en wederhaalt uw Dienaar / die in al zijn har-
 ten-leed /
 En al 's Werelds tegenheden / uwe Wetten noopt vers-
 geet.

God Wonderlijk, Machtig, Goed.

*Poëtische uitbreydinge over eenige Psalmen Davids,
 in Nederlandsche Rijmen.*

Over den 104 Psalm.

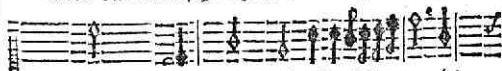
Mijn Geest / die zwanger zijt van Godes
 lof / giet uyt / En deelt de stomme tong 't geent
 in 't hart beslupt. Gy / o mijn Heer en God /
 hoor wien elk zijn gemoed / Wanneer 't aan
 u gedenkt / eerbiedig grou - - - wen moet / En
 als

als uw Majesteit zijn geest te voren koomt / Met

meer dan aardse brees eerbiedig hoor u

schroomt : Hoe schoon / ja overschoon is

uw eieraad en schoon' Het kleed dat u om-

vangt / is 't licht daar gy in woont.

2 Uw Koninklijk Capijt / is 's Hemels Firmament /
Uw Koninklijken Thron zijn wat'ren als een Tent /
Gespannen door u macht ; zoo darze / vast en hoog /
Staan als het hol gewulft van een gemetzelt boog :
De wagen die u voert / zijn wolken / door de kracht
Van 't heete Zonne-licht / hoog in de lucht gebracht :
De ved'ren daar g'op zweeft / zijn 't lichtste dat men
bind /

En 't snelste dat'er bliegt / de wankelbare wind :

3 De boden die gy zend / zijn storm en sterk gerucht :
De Dienaars die gy bezukt / duur-blammen door de
Lucht.

Wat lof ontbreekt'er noch : die ik u geven zal :

Aard / Hemel / Water / Lucht / Wind / Duur ; Het
dient u al.

De wichtig' aard / die los rondom in 't ydel hangt /

Of (zoo pet om haar is) een dunne lucht omvangt :

Die staat nochtans / door konst van uwe hand / zoo vast /

Datz' eeuwig blyft en rust op haaren eygen last.

4 Die eertijds / doe dit al noch niet en was gereed /
 Met water was bedekt gelijk als met een kleed.
 't Was niet dan Zee en Lucht; men zag noch berg
 noch dal;

Maar met dat uwen mondt upbromden zijn geschal /
 En uwe heersche stem quam als een donder slag;
 Het water / als ontroert met Goddelyk ontzag /
 Moest af / en mer'er haast na zynen Afgrond bliet.

5 En eer zyn h't oog bezroert / lag yder ding van een;
 't Gebergt stept in de Lucht; de dalen vlak bene'en.
 De wat'ren / op dat zy den Warden klood niet meer
 Met golven / gants en al / bedekken (als wel eer)
 Hebt gy een verk gezet; haar oevers / daarz' op slaan /
 Maar in bedwongen zijn / en binnen moeten staan.
 Gy maakt dat upt de diept het bocht zyn ad'ren schiet /
 En dooz de bergen heen na 't dozstig land toe vliet /

6 Op dat een peder Dier ('t zy dat het leeft in 't veld /
 En onder zorg en stuur des Bouwman's is gestelt;
 't Zy dat het zweeft in 't wild / en kent geen Heerschaps
 pp

Wanneer 't natuur begeert) daar van ondozstig zy.
 Daar is dat zich onthoud / en in zyn weelde leeft
 't Gedierte / dat de lucht rot zyn vermep-plaats heeft /
 't Gebogelt / dat aldaar van tak op takje spzingt /
 En zynen byen zang onkunstig heenen zingt.

7 De heubels en het veld bebocht en maakt gy zat /
 Als gyze upt de hoogt' dooz-zupgt met Hemels nat;
 Zoo dat het doode zaad gezegent word met kracht /
 Waar dooz het nut gewas te voorszijn word gebracht:
 En 't lieffelijke gras de Weyden overkleed /
 Zoo dat het grage Dee daar zynen lust van eet;
 En op 't gebouwde Land zoo meenig eerbaar kryd
 Tot noodig onderhoud van 's menschen leben spzuyt;

8 En 't krooren word geteelt / daar ons het brood van
 werd /
 't Welk nieuwe krachten geeft / en sterkt des menschen
 hert;

Den wijn-stok dzyt ven heeft / en geeft den eed'len wijn /
 Die 's menschen hart versraapt / en doet hol vzeugde
 zyn;

D'olijf-boom vzychten dzaagt / en vzeugt ons overbloed
 Van Olj / die in schoont' den mensch toenermen doet.
 Dat

Dat ook op Libanon / de boomen / dooz 't berstand
Of toedoen van geen mensch / maar van God zelfs ges
plant /

9 Wol van een zappig merg / schoon / bladezrijk / en
groen /

's Manschoutwers oog en hart een zoet vermaak aans
doen.

Daar staat den Ceder in / op wiens vermaarde hout
Zoo menig vogel rust / en zijne woning houdt.

Daar wast den steplen Den / op wiens verheven top

Den Keyger nesten maakt / en queekt zijn jongen op.

Den Was / het bloode dier / bergunt gy 't scherp gebergt.

Daar hy / als in een schans / hem beplig in herbergt.

10 De holen in de rots / (dooz uw alwijs bestier)

Daar legeret zich 't stonijn / een zwak onweerbaar dier.

Gy maakt ook dat de Maan / nu meer / dan min van
licht /

Rond-om de wereld gaat / en haren loop zoo richt /

Dat zy het ronde Jaar in zijne deelen deyle.

Gy maakt ook dat de Zon in haren loop niet seyle /

En datze achter een niet alle menschen licht /

Maar onder d'aarde gaat : dan bled dooz ons gezicht.

11 Al 't geen zich eerst liet zien ; de duysternis heeft
macht /

En dekt het halve deel des Wardrijks met de nacht.

Het ongeteint gediert / 't welk 's menschen oogen
schoutwt /

Verlaat dan elk zijn hol ; de donkerheyt maakt stoutwt.

Dan ders den jongen Leeuw / die daags verborzen zit /

En 's nachts / met heesch gebul / van u zijn boeder bid /

Verlaten 't eenzaam woud / en tot den roof gestelt /

Gy 't boordeel van de nacht / gaan doolen op het veld.

12 Maar 's morgens als de Zon haar stralen weer
bertoont /

Zoo ruymenz) en elk zoekt zijn holen daar 't in
woont.

Dan is het dat den mensch uyt zijnen slaap ont-
waakt /

En weerom na getwoont / zich aan den arbejd
maakt ;

Tot dat den avond komt / die hem het werk belet.

Dus geeft gy pber ding zijn tijd / zijn beurt / en wet.

Hoe wonder zijn / O God / de werken die gy doet !

Hoe wijsfelijk geschikt! hoe veel! hoe groot! en goed!

13 De Werd is 't niet alleen die uwe gunst geboelt:
De Zee / zoo diep en wijd / daar ziet men dat het woelt
Van groot en kleyn gediert / dat niet om tellen is /
En om de schepen heen zwiemt menig grouwzaam Dier:
Nw wonderbaar geschep / den Walvis is aldaar /
Die als de Zee niet stozmt / maar effen is en klaar /
Nu zich 't gezicht vertoont / dan wederom ontsteelt;
Nu boven komt / dan duikt / en zoo in 't water speelt.

14 Al / al wat leven heeft in 't water of op 't land /
Verwacht / elk op zijn tijd / zijn spijs van uw hand /
Geeft gy / zoo hebben zy: Is uwe hand haar mild /
Zoo worden zy berzaad / en haren lust gestilt.
Neemt gy den adem upt / zoo is 't met haar gedaan /
En moeten wederom tot nietig stof vergaan.
Blaast gy den geest weer in / zoo komt het leven weer /
Daard krijgt een nieuw gestalt / en alles neemt zijn
keer.

15 De Heer / de groote God / en aller dingen
vriend /
Wat is het voor een lof die hy hier voor verdient?
De eere die hem komt / hem / die 't al zaam bestuurt /
Dat moet een eere zijn / die eeuwig eeuwig duurt.
Zijn werken / groot en kleyn / die zijn hem aangenaam;
Hy onderhoudze staag / en mindze al te zaam.
Hoert hy de bergen aan / de Bergen geven rook:
Ziet hy de Warden aan / de Warden dabert ook.

16 Dies zing ik zijnen lof zoo lang ik adem schep /
De bezst my noch beweegt / en ik de lippen rep.
Och! of maar mijn gezang den Heere wel geviel!
Den Heere / mijnen lust en vzeugde van mijn ziel:
En dat eens alle zond een eynd' op Warden nam /
En des godlooshepds zaad nooyt meer te voozschijnt
quam!

Hier tusschen / O mijn Ziel / die vol zyt van Gods
eer /
Looft / en word nimmer moe / mijn Ziele looft dan
Heer.

Uyt den 139 Psalm.

Daar en is niet in mijn leven / daar en is /
 Heer / niet in my / Dat verboz - gen
 is booz dp. Gy doozgrond het / gy bekennt
 het ; al wat is / of wat geschied / Merkt uw
 oog / 't welk alles ziet. Zit ik / sta ik / leg ik /
 ga ik / waar dat ik my keer of wend' ; Alle
 ding is u bekennt.

2 Is'er yet zoo diep verbozgen in mijn diepste fanta:
 3p /

Dat booz u verholen zp ?

't Hart en kan zoo ras niet denken / of gy hoelt'et ook
 terstond /

En begrijpt zijn diepsten grond.

Doet den nacht het lichaam rusten ; maakt den dag de
 zinnen moe ;

Gy doozziet al wat ik doe.

3 Van de tong / die licht kan falen / glijft niet een zoo
klepnen woord

Dat van u niet werd gehooft.

Want gy zijt het die mijn leden / en al wat men in my
vind /

Zoo gantsch zeldzaam hebt verzint ;

En zoo kunstig hebt geschapen / dat mijn al te klepn
vernust

Uptgedacht / daar ober zuft.

4 Waar zoo wil ik henen bluchten / daar ik mocht
verscholen zijn

Wooz uw Goddelijk aanschijn ?

Waar wil ik my doch verfteken / in wat hol of wat so-
reeft /

Heer / mijn God / wooz uwent Geest ?

Daar ik opwaarts na den Hemel : boven alle Wardsche
ste'e :

In den Hemel zijt gy me'e.

5 Daal ik neder in der Hellen / by der dooden bleeke
schaar :

Ziet / zoo zijt gy ook aldaar.

Of ik dan de vleugels hadde van de schoone Morgen-
rood /

En daar mee na 't Westen bloed :

't Waar bergeefs wooz ik gebloeden / en een dwaze daad
gedaan ;

Want waar kan men God ontgaan ?

6 Spzak en wenscht' ik by my zelven (of ik zoo mis-
schten ontging)

Dat de nacht my heel ombing :

't Waar bergeefs gewenscht / gesproken / en een zot ges-
dacht gedacht /

Want de nacht is u geen nacht.

In de dikke duysternissen zien uw oogen / ja zoo klaar /

Of den nach : geen nacht en waar.

7 En wat zal ik meer verhalen ! 't Hart dat is in uw
geweld /

En gy weet hoe 't is gestelt.

Alle zijn verholentheden / die geen schepzel zien en mag /

Ziet gy klaarder als den dag.

't Is groot wonder / doch geen wonder / als ik denk /
hoe gy mijn Heer

Met my doense waart wel eer :

- 8 Hoe dat gy my fatzoeneerden / eer ik 's Hemels
Lucht aanzag /
En in 's Moeders lichaam lag.
Dat 's een wonder / meer dan wonder / dat gy my zoo
hebt bereydt :
- Daar mijn Ziel uto lof booz zeyd.
Wonder zijn al' uto werken / die 't verstand wel niet
en vaar /
En nochtans niet tegen staat.
- 9 Doe de onbolmaakte stoffe / daar dit lijf van is ge-
teelt /
In 't verhoogen wierd gebeeld :
- En natuur my 't eerste maakzel in mijns moeders lic-
haam gaf /
Daar ik lag als in een graf :
- Geen zoo kleyn van al mijn leden / geen zoo rouw en on-
gedaan /
Of uto oogen zagen 't aan.
- 10 Eer ik was dat ik zouw worden ; eer ik had dat
na eerst quam /
Doe natuur in my roenam /
Wist gy al wat ik zoud wesen ; en gy wist 'et zoo gewis /
Als het dat beschreben is.
- Als my deze uto werken in het harte vallen in /
Zoo ontzet zich hart en zint.
- 11 Zoud ik die al t'zamen tellen : eerder teld' ik al
het zand /
Dat 'er heen stuyft aan den strand.
Ik en kanze doch niet tellen / of ik schoon al nooys
en sloop /
En 't gepeyns daar steeds toeliep.
Na veel gissen / na veel denken / na al wat ik weet
of kan /
Ben ik daar ik eerst aan begau.
-

Over den 47 Psalm.

Loof God den Heer: want hy is Iobens
 waard/ En 't is een heerlijk ding van zynen
 lof te spreken. Jerusalem eertjds zoo hoog ver-
 maard/ Maar na zeer fel verwoest/ doet
 hy weer 't hoofft op steken.

2 Hy bouwtze op; en 't volk daar upt herjaagt /
 Ook hier en daar verstrooyt in veer en vzeemde Landen/
 Bzengt hy te zaam: en die 't hart is verzaagt /
 Geneest hy hare pijn / en lost haar hare banden.
 3 Het klaar gesternt / aan 't hooge Firmament /
 Telt hy van een tot een / en noemt het met zyn namen.
 Zijn sterkt' is groot / zyn macht is zonder end /
 En geen vernuft zoo kloek dat daar van 't end kan ras-
 men.

4 't Ellendig volk vertroost en helpt hy op /
 Wanneer het hart maar klepft / en tot hem is genegen:
 't Hoobaardig volk dzukt hy den grootschen kop:
 Gelijk hy 't lage mint / zoo staat hy 't hooge regen.

5 Zingt dan den Heer / zingt al die zingen kond /
 En laat uw hart voor hem zyn dankbaarheyt verkla-
 ren.
 Loof hem / en zingt / alleen niet met den mond / Maar

Maar laat'er zich 't geklank van 't Harpen spel met
paren.

6 Hy dekt en neemt den Hemel upt ons oog /
Dooz zwaar en zwart Gewolk ; en zend ons zynen ze-
gen /

Die 't Land bevocht / als 't dorstig is en droog /
En geeft de Bergen gras dooz een bequamen regen.

7 't Gras gierig Dee beschafft hy zyne spijs ;
En boed in zynen nest den ongepluynden Raven /
Die tot hem roept (natuure maakt hem wijs)
Hy past op sterkt' des Paards / noch op zyn moedig
Drahen.

8 Hy heeft geen lust aan yemands kloek gebeent /
Of vaste lijf / verzien met ongemepne krachten :
Maar zyn vermaak en die hy gunst verleent /
Zijn die / die hem ontzien / en op zyn goedhepd wachten.

9 Prijst dan / O prijst / Jerufalem prijst God /
Want hy is u een Heer / uw Tooz'nen een bezorger ;
Uw Doozt' een sterkt' en on-opdoenlyk slot /
En binnen uw begriyp 't geluk van yder bozger.

10 Hy geeft en zend rondom in uw gebied /
Het kostelykste goed / den aangename Dede ;
Hy is die u met boedzaam krooyn verzielt /
D'algebende natuur die lustert na zyn rebe.

11 Hy zend de Snee / die blokkig neder valt :
En stropt den scherpen rym / gelijk als asche / neder.
Hy geeft den voyst / daar 't water dooz bestalt :
Wat staat'er vooz de kontw' van 't felle winter-weder :

12 Is 't zynen wil / en spreekt hy maar een woord /
Cerstond versmelt het Is / en laat het water schieten :
Zend hy den wind upt eenig warmer oort /
Cerstont zal 't water gaan / en 't oude blieten blieten.

13 Zijn Woord en Wet waar in zyn Rechten staan /
Heeft hy aan Jacobs huys verkondigt en gegeven :
Geen ander volk heeft hy zulks oopt gedaan /
Geen mensch van al die geen die op der Aarden leven.

Over den 135 Psalm.

G

 Dienchten / dien de dienst des Heeren is be-
 trontwt Die in zijn Heylig Huys de wagt gestadig
 houd ; En is bergunt van God / te staan in
 zijne Hoben ; Wel op : laat hart en mond den
 naam des Heeren loben.

2 Prijst God / en geest hem lof / die vriend'lijk is en goed :

Wooft zijnen naam met zang / die lieff'lijk is en zoet.
 Hy heeft zich Jacobs Huys vrp-willig uytverkoren /
 Op dat hem dat geslacht als eppen zou behooren.

3 Des Heeren hooge macht en Godhepd is besaamt
 Meer dan al 't geen dat God van menschen word ge-
 naamt.

Hy doet al wat hy wil : 't zy boven of beneden /
 In Hemel / Warde / Zee / en diepe duysterheden.

4 Van onder uyt de Ward trekt hy het zware vocht /
 Dat hy tot Wolken maakt en hangt het in de Locht.
 Ho is 't die wonder doet / die Blixem voort kan brengen /
 Wiens selle Duur hy tent / en gaat met Regen mengen.

5 Die uyt een heym'lijk vord de Winden wapen laat /
 Waar van geen mensch / hoe kloek / de konst en gang
 verstaat,

Die 't eerst geboren zaad / van 't minste tot den mees-
sten /

In gantsch Egypten sloeg / in menschen en in beesten ;
6 En Pharo met al 't volk / daar 't Land van was
bewoont /

Tot schrik / in groot getal / zijn Wond'ren heeft getoont.
Die Steden t'onder-bzacht / die menig mensch ver-
stoozden ;

En menig machtig Dozst en Koning de'e vermozden.
7 Sion den Amorijt / een groot en machtig Heer ;
En Og / gekroonden Dozst van Basan ; met noch mees
Van het verbloekte volk der stoute Kananiten /

Die zag men dat al t'zaam als doen haar leven lieten.
8 Haar goed en al het Land / 't welk was in haar
geweld /

Heeft hy (na dat hy haar zoo schandig had gebeld)
Van zyn beminde volk Israël uytgegeven /

Om / als haar eygen erf / daar in / en van te leven.

9 Gy die de grootste straf / de nederige spaart /
Uw Naam is groot / en blijft / van tijd tot tyd / ver-
maart /

En zal zijn op de tong van ons nakomelingen /

Die dikwils u daar vooz uw lof toe zullen zingen.

10 Afgoden / uytgebootst van zilver of van goud /
(Die 't dom Afgodisch volk vooz ware Goden houd)

Wat zijn die anders doch dan dwaze sporteruyen /
Gemaakt van 's menschen hand dooz menschen fanta-
zpen ;

11 Zy hebben wel een mond / maar die geen spraak
en geeft ;

Gezicht / maar dat geen licht noch geen gezicht en
heeft ;

Twee ooren aan het hoost / maar die 't geluyd niet
baten ;

Een keel / maar die den geest noch in noch uyt kan las-
ten ;

12 Zy schijnen wat te zijn / maar zijn als wind en
rook ;

En zoo als 't maakzel is / zoo zijn de makers ook.

Zy schijnen wat te zijn / maar zijn doch ydelheden /

En als de Goden zijn zoo zijn de dienaars meede.

13 Maar gy die uwen naam van Israël afhaalt /

En gy Marous stam / en die van Levi daalt /

Looft / looft al t'zaam den Heer / met alle die hem bezet-
zen /

En zijne Majesteit oopt dienst en eer betrezen.

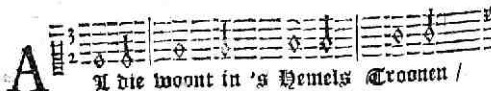
14 Looft hem op't Sions Bozcht / want hy is 't dob-
bel waard :

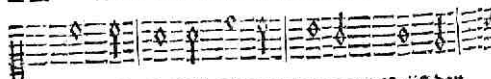
Die onder alle Ste'en van zijn geheele Aard

(Om dat hy aan zijn volk zijn gunstig hart woude toos-
nen)

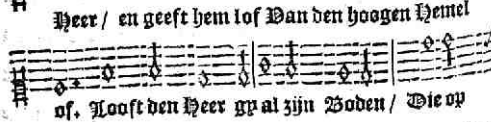
Jerusalem verkoos / om steeds daar in te wonen.

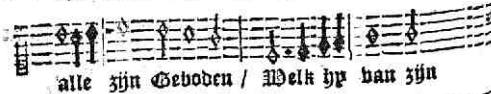
Over den 148 Psalm.

A A die woont in 's Hemels Croonen /

 Daar niet sterflijks in kan wonen / Drijft den

 Heer / en geeft hem lof Van den hoogen Hemel

 of. Looft den Heer op al zijn Boven / Die op

 alle zijn Geboden / Welk hy van zijn

 Throon belast / Digtig / en gedurig past. 2. 111

2 Alle zijne Hemel scharen
Die zinn' gl'orp openbaren :
Met de Sterren / Zon / en Maan /
Die aan zijnen Hemel staan :
Al des Hemels omme-gangen /
Met de Wat'ren die daar hangen,
En van d'Ward zijn opgeklucht
Boven in de lichte Lucht :

3 't Moet al t'zaam den Heere prijzen /
En zijn Lof hoog doen op rijzen :
Die 't al t'zamen niet een woord /
Doe 't noch niet en was / bracht voort ;
Die 't al t'zamen moet hestuur'en /
En in wezen doen geduuren
En een vasten stand doen staan /
En een wiffen gang doen gaan.

4 Looft den Heer gy s'le Beesten
In de holen der foreesten ;
En gy monsters in de Zee.
Looft hem Hagel / Dozt / en Snee /
Duur / en Damp / en sterke Winden /
Die u steeds gereet laat vinden /
Om te passen op 't gebod
Van den alderhoogsten God.

5 Heubels / Bergen / vruchtbaar Boomen /
Met die / daar geen vrucht afkomen :
En al wat'er leeft in 't Woud ;
En wat zich in 't Veld onthoud :
Alle Dieren die daar kruppen /
En langs d'Warde henen sluppen ;
Met al wat'er hed'ren heeft /
En de dunne Lucht doozweeft /

6 Groote Luyden met haar Kroonen /
Die op Warden macht betoonen ;
En al wat hier hoog gesteld
Recht herschaft / en weert gebeld :
Lange Knapen / frissche Maagden ;
Vleyn van Jaren / en Bedaagden ;
Moeten / moeten al te zaam
Loben Gods verheben Naam ;

7 Die men / onder al die leuen /
Allen Lof / alleen moet geben.
Want in Hemel en op Ward

Is hy hoog en wijd vermaard,
 Alle die van Jacob dalen
 Zullen zijnen lof verhalen:
 Want hy heeftze dik' verhoogt/
 En na haar geluk gepoogt.

Uyt den 18 Psalm.

Hertgrondelijke min draag ik in mijn ge-
 moed: Tot u mijn Heer / mijn God / mijn
 kracht / mijn hoop / mijn goed; Mijn toezn die
 my beschanst / mijn schild / die my bezyjd;
 Tot u die al mijn eer en eenig Heyland zijt.
 Zoo haast als ik mijn tong tot uwen lof ontband/
 Wierd ik van u berloft uyt mijns Dranden hand.

2 Doe ik geworpen was in onheyls diepsten grond ;
 En mijnes levens staat zoo gantsch wanhopig stoud,
 De strikken van de dood was ik al tu verwert ;
 De grouwel van de Hel beangsten my mijn hert :
 De geest stoud op 't vertrek : de helse duysterheyd /
 Die eeuwig duurt (docht my) zag ik my al bereyd.

3 Maar met dat mijn geschrey en klagt haar gaf om
 hoog
 En dooz de wolken heen na God ten Hemel bloog :
 Heeft mijn benauwt gebed zijn Godlijk hart geraakt ;
 En hy zich tot mijn hulv terstond gereed gemaakt,
 De Aard vernam zijn komst / en schudde dooz den angst :
 De Bergen zijnen rooyn / en beefden elk om bangst :

4 Damp rookten upt zijn Aeus ; Duur blanden upt
 zijn mond /
 En blies en stak in brand al wat het om zich vond :
 Des Hemels bast gebout boog zich booz zijnen Heer /
 En week op zijn gebod / en liet zijn Schepper neer.
 't Was duyster onder hem / den wagen die hy had /
 Dat was den Cherubim / die hem zoo flux en rad /

5 Heen boerde dooz de Lucht / en droeg hem zoo ge-
 zwind /

Als hadd' hy onder zich de vleugels van de wind,
 De dichte donkerheyd / alwaar hy henen ging /
 Die was gelijk een Tent / die hem rond-om beving :
 De Wolken / dik en zwart / verborgen hem in haar :
 Maar dooz zijn klaren glants was hy haast openbaar.

6 De Wolken bzaken op / en deylde haar van een:
 Den Hagel goot op d' Aard : den Blixem bloog daar
 heen.

En doe hy nu de stem liet gaan ten monde upt ;
 Wat gaf den Hemel doe een schrikkelijk geluyt !
 De Hagel klatste neer / en maakt' een draef gerucht :
 De Blixem / heen en weer doozschitterde de Lucht :

7 't Was niet dan straal op straal / de Lucht (zoo d' oog-
 gen schein)

Was enkel buur en blau van hoben tot beneen,
 Wat was'er doe een schrik by 't volk / dat eerst zoo koen /
 Mijn leven had belaagt / en gantsch te niet wou doen !
 Dat was noch niet genoeg. Want zijnes adems kracht /
 En 't vond'ren van zijn stem / die hadden zulken macht ;
 8 Die deden zulk geweld / dat d' Aarde zich ontsloot /
 En midden upt haar hart haar water-stroomen goot /

En t'eenemaal ontdekt dooz 's menschen ooge lag /
Zoo dat men ber en diep in haaren afgrond zag.

Widus quam my de Heer van boben afgedaalt /
En heeft / als van de dood / mijn leven weer gehaalt.

9 Gelyk men pemand crekt upt eenen waterbloed /
Die anders / zonder huly / in 't epnd verdzenken moet.
Hy heeft my dooz zijn hand / mijns Opands hand ont-
rukt /

Die anders dooz ziju sterkt' my licht had onderzukt.
Hy heeft te niet gemaakt mijns haters hit'ten haat ;
Want in mijn ongeluk quam hy my snel te baat.

10 Hy heeft een epnd gemaakt van mijn benauwden
nood :

Want zijne liefde en gunst is tot my sterk en groot ;
Tot my / die zupber ben / en dien hy doet en geeft /
Ja dat hy ziet en weet dat ik hier heb geleest.
Want godloos ben ik niet ; maar doe dat God begeert ;
En daar is niet dat my van 't rechte pad askeert.

11 Zijn Wet staat in mijn hart / zy staat er dag en
nacht /

En om zijn heylig Woord word steeds van my gedacht:
Ik ben my zelfs een wacht / op dat'er geen gebrek
Dooz God in my en zy / en ben ook zonder blek :
Dies geeft my God de vrucht van mijn gerechtigheid /
My / die mijns levens loop onzondig heb geleid.

12 Want God / gy zijt een God / die billijk straft en
loont /

En zoo als pder is / aan pder u betoont.
Die goed zijn en oprecht / zijt gy goed en oprecht /
Den vromen zijt gy vroom : trouw H'rer aan trouwe
knecht.

Den repnen zijt gy repn : den loozen zijt gy loos /
En obertrest den list met meerder list altoos.

13 Die laag vernedert zijn / die helpt gy vaardig op :

En dzuktze dien 't geluk her zepl trekt in den top.

Gy zijt her die my hoog in eer hebt opgericht /

En mijne dupsternis verandert in een licht.

Met u win ik den stryd / en ben een oorlogs-mant :

Met u geen muur zoo hoog / daar ik niet over kan.

14 Die God / daar al dat goed aan my van is gedaan /

Leert ons een heylig pad en repne wegen gaan.

Daar is geen eenig woord dat hem ten mond upvloeyt /

Of 't is zoo repn als goud / dat in het vuur gegloeyt /

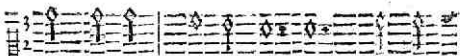
Geheel doozloutert is / en niet onrepus behoud.
 Hy is een stalen schild booz elk die hem betrouwt.
 15 Nu zegt / afgodisch Volk / die knielt booz hout
 en steen /
 Waar is'er doch een God / dan onzen God alleen ?
 Waar is'er doch een God / waar op men vast mag
 staan /
 Dan onzen God alleen / die troest kan doen ontfaan ?
 Die God sterkt my het lijf / en maakt de leden fris /
 En toont de Ziel een weg / die zonder doling is.

De Broederlijke Eendracht, ofte :
 Lof des Vredes.

Vuygedrukt in een korte Verklaringe over den 133 Psalm.

Met noch eenige By-schriften ter zelve stoffe.

Over den 133 Psalm.

A
 A! ziet eens / hoe bequaam is 't / Hoe zoet

en aangenaam is 't / Wat lieffelijker

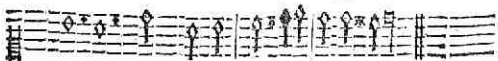
bzeugd is 't / Wat dieper Ziel geneugt is 't /

Wat menschen zich bege. van An Eendracht
 D s. t'zaam

t'zaam te le - - - - - ven / Dat zy / eens Vaders

Zonen / Een woning t'zaam bewonen ;

2 En hare harten een zijn /
 En nergens in versche'en zijn /
 En een gemoed 't gemoed is /
 Gelyk het bloed een bloed is.
 Daar ziet men geen benijden /
 Daar hoort men twist noch stryden /
 Daar is geen bypl geknibbel /
 Noch angstig woord gestribbel.

3 Geen laster-liebig snappen /
 Geen hatig achterklappen /
 Geen quade / na-bedenken :
 Of pet dat rust kan krenken :
 Maar Eendzacht / Liefd' en Bzede /
 Die hebben daar haar stede /
 Die zijn daar Koninginnen /
 En vrouwen van de zinnen :

4 Geen Toornighepds tempeesten.
 Ontroeren daar de geesten :
 Maar liefd' aan alle zyden
 Doet yders hart verblijden
 In onderlinge goedhepd ;
 En eeuwig-zoete zoethepd.
 Hier heeft de Ziel haar rust in /
 En boelt'er zulken lust in /

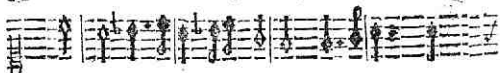
5 Als in den reuk / wiens deugden
 Reus / bypn / en hart verheugden /
 Doe Aaron / Gods Edle
 Hoog-Priester / zjuen schedel
 Met Balzem liet begieten /
 Die van zjn hoost quam blieten /
 En toog met golven neder
 Door al zjn haart en kleeder.

6 Den Dauw / die d'Ward bewaassent /
 En gunstig ober-aassent /

Wiens zilber klare droppen
 Van Hermons bochte toppen
 Op Sions hergen dalen /
 Die als de Zon haar stralen
 Met langer weg laat blijven /
 Op 't krupd als peer'len drijven :
 7 Gelyk hy dooz Gods schikking /
 Strekt tot natuurs verquikking /
 En t Land / dooz hitt' veroolijkt /
 Met zijn koel narje bylijkt :
 Zoo is 't ook booz de menschen
 Een zaak wel waard om wenschen /
 Die kostel is te achten /
 Die waard is na te trachten /
 8 Die waren troost kan geven
 Zelfs in dit eyndig leven /
 Als eendzacht plaats kan binden /
 Om hart aan hart te binden /
 Om macht aan macht te knooopen /
 En rust op rust te hoopen,
 Dies mach zulk hups wel roemen /
 En zich gelukkig noemen :
 9 Want daar de liefde Heer is /
 En onvre'e nimmermeer is /
 Zal 't leven altyd duuren /
 (Zoo zal 't de Heer bestuuren)
 De Zegen noopt versterben /
 Maar eeuwig daar aan erben :
 't Woord / van God zelfs gesproken /
 Blijft vast / en onverbzoken.

I. BYSCHRIFT.

 D E Eendzacht dooz Gods Geest eers
 tijds zoo hoog verheben En dooz eens Konings
 Pen:

Ben zoo lieflijk beschreven / Nu in Beer-

duptschen Rym / op Gzicksche maat gedigt / En

elk tot nut en lust ge - zonden in het licht.

2 Die God / die 't goede liefst / veel meerder kan ver-
maken /

Van Offer op 't Altaar / en duyzent zulke zaken :
Dien God / behalven 't heyl datz' in haar zelven heeft /
Aldet meerder heyl beschenkt / en eentwig zegen geeft :

3 Of pemand / die misschien om hare schoonhepd min-
de /

Hy zoekt de Wereld dooz / maar zalze nergens binden /
Van daar elkand'ren doet / gelyk hy selber wout /

Dat / in gelyk gebal / aan hem geschieden zout :

4 Daar eygen onberstand ootmoedig word geweten /
En wijze luyden raad niet dommelyk versmeten :

Daar een die wijshepd heeft / hem zelven niet behaagt /
Maar 's naastens onberstand / en zwakhepd gaarne
draagt :

5 Daar yder naarstig is zijns naastens seyl te dekken /
Daar elk des anders hart dooz weldaad zoekt te trek-
ken ;

Daar yder op zijn Recht ten hoogste niet en byngt :
Daar elk zijn lust tot baat / en eygen Eer bedwingt.

6 Daar d' Onderbaan zich bind aan zijnes Heeren
Wetten /

Ja / schoon verongelykt / niet tegen op gaat zetten :
Daar byemdelingen raad gezocht word noch gehooft /
Noch ook 't gemene best om eygen nut verstoofd :

7 Daar d' Ober-heer getrost van zijne Onderzaten /
Van God de Heer van al de gantsche wzaak wil laten :
Daar d' Ober-heer gedenkt (en toont het mer'er daad)
Dat

Dat daar een Hooger is / waar onder dat hy staat :
 8 Doch meest en boben al / als hy om geene dingen /
 In Godes Heerschappyp hem zelven in wil dzingen /
 Maar laat in zyn Geloof een yder / tote 't ook zy /
 Aan God bevolen zyn / en elks gedachten byp.

II. BYSCHRIFT.

Waar heel de Weereld goed (zoo edel is de

deugd) Zoo moest'et vrede zyn / en eeuwig rust en

vrede : Waar heel de Weereld quaad (zoo

leelijk zyn de zonden) Zoo waarder eben

wel noch geene Dze'e gebonden.

2 't Goed is hem zelven goed / en betert dik noch 't

quaad :

Daar 't quaad noch met het goed / noch met hem zelve

bestaat.

De Weer'ld bestaat upt twee / upt goed' en quade men-

schyn ;

De quade zyn de meest / die gaat het veel na wenschen :

3 De goede zyn de minst ; haar opzet is na vze'e :

De quade doen 't te niet / en 't doet de vrome wee,

Der quaden menschen lust / is klijben / twiſten / krijgen:
Der goeden / dat trompet en trommel eeuwig zwijgen.

4 De gorde staan na vze'e / ook met haar eygen scha'e:
De quade achten 't niet / en 't goed doet niemand sta.
De goeden willen gaarn / uyt lust tot vrede / duypen:
De quaden zijn gewoon haar deugden te misbruyken.

5 Kort af / hoe dat men 't dzaapt / 't schijnt al ver-
geessche pijn;

Wil God: de Dzoes wil niet/maar plat af meester zijn.
Wat raad; Hoe kan 't dan zijn dat pemand van die leuen
Die menschelijken Stand met recht zy toegeschreven/

6 En 't groote Hepl-geniet / daar Dabid ons van
zingt:

't Welk uyt Eendzachtighepd en Broeder-vreed' out-
springt?

God bidden / dat hy 't schik dat vele van de Dromen /
De Wereld tot een licht / in eendzacht r'zamen komen.

7 Mist ons den Dzee dan noch / als elk het zijn maat
doet /

Zoo binden wy hem wis by God en ons gemoed,

III. BYSCHRIFT.

Tot Beslyt.

't I S niet dat gy de Eendracht prijft
En met den mond slechts lust bewijft:
't Is yet dat gy na Eendracht haakt;
En twist verlaat, en vrede maakt,
't Is veel dat gy van Vrede houd,
Als gy met recht wel niet en zoud.
Het eerste doen de booze wel:
Het tweede doen de looze wel:
Maar 't derde (en het beste is 't);
Dat doet geen, dan een ware Christ.

IV. BYSCHRIFT VOOR DEN DRUKKER ,

*Die dit voorgaande (zijnde zijn eerste Werk) aldereerst heeft
gedrukt tot H O O R N.*

Aan de ware Lief-hebbers des Vredes,

Toe-eygen-dicht des Drukkers.

Gods Vrienden hier en daar de Wereld door verspreyd
Die's Werelds twist-lust haat, en menigmaal beschreyd:
Ontfangt (want u voor al behoort het toe) van my
Dit Dicht, het eerste Werk van onze Drukkery.
Word u des Vreeds gebruyk ten deele nu belet:
Hier is de Schildery, vermaak u 't wijl daar met,
En denkt (en zucht tot God, als gy haar schoonheyd ziet)
Hoe lelijk dat hy doet, die zulken schoonheyd vlied:
Op dat gy nimmermeer (zoo veel her aan u staat)
Om Aardsch noch Geestelijk, in zulke stappen gaat,
't Is waar, gy hebtze lief, en hoeft geen beeltenis
Die u van nieuws eerst leer, wie, en hoe schoon zy is,
De ware Minnaar kent het schoone dat hy mint:
Dan 't let niet dat de geest zontijds verversching vind.
Te meerder wafst de lied', hoe kennis hooger stijgt:
Ten minsten is 't niet quaad, dat Liefde voedzel krijgt.

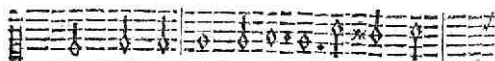
Volgende Psalmen zonder Hoof-op-schrift.

Psalm 4.

God die my placht te troosten / als ik in

droefheyd was / En van mijn onschuld weet:

Deest

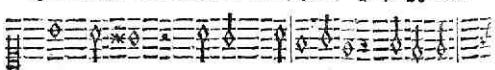
Weest ditmaal ook genadig / en laat uw

oo - - ren ras Tot hooren zijn gereet.

Hoe lang / verwaaude menschen / past gy niet

op mijn leer? Wat is 't dat u belet? De ydel-

heyd / en leugen / Daar hebt gy al te zeer uw

zinnen op - - gezet.

2 Word wijs / en merkt eens over / hoe God die stuurt
en leyd

Die hy verhooren heeft.

Roep ik hem aan / tot hooren is hy terstont bereyd /

Die troost in lijden geeft.

Schrikt dan / en hebt de zonden niet langer tot uw Heer:

Maar 's nachts op 't bed' in stilt /

Spreekt dan met uw gedachten (en keertze heen / en weer)

Hoe dat gy leven wilt.

3 Wilt gy een offer slachten / daar God zie ver-
heugt?

Ten is geen vleesch of bloed;

Geen vleesch / of bloed van beesten: maar ongevalsch
te deugd /

Apt een oprecht gemoed.

Die zulk een offer offert / mach wel bymoedig gaan /
 En hopen vast op God :
 Of schoon het dwaze volkje geen acht daar op wil
 slaan /
 En dikwils daar me'e spot.
 4 Geeft gy my slechts t'aanschouwen uw lieflijk
 gelaat /
 Zoo voelt het hart geen pijn.
 Wilt gy mijn vriend slechts wezen ; dat is den hoogsten
 staat /
 Daar ik in wensch te zijn.
 Een ander mag zijn kamers bezien van koozn en kost :
 In 't hart bezorgt en bang.
 Een ander mach zju kelders bezien met wijn en most /
 En zorgen ver / en lang :
 5 Maar ik wil zonder zorgen (want God die zorgt
 hoor my)
 Gaan slapen met een lust :
 Gaan rusten zonder duchten (want God die is by my)
 Een zoet / en diepe rust.

Psalm 15.

W

Je van de menschen / Heere / Zal
 hebben zulken eere ; Zal hebben zulken lot ;
 Dat hy met U / zijn God / Zijn Schepper /
 en zijn Koning / Zal wonen in een woning ?
 Wie

Wie is'er zoo bemind / En u 300

lieben kind?

2 Och! wie van al die leven/
Zal na dit korte leven/
Gaen op de blijde reys
Ma 't eeuwig Gods-vallens?
Daar niet van breed' en lust is/
En eeuwig-eeuwig rust is/
Om eeuwig / zonder pijn:
In vreugde daar te zijn?

3 Die reyn en onbesmet is;
Wiens hart tot deugd gezet is/
En heeft een klaar gemoed/
In al wat dat hy doet.
Die God een stadig knecht is/
En doet altijd wat recht is.
Die noopt / hoe zeer verzocht/
Tot liegen is gezocht;

4 Maar spreekt altijd dat waar is/
Of 't schoon al met gebaar is;
En in zjus harten grond
Zoo is als in den mond.
Die noopt van zijne lippen
En eenig woord laat glippen/
Dat in de ooren gaat/
Tot 's naastens schand of smaad.

5 Die niemands leed of quaad is:
Maar liever hulp en baat is.
Die niemands naam beblekt/
Maar liever schand bedekt.
Die quade lie'n noch puzzen/
Noch eere wil bewijzen/
Al zijnz' ook groot van pracht/
En van meest elk geacht.

6 Maar vrome gaarn wil eeren/
En zich voorz haar verne'eren/

Al zijnz' ook kleyn van staat /
 En van meest elk versmaad.
 Die vast is en vol trouwen /
 En zijnen eed wil houtwen /
 Die van hem is gedaan /
 En houd zich hard daar aan.

7 Die geen buyl rijkdoms zoekt
 Zijn geld niet geeft op woeker;
 Hoeh rijk van anders goed /
 Spinkt zijnes naastens bloed.
 Die niemand oopt bekoorden /
 Met giften of met woorden /
 Om / die geen schuld en heeft /
 Te maken dat hy sneeft.

8 Die zoo is / zal bekljiben /
 En in Gods wooning bliiben ;
 En eeuwig vast bestaan /
 Als 't al hier zal vergaan.

Psalm 16.

B
 Ewaart my / God / want ik vertrouw

 Op u alleen / Dien ik hoorz mynen Heere

 houtw / En anders geen. Den dienst / die ik van

 my geschied / Maar uw bevel / Behoest gy /
 zalig'

zalig' Heere niet; Dat weet ik wel.

2 Hierom is 't dat mijn ziele nu:

Haar bzeugde scheidt /
Om 't volk te dienen / dat gy al
Verhoren hebt.

Quaad aboutuur en harten pijn /
Dat is den loon

Van die van u geteekent zijn
Tot bzeemde goot'n.

3 Het offer dat zulk volk u doet /
Wil ik versmaan:

Haar uytgestozte bokken-bloed
Hoer ik niet aan:

Haar stem word niet van my geacht /
Daar 't waarheyd geld:

Haar naam in geen verbond gedacht /
Of oopt gemeld.

4 God is mijn erf / en al mijn goed /
Daar ik op sta;

Die my en 't mijn al 't zaam behoed
Dooz zijn gena'e.

Zoo lieflyk / als een hof die bloeyd /
Staat nu mijn lot.

O heerlijk erf / my toegebloeyt
Van mijnen God!

5 Ik dank de Heeren / mijnen raad /
Die 't al regeert /

En 's nachts hem in mijn hart in laat /
En wijsheyd leert.

Wat dat ik doe / wat dat ik poog /
God is my by:

Hy staat my in mijns harten oog /
't Zy waar ik zy.

6 Zijn hulp staat my altijd gereed ;
Des blijf ik wis /

Zoo dat mijn hart / nu ik dat weet /
Vol blijdschay is.

Mijn tong / dooz bzeugd / wil met haar spraak
Gods eer verbr'eu:

En een inwendig harts vermaak
 Verquikt mijn le'en.
 7 Want gy zult my / als doodes nood
 Nu is bezuurt /
 Niet laten blijven in een dood /
 Die altijd duurt ;
 Of niet gedogen / dat het lijf
 Als Vriends / zoo waard /
 In 't graf een aas der woornen blijf /
 Of rott' in d'aard.
 8 Den weg / die na het leven leyd /
 Ontdekt gy my :
 Volkomen brengt en lieflijkhepd
 Bloeyt al van dy.
 Gy zijt de geen / die 't alles geeft /
 En t'aller tijd /
 Wat eenig mensch geniet en heeft /
 Dat hem verbljyd.

Psalm 22.

M In God / mijn God / wat is'er dat gy my hebt ver-
 laten ?
 Dat ik om hulp moet huplen / en 't huplen niet mag ba-
 ren ?
 Om niet is al mijn klagen ; of roep ik al den dag /
 Of al de nacht ; uw ooren zijn doof tot mijn geklag.
 Nochtans zijt gy de zelbe / die gy eens plag te wezen /
 Een Heplig Heer in Sion / van Sion zoo geprezen.
 Gy zijt het daar onz' Vaders op hoopten in ellend /
 En als zy op u hoopten / het quaad bracht aan een end :
 Wanneer zy tot u riepen / los waren hare banden :
 Wanneerz' op u vertrouwden / nooyt wierden zy te
 schanden :
 Maar ik (eplaa's !) wat ben ik ? een woorn en niet een
 mensch :
 Die niemand kan bewegen tot eenen goeden wensch :
 Een spot van alle menschen / een smaad van hoog' / en
 lagen /
 Die niemand helpt zijn lijden door medelijden dragen.

Die my aanschouwen / spreken uyt spot haar monden
op ;

En die voozhy my wand'len / die schudden haren kop.
Ach ! met wat wreeder woorden word my mijn hart
doofsmeden ;

Wanneer ik / met mijn ooren / aanhoor alzulke reden :
Dat is hy / die den Heere vooz zijnen hulper hiel /
En vooz zijn troost in lijden / zoo hy in lijden hiel.
Nu is hy zwaar in lijden / nu treffen hem de plagen ;
Nu mach hy aan den Heere / zijn kruys en nood gaan
klagen :

Wil God ons nu doen bliken / dat hy zijn God wil zijn ;
Zoo laat hem God nu helpen / verlossen uyt de pijn.
Dit spreken zy/en laghen: Daar gy nochtans my stadig/
Van dat ik was geboren / zoo goed waart / en genadig.
Doe gy my deed aanschouwen 't verheugelijke licht /
En ik noch lag aan borsten / waart gy mijn toeberzicht:
Weest nu / weest nu niet bezre / nu angst zoo dicht na
hy is :

Wilt nu niet achter wijken / nu niemand meer met my is.
Mijn haters zijn als Ossen / die dreygen en omringen ;
Als bet gemeste Ossen / die om my henen springen.
Zy hong'ren na mijn leven / gelijk een Leeuw / die dult
Na 't vleesch van and're dieren / en dooz de Boffchen
bzult.

Het bloed is my als water ten wonden uyt-gedzeben :
't Gebeent beswijk ; de leden beginnen te begeben.
Het hart is my inwendig al zoo in 't lijf gestelt /
Als 't Was is / dat de Zonne dooz hare hit versmelt.
Weg zijn al mijne krachten ; verdoozt zijn al mijn leden ;
Gelyk een scherf / die doz is van alle vogtigheden.
De spzakelooze tonge blijft hangen aan den raak.
Ik zie hoe langs hoe meerder dat ik den dood genaak.
Het rotte der godloozen is als verwoede honden /
Die my rondom benezen / en jammerlijk deurwonden ;
Mijn handen en mijn voeten die hebben zy deurboozt /
En op mijn lijf bedzeben veel meer als eenen moot.
Mijn lichaam dooz haar rekken / en ougenadig quellen/
Staat luchtig uyt-gespannen / en laat de beenen tellen.
En als de razernye geen nieuwe pijn meer weet /
Zoo blijven noch de zinnen van haat al eben heet.
Dies zy 't gezicht vermeyden / in my al zoo t'aanschou
wen

En scheppen haar verheugen in mijn zoe groot beouwen.
 In 't eynd van zulk spectakel / vermoeyd / maar niet verzaed
 Zoo deelen zy / en werpen het lot om mijn gebaad.
 In zulke bangigheden / moet gy my niet bezwijken ;
 Gy Heer / mijn sterkt' / en hulpe / en geenzins van my wjken :
 Komt ras / en weerd de pijn die my het harte bzeekt /
 En my als scherpe zweerden / dwers dooz het harte steekt.
 Komt ras / dat gy de boozen haar wzeede lusten stilt :
 Die na mijn leven snakken , gelijk een Leeuw na 't wild.
 Verlost my van de wzeeden / die op my zijn verbolgen /
 En recht / als dulle honden / alomme my verbolgen.
 Verlost my van mijn byand / die upt is op mijn dood /
 En my aan alle zijden gelijk een Eenhoorn stoot.
 Van (als ik dood en helle te boven bent gekomen)
 Zal ik by mijne broeders / en schare van de broemen /
 Den lof ulys naams doen hooren en roemen overluyd /
 En syken utwe waarheyd en kracht bymoedig upt.
 O ! al die oopt den Heere met trouwer harten dienden /
 En in ziju bzeeze leefden / als ongebepusde bzienden :
 Roemt hem ! en gy al t'zamen die Jacobs kind'ren zyt /
 Doet eer / en looft den Heere / die zoo na dzuk verblifd.
 Want hy heeft niet verlaten de eenzaamheyd der armen
 En hem ook niet versmadigt / in ziju geschrey en karmen :
 Maar doe zyn droebig schreyen / en stemme tot hem quam /
 Terstont zyn droebig schreyen / en stem ter harten nam.
 Daarom wil ik hem pryzen by bzeemder volken scharen /
 En 't lof van zijne daden de Wereld dooz vermaren :
 De willige belosten / die van my zyn geschied /
 Zal ik hem daar betalen / daar 't heplig volk het ziet.
 De nederige harten / die van geen quaad en wren :
 Tot Gods Banket geroepen / die zullen bzoelyk eten /
 En lieffelyk verzadigt hem pryzen die daar leeft ;
 En alle goed / en bzeugde alleen den menschen geeft :
 Die binnen in haar harten met zulken kracht zal woonen /
 En haar al zulke tepkens van vaste liefde toonen ;
 Dat haar / zoo lang zy leven in 's Werelds jammerdal /
 Geen bzeez' van eeuwig sterben 't gemoed meer pijn zal.

De Wereld zal 't aanschouwen tot aan haar verdfte en-
den /

En tot den Heer / die 't harte zoo troosten kan / haar
wenden.

Geen stemme noch geflachte van volken / wie zy zijn /
Dat niet en zal aanbidden voor 's Heeren klaat aan-
fchijn.

Want niet alleen in Jacob zal hem het rijk behagen ;
Maar onder vzeemde volken zal hy de Kroon ook dra-
gen :

Al wat'er op der aarden groot en verheven is /
Zal om zijn spys te nutten aangaan aan zynen dis :

En als het lijf het voetzel nu tot zich heeft genomen /
Aanbidden / en gewillig tot zynen dienste komen.

Die arm zijn en verschoben / de slechte van de lie'n ;

Die zullen tot hem naken / en bukken hem de knie'n :

Want om gedient te wezen / zal hem geen zaad ontbre-
ken ;

Dat van hem / zynen Heere / van kind tot kind zal spre-
ken :

En zijne rechte Wetten indzukken in 't gemoed

Van 't Volk / dat na zal komen / op dat het daar na doet.

Pfalme 25.

A L E P H.

N Och op mijn lans noch zwaard / Noch

strydbaar mans noch peerd ; Maar God mijn

Heer / en held / Als al mijn hoop gestelt.

Beth. Maakt / dat mijn hoop op dy
Geen ydel hoop en zy /
Dat ik in schand niet raak :
Mijn byand tot vermaak.

Gimel. Die op u staat / is by
Van schand / en spotterny :
Maar al wie u niet acht /
Word haast te schand gebracht.

Daleih. Ook in de dupsterhepd /
Waar in de Wereld lepd /
Maakt gy my / Heer gewis /
Wat recht / en onrecht is.

He. De Wer'ld is vol bezoch ;
Daarom zoo leert my doch /
Dat ik de waarhepd zie /
En hoor de leugen bli'e.

Vau. Daar is niemand / dan gy /
Die dit kan doen aan my /
God / die my helpt / en hoed /
En stadig hopen doet.

Zain. Van dat de Wer'ld began /
Hebt gy aan menig man
Barmharrighepd gedaan :
Bedenkt / O Heer / daar aan.

Heth. De zonden / en ondeugd /
In mijne wulpsche seugd /
Ontwiffelijk geschied /
Bedenkt / O Heer / die niet.

Theth. De Heer is trouw / en goed ;
Dies klopt hy aan 't vermoed /
En leert den zondaar gaan
Van 's doods op 's levens baan.

Jod. 't Eenboudig hart / dat dwaalt /
Daar is 't / dat God in daalt /
En ondertwift / en leert /
Wat goed is ; wat verkeert.

Caph. De wegen / die God wijst /
En 's menschen hart aanwijst ;
Zijn goed / getrouw / en waar
Dooz Gods getrouwe schaar.

Lamed. Vergées my mijn misdaad /
Mijn misdaad groot en quaad :
Zoo word uw naam beent

Tot aan des Werelds end.

Mem. Wie is 'er reyn van geest /
Die God van harten breeft ?
Al wat hy doet of laat ;
God is zyn stuur en raad.

Nun. Met rust in overbloed /
Gentet hy alle goed :
Zijn zaad doo; Godes hand /
Bezit / en houd het land.

Samech. Gods wijshepd / en secrest /
Waar van geen waan-wijs weet /
Dat herbergt in een hert
Daar God gebreeft van werd.

Ajin. Waar ik my wend of keer /
't Gezicht is na den Heer /
Die 't oog ook t' mywaarts strekt /
En 's byands net ontrekt.

Phe. Ach ! wend het gunstig licht
Van 't Vaderlyk gezicht
Op my / die eenzaam zweef /
En in ellende leef.

Tzade. Mijns harten angst is groot :
Helpt my upt mijnen nood :
Merkt wat een hart al lijd :
En scheld mijn zonden quijt.

Coph. Groot is mijns byands haat ;
Die om my henen gaat :
Groot is hy van getal /
En dreept groot ongebal.

Resch. Daarom / mijn God / komt by /
Dat ik geen schand en ly.
Dijb / en komt my te baat /
Die my op u verlaat.

Schin. Dan bukten ben ik slecht /
In 't hart ben ik oprecht /
En steun op uwe trouw /
Dat 's 't al daar ik op bouw.

Tau. Helpt Jacob / uw geslacht
(Dat hulp van u vermachte)
Upt alle nood en pijn /
En last / daar zy in zijn.

Psalm 43.

G Od / dien ik mijnen Richter maak / Weest
 beslichter in al mijn zaak ; Tegen 't boos
 ze gebroed / dat my Wil verstrikken / en helpt me
 op. God mijn sterkte / mijn toeverlaat / Daar
 het harte zijn hoop op slaat / God / mijn hul
 per / hoe komet by / Dat ik zom

der uw hulpe zij?

2 Waarom laatge my in de pijn /
 En zoo treurig en angstig zijn ?
 Als die bloedige vband drijngt /
 En my 't hoogste gebaar oerringt ?
 Zend uw' waarheid en heylzaam licht ;
 Dat ik alle mijn gangen richt /
 Om te wandelen op het pad
 Naar uwe heylige vzeugde stad :

3 Om te naken aan uw Altaar /
 In uw Goddelijk Hups / en daor

Ik / Fonteyne van harts geneugt /
 Ik / Fonteyne van alle brengh /
 By te wezen in harten-lust /
 En gedurige ziele rust :
 Om met lieffelijk harp-geklank /
 En het edele keel-gezank /
 s Ik te pnyken om al het goed /
 Dat uw gunstige hand my doet.
 Waarom zyt ge zoo zeer ontsielt ?
 Waarom zytge zoo neergevelt !
 O mijn Ziele / nu quelt niet meer :
 Hebt betrouwen op God den Heer :
 Dien ik loven en eeren zal /
 Als mijn lyden en ongeval
 eens ten eynde zal zyn gebzacht /
 Dooz zyn vaardige hulp en macht.

Psalm 44.

En alzo oude Fame die heeft het ons doen hooren
 Met onze eygen ooren :
 En onze Vaders / Heere / die hebben ons vertelt
 't Bedryf van uw geweld :
 Van uw wonder-daden / die zy ten haren dagen
 In oude tijden zagen.
 Gy hebt de vreemde volken verdzeben uyt haar Land /
 En haar daar in geplant.
 Gy hebt de vreemde volken met plagen ; en daar tegen
 Haar by geweest met zegen.
 De volken mosten sterben / en haar geslacht vergaan /
 Onz' Vaders stam wies aan.
 Het land dat wierd gewonnen ; maar niet dooz hare
 kragten /
 Die zy te zamen bzachten.
 De vyand wierd geslagen : Waar dooz is dat geschied :
 Dooz hare zwaarden niet.
 Uw hand / die zulken kracht heeft ; uw gunst die op haar
 sichten /
 Die waren 't die 't bezichten.
 Wat mocht de oorzaak wezen ? zy stonden u wel aan :
 Daarom hebt gy 't gedaan.

En noch zijt gy de Koning en zelve God gebleven /
 Die bystand plag te geben ;
 Die u met byze woorden aan Jacob hebt verplicht
 Te zijn zijn toeberzicht.
 Dilt gy ons krachten geben / zoo raken onz' byanden
 Al r'zamen haast in schanden :
 Wy werpenze ter aarden / gelijk een Scier op 't veld
 Met met zijn hoornen belt.
 Dilt gy ons krachten geben ; zoo treden wy de Dorsten
 Op hare trotze hoysten :
 Zoo maken wy een eend' van all' haar macht en lof /
 En tredenz' in den stof.
 Onz' harten die zijn moedig ; maar niet op onze bogen /
 Of menschelijk vermogen :
 Wy zijn gewis van hulpe / en leven onverbaard ;
 Maar niet op schild of zwaard.
 Gy God / gy zijt de hulper / die troost / en ons komt bypen
 Van onze Weerpartpen.
 Gy schepdze die ons haten ; en maakt dat haren haat
 Ons niet en strekt tot quaad.
 Dies mogen wy wel zingen / en laten onze monden
 Gods eer en macht verkonden :
 En hoor al 't goed hem danken / zoo lang de Aard zal
 staan :
 Den Hemel om zal gaan.
 Maar nu (hoer mag dat wezen) zijn wy van u berstog-
 ten
 Met suaadhepd obergoten.
 Gy trekt niet / als hoor henen / de hoorste in den strijd /
 Wij zijn onz' Nedyman quijt.
 Gy laat ons (en recht anders plag 't nochtang te ges-
 schieden)
 Hoor onzen Wyand vlieden.
 Gy maakt ook dat de wyand ons in onz' bluchten stuyt /
 En weg-boert tot een huyl.
 Gy laat den wyand moorden / wy worden dood gesmeten /
 Als schapen om te eten.
 In breeuder volken landen zoo worden wy geleyd /
 En hier en daar verspreyd.
 Gy hebt met ons gehandelt recht of gy ons verkogt had /
 En op de Markt gebzocht had.
 Gy heylt ons / gy verkoopt ons / alom / aan alle man /
 En hebt geen winst daar van.

Wat laat gy ons al smaadheyds en bitter spots bezuuren

Dan onze naaste buuren?

Wy zijn den vzeemden volken haar stof van boertery /
Een klucht en jokkerny.

Zy schudden hare hoofden / gelijk als ober zotten /
Die waard zijn om bespotten.

't Is altijd smaad. Dies 't aanzicht van schaamt / daar
't bloed op stijgt /

Steeds ander verwe krijgt.

Ik moet by menschen leven die niet dan laster spyken /
En vanden om te zoeken.

Waar dat ik ga / de oore en hoozt niet dan verwijt /
Het oog ziet niet dan spijt.

Dit moeten wy al lijden. Nochtans uw rechte straten
Zijn noopt van ons verlaten.

Noopt was het dat ons harte / van u gevallen af /
Zich tot een ander gaf.

Noopt was 't dat ons gedachten / van al pets afgetogen
Paar pet wat anders blagen.

In uw Verbond te houden was noopt in 't hart ont-
trout

Die 't ons beletten zouw.

Nochtans vergeet gy onzer; en laat ons obermannen
En vanden van tyrannen;

Tyrannen / die / als Draken / wreed en bloed-dorstig zijn
En dooz en dooz senijn.

Het hart dooz 't stadig treuren / is eben of 't gebzacht
waar

Ter plaats daar 't altijd nacht waar;

En wenscht / dooz walg van 't leven (want 't lijden is
te groot)

Gedurig na de dood.

Waar 't zoo / dat Godes name / te vooren wel getweten
Van ons nu waar vergeten;

En wy tot vzeemde Goden ons hadden afgekeert /
En die als God ge-eert:

Dat konde God wel richten; dan mocht hy ons kassijden
Met alderhande lijden.

Maar nu is hem 't verbergen van ons gemoed bekend:
En noch trest ons d'ellend.

Wy worden om de liefde / die wy tot utwaarts dragen /
Noch daag'lyks dood geslagen.

Wy zijn gelijk de schapen die na de slachtbank gaan /
Om daar den dood t'ontfaan.

Ontwaakt eens / Heer / waaromme laat gy ons zoo
berlangen /

Als had u slaap bevangen?

Waakt op / vertroest niet langer / en laat ons niet altoos
Zoo troost- en hulpeloos.

Wat bergt gy 't gunstig wezen / als woud gy niet beden-
ken

Dellenden die ons krenken?

Den geest / door al de quelling / die hem of nu geschied /
Of die hy vast booziet /

Kan 't pak niet langer dragen ; het lijf met vleesch en
been

Sleept langs der aarden heenen.

Wel op dan/doet ons hulpe ; vertroost / verlost / behoed /
Om dat gy zijt zoo goed.

Psalm 63.

Zoo God maar eens zijn hoofd op
staat / En ziet zijn byand aan ; Zijn byand / en al
wie hem haat / Daar is 'er me'e gedaan ; Zy
stuppen rondom van hem heen / En
moeten op de blucht ; Gelyk een rook die
eerst wat scheen / En wegdampyt in de lucht ;

④ 4

2 Zy

- 2 Zy komen om met al haar macht /
 Dooz onzes Gods geweld ;
 Gelyk het Wasch / by 't vuur gebracht /
 Dooz kracht des vuurs hersmelt.
 Maar zy / die minnaars zijn van deugd /
 Oprechte vrome lie'u /
 Dien moet het harte zijn dooz-vzeugd /
 Als zy Gods oordeel zien.
- 3 Nu heft een vzeolijk liedjen aan /
 Daar God in zy geroemt.
 Verheugt en effent hem de baan :
 De Heer is hy genoemt.
 Hy is 't die heen vzeest op 't gewolk /
 Al is zyn Hemel hoog ;
 Nochtans op al des Werelds volk
 Houd hy altijd zyn oog.
- 4 Daar ziet hy hoe 't den Weezen gaat /
 En wat de Weduw doet /
 Wie datze me'e of tegen staat /
 En quaad bewijst / of goed.
 Die haar wel doet / is vze van smert ;
 Die anders word geplagt .
 Hy toont dat hy een 's Vaders hert
 Tot Wees en Weduw vzaagt.
- 5 Daar merkt en acht hy op de pijn
 Van 't kinderlooze paar /
 Die hy wel haast te niet doet zyn /
 En maakt haar zaad vzeuchtbaar:
 Dan ziet men dat het eenzaam hups /
 Daar treurig word geleest /
 Van kind'ren woelt en al zyn krups
 Geheel vergeten heeft.
- 6 Een mensche die in banden is /
 En 's doods gebaar vast tyd :
 Verlost hy upt zyn duysternis /
 Lupt op den rechten tyd.
 Wanneer het volk komt tot afval /
 Verbloekt hy haar het land /
 En overweld het heel end' al
 Met een onvzeuchtbaar zand.
- 7 God / eertjids doe gy langs een hep /
 In 't waest Arabisch rijk /
 Nu volk booz heen toogt als geley /

Doen waart gy wonderlijk.
 Daard beefde tot in haren grond /
 Dooz bangheyt die zy leed :
 En booz dien God / heeft 's Hemels roud :
 Van groote angst gezweet :
 8 De groote dzopp'len vielen ne'er /
 En Sinai was ontsielt
 Dooz God dien aldergrootsten Heer /
 Israëls sterke Held.
 Dus hebt gy God wel eer gedaan ;
 Maar nu zoo komt gy zoet ;
 En ober ons / Heer / laat gy gaan /
 Een rijken Hemel-bloed :
 9 Waar dooz het land / boozheen verdozt /
 En jammerlijk geplaagt /
 Genadig we'er gezegent word /
 En schoone bzuichten draagt.
 Op dat het zoo booz al 't gediert /
 't Gediert / 't welk komt van Dy /
 Van Dy gemaakt / van Dy bestiert /
 Een klepne wooning zy.
 10 Den mensche / dooz ellend bedzoest /
 Word daar van u bergost
 Het geen dat peder een behoeft /
 Tot zynen dzank en kost.
 Wannecr trompet allarm vernekt /
 En 't hart dooz bzees bebzies ;
 En gy ons van den dood ontrekt /
 En 't hart de bzees verliest /
 11 Dan geeft gy aan de maagden stof /
 Tot een triumphisch lied :
 Van syzeken u haar keeltjes lof
 Dooz 't goed / van u geschied.
 De koon'gen is haar hoop gegrond
 Op kracht van haar slag-oort /
 En op haar onderling verbond.
 Nochtans zy moeten voozt :
 12 Zy moeten schandig op den loop ;
 En haren rijken duypt
 Deylt onder haar den zwakken hoop
 Der stille Maagden uypt.
 Of gy een wyl ellendig duypt /
 En u / O ! e'el gestlacht /

- Een bangen slaap de oogen luykt ;
 En hebr noch staat / noch vracht ;
 13 Of gy bedrukt u neder zet
 In d' Wische by den pot /
 In 't aanzicht leelyk en besmet
 Een veder tot een spot ;
 Nochtans wanneer gy u vertoont /
 O ! upgelezen schaar /
 Zoo mojd nu upgeuomen schoont'
 De wereld openbaar :
 14 Gelyk eens duynen hals / als daar
 Der Zonnen-glans op staat /
 Weerschijnig glinstert / en zoo klaar
 Als Goud en Zilver laat.
 Wanneer dien God / die 't al vermag /
 Die macht'gen Koning sloeg /
 En na den vreeffelijken slag /
 Verstrooyden en verjoeg :
 15 Doe week upt zijnes volks gemoed
 De nacht van d'zevigheyd :
 Die door boozgaande tegenspoed /
 Daar ober was verspreyd.
 Doe lichten haar in haren geest
 Den zoeten dag van d'zeugd /
 Die 't hart / eerst door 't gebaar hebzeest /
 Naar d'zoefheyd heeft verheugd :
 16 't Gelaat eerst d'zoef/ontberst berschzikt/
 Dat ziet nu frisch en wit :
 Gelyk de snee van bezre blik /
 Die Salmons top bezit.
 Of Bazan zich op haar gebergt
 Vermetelyk verheft /
 Of schoon zijn hoogte' de wolken tergt :
 Gods Berg die obertrest.
 17 Gods Berg is v'zuchtbaar: Die heeft gras /
 En boed zoo menig krypt /
 En geest zoo menig e'el gewas /
 Dat op zijn toppen spruyp.
 Gods Berg in ziju behang is wijd ;
 En op ziju heerlijkst' top
 Woont God met lusten ; en altijd /
 Altijd woont hy daar op.
 18 Wie telt / wie teltze altemaal /

Gods sterke Kuytery?
 Welt duyzend duyzend duyzend maal:
 't Getal kome noch niet by.
 Is 't wonder dat hy wonder wrycht
 (Die zulken Heyz beheert)
 Op Sinai? en met zulke kracht
 Noeh by zijn volk verkeert?
 19 Gy zyt gesteden in de hoogte /
 En hebt (een heerlijk ding!)
 Gebangen in triomf vertoegt
 Die eerst een ander bing.
 Gy zyt in Gods Dalley's geraakt /
 Daar kreegt gy uwen wensch;
 En werd mer gaven rijk gemaakt /
 Tot nutheyd van den mensch.
 20 De gaven hebt gy uytgestoort /
 En peder een vergont:
 Ja 't volk ook dat zoo had gemoort
 En u eerst tegenstond.
 Zoo dat hy / die eerst tegen u
 Hardnekkig was / zich buygt:
 En die eerst bluchre / blijft / en nu
 Van by als Heer betuygt.
 21 Lof moet hem zyn / lof dag op dag /
 Dien God / die wel verdzykt;
 Doch als menz' niet meer lyden mag /
 Ook uyt verdzykking rukt:
 Hy is een God die huly verschaft /
 Als menschen hulpe dyaalt;
 Die als de mensch niet wacht dan 't graft /
 Den mensch het graf onthaalt.
 22 Hy is 'et die zyn weerpary /
 Verbreeemd van zyn verbond;
 Het hoost te moztel slaat / als hy
 Een slaaf blyft van de zond.
 Het volk dat God tot volk verkooft /
 Dat spyeckt hy aldus aan /
 Als 't dzyebty is en troosteloos /
 Om troost te doen ontsaan;
 23 Ik sal u uyt de slaverny /
 Waar in dat gy nu treuct /
 Uyt-halen; en u maken vry;
 Als 't eerthys is gebeurt:

Gebeurt is aan het diepe Meer ;
 Gebeurt is te Bazan /
 Doen ik u doorzacht met uw Heer /
 En dwong u den Tyran.
 24 En als den slag nu is gedaan /
 Zoo zultge uwen voet /
 Kootberwig maken / en doen ba'en
 In uwes byands bloed,
 Daar zal men zien dat menig hond
 't Bloed / eer 't in d'aarde trekt /
 Dat upt-bloept upt zijn meesters wond /
 Graag van het veld oplekt.
 25 Heer / die onz' God en Koning zijt /
 Hoe heerlijk trekt gy heen /
 Met uwen staat / die zoo verblijd
 Komt naar uw huys toe treen !
 De schoon triump en pompery /
 Die m' A ter eeren houdt /
 Word van de goeden op een ry /
 Mandachtelijk aanschouwt.
 26 De Zangers gaander eerst voor upt /
 En ioffen zoet gezank :
 De Speel-luy volgen / 't stem-geluyd
 Smelt onder 't snaar-geklank.
 De Maagden dan / en haar gebom
 Met zang en klanks gerucht /
 Dooz-brout de harten om end' om /
 En hammelt dooz de lucht.
 27 Aldus / is 't dat het Liedje gaat /
 Welks re'en de stemme queelt /
 De Camborijn den slag op staat /
 Het spel den toon dan speelt.
 Hoofst God nu / al gy Jacobs stam /
 Dooz God zoo lief en waard /
 Dat hy u tot zijn volk aaman /
 Uyt al het volk der aard.
 28 Hoofst God / en geeft hem zijne eer /
 Al die Gods knechten bent /
 En hem alleen dooz uwen Heer
 En grooten Meester keur.
 Hoofst God / daar 't loven meest betaamt /
 By 't volk van God bemind /
 En met den waarden naam / benaamt /

Van zijn verkoren kind ;

29 Looft Benjamin / wel eer zoo slecht /

Maar nu dooz Gods welbaad /

Uyt utwe kleynheyd opgerecht

Tot een zoo grooten staat.

Looft nu gy Vorsten Saphthali /

Gy Vorsten Zabulon /

Gy Vorsten Juda / en al wie

God oopt zijn land bergon.

30 Al to God Israël / is de geen

Daar gy zoo hoog dooz sijgt ;

Zoo sterk dooz heerscht : Hy is 't alleen /

Daar gy de kroon dooz krijgt.

Al wat 'er is bekennen wy /

O God / dat is utw werk :

Dan u is 't Rijk en Heerschappij ;

Daaram maak gy 't ons sterk.

31 Gy zijt het die het eerst begand /

Dolboert het tot den end :

Gy zijt die ons den strijd gewand /

Blijft ons altijd omtrent.

Beschermt utw stad Jerusaleem /

Als haer de byand naakt :

Uyt ulven Tempel / sluyt gy hem /

Dat hy daar niet in raakt.

32 Dan zal men menig Koning zien

Dan 't een en 't ander land /

Die u zal gaven komen bie'n /

En doen zijn offerhand.

Ma werpt het volk zijn hoogmoed om /

Dat op ons scheld en elert /

En ongestuymig is en dom /

Gelijc het wild gediert :

33 Dat om ons heen als kalb'ren springt /

En gaarn had inden dwang ;

En tot ons in als stieren dzingt /

En maakt ons 't harte bang.

Verstroopt en jaagt den hooy uyt 't veld /

Die op zich zelven staat :

Die zich op zynen schat en geld /

Als op zijn God verlaat :

34 Die moedig op zijn scheld en swaard /

Treurt als den oorlog slaapt :

En / in het strijden onberbaart /
 Zijn rust / in onrust raapt.
 De Dorsten upt des Werelds kant /
 Alwaar de Zonne gloept /
 En 's menschen lichaam zwart verbrand /
 En dien de Aijl besproept ;
 35 Die zullen op de reyse slaan /
 En haar tot Godwaart spoen :
 En bidden deftig vooz hem aan /
 En Offerhande doen.
 Gy Koninkrijken wijd en groot
 In naam en saam berbeepd /
 En langs den heelen Warden-kloot
 Met land en zand verspreepd :
 36 Zingt God den Heer een lof-gedicht /
 Die boben d' Hemel zweeft ;
 Den Hemel van hem zelfs gesticht /
 Daar hy den donder geeft :
 Den donder die geschaat'ren koomt /
 En toont zyns Meesters macht /
 En maakt wel 't stoutste hart beschroomt /
 En zijnen Heer geacht.
 37 Wat voozspoed dat uw ooge ziet /
 Of in / of upt den strijd :
 Wat vaden dat'er zyn geschied :
 Of vooz / of in dees tyd :
 Al wat uw hart bedenken kan
 Van glory / macht / en goed /
 Gref hem alleen de eer daar van /
 Die 't al-te-zamen doet.
 38 Israël is 't / daar hy betoont /
 Wat vooz een God hy is.
 Israël / daar hy stadig woont /
 Als in zyn erffenis.
 De welke 't zyn / daar hy berklaart
 Wat dat hy heeft vooz sterkt /
 En zyne Godhepd openbaart
 Vooz 't wonder dat hy werkt.
 39 God toont alom zyn Majestept :
 Maar in zyn tempel meest :
 Een Heylige onzachtlykhepd
 Sebangt daar 's menschen geeft.
 Van hem komt macht en goeden spoed

Die is of wezen zal:

Van hem komt kracht en goeden moed:

Van hem zoo komt het al.

40 Niet hoor die geen die zich verlaat

Op 's Werelds valschen schijn;

Maar die op God gestadig staat.

Gezegen moet God zijn.

Pfalm 69.

H Elp / help ach God! het water dat is tot aan den
mond;

Help / help ik ga te grond;

De ziel staat op de lippen; 't en dient / 't en dient niet
nader:

Help my mijn God en Vader.

Ik ben gelijk een mensche / die in een diep moeras

Dergeefs maakt veel geplas;

Dergeefs 't hoost op wil houden / als hy begint te zink-

ken /

En vast zijn dood te drinken.

Mijn keel dooz stadig roepen die slaat een heesch ge-

luyt /

En laat de stem nauw uyt.

't Gezicht / terwijl de Heere vast met zijn hulp blijft

mazren /

Is moe' dooz 't stadig stazren.

Mijn haters die my haten met onverdienden haat /

En doen my t'onrecht quaad /

Zijn meerder dan de hayren die op het hoost my groe-

jen;

Men ziet haar 't volk toevloeyen.

Ik moet de straffe dragen (en draagze met gedult)

Die ik noopt heb verschuld:

Recht of een mensch van dingen / die hy noopt heeft ge-

stolen /

't Vergoeden wierd. bevolen.

Nochtans mijn onschuld / Heere / die is u openbaar /

En hoor uw oogen klaar;

En of ik met de dwaazen oopt dwaazelyk ging dolen /

Dat is u niet verholen:

Laat.

Laat mijn onschuldig lijden / en onberdiende pijn /
 Geen stof van schaamte zijn :
 Geen stof van schande wezen / vooz haar / God der
 Hepr krachten /
 Die op uw goedhepd wachten :
 Die dooz een heplig leuen / gestadig (als ik doe)
 Zich spoepen naar U toe.
 Op dat het haar niet hinder die hoop te blijven hoopen /
 Dien loop te blijven loopen.
 Is 't niet om uwent wille dat ik veel spotterny /
 En veel versmaadhepd is ?
 En dat my / als ik pepnze / waar vooz ik ben gerekent /
 De schaamt het aanzicht teken ?
 Mijn Broe'rs / van eene Moeder met my ter wer'ld ge-
 hzacht /
 Daar ben ik van veracht :
 Zp houden my al t'zamen / als waar ik niet haar Broe-
 der /
 Haar Moeder niet mijn Moeder.
 Den pber tot uw Wetten doozkookt nochtans mijn hert
 Met innerlijke smert :
 Met doodelijke quelling / als ikze van de quaden
 Lichtebaardig ze versmaden.
 Dat u gedaan word / Heere / dat trek ik my zoo aan /
 Als waar 't my zelfs gedaan.
 Uw schenders zijn mijn schenders / en u te zien verachten /
 Dooz-pijnigt mijn gedachten.
 Ik ween ; en dooz ontrekking van 't noodelijke brood /
 Benaarder ik mijn dood.
 Zp lagchen met mijn weenen / de wozed-geaarde gassen /
 En spotten met mijn vasten.
 Veneem ik mijne leden haar eierzal en gemak /
 En windze in een zak /
 Zp zullen my / haar zelven / gelijk een nar beschrijven /
 En daar den spot me'e drijven ;
 't Word dooz de Stad een sabel / een spot van alle man ;
 Elks tonge gaar'er van ;
 Men hoozt'er in de poozten van sehtimpen en van vallen /
 En by den Wijn van kallen.
 Terwijl bidd' ik u / Heere / en bidd' u op dte tijd
 Als gp te bidden zijt.
 Wilt uu gp God / die goedhepd en trouw in 't hart hebt
 woenen /

Trouw' hulp aan my betoonen.
 Verlost my van d'ellenden/ waar dooz ik schier bestwijk/
 En smooz als in den slijk.
 Verlost my van mijn haters/ dat zy my niet vernielen/
 Als grondelooze wielen:
 En dat ik in benauidt heyd als in een diepen bloed/
 Doch niet verdzinken moet:
 En zonder hoop van upkomst/ als in een toe spelonke/
 In ramp niet blijf verzonken.
 Verhoozt Heer/want uw goedheyd is troostelijk en zoet
 Dooz 't troosteloos gemoed.
 Kom by/ ach! schuyl niet; haast u/ na dat uw goeds
 heyd groot is/
 En uwe knecht in nood is.
 Draagt zorge dooz mijn leven/ behoed het my booz
 schand
 Van mijn verwaand vband.
 Op zyt in all's mijn tynge: gy weet van mijn versmaads
 heyd/
 En van mijns vbands quaadheyd.
 De smaad doozstak my 't harte; en in al 't zwaar gequel
 Was niemand mijn gezet.
 Ik zag of 't yemand smerten doen my de pijn verterde/
 Daar was geen mensch die 't deerde.
 Ik wachten of my yemand een troostig woordje gaf;
 Maar elk was eben straf.
 Gal was mijn spijs/ en edik den drank die zy my gaben/
 Om mijnen doozt te laben.
 Dies moe: haar aan haar tafel den kost vergiftigt zyn/
 Met doodelijk senijn.
 Een overwachte plage moet haar de maaltijd storen/
 En alle vzeugde smoren.
 Het' duyster moeten d'oogen/en blind moet zyn 't gezicht
 In 't alderklaarste licht.
 De leden en de rugge die moet haar zyn gebroken/
 En 't lijf haar t'zamen kroken.
 Uw' ongenaad' als water/ dat upteggoten word/
 Moet op haar zyn gestort.
 Uw' aldergrimmigst tooznen moet ober haar verduren/
 En eeuwig haar doen treuren.
 Haar wooning daar zy woonden/ verlaten en om beer/
 Zy niemands wooning meer:
 Houd alle hare zonden op eenen hoop vergaart/

In uw gemoed bewaart :
 Op datze haar beletten 't rechtvaardig loon der bronnen
 Van u oopt te bekomen.
 Geeft haar godloze namen / tot loon van zoo veel quaads
 In 's lebens boek geen plaats,
 Laatz' in 't getal der bronnen / die in de deugd volherden /
 Niet aangeschreven werden.
 Ik steek in diep' ellende : mijn hart / dooz' dzuk ontwee /
 Is in mijn lijf zoo wee.
 Op Heere moet my helpen / en my daar heen verheffen /
 Daar 't quaad my niet kan treffen.
 Ik wil een Lied gaan dichten / en richten mijne stem /
 Tot lof en prijs van hem ;
 Van hem / dis mijnen God is / den lof en dank des Heeren /
 Om zinnen Naam te zeren.
 Dat zal hem lieber wezen / en aangentamer zaak /
 En van veel meer vermaak /
 Dan of m'een Os / een beeste / met hooz'n' en klautwe
 brachte /
 En hem ten offer slachte.
 De armen zal 't aanschouwen / en bannen al 't getreut /
 En nemen bzeugd daar heur.
 Gods dienaars word het harte / 't welk dzoefsheyd had
 onrustigt
 Met bzeugde heel doozlustigt ;
 Want God bezhoozt de kleppen / al zijnze slecht vant
 staat /
 En is haar toeverlaat.
 Zijn volk / zoo zwaar gebangen / stelt hy haar noo den
 lijden
 Niet zoze geloos bezijden.
 Daarom moet Hemel / Warde / met al dat daar op leeft /
 Met al dat daar in zweeft :
 De Zee en alle bingen die haar daar in bezroeren /
 Zijn lof ten Hemel voeren.
 Want hy zal 't waarde Sion / na al de pijn en dzuk /
 Herstellen in geluk.
 En Juda zal haar steden / te boren gants verballen /
 Zien leggen in haar wallen :
 Zien bouwen / zien hermaken / op dat men daar verwerf
 Een zeker plaats en erf.
 Al die Gods naam beminnen / die zullen daar in wooz
 nen ;
 En met haar / hare Zonen.

8 Hooft gij heden zijn geluyt /
Stelt het niet tot morgen uyt.
Sluyt wy / zeyd hy / 't hart doch niet /
Als wel eertijds is geschied

9 Van mijn volk tot Meriba /
En in 't woest Arabia :
Daar uw Daders mijne macht
Zagen / boelden / dag en nacht

10 Uyt mijn doen : En niet te min /
Doo? een hard verstoken zin /
My verzochten / haren God /
Als een die zijn meerder spot.

11 Dies / na dat ik veertig jaar
Moeyten had gehad met haar /
En vergeefs haar om-geboert /
Sprak ik in den geest ontroert :

12 Dit 's een volk / dat mijnen wil
Met geweld niet volgen wil /
Dat den rechten weg versnaad /
En onrechte paden gaat ;

13 En / hewel bot en verkeert /
Niet begeert te zijn geleert.
Daarom ik / ten hoogsten gram /
Swoer / en ernstig doo? my nam :

14 Dat niet een / niet een van dien
Niggen rust en zoude zien :
Mijne rust / van eeuwigheid
Wez' t geloobig volk bereyd.

Psalm 100.

O **Op alle / die d'Warde met malkans**

 der Van 't een eynde bewoond tot aan het

ander; **M**aakt een bzingde-geluyt / roep

op ter ee - ren **D**an den **M**aagtigen

Heer / den **H**eer der **H**eeren :

2 **D**ient dien **H**eerere met aangename zeden /
En een zuybere geest vol bzoelikheden.
Toont dien **H**eerere / dat uw genoeud verheugd is /
En zijn **E**ere de oorzaak van uw bzeugd is.

3 **K**ent dien **H**eerere voor uwen **G**od en **V**ader /
Uwen **S**chepper en eenigen **G**oed-dader.

Niet wy zelve; maar **H**y heeft ons geschapen :
Niet wy zelve; maar **H**y heeft ons tot schapen

4 **D**an zijn weyde (doe wy / als een verlooren
Kudde / doolende yngen) optverhooren.

Maakt uw tonge gereed tot dank en loven /
Als gy binnen gaat in zijns **H**ups voorhoven.

4 **M**aakt uw stemme gereed zijn lof te zingen /
Als de boeten u in zijn poorten bzingen.

Zijne liefde moet u het harte doen gloepen /

En dankzegginge van den mond doen vloepen.

6 **Z**ijnen name daar hoogelyk geprezen /
En onsterffelyk' eere zijn betwezen.

Want hy vriendelyk / en in all's goed-dadig /

En waarachtig is / en daar toe genadig ;

7 **Z**ijn waarachtighepd en genadigheden
Duuren eeuwig in aller eeuwigheden.

Psalm 105.

* * * Zouw sturen in haar doen / en d'oudste wijshepb
leeren.

Doe zoo was het dat Israël eerstmaal in Egypten
quam /

En een breeiding ging worden in het vruchtbaar
Land van Cham ;

Daarze God zoo zeer de'e wassen / en met zegen overgoot /
Dat z'p breeide / d'ingeboren wierden veel te sterk en
groot.

Hier dooz zoo quam d'Egyptenaars een toorn in 't hert /
Daar 't hart allenken hart in wierd en meer berwert.

Dies dachten z' Gods dienaars / dooz een snooden iist /
Al t'zaam te dempen ; Maar den raad heeft haar gemist ;

Want God droeg zong / en zand haar tot behoeders
Moses zijn knecht / en Aaron / twee broeders /

Die dooz zijn kracht by de verharde lie'u /
In 't Land van Cham veel wonders deden zien.

Hy dekten 't heele Land met dikke dypsternis /
En gaf den droebe nacht / als 't noch geen nacht en is ;

De Zon berschool haar hooft / 't was zoo den wil van
God /

Die dypsternis en licht heeft onder zijn gebod.
Wat zag men daar noch meer ? De Aijl / verkeert in
bloed /

Behielt geen levend visch in zijnen waterbloed :
Haar land / boozheen zoo vruchtbaar van geboomt
en krupd /

Daar krielden nu de walgelijke bozschent uyt :
Die ober al / ja tot in 's Konings kamer toe /

Heen kropen dicht / en maakten haar het leven mo'e.
Hy sprak ; en straks quam haar een nieuwe plaag be-
stozmen

Van ongediert / van luyzen / en van woormen :
Hy wenkte de natuur ; wat dat men daar vernam /

Was Hagel uyt de lucht / gemengt met Blixem-blam ;
Terstond dooz 't gantsche land lag haar geboomt om
beer ;

Den Wijnstok zonder vrucht ; de boomen zonder eer.
Hy sprak noch eenemaal ; straks zoo woelden 't ober al

Van Spinkhaan en van Ruys / ontelbaar van getal ;
Die

Die 't held ontblooten van zijn bruchten / en al 't gras
 Dat in de eerste plagen noch gebleven was.
 Maar als zy boven dit / Gods holk noch al belasten /
 Quam God met zijnen toozn de menschen zelfs aan-
 tasten /

Al wat in 't heele land het eerst was van geboort /
 Wierd al op eenen nacht ellendelyk vermoozt.

Ten laatsten leyden hyze upt /
 Geladen met een rijken byt :
 Een byt / van Zilver en van Goud :
 En onder haar was jong noch oud /
 Doe God met zoo veel plagen sloeg /
 Die eenig quaad aan 't lijf verdroeg.
 Hy was Egypten
 Datze zoo glipten /
 En henen togen /
 Weg upt haar oogen.

Want grooten schyzik had haar het hart hevat /
 Zoo lang Gods holk noch in haar palen zat ;
 Om al het quaad / dat z' hadden moeten dragen /
 En dag aan dag van nieuws weer baardig zagen. !
 Hier tusschen toog Israëel bast na de dooze heyden /
 Al waar God / haar Verlosser / gedurig haar geleyde.
 Een wolk / dat was haar dekzel / die haar des daags
 ombing ;

Een vuur / was haar lantaarne / die 's nachts booz
 henen ging.

Doe zy om bleesch hem baden /
 Met hyze zich verzaden
 Met quakkel-bleesch ; en gaf
 Brood van den Hemel af :
 De steenen deed' hy open /
 Daar 't water upt quam loopen ;
 Men zag de borchte beken
 Booz 't mager zand heen leken.

Want hy bleef altyd gedenken aan het woord van hem
 gezegt

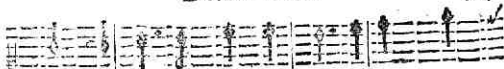
Aan Abraham / zijn vriend / en trouwe knecht.

Aldus heeft hy zijn holk met bzeugd /
 En innerlijke harts genengt /
 Uyt dat gehaate Land geleyd ;
 In 't Land dat hy haar had bereyd :
 Dat hy haar gaf met al het goed /
 Dat laar in was in overbloed:

Op dat elk een zoo leven zou /
 Gelijk God in zijn Wet dat wou ;
 Na zijne wil en goede leer.
 Lofzy den Alderhoogsten Heer.

Psalm 106.

Gesef lof en dank / aan onzen God / wie
 dat gy zijt : Want hy is goed / en zijne
 goedhepd duurt altijd. Waar vind men dopt een
 tonge wiens welsprekentheid ; Den lof van
 zijne werken na haar waar - - de zept : Ge-
 lukkig dan de mensche / die Gods wetten doet / En
 die in al zijn doen / niet doet dan regt en goed. We-
 wijst aan my de goed - - hepd / Heer (en denkt aan
 my)

my) De goedheyd aan uw volk belooft / en

staat ons by.

2 Geest dat ik uw berkooren volks geluk aanschouw ;

Op dat ik haar in hare vzeugd geselschap houw :
 En mijnen roem met haren roem te zamen vzeug ;
 En mijne vzeugd met haren vzeugd in een vermeng.
 Och ! top / en alle onze Vaders (ik beken 't)
 Wy hebben ons misdzagen / en van u gelwent :
 De woond'ren / in Egyptenland van u geschied /
 Bedachten / noch en achten onze Vaders niet.

3 Zy dachten niet aan uwe goedheyd / haar zoo re'e /
 En waren ongehoorzaam aan de Kooode Zee.

Op evenmel / al waren zy 't onwaard en boos /
 Om d'eer van uw naam / liet haar niet hulpeloos.
 Op wou de Wereld toonen / wat gy al vermoogt ;
 Dies dzepgden gy het Kooode Meer / en 't was verdzooft /
 Des waters diepe gronden gaben eenen pad /
 Daar leyde gyze dooz / en niemand wierd'er nat.

4 Dus wierden zy van hares haters hand bewaart /
 En zy ontquamen hares vband's wzeede zwaard.
 De vband wouze volgen / 't water viel te hoop :
 De vband met zijn heele macht / en hey verzoop.
 Doen wierden dijne woorden eerst van haar geloof /
 En gy met vrolyk lof-gezaug van haar geloof.
 Maar ziet wat was 't ? een al te korten tyd daar aan /
 Doe was het al vergeten / dat gy had gedaan.

5 Zy wilden niet na dijnen raad / maar haar begeert :
 Met schamp're woorden hebben zy den Heer onteert /
 In de woestijn / daar hy zoo kortz haar had gezocht /
 En hem gelijk een mensche haars gelijks verzocht.
 Hy gunden haar de spijs / daar zy hem om va'en :
 En heeft haar haren weelderigen lust voldaan :
 Tot dat in 't eynde haar de walge daar van stak /
 En dooz Gods straffing al te bitterlyk opzak.

6 Een tijd daar na steeg haar den moedwil in den kop /

En maakten zich in 't leger tegen Moses op /
 En zijnen Broeder Aaron / (dat die den tijd)
 Die God zich tot zijn Heylig-priester had gewijd,
 De Warde derd' haar keele op / die Abiron /
 En Dathan / met den aanhang / levendig verston :
 En onder den godlozen hoop ontstak een vlam /
 Die d'hoofden en toestanders nyt het leven nam /

7 Deez' en meer straffen hebben 't hart noch niet ge-
 raakt,

In Horeb hebben zy een Kalf van Goud gemaakt ;
 't Beeld van een Os / een gras-verflindend domme
 beest

Dat badenz' aan / en eerden 't / als waar 't God ge-
 weest.

God haren Heyland / wierd niet eens van haar ge-
 dacht ;

Die in Egypten zoo veel wonders had gewaacht.

De schrikkelijke werken die hy vooz haar de'e

Nan 't roode Mey / die waren weg ; dat deed hem wee :

8 Zoo wee / dat hyze dooden wou / van een tot een /

En 't waar geschied / had Moses niet vooz haar gebe'en.

Gods uptverkoren dienaar Moses / wiens gebed /

Gods toorn heeft doen verkoelen / en 't verderf heler.

Wat deden zy noch meerder ? 't Land van Zaligheyd

Van God beloof / en van Gods Dienaar aangezejd /

Noch achten / noch geloofden zy ; en onder haar

Ging een wantrouwig morren om / zoo hter / zoo daar.

9 Des Heeren waarde stemme was'er niet gehoozt :

Doe was hy zoo onmoedig / en op haar gestoozt /

Dat hy zijn hand verheben heeft / en haar den dood

In 't woest te laten sterben / in zijn hart besloot :

En dat hy 't volk / dat upt haar was / en worden zou /

Uptlandig onder 't Heydens volk verstoppen wou.

Maar 't kon al niet bewegen ; zy verbielen weer /

En knielden vooz den stommen Baal-Deoz neer :

10 Daar stond den Afgod zonder leven en verstand ;

Dien dooden Afgod slachten zy haar offerhand.

Dit was een seyt / dat zijnen toorn te hoog opjoeg /

De plaag ging aan / die tot end' aan in-at / en sloeg /

En dedet menig sterben ; tot dat Phineas /

Wiens hart met heyl'ge toornigheyd ontsteken was /

Te voorschijn trad / en met zijn zwaard de boosheyd
wzak /

Daar hy de straf dooz weerd' / en Godes toren bzak.
11 Het heldisch sept heeft zijn gerechtigheyd verinaarte
En hem by God / en menschen eeuwig lof gebaart.
Hier mee was 't noch geen eynde : want God haren
Heer /

Vertoornen zy aan 't Water des Geschils / zoo zeer /
Dat Moses zelfs om harent wille lijden moest :

Want al haar knozren heeft zijn zinnen zoo verwoest /
Dat hem upt misberoutwagheyd een woord ontviel.
't Welk God tot zijner schade / in gedachten hiel.

12 En doe zy her Beloofde Land nu hadden in /
Derdelgen zy de Volken niet / na Godes zin ;
Maar hebben zich daar me'e bereent ; daar by verkeert ;
Haar d' ongodsdienstige Gods-diensten af geleert :
De Goo'n ge-eert die niet dan Gode'n zijn in schijn :
En geen godloosheyd haar te godloos laten zijn.
O! groutwelijke dommigheyd ! O raserij !

Haar kinderen / haar eygen zaad / dat namen zy
13 En woypen het den Dupdel tot een offer dooz ;
De Harde dzank het bloed / en wierd'er onreyn dooz ;
't Onnosel bloed / dat hare wreede hand ver goot /
En om den Dupdel zynen Alaar henen bloed.
Wat rest'er noch te zeggen ? al haar doen (ach sy !)
Was leelijckheyd / en geestelyke hoerery.

Doe is'er in Gods hart een vuur van toorn ontbrand ;
Hy kreeg een groutwel van zijn uptverkoren land.

14 Hy lietse vallen in haars byands heerschappy /
Die haar benuawde met een zwaare slabery :
Daar 't stugge hart zijn wildigheyd wat dooz verliet.
Dit zag de Heer / en hy verlostenz' upt verdziet :
En dikwils heeft hy zulken gunst aan haar betoond :
En dikwils hebben zy 't met quaad doen meer ge loond :
Als zy / geholpen / boosheyd de'en / en vielen af /
Zand hy vertoorent / t'elken wederom zyn straf :

15 Die haaren hoogmoed hielden / en vercradze dza /
Dan de'en zy we'etom boet' / en hy we'etom gena'e ;
Hy heeft haar klacht gehoozt / en haar ellend aan-
schoutw /

En 't quaad / hoewel rechtvaardig / heeft hem strakig
beroutw :

Zoo groot was zyne goedheyd ; die weer leven nam :

Als hem 't verbond/met haar gemaakt/te hooren quam,
 Die haar gebangen hadden / maakt' hy zoꝛ gedwee /
 Dat haar ellend en ijden 't wreedde hart doozsnee :
 16 Zy werden by haar gangenaam / en lief getal ;
 En 't was haar een verlichting in haar ongebal,
 Heer onze God / mi bid ik / dat gy ons behoed /
 En uyt de vzeemden holken t'zamen komen doet :
 Gy dat een lust om loven in ons hart verrijz' :
 En elk dijn naam / die heplig is / verheff' en prijs' :
 En alle volk / met lust tot uwe eer bezaat /
 Alzulke woozde van zijn tong mag laten gaan :
 Lofzy dien God, die Jacobs volk beheerscht, en leyd,
 Lof, prijs, en eer, van eeuwigheyd tot eeuwigheyd.

Psalm 109.

Ni alle menschen zwijgen/ en ik/ van troost ontledigt/
 Van niemand word verdedigt /
 God/ mijnen roem / zwijgt gy niet ; laat waarheyd
 niet verdzjiben /
 De leugen meester blijven.
 En goddelooze monden zijn tegen my outsloten :
 Wat komt daar uytgebloten ?
 Niet van vergifte leugen / die hare tong vol valsheyd
 Alom my op den hals leyd,
 'k Heb liefd' aan haar bewezen ; in plaats van troost in
 't lpen /
 Zoo zijuze mijn partyen.
 Wat kan ik doen ? niet anders als my aan u verdzagen/
 Om u den nood te klagen.
 Mijn goed doen/ en mijn liefde/ beloonen zy met quaad-
 heyd /
 Met haat / en met verstaadheyd.
 Alzulk een godloos mensche / die wensch ik in de handen
 Van booze dwingelanden.
 Alzulk een godloos mensche / moet den verwoester by
 zijn /
 En hy in 't hart noopt bly zijn.
 In 't Recht-huys moet zijn zake / niet goed maar quaad
 genoemt zijn ;
 En hy booz schelm verdoemt zijn.

Zijn reden moet den Richter / (als 't bonnis hem doet
zitt'ren)

't Gemoeed noch meer verbitt'ren.

Ontijdig moet hy sterben / zijn ampt van hem genomen/
Moet op een ander komen.

Zijn kind'ren moeten Wezen / zijn Hupsvrouw We-
dwtw leven /

En jammerlijk gaan zweben :

En ongetroost gaan doelen: en menig land doorzwerven:
Maar nergens plaats verwerpen.

En bedel-brood gaan knagen / beroopt / ontbloot / uyt-
landig

Dooz al de wereld schandig.

De Woekeraars als echchels/die moeten hem zijn goede
Uptzuppen tot den bloede :

En om hem niet te laten/zijn kisten gault dooz snuffelen ;
En alles nautw beknuffelen.

Een bzeemde moet bezitten 't geen hy met vlijt vergaart
heeft /

En met veel angst bewaart heeft.

Hy moet om hulpe smeken ; maar niemands hart ver-
morven ;

En blijven steeds verdozven.

Zijn Vaderlooze kinders die moeten treurig kermet /
En niemand haars ontfermen.

Zy moeten / eer haar stamme tot 't derde lid kan raken/
Den dood al t'zamen smaken.

Den naam van zijnder stamme moet zijn van geender
waarden /

En niet geacht op aarden.

De misdaad die de Vaders beginnen 't haren tijden /
Die moet haar noch doen lyden :

Die moet in Gods gedachten zoo levend' staan geschre-
ven /

Als waarze versch bedrezen.

De misdaad / die zijn Moeder bedreef in hare dagen /
Die moet als noch hem plagen :

Die moet uyt Gods geheugen te geenen tijd verdwijnen/
Maar althij versch verschijnen.

Hy moet (om dat het lyden van niemand hem oopt
suerte)

Uyt alle menschen herten.

Hy 39 / en h'of vergeten / om dat hy zoo gantsch wreed
was :

- En niemands leed hem leed was:
 Om dat het pijnlijk zuchten / en klagen van den armen
 Zijn hart niet deed erbarmen.
 Om dat hy die benauwden/die hulp en troost behoefden/
 Noch tot'er dood bedroefden.
 Den bloek was al zijn wenschen/ dat was 't daar 't
 hart toe voorden /
 Den bloek zal hem getroorden.
 Den zeggen van een ander was geenzins zijn begeeren ;
 Die moet hy ook ontbeeren.
 Een yder moet zijns harten ontfeldhepd op hem gieten;
 Eiks tong moet op hem schieten :
 Met bloeken / nu van genen / van wederom van deze /
 Moet hy omcingelt wezen :
 Niet anders / als een hemde / om 't lichaam me'e te
 kleeden
 Gaat rondom om de leden.
 Een innerlijke droefhepd moet zijnett geest vermoeyen /
 En al zijn hart doorbloeyen :
 Niet anders als de beken/ die door haare water-tochten/
 De drooge aard door-bochten.
 Wanhopige benauwthepd / moet hem 't gemoet bespyzins
 gen /
 En merg / en been door-dringen :
 Niet anders dan den Wp / van bukten opgestreken /
 Inzupgt / en 't vel doet weken.
 De bloek moet op hem komen / die hem aan alle zijden
 Omzetten moet met lijden :
 Niet anders als een gordel den mensch en wat hy aan
 heeft
 In zijn begriyp ombaan heeft.
 Dat is het quaad / waer toeze de Heere moet verbloeken
 Al die mijn onheyl zoeken.
 Wiens gesensjnde tongen / en lasterlijke monden /
 Tot in mijn Ziel my wonden.
 Maar gy / ach Heer / mijn hope / laat my uw hulp
 niet falen /
 Zoo zult gy eer behalen.
 Laas ! al den troost / en hope / waar van my mijn ge-
 moed zeyd /
 Dat is alleen uw' goedhepd.
 Verlost my / door ellende / en armoe' neer gedoken ;
 En 't hart door smert gebroken.

Gelijkerwijs een schaduw eynd met de Zon moet u's
men /

En 's avonds is verzwomen :

Zoo ga ik ook daar henen / en naak al bast mijn ende /
Doo; veelheid van ellende.

Of eben als de Spinkhaan / waar van 't geboomt ge-
knaagt word /

Mer klepne moept verjaagt word :

Alzoo komt ook het ijden / dat ik zoo veel moet dzagen /
My na mijn dood te jagen.

Het lichaam / doo; al 't vasten / begint zijn kracht t'ont-
zakken /

De slappe knyen zwakken.

Het vleesch neemt af / de leden verlieszen haar gezettheyd
Haar bochtighepd / en bethepd.

Hier tusschen / met al 't ijden / om my noch meer te
quellen /

Komt zich den spot verzellen ;

Den spot van mijn partpen / die als zy my zien quijnen /
En hand voo; hand verdwijnen ;

Den kop daar over schudden : een al te hatig teken /
't Welk my het hart doet bzeken.

God weest doch eens genadig / en laat my hulp geschies-
den :

Een hulp waar doo; dees lieden /

Waar doo; dees booze merken / God / dat het uwe kracht
is /

Waar doo; dit werk gewracht is.

Wat pas ik op haar bloeken / als gy my zoet brjgent /
En voo; haar bloeken / zegent ?

Wat baat het dat zy laster- en leugen-taal uytbzaken /
En zich mijn byand maken ?

Als zy te schanden komen / met al haar doen / en leugen /
Zal ik / uw knecht verheugen.

De schande en versmaadhepd / die moetze obertrekken /
En als een kleed bedekken.

Certwijl zal ik God danken / en zynen roem vermaeren
By grooter volken scharen

Om dat hy voo; den armen altijd tot hulp gereed is /
Als hy in harten-leed is ;

Als 't bouwis om te sterben nu over hem geweld is /
En hy in 's doods geweld is.

Psalm 113.

N is mijns Heeren hoogzalig' ure gekomen /
 Hy heeft den Scepter zijns rijk's in handen genomen.

De Heer gants heerlijk verriert / gaat moedige gangen:
 Want zijn Scepter heeft alle d'aarde bevangen.

Zijn Heerschappye blijft t'allen tijden bestendig /

Gelijk zijn leven vast is / en nimmermeer en endig ;

Booze lieden persen 't Licht / dat dezen Heer gesticht
 heeft /

Strekkende zoo wijd / als de Zonne zijn helder licht
 geeft :

En maaken sterlijk ; recht / als de geweldige stroomen /

Wantze met haar baren / als bergen dazeggende komen /

En doo; der winden onstuywige blazinge zwellen /

En hare oevers vergeefs al razende quellen :

Groot is al haar poogen / hoog loopen al haar gedach-
 ten.

De Heer noch hooger / en van veel meerdere machten.

't Woord zijner lippen / kan d'ongeleerden vol-leeren /

En 's menschen leven van 't quaad ten goeden bekeerent :

D'eetwige sieraden / die hem zijn wooninge sieren /

Zijn niet dan deugden en onbeblekte manieren.

Berschijs Heer / alderhoogste God / die wzaken kond ;

En niemand dan Al zelfs alleen de wzaak bergont.

O ! gy der quaden byand / en der goeden bziend /

Die pder straf / of loont / na dat hy hier verdient :

Ontwaakt / rechtveerdig Richter van de gantsche Aard ;

Bergeld de trotzen hare trotshepd en hoovaard.

Hoe lang / hoe lang duurt noch der boozen groots ges-
 praal ?

Hoe lang noch hoozt men haar gesnozk en spitze taal ?

Hoe lang noch roemt den spotter van zijn spottery ?

Den eerloos van bedrog / den schelm van schelmery ?

Ziet gy niet / Heer / hoe datze met uw volk omgaan /

En in uw eygen hand uw' onderdanen slaan ?

De mannelooze vrouwen worden omgebracht :

De Vaderlooze kinders word niet op geacht :

De stedelooze vzeendelingen komen om.

Hier tusschen denkt haar hart (want zy zijn blind / en
 dom)

't En heeft geen nood al wat wy doen / wie is 't die 't
ziet ?

Of goed of quaad / de God Israëls weet het niet :
O beestig volk / diep in onwetenschapd versmoort /
kond gy noch merken / merkt ; kond gy noch hooren /
hoort /

Hoe lang noch blijven alre harten dof / en loom ?
Wanneer wilt gy ontwaken upt den zwaren droom ?
Zoud die niet konnen hooren / wiens alwijze hand
De ooren / om te hooren / zelver heeft geplant ?
Zoud die niet zien / zoo wel als yemand vieder leeft /
Die d'ogen / om te zien / den mensch gegeven heeft ?
Zou hy niet straffen / om der goddelooshepds wil /
Haar / die hy door zyn Woord vertolttigt van zyn wil ?
Daar hy nochtans de vzeemde volken / zonder Wet /
Een regel in haar hart van doen en laten zet :
En meynt dan niet / dat gy hoor hem verhoorgen bent /
Die 't hart der menschen en al zyn gedachten kent ;
Zijn bonden / zyn aanslagen die 't inwendig drijft /
En al wat in eens menschen hart verholten blijft.
Dies is hy wel gelukkig / dien God zelver leert /
En door 't inpremen van zyn Wet het hart bekeert.
Als 't qualijk gaat / zoo is hy stil en heeft gedult /
Tot dat (wanneer de maar der boozen is verbult)
De booze komt ten val / en in zyn onheyl leyd /
Als in een kuyl / die lang re vooren is bereyd.

Psalm 115.

Niet onzen lof / niet onzen lof / upt hoobaardy /
Maar uwen lof / Heer / wenschen wy :
Dat wy om overwinning roepen tot U / Heer /
Dat is niet om onz' eppen eer :
Dit zoeken wy / dat uwe goedighepd en trouw /
Tot uwer eer / bekennt zyn zou :
Want waarom zal het hepdensch volk (als gy 't niet
doet /
En ons laat treden met de voet)
Deez' laster-reden upt haar vuple monden slaan ;
Daar is haar God nu / daarz' op staan ?
Wat vraagt gy ons / gy slaven van de duysternis

Na onzen God / waar dat hy is ?
 Hier boven in den Hemel is 't dat hy verkeert /
 En doen kan al wat hy begeert.
 Maar Goden/die 't onzinnig volk booz Goden acht /
 En hoop op stelt / en troost van wacht /
 Wat zijn die ? anders niet dan Zilver ofte Goud /
 Van menschen handen opgebouwt.
 Zp hebben monden ; en zp maken geen geluyd :
 Twee oogen ; en zien daar niet uyt :
 Zp hebben ooren ; en vatten geen geschal :
 Een neus ; en rupken niemendal :
 Zp hebben handen ; en zp grijpen niet daar met :
 Twee voeten ; en zijn zonder tred :
 Zp hebben keelen ; en geen stem die daar dooz schiet :
 Hoort af ; 't gelijkt wat / en 't is niet.
 Al wieze maakt / al wieze neemt tot zijnen wijk /
 Die is zijn doode Goon gelijk.
 Maar gy Israël / Godes volk / weest niet zoo zot /
 Maar legt uo fondament op God.
 Hy is alleen de geene die beschermt en vryd /
 Wanneer ons ongebal bestrijd.
 En op Marons waarde hups / 't zp hoe 't u gaat /
 Neemt God altijd tot toeberlaat.
 Hy is alleen de gene die beschermt en vryd /
 Wanneer ons ongebal bestrijd.
 En gy die God breeft / heylig zaad / wat dat gy doet /
 Neemt God tot steunzel van 't gemoed :
 Hy is alleen de gene die beschermt en vryd /
 Wanneer ons ongebal bestrijd.
 Betrouwt vast op hem : want hy is 't die op ons denkt /
 En aan elk een den zegen schenkt.
 Aan Jacobs volk ; aan Marons hups / en 't heylig zaad
 Dat hem ontziet / en op hem staat.
 Al die hem breezen / 't zp of oud' of jonge lie'n /
 Laat hy zijn gunstig aanschijn zien.
 Nu wensch ik dat Gods zegen altijd op u blijf :
 En eeuwig aan uwe zaad bekljif.
 Gy zijt een volk dat God eens tot zijn volk veriep /
 Dien God / die Aard' en Hemel schiep.
 Den Hemel hond den Heer booz hem ; den mensch / uyt
 min /
 Geeft hy de heele Aarde in.
 Der dooden schaar / die eeuwiglijk in stilte leyd /

Daar wordt uwe lof niet van gezept;
 Maar wy die leven / worden uwe lofs niet moe /
 Wan nu tot aller eeuwen toe.

Psalm 117.

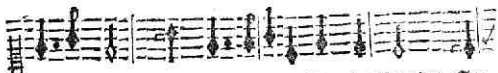
A lle gy volken
 Onder de wolken /
 Geeft lof / en eere
 Aan God den Hcere:
 Laat uwe keelen
 Zijn lof niet heelen.
 Hy is genadig /
 Hy is goed-dadig
 Over ons menschen /
 Boven ons wenschen.
 In eeuwigheden
 Zullen de reden /
 En alle woorden /
 Die men oopt hoordeu /
 Die hoope geben
 Van 't zoete leven:
 Nimmermeer liegen /
 Of ons bedriegen;
 Nimmermeer mis zijn:
 Maar altijd wis zijn.

Psalm 123.

T
 Or u verhef ik mijn gezicht / Gy

die bez' boven 't sterre-licht uwa woning in den

Hemel houd: Waar van gy alle ding beschouwt. Ge-

lyk een knecht die nimmermeer De oogen

aftrekt van zijn Heer; Maar naarstig op zijn

handen let / En d'oogen blugg' daar na verzet :

2 Of als een dienstmaagtkloek en trouw /
Die 't oog altijd heeft op haar vrouw /
En blijtig merkt op haar gelaat ;
En hoe dat al haar wezen staat :
Alzoo is ook ons aangezicht
Maar onzen Heer / en God / gericht :

Met groot verlangen / om te zien /
Of hy na lang vertoef / misschien /
3 Ten laastten zich niet eens zal spo'en
Om ons / zijn dienaars / hulp te doen.
Ach Heer weest in 't vergeven mild /
Laat ulven toorn eens zijn gestilt ;
En komt ons / komt ons doch te baat /
Die met een al te trorzen smaad ;
Bespot en schandig uytgelacht /
En van de grootste zijn veracht /
Getergt / gequelt / schier tot'er dood.
Het lyden valt het hart te groot.

Pſalm 124.

Waar God ons niet ontrent geweest / (Zoo
 zeg Iſraël miſt / en meest) Waar God ons
 niet geweest ontrent / Ons leven waar al lang ge-
 end : Als zy / die na ons leven ſtaan / Met
 gramschap ſwanger quamen aan : Zy
 hadden ons geſcheurt / geplokt / En lebend' by
 na ingeflokt.

2 Bloed dorstig haddenz' ons vermoort ;
 In onheyl waren wy verſmoort ;
 Gelyk wanneer het water kooimt /
 En boven 't hoofd hoog henen ſtroomt /
 De mensch als dan wanhopig bang
 Zyn Ziele looft met zwaar gezang.
 't Is recht / dat elk den Heere loof /
 Die ons niet laat tot eenen roof

3 Van 't volk / dat gaarn ons had verdukt /
 Maar upt haar tand ons heeft gerukt,
 Dies zijn wy bly in ons gemoed /
 Gelyk een wilde vogel doet /
 Die dooz den strik bedrogen is /
 En weer den strik ontblagen is.
 't Bedrieg'lijk net booz ons gespreyd /
 Den loozen strik booz ons bereyd /

4 Die zijn nu t'zaam ontwee ; en wy /
 Gelyk te voren / leben by.
 Geen mensch verwonder' zeer hier van /
 De Heer die alles / alles kan /
 Die 's Werelds Houd geschapen heeft /
 Aard' / Hemel / en al wat'er leeft /
 Doet ons in allen nood bystand
 Dooz kracht van zijn vermogen hand.

Psalm 127.

Bouwen / dat de Bouwers bouwen
 is vergeefs aan 't huys gebouwt / Als'er
 God geen hand aan houd. 't Waken
 dat de wakers waken / waar al niet / zoo
 God de Stad Niet in zijn bewaring had,
 's Morgens hzoeg upt 't bed te rijzen / 's abonds
 laat

laat na bed te gaan Is vergeeffsche pijn gedaan.

2 Met een hart vol angftigheden krijgt gy nauw den
armen kost

Als 't van God niet wert vergoft :

Daar hy nochtans zijne Vrienden / die geen zorgen zijn
gewent /

Een geruste slaap toezend.

Kinders voort te willen teelen / is vergeefs hem zelfs
gequelt /

Als'er God zich tegen stelt :

3 Want het is een gaaf des Heeren / die hy zijne Vrien-
denchenkt /

En zijn Dienaars me'e gedenkt.

Den erbaren sterken krijger / die zijn hand vol pijlen
dzaagt /

Word zoo veel niet na gebzaagt /

Als een man / die veele Zoonen van zijn zaad heeft aan
zijn zijp

Word gebzeest van zijn partij.

4 O wel hem ! die zynen koker vol van zulke pijlen
heeft /

Die de Heer zijn Vrienden geeft :

Heeft hy in het recht te hand'len met een stout en kloek
byand /

Zoo en raakt hy niet te schand.

Pfalm 128.

Glukkig boven maten / Meer dan het

hart kan baten ; Meer dan de tong kan spel-
let.

1. Iet Meer dan de pen kan stellen.

- 2 Meer dan 't verstand kan weten :
 Mag hy wel zijn geheten /
 Die / dooz Gods vrees bezwogen /
 Gods Iesde vooz de oogen
- 3 Der menschen derf doen bliken /
 En daar niet van wil wijken
 Dooz 's Werelds zoete vleyding /
 En listige verleyding' /
- 4 Om 's Werelds kromme wegen /
 In 't groot of kleyn te plegen :
 Maar in Gods wegen wandelt /
 't Zp wat hy doet of handelt.
- 5 Wel u die zulk een Held zijt /
 En zoo in 't hart gestelt zijt :
 Wat weer-wil kan u dinken ?
 Uw doen zal wel gelukken :
- 6 Wat quaat kan u bestrepen ?
 Uw doen zal wel gedpen ;
 Uw werk word niet te schanden ;
 Den arbejd uwer handen
- 7 En zal u niet verdrieten :
 Want gy zult zijns genieten :
 Met vzeugde daar van eten /
 En dzoehighejd vergeten :
- 8 Met wellust daar van dinken /
 En onlust laten zinken :
 Met vrede daar van rusten /
 Als 't lichaam rust zal lusten.
- 9 Uw 's levens gezellinnetje /
 Uw Hups vrouw / uw vziendinnetje /
 De spiegel van uw zinnlijkhejd /
 Sal uw dooz haare minlijkhejd
- 10 Wantrekkelijke lieff'lijkhejd /
 Bedienstige gerteff'lijkhejd /
 Bevallige bequaamhejd /
 En zedig' aangenaamhejd /
- 11 En duyzent zoete dingen /
 Met hart in vzeugd doen spzingen ;

- En dooz haar schoone deugden
 Den Geest alzoo verbzeugden /
 12 Gelijk by Zomer-tijden
 Het oog zich laat verblijden /
 Wanneer het komt t'aanschoutwen
 Den Wijnstok / dooz 't wel boutwen
 13 In halle groente groepende /
 Van vruchten oberbloepende
 Zijn rankskens wijd herbzevende /
 En 't huys heel oberzprepende /
 14 Een koele schaduw makende /
 Wanneer de Zonne / blakende /
 Den leden onbequaam is /
 En niet zeer aangenaam is /
 15 Als song' Drijven boomen /
 Die schoon en mild opkomen /
 Die op een rp geplant zijn /
 En op een vruchtbaar land zijn /
 16 Haar looffen weeldig uptende /
 En daag'lijks hooger spruptende /
 Wanneer des luchts onguurhepd
 Of 's Hemels droeche stuurhepd
 17 Den wasdom niet doet minderen :
 Zoo zullen ook u'w kinderen /
 Wanneer gy zijt gezeten
 Om vinken en om eten /
 18 Uw tafel zoet omringelen /
 En u tot vzeugd becingelen.
 O! die van dat getal is !
 Wien God zijn een en Al is ;
 19 Wiens hart is goed en zedig /
 En van Gods vrees noopt ledig !
 Wat kan / wat kan hem krenken ?
 Met al zijn doen en denken /
 20 Als een vrucht-rijken regen /
 Vermengt zich Godes zegen.
 O! die God recht gediend hebt /
 En daarom God te vriend' hebt !
 21 Zijns liefdens milde stralen
 Die zullen op u dalen /
 En als gunst-rijke stroomen
 Van Sion op u komen /
 22 Met zegen u vezrijkende /

- En nimmer van u wijkende:
 Want hy zal al uw leven
 Al aan te schouwen geben
 23 Jerusalems groot-machtighepd /
 Haar goeden stand / en vruchtighepd,
 Hy zal 't met u zoo maken
 (Een zaak die alle zaken
 24 In zoethepd gaat te boben /
 En niet is om vol-loben)
 Dat / als uw' meeste Jaren
 Stil henen zijn gebaren /
 25 En 't sichaam traag en mat word /
 Waar dooz men 't leven zat word:
 En 't bloed gemeynlijk kond is /
 Dies 't hart verlijds benouwd is /
 26 Een nieuw geneugt genaken zal /
 Die 't hart alzoo vermaken zal /
 Dat in plaats van afkeerighepd /
 De lustige begeertighepd
 27 Om 't leven noch te houden
 In u noopt zal verouden,
 Want hy die 't al moet stouren /
 En die ook de naturen
 28 Verzien moet met die krachten /
 Waar dooz dat de geslachten
 Van stam tot stam toe wassen /
 Die zal 't met u zoo passen /
 29 Dat ulve oude oogen
 Met vzeugd aanschouwen mogen
 De Zonen van uw Zonen /
 Die u noch hier doen woonen /
 30 Als hier den geest niet meer is /
 Maar hy des levens Heer is /
 En u een Naam be-erden
 Die noopt en zal versterben,
 31 En om op alle wijzen
 Met vzeugd' u te dooz-spijzen
 En 't hart u te verquikken /
 Zal hy 't met u zoo schikken /
 32 Dat g' in uw laatste tijden
 Een ongemeyn verblijden /
 Gelukkig zult gemeten /
 Wanneer gy d'Israëlieten /

33 Een yder aan zijn stede /
 Altijd zult zien in brede.

Psalm 131.

Mijn hart / als 't hart der dwazen / En
 is niet opgebla - zen Dies: word ik niet
 gedze - ven Om groots en trots te le - ven:

- 2 En moedig op mijn krachten /
 Mijn minder niet te achten:
 En als de stoute rijken /
 Mijn meerder niet te wijken.
- 3 Ik laat de baatze zinnen
 De reden niet verwinnen:
 En 't hart my niet bedriegen:
 Om al te hoog te bliegen:
- 4 Maar slecht en recht behaagt my,
 Als 't anders / Heer / zoo plaagt my:
 Laat ongebal / mijn lot zijn
 En God geen meer mijn God zijn.
- 5 Een kind dat versch gespeend is /
 En tederlijk verwocend is /
 Mag ik my by gelijken /
 Als die 't in my doe blyken:
- 6 Een kind dat kleyn en teer is /
 En noch zijns lusts geen Heer is;
 Als 't onlangs heeft gezogen /
 En nautolijks zijn ontogen
- 7 Des moeders liebe borsten /
 Daar 't keeltesen zoo na doosten /
 En 't hartjes door onsonkten /
 En d'ogjes zoo na lonkten /

- 8 De handjes zoo na grabbelden
 Het tongskén zoo aan zabbelden /
 De lipjens vast begrepen /
 De tandjes zoo beneyen /
- 9 Waar upt het natjen haalden /
 Dat dooz al 't montjen straalden /
 Het natjen dat zoo zoet was /
 En 't best van 's moeders bloed was /
- 10 Kan niet zoo treurig steenen /
 En na zijn moeder weenen ;
 Kan niet zoo zeer verlangen /
 En aan zijn moeder hangen :
- 11 Als ik Heer / steeds ga trachten /
 Om alle mijn gedachten
 Tot u alleen te zenden :
 U / helper in ellenden /
- 12 U trooster in het lijden /
 U / leydsmán in het stryden /
 Die oorzaak van mijn pzaacht zijt ;
 Die oorzaak van mijn macht zijt :
- 13 U / Geber van mijn kroone /
 En 't hups / vat ik bewoone /
 U / Geber van mijn leven /
 En die 't all' hebt gegeven.
- 14 Mijn landslie'n / van den vromen
 Israél afgekomen /
 Bewijl God (die de Held is /
 Dien 't al in zijn geweld is)
- 15 Een hepland in den druk is /
 Een oorspronk van geluk is /
 Wat zoud u dan beletten
 Uw hoop op God te zetten ?
- 16 Wilt dan op niemand houwen /
 Maar hem alleen betrouwen ;
 Hebt hoop / en laatzé duuren
 Van nu tot aller uren.

Psalm 132.

G Denk doch / Heer / aan David / en

al 't lijden Dat David leed in voozgegangen tij-

den ; Die zich aan God / Israels Held / verbond /

En deez' beloft liet gaan upt zij - - nen woud :

2 Eer wil ik niet in mijn Daleys intreden /

En op mijn bedd' ne'er leggen mijne leden ;

Eer wil ik niet / dat my de zachte rust

De oogen luyk / en 't moede lijf verlust :

3 Vooz dat zich my een plaats eerst zal vertoonen /

Daar Jacobs kracht / de Heere in mag woonen ;

Alwaar zijn volk hem dienst en eer bewijs' /

En zijnen Naam geduurig lood' en prijz'.

4 Daar quam een Faam tot ons upt alle hoeken /

Deez' plaats die moestim' in Ephrata gaan zoeken.

Dog valsch : Want God wees selfs een plaats in 't

woud /

Daar hy zijn huys woud' hebben ingebouwt.

5 Laat ons den gang na Godes Huys toe stellen /

En bidden aan, vooz zijne voetschabellen.

En gy / O God / neem uwen Tempel in /

Die gy u zelfs verkoost naar uwen zin.

6 Uw woning / Heer en wilt die niet berachten /

Daar d'Wzk in rust / het beeld van uwe krachten.

Uw volk daar in dat moet vol zijn van vzeugd /

Uw Plesters ook aan 't hart bezciert met deugd.

7 Zoo David oopt u / Heer / gedient heeft trouw,
lijk /

Om Davids wil zoo toont u niet afschouw'lijk
Dan my zijn kind ; dien gy al Davids land
En 't groote Rijk gestelt hebt in zijn hand.

8 Wan David heeft eens d' Heer een eed gesproken /
Die nimmermeer van hem zal zijn gebroken :
Den stoel uws Rijks blijft eeuwig by uw zaad /
Juden 't altyd op mijne wegen gaat.

9 Want ziet / uw Zoon / de brucht van u geboren /
Die zal na u tot Koning zijn verkoren ;
En voorts na hem zijn kind'ren achter een /
Zoo gy maar staag op mijne paden tre'en ;

10 Want Sions Berg hebb' ik my uptgelesen :
't Is my een iust gestadig daar te wezen ;
Zy is de plaats / daar ik mijn wooning stel /
En eeuwig rust ; want zy gebalt my wel.

11 Dooz gunst van my zal haar den Hemel zegenen /
En op zijn tyd op hare akkers regenen /
Zoo dat haar volk / dat arm is in den nood /
In overbloed verzien zal zijn van brood.

12 Haar Priester-volk zal ik aan 't hart bekleeden
En rijk doen zijn in deugdelyke zeden :
Haar Heyl'gen ook bezyd doen zijn van smert /
En vele bzeugd upstozten in haar hart.

13 Aldaar zal my een nieuwe spruyt opkomen
Upt Davids Stam ; die ik heb boozgenomen /
En helder Licht / dat alles dooz zijn schijn
Verlichten kan / op aarden te doen zijn.

14 Al wie zich hem parcy zal derben toonen /
En lastig zijn / zal ik met schande loonen.
Maar hem zal ik verheffen in den Croon /
En op zijn hoofd doen bloeyen zijnen Kroon.

Psalms 134.

Looft den Heere / gestelde Gods Dienaren /
Om zijn Goddeijk huys 's nachts te bewaren ;
Die d' eerbiedige stilte van de nachten
Aood 't tot heplige woorden en gedachten ;

Aood

Moed 't om heplige handen op te heffen /
 En een Goddelijk eer-gedicht te treffen :
 Hest Gods-dienstige handen op na boben /
 Gods Dienarsen / en wilt den Heere loben :
 Zoo zal zegen op u / upt Sions zalen /
 Van den Heere / geduurig neder-dalen ;
 Zulk een zegen / als gopt een mensche sntaakte
 Van den Heere / die Ward' en Hemel maakte.

Psalm 136.

Dankt den Heer al wat'er leeft /
 Die zoo gaarn het quaad vergeest ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Dankt hem / aller Goden God /
 't Is een redelijk gebod ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Dankt Hem / aller Heeren Heer /
 't Is een wel verdiende eer ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Dankt Hem / dankt Hem / die alleen
 Wonder doet / en anders geen ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die de Heem'len heeft gesticht /
 En zoo kunstig toegericht ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die de Ward' vast heeft geleyd /
 En op 't water uptgebreyd ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die aan 't hooge Heemels rond
 Grooten lichten heeft vergond ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 't Zonnen licht / op dat den dag
 Door dien glans verlicht zijn mag ;

Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Maan-licht / en de Sterren schijn
 Dat de nacht gediend mag zijn ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die in 't gantsch Egypten-land
 D'eerst-gehoornen hulp van kant ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 En Israels heel geslacht
 Onbeschadigt daar uyt bracht ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Door een hand van groot geweld /
 En een arm / die alles veld ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die de Zee van een de'e gaat /
 En gelijk twee muren staan ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Daar 't verkoren volk door roog /
 Deplig / onverzert / en droog ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die den Koning / met zijn heyl /
 Smoorde in het Noode Meyl ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die zijn volk / als met de hand /
 Lepde door het woeste zand ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die de Srepters groot van macht /
 Eertijds r'onder heeft gebracht ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Die de Dorsten / sterk en groot /
 Eertijds heeft gebracht ter dood ;
 Om dat Hy goed is boven al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Sihon d' Amorjtische Dorst /

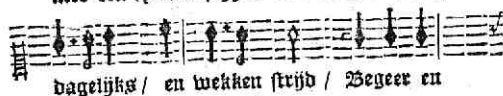
Dien geen Prins oopt tergen dooft ;
 Om dat Hy goet is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 En Og / Koning van Bazan /
 Dien noopt eenig mensch bertwan ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Al haar goed gaf hy ten buyt /
 En haar land ten erfdeel uyt :
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Tot een erf / en eeuwig recht ;
 Van Israël zijnen knecht ;
 Om dat hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Hy heeft zich tot ons gewend /
 Doe wy waren in ellend ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Hy heeft ons (wie 't rouwt of spijt)
 Van 't Spandig juk bevrijd ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Hy is 't die daar boedzel geeft /
 Van al wat'er adem heeft ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig alzoo blijven zal.
 Dankt hem / die in zijn gewoud
 Den gesternden Hemel houdt ;
 Om dat Hy goed is boben al /
 En eeuwig eeuwig blijven zal.

Psalm 140.

 V An menschen / Herer / die stout en woebel,
 L moedig zyn / Die boos van binnen / prouken met

met een b'zomen schijn / Die twist verschaffen

dagelijks / en wekken strijd / Begeer en

wensch ik ernstig / dat g'p m'p be'zijd.

2 Haar tong is / als een slangen tong / en baart heel
smert /

Haar steken raken tot in 't diepste van het hert :
Z'p schiet s'ny als d'adders / en een p'der woord /
Dat van haar glijd' / is in de Ziel gelijk een moord.

3 Geeft m'p / Heer in alzulken volk haar handen niet /
Dat al mijn doen / en laten list'lijk bespied ;
Dat mijne voeten kuplen delst / en strikken zet /
En arbe'yd in te we'zen in 't bedrieg'lijk net.

4 Wat kan ik anders / Heere / van te gaan tot U ?
En zeggen : Heer / g'p zijt mijn God / helpt g'p m'p nu.
Verhoort mijn stem / en neemt mijn treurig smeken aan ;
Op die zoo dik in 't strijden m'p hebt b'gestaan ;

5 Laat doch den boozen zijnen boozen wil niet doen :
Breekt zijnen aanslag / wilt zijn boozen wil niet vo'en /
Op dat h'p / zoo 't hem lukt / verwaant en fier daar op /
Ten Hemel niet verheffe zijnen trotzen kop.

6 Het onheyl dat nu zijn verschelmt gemoed vast
brouwt /

En zijn bergifte tong / vast in 't verborzen spoutwt
Geeft Heere / dat dat zijnen eygen meester raak ;

Op dat h'p 't zo'p booz ons bere'yd / eens zelver smaakt.

7 De Heer zal 't doen / en straffen met een zwaren
straf /

En zenden op haar blammen van den Hemel af.
Maet bliem-stralen / zal h'p haar ter neder slaan /
En eeuwig / eeuwig / eeuwig / niet weer op doen staan.

8 Dus blijkt het dat een valsche tong / vol ongehal
Op aarden geen geluk van God be-erven zal ;
Maar na een korte tyd met pijn ontzaligt word /

En hoog gesteden laag ter neder af gestort :

9 Want God de Heer (dat moet gewis altijd zoo gaan)
Die neemt in 't eynd der onderzuchten zaak eens aan :
En maakt een eynd van al haar jammer / en verdriet /
En vrydze van den overlast / die haar geschied.

10 Dies danken ook de Vrouwen haren God en Heer /
En geven hem onsterffelijken lof / en eer.

Psalm 141.

Tot U / O Heer / roep ik / verleen U to ooren / Om mijne stem genadig aan te hooren. Och of de be'en / daar d'angsten my toe dzingen / Met zulk vermaak in ulve ooren gingen / Met zulk vermaak / als 't bzejn de lucht kan vasten / Die door de neus in 't hooft word ingelaten / Wanneer men 't buur den Wierook laat verbzanden / Of U bereert met avonds

offerhanden.

2 Geest my een toom / die my den mond mag dwingen ;

Op dat mijn tong niet roer van quade dingen ;
Geest mijn gemoed een booschzift van gedachten ;
Op dat my 't hart niet na wat quaads doe trachten /
En ik my noopt met boozen mag besmetten /
Of nimmermeer aan haren disch my zetten :
Van Drome lie'n wil ik veel liever slagen /
Dan vleyery van Godloos volk verdragen.

3 De straf / die my gedaan word van de bzymen /
Die word van my zoo willig aangenomen /
Zoo gaarn ik 't hooft met halzen laat begieten /
En zynen reuk met wellust wil genieten.
't Godloos geslacht / en die godloosheid leeren /
Moeren te zaam / door streng beschik des Heeren /
Van hoven ne'er een hooge rots gesmeten

4 Hoe quaad haar leer / hoe goed Gods leer moet wesen /

Die onbeugd stuft / om datze ramp doet bzyen.
Den angst des doods / die zwaar is om verdragen /
Heeft ons gebeent' zoo tot in 't merg geslagen /
Welijk een hout / dat / door het lang insmijten
Des beptels / wijkt en op begint te splijten.
In zulken nood / zijt Gy 't / Heer / daar onz' oogen
Alleen op zien en troost van wachten mogen :

5. Gy zijt alleen / daar wy ons vast aan houtwen.
Verstoofse niet / die haar op u betrouwen.
Door 't valsch bedrog / dat my van haar bereyd is /
En door den strik / die my van haar geleyd is /
Van haar / die quaad / en my oopt byand waren /
Bidd' ik / mijn God / dat gy my wilt bewaren /
Geest / dat ik haar verstrikt zie in die netten /
Die zy door my (hoewel bergeefs) gaan zetten.

Pfalms 143.

V Erhoort / Heer / mijn gebed en mijn ootmoedig
smcken

Laat uw getrouwshepd blijken /

Op die rechtebaardig zyt / verhoort mijn treurig spzeken

En laat my niet bezwijken.

Brenge my niet voor den Thoon van uwre strenge Reges
ten /

Tot oordeel van mijn zonden :

Want die daar mag bestaan / woze onder al uw knechten

Gen eenig niet gevonden.

Mijn vrand volgt my staag / en is my op de leden /

Om 't wreede epeid te geven /

Dies ik my schuplen moet in droev' ellendigheden /

En ben als dood in 't leven.

Intwendig is my 't hart beklemt als tusschen muuren /

Door 't onberdzaag'lijk lijden :

En 't leven zou in my niet lange konnen duuren

Bergat ik d'oude tijden.

Maar nu / wanneer ik denk aan uw boozleden daden /

En hoe gy hebt geholpen /

Doe uw beminde volk met druk was overladen /

Met quelling oberstolpen :

Zoo schep ik troost / in 't midz' van al die zwaar' ge-
dachten /

Die my den geest benezen /

En strek mijn handen upt / om troost van u te wachten /

En hefze na de sterren.

Gelijk het dorre land bozst na des Hemels zegen /

En laaffelyke druppen :

Zoo dorst mijn Ziel na hulp / die naauw zich kan be-
wegen /

En 't hart naauw meer doet kloppen.

Verhoort my / Heer / 't is tijd ; den adem wil saaljeru

Het leven is aan 't schepden ;

De bozst verheft naauw' meer ; ik mag geen hulp ont-
beeren

Op moogt niet langer beyden.

Uw gunstig aangezichte moet gy tot mywaarts wenden /

Zoo zal ik troost verweeten.

Of / zoo gy my noch lang laat leggen in ellenden /

Zoo moet ik van haast steruen.

Helpyt dan in tijds uw knecht / wiens hoop op U gebest is
 En laat hem troost gewinnen.
 Leyd my op uwen weg / en leert my wat dat best is /
 Op Hzer van mijne zinnen.
 Verlost my / God mijn troost / van die my willen plagen /
 En ongenadig hand'len.
 Leert (want gy zijt mijn God) leert my / na uw behagen
 Hoe ik behoort te wand'len.
 Wilt met uw goeden Geest mijn hart alzoo beraden /
 Dat 's Werelds pdelheden
 My noopt doen wijken af van uwe gladde paden /
 En onbeblekte zeden.
 Wilt gy / dat elk / met my / uw' eere zal verbeyden /
 En / als rechtbeerdig / pziizen ;
 Npt haren hoogen nood / moet gy mijn ziel dan leyden /
 En bzeugd' in haar doen ryzen :
 In zijner hoogen moed / moet gy mijn vband storen /
 En bzeken hem zijn wapen :
 En doodeniz' al die my in dzoefhepd schier doen smoren :
 My / een van uwe knapen.

Psalm 144.

Heer wat lof zal ik U geven / Die mijn
 hulp en trooster zijt ? Die mijn handen
 maakt bedzeven / En mijn zwaard bequaam ten
 strjhd / Die my goed zijt / Die my mild zijt / Die my
 vast

bast zijt en getrouwt: Die mijn kracht zijt/ Die mijn

schild zijt Daar ik my gantsch op betrouwt.

2 Menschen / die van menschen komen /

Heer wat acht gy die zoo zeer ?

Die doch zijn niet genomen /

En tot niet berdwijnen we'er ?

Opent / Heer des Hemels deuren :

Maaktze vaardig tot den krijg :

Doert de bergen / datze scheuren /

En dat daar een damp opt-stijg :

3 Schiet uw stralen / en verblifke

Oen 't hart na mijn onheyl neygt :

Toont u krachten / en verschrikke /

Oen haar scherpe zwaard my dreygt :

Die als groote water-ballen /

Van een rots af / volles schoots /

Op my vallen met haar allen /

En doen my de schrik des doods.

4 Die niet zijn van uwe kind'ren ;

Maar door haren valschen mond

In het goed de menschen hind'ren /

Goddeloos in haren grond.

Wilt gy my booz haar bewaren /

Zoo zal ik u / Heer ten dank /

Op de Luyte van thien snaren

Eeren met een nieuw gezank.

5 Gy / die David 't veld doet houden /

David uwen trouwen knecht /

Die coyt op uw macht betrouwen /

Als hy was in zwaar gevecht.

Gy / die 't moordisch zwaard af wende /

In den strijd / van 's Konings zy /

Hoed my nu / in dees ellenden /

Door mijn straffe we'erpary :

6 Die niet zijn van uwe kind'ren ;

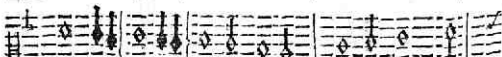
Maar door haren valschen mond

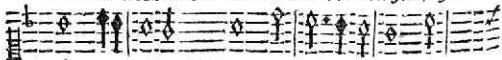
In het goed de menschen hind'ren /

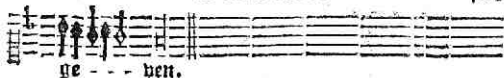
- Goddeloos in haren grond ;
 Geeft / dat onze Zonen groeyen /
 En in hare teere jeugd
 Als de jonge planten bloeyen ;
 Daar 't gezicht zich in verheugt.
 7 Dat de Dochters booz ons' oogten
 Zoo verciert en prachtig gaan /
 Als de schoon bertoufde bogen /
 Die in Konings Kuyzen staart.
 Werpt ons in de koren-schuuren
 Zulken milden boozraad toe /
 Die booz menig jaar mag buuren /
 En noopt brood ontbreken doe.
 8 Laat natuur haar krachten waak'ren /
 En ons Dee tot teelen spoe'n /
 En ons offen op de akk'ren
 Veel en nutten arbejd doen.
 Geeft ook / dat men geen alarmen
 Gopt op onze straten hoort /
 En geen zuchten / of geen kermen
 Booz verlies / vrzaad / of moord.
 9 O gelukkig zulke menschen /
 Die daar zijn in zulk genot!
 Wat behoeft hy meer te wenschen /
 Die den Heer heeft tot zijn God.

Psalm 146.

Loofst mijn Ziel den Heer van hoven /

 Dien ik prijzen zal en loben ; Loben zal / zoo

 lang het leven 't Lichaam niet en zal be-
 ge-...

ge - - - ven.

2 S'elt geen hoop op groote luyden /
 't Zijn maar menschen kind'ren ; luyden
 Zijn zo pets / en hoog van waarde /
 Morgen niet / en weer tot aarde.

3 Luyden schijnen zo een wonder ;
 Morgen moeten zo daar onder :
 All' haar poogen en aanslagen
 Zal de wind daar henen dragen.

5 Zalig dan / die God te baat heeft /
 En alleen tot troost en raad heeft /
 Jacobs God / die van 't begin is :
 Die dit al / met da'er in is /

5 Heeft geschapen ; die noopt saalde /
 En zijn woord niet in en haalde ;
 Die van onrecht kan bezynden ;
 En doet recht / die onrecht lijden :

6 Die men arme menschen spijzen /
 En veel goedhepd ziet bewijzen
 Van die / dien de boeven pzingen /
 En in kerkers zijn gebangen ;

7 Menschen die niet zien en kunnen
 Ziet men hem het licht vergonnen ;
 Hy verheft de neergeslagen ;
 Dromen zijn 't die hem behagen :

8 Over vzeenden / over Weezen
 Laat hy zijne zooge wezen :
 En de man verlaten Vrouwen
 Laat hy ook zijn oog aanschouwen.

9 Maar de boozen doet hy wijken /
 Met haar listen en practijken :
 Hy is eeuwig God / en Koning /
 En in Sion is zijn woning.

Psalm 149.

Zingt den Heer een nieuw gezank /
 Geeft hem lof / en zegt hem dank /
 O gy Gods verkooren Kerk /
 Maakt er van uw eenig werk /

Laat Israël zijn verheugt /
 In / den oorzpronk aller vreugd /
 God ; die haar geschapen heeft /
 En zoo mild'lyk alles geeft.
 Harpenspel en tamborijn /
 Het gezang die moet'er zijn ;
 Om met aangenaam geluyt
 Zijnen lof te zingen up.
 Want zijn volk behaagt hem wel :
 Dies verlost hy van gequel
 Alder mensch / die in ellend
 Zyn ellend en kleynheyd kent.
 Laat der Vrouwen zachte geest
 Zyn dooz vreugd / als in een feest.
 Laatz' om u / als 't lichaam rust /
 Denken met een moed en lust.
 Laat haar monden uwen naam
 Groot doen zyn / en aangenaam.
 Geestze zweerden in haar hand /
 Datze wraak in alle land /
 Straf by alle volken doen /
 En haar snelle boeren spoen /
 Om in ketens te doen gaan
 Aldie u nu tegenstaan /
 Hoe vermaart of hoog geacht /
 Dooz haar rijkdom of geslacht /
 Koning / Vorst / en Edelman /
 En al wat'er trotzen kan.
 Zoo zal 't bonnis zyn volboert /
 Daar ons 't God'lyk schyft van roert :
 Van zoo word uws volks geweld
 Al de wereld dooz berelt.

Psalm 150.

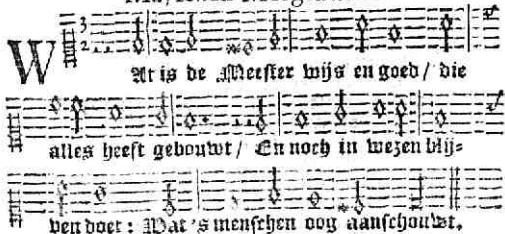
Looft den Heer / die hoog verheben
 Alles dooz zyn groote macht
 Tot zyn vastheyd heeft gebzacht /
 En zyn wezen heeft gegeven.
 Looft hem in zyn groote werken /
 Die hy voormaals heeft gewzacht :

Looft.

Looft hem in zijn staat en pzaacht /
 Groot / en waard om op te merken.
 Looft den Heer met krijgs-crompetten ;
 En het ober-zoet geluyt
 Van de Harp en van de Luyt ;
 Looft met pijpen en kornetten.
 Looft met trommen en met reyen /
 En 't melodieus gezank /
 En het lustig snaar-geklank :
 Looft met fluyten en schalmeyen.
 Laat de geld're Cimbaal' klingen :
 Looft al wat de bozst beweegt /
 En met adem bukt en leegt :
 Looft den Heer van alle dingen.

Eynde der Psalmen.

Mayfchen Morgenftond

 Wt is de Meester wijs en goed / die
 alles heeft gebouwt / En noch in wezen blij-
 ven doet : Wat 's menschen oog aanschouwt,

- 2 Die 's Werelds wijden omme-ring /
 Hoort uyt-gewaakt / bewaakt /
 En dooz gepaste wisseling
 Het zoet noch zoeter maakt.
- 3 Du is de Winter / doz en schjaal /
 Mer al ziju onlust heen /
 End' Harde heeft dooz deze maal
 Haar lijden afgele'en.
- 4 Dies is de tijd we'erom gekeert
 Waar in natuur verjonkt /
 Haars milden Scheppers goedhepd eert /
 En met zjn gaben pzonkt.
- 5 De Mey / wiens zoethepd zoo verstrekt /

- Dat zijn gedachtenis
 In 's menschen geest al vzeugd berwekt /
 Eer hy voozhanden is.
- 6 De Mep / het schoonste van het Jaar /
 Daar alles in verfraapt ;
- De Lucht is zoet / de Zon schijnt klaar /
 't Gewenschte Windje waapt.
- 7 Het Dauwtjen / in de koele nacht /
 Wordt ober 't Veld versprepd /
 Waar door de heel Nature lacht /
 En is vol dankbaarhepd.
- 8 De Vard is met gebloemt geciert /
 Het Bpken ga'ert zyn Was /
 Het Leeuwewerkjen tiereltiert /
 En daalt op 't nieuwe Gras.
- 9 Het blompijen dzingt ten knoppen uyt /
 't Gebonnie ruygt van Hof /
 Het Beetjen scheert het Klaber-krupd
 Graag van het Veldjen of.
- 10 Elk Dierjen heeft zyn vollen wensch /
 En quel-begeert lepd silt
 Behalven in den dwazen Mensch /
 Door zyn verkeerden wil.
- 11 De mensch van ware Deugden leeg
 En vol van zotten lust /
 Hem zelfs en and'ren in de weeg /
 Vermoozd zyn eygen rust.
- 12 Dit Leben / 't welk alleen niet end /
 Maar kort ook is van duur /
 En licht van zelfs slaat tot ellend /
 Maakt hy zich dobbel zuur.
- 13 't Wee word onzielt / zyn eynd is suet /
 En zijns doods pijn niet groot :
 De Mensch / door menig Ziel-gequel /
 Sterft meer dan eenen dood.
- 14 Ach ! had de Mensch (zoo waar zijn stand
 Dolhart-en zinnen-vzeugd.
- Of zondet deugd / min verstand ;
 Of by 't verstand / meer deugd.
- 15 Ach ! waren alle Menschen wijs /
 En wilden daar by wel !
 De Vard' waar haer een Paradijs /
 Nu is ze meest een Hel.

Onderscheyd tusschen Hemelsch-
en Aardsch-Gezinden.

I.

W Ankelba - re Zielen/ Die 't hoogste
Goed/ in 't heyl der Aardsch gezinden /
Waant te zullen binden: Laat eens af te
knielen Dooz dit Altaar/ en trekt de losse
zinnen Van haar Afgodinnen. O lag het Hart
van die na 't aardsche loopen/ Dooz uw oogen
open; Gy vond daar in / gy vond daar in geschree-
ven/ Lastig is onz' / lastig is onz' / lastig is onz' leven. 1
2 Hooghepd meert geen onrust;
Deel goed / geen smert; als 's wereldd waan behagert
Geen inwendig kuagen:
Laaghepd brengt geen onlust/

(Daar Deugd maar woont) en geenderlep uytwendig

Maakt nemand ellendig /

Ⓞ! lag het Hart / van die Gods weg betreden /

Dooz u opgesneden ;

Gy vondt daar in / gy vondt daar in geschreven /

Lustig is onz' / lustig is onz' / lustig is onz' leven.

May-lied, Jesus Christus spreekt tot zijn
bedroefde Bruyd.

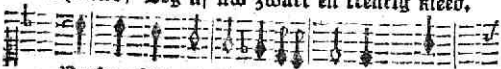
I.

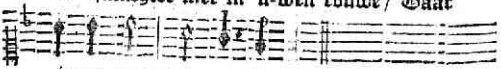
Laat op mijn Bruyd / mijn schoone

Brouwe / Leg af uw zwart en treurig kled.

Bersmachtet niet in u-wen rouwe / Daar

in gy steeds uw tyd besteed.

II

Ziet hoe den Winter in berstreken /

En laat de zoete Zomer-tyd

Haar bzeugdig groene hoest voost-steken /

Welk allet Dieren hart verblijd.

III

2. Gelyk het groene krupd beztorven:
Dooz Hagel / Sneeuw / en lange Voost /
Niet altyds blyft in d'Ward verdozven /
Maar schoon / vol kzychten daar uyt voost.

Zoo zult gy ook niet altyds zwerven,
In Lyden / Krups / of Cranny /

By zult uw Bruydegom verwerdent
Tot troost aan uwe rechter zy.

V.

3 Hebt goeden moed / breeft geen Tyrannen /
Hoe machtig dat zy zijn / of sterk /
Ik zalze doch als kaf uytwannen /
En doen vergaan met al haar werk.

VI.

Tot u zal ik met bzeugd in-treden /
Zoo gy lankmoedelijk verwaacht /
En tot mijn dienst bereyd uw leden /
My lievende uyt aller kracht.

VII.

4 Mijn hoven staan vooz u ontsloten /
Mijn kelder is u opgedaan /
Creed in / zoo werd gy ober-goten
Met heylzaam bzeugd. Creed moedig aan.

VIII.

Breeft niet uw Bruyd-gom te heljden /
Al woont gy by een boos geslacht ;
Wilt byz vooz my ter dood roe strijden /
Zoo toont gy eerst dat gy my acht.

IX.

5 Dan wil ik u zoo hoog weer eeren /
Dat ik u in myns Daders tent
Zal hoeren / en van u daar weeren
Brees / droefheyd / pijn en zwaar ellend.

Mijn schadulwe zal u bedekken /
Mijn rechterhand zal u omgaan /
Mijn liefd' zal tot u zoo wijd strekken
Dat gy zult nimmermeer vergaan.

Ware Vriendschap aan C. R.

Vriend Rijkwaart, nu en dan, wanneer ik mijn ge-
peyzen
De Wereld, daar wy hier in leven, doorlaat reyzen,
Om te bezien, of daar yet goed is, en yet wenschelijk
In al het geen dat aardich, vervallijk is en menschelijk:
Bevind ik, dat die mensch het best hier heeft verkregen

En

En op den hoogsten trap des heyls schier is gestegen ;
 Die met een wâre Vriend in liefd' zoo is verbonden ,
 Dat in haat beyder hart niet oneens word gevonden :
 En dat het hart des Vriends den Vriend staat altijd open :
 Een goed , dat om geen goed des Werelds is te koopē .
 Zaagt gy mijn hart ontdekt , en zijn inwendig wezen ,
 Niet dan oprechte Liefd' en zoud gy daar in lezen
 Zaag' ik uw Hart ontdekt , (ik durf 't u toe betrouwen)
 Niet dan oprechte Liefd' en zoud ik daar aanschouwen
 Maar doch , dewijl alleen , die vriendschap een bly end
 geeft .

Die op de Vriendschap Gods ha r eenig fundament heeft ,
 Wat reit'er , om 't geluk g lukkig r te maken ?
 Dan dat wy vast met God in vriendschap mochten raken ;
 En ik (ô wat een troost , en wat een vaste wijk waar 't !)
 Volkomen Arm van Geest ; en gy in God gantsch Rijk
 waart .

C. RYKWAARTS Antwoord aan KAMPHUYZEN.

It **I** S zoo Kamphuyzen Vriend , gelijk gy van ons vriend-
 schap schrijft ,
 Die zijnd' in God gegrond ; is 't wonder dat ons Vriend-
 schap blijft ?
 Onz' Vriendschap blijv' in God : op dat wy mogen beyde
 Gods Vrienden blijven : zelfs , wanneer de dood ons
 scheidt .

DE aldergrootste eer die een Veld heer beleeft ,
 Is dat hy 't zijnen dienst moed'g , sterk , en trouw Volk
 heeft :
 De moed , de sterkt' , de trouw , die goe' Soldaten toonen ,
 Staan aan des Capiteyns wel voorgaan en wel loonen .
 De voorgang is getchied ; 't loon leyd reê na den striid :
 Nu maakt , Christ'lijk Soldaat , dat gy moed g , sterk ,
 trouw zijt .

Daar moet veel strijds gestreden zijn ;
 Veel kruys en leeds geleden zijn ;
 Daar moet en heyl'ge zeden zijn ;
 Een nauwen weg betreden zijn ;
 En veel Gebeds gebeden zijn ;
 Zoo lang wy hier beneden zijn ;
 Zoo zal 't hier na in vreden zijn.

Wat is doch ongedult in pijn ?
 't Is om zijn droefheyd droevig zijn,
 Zoo word hy dan met recht belacht,
 En als een grooten dwaas geacht,
 Die, om dat droefheyd qualijk smaakt,
 Zijn droefheyd dies te grooter maakt.

R E G I S T E R.

A.

Alderlieffelijkste Liefde.	145
Al die woont in 's Hemels troonen.	324
Alleen niet 't kruys van Godes Zone.	190
Alle gy volken.	379
Als de hooge nood / by tijden.	87
Als een Herder zijne schapen.	76
Al 't oud / en 't zelf.	82
Al waar men zich niet t'een en al.	265
Al wie Godzaliglijk na Christus wil.	78
Wy my! wat plagen.	16
Wy ziet eens hoe bequaam is 't.	329

B.

Beldrijke Schilderhand.	214
Begeert gy dat des Werelds quaad.	272
Benauwde mensch.	37
Bewaart my God.	339

D.

Daar en is niet in mijn leven.	317
Daar moet veel strijds gestreden zijn.	409
Daar word gereden-zift.	107
Dankt den Heer al wat'er leeft.	391
De aldergrootste eer die een Veld-heer beleeft.	403
De Gendacht door Godes Geest.	331

Dees groote woorden sprak Israëls.	102
De Geest en kan in 't krups.	80
De Heere zit wel hoog.	256
De keur is groot van deze twee.	276
De kroon is niet zoo waard en zoet:	32
De liefde hooztgebzacht.	143
De mensch die niet in 't quade gantsch.	64
De mensch dooz al zijn leuen.	42
De menschen die een Godhepd noemen.	273
De mensch in 't quaad dooz qua' gewoont.	63
De mensch wiens hart.	65
De vpaand mach te velde zijn.	247
De zotte Mereminne.	10
Dichter / die de blinde Wereld.	208
Die dooz de Werelds woeste baren.	129
Die 't al met reden eyscht.	67
Dit lang (dooz ziek' vertraagt.)	36
Doe Israel / na veel slaverns.	84
Dooz eppen liefdens opgewek.	195
Dus aubing ik bast met vzeugden.	19
E	
E n alzoou oude Fame.	348
Een Christen als hy bid om recht.	278
Een Christen als hy zijn gezicht.	251
Een Christen die God zuiver mind.	255
Een Christen die ootmoedig leeft.	257
Een doozstig hart / dat dooz de honden.	253
Een Hoopman die het e'el gesteent'.	61
Eer gy vziend van hier vertrekt.	34
Elk heeft zijn vyzonder vzyden.	131
G	
G etnk doch / Heer / aan David.	389
Geest lof en dank.	368
Gelyk de Salamand'r in 't vuur kan.	110
Geluklig boben maten.	383
Geluklig wiens gemoed;	44
Getrouwe harten / die nu lijd.	237
Gy die de Liefd' onmog'lyk acht te zijn.	153
Gy die de naam van Christen vzaagt.	155
Gy die vpt 's Werelds droom ontwaakt.	1
Gy Goddoelyk veflacht.	280
Gy vvaagt dat gy alind.	33
Gy knechten / die den dienst des Heeren.	322
Gy vzaagt my of ik zelfs beleef al wat.	134

God / die my plag te troosten.	335
God dien ik mijnen Richter maak.	347
God is een rechte Richter.	252
Gods Vrienden hier en daar.	335
Goe wensch / goe wenst.	199

H.

Het grondelijke min draag ik in mijn.	326
Heeft peimand dooz gestadig dzaen	7
Heer / wat lof sal ik u nemen.	398
Help / help ach God.	359
Het best heb ik verkoren.	23
Hepl gierig mensch.	6
Heplige stemmen.	151
Hier tusschen zoo gy lijden moet.	164
Hoe lang / ach! Heer /	202
Hoe ongelijke lot.	85
Hooghepds minnaar.	176
Hooz na wy / en merkt gy volken.	50
Houtw op die gepl gedicht.	5

I.

I Ik besloot in mijn gedachten.	262
I Ik hooz trompetten klinken.	74
I Ik roep tot u gestadig.	210
I Ik zend / en zal altijd tot God mijn.	257
I In des beminden lof.	148
I Is Gods-diensts byzheyd uwen wensch.	163
I Is 't hoop van aardisch gemak of hepl.	158
I Is 't u om byzheyd gedaen.	159

L.

L Ich kan u 't vleesch veel uytvlucht.	182
L icht werden in den mensch.	123
Looft den Heer / die hoog verheben.	402
Looft den Heere / gestelde Gods-dienaren.	390
Looft God den Heer / want hy is lovens.	310
Looft / mijn ziel / den Heer van boven.	400
Lustig / lustig / kom nu by.	363

M.

M Mak mijn snaren een geklank.	168
Mensche wilt gy zeker gaan.	172
Mijnen geest voel ik my dringen.	17
Mijn geest die zwanger zyt van Godes.	312
Mijn God / mijn God / wat is'er.	341
Mijn hart / als 't hart der dwazen.	387
Mijn hart ontbonkt.	99

Mijn Vriend die van my afscht.	204
Moei m' in alles zich verzaken.	125
N Adien het bitter gaat booz 't zoet.	89
Niet dat een Christen zoo behaagt.	253
Niet onzen lof / niet onzen lof	377
Niet wraaks is deugd en komt te sta.	270
Noch op mijns tans noch zwaard.	344
Nu alle menschen zwijgen /	372
Nu is mijns Heeren hooyzalig ure.	376
Nu treurt mijn ziel.	114
O Deugd gy zijt zoo schoone.	9
O gy alle die d'Harde met malkander.	364
O grootheyd van Gods liefd'	81
Onbestendig dzoet gemoed.	139
Ontsteit uw' hart hier ober niet.	265
O rusteloozen slaap.	56
'S Menschen sterben in zich zelven.	96
Staat op mijn Wypd / mijn schoone.	406
'T Bouwen / dat de Bouwers bouwen.	382
Ten is niet alle tyd van vzeugden.	174
Terwyl men hier van alles zoekt te weten.	72
T geloof allenken klepnder.	22
T hart is my benauwt.	12
T is niet dat gy de Gendzaecht prijst.	334
T s zelden dat een Christen mensch	262
T is zoo kranphuyzen Vriend.	408
Tot u / O Heer / roep ik / verleen uw ooren.	395
Toc u verhef ik mijn gezicht.	379
Tot vzolijk leben.	95
Traan / oogen / traan.	46
T wapen dat gy aan moet hebben.	28
T zy wat de Wereld poogt.	270
V An menschen / Heer / die steut.	393
Van te stryden wil ik zingen.	21
Verhoozt Heer mijn gebed.	397
Verites van heyl komt upt de zond.	141
Vriend Rijk waart / nu en dan.	407
W Hat allezins d' Genboudtghedyd.	192
	Maar

R E G I S T E R.

Waar God ons niet ontrent getuust	381
Waar heel de wereld goed	333
Waar Godmoord / meest gebaart.	170
Waarom maakt zich menig moe.	127
Waarom was het / O mijn ziele.	20
Waar toe / mijn ziel / waar toe gesteeut.	III
Wankelhare Zielen	405
Wanneer de groote dag.	59
Wanneer de ramp / of word gebzeest.	259
Wanneer het hart / nu klaar van zonden.	136
Wat ciert gy Chzisten Vrouwen.	198
Wat heeft ons hart een vzeugd ontfangen.	98
Wat is de Meester wijs en goed.	403
Wat is doch ongeduld in pijn.	409
Wat is 't onbernoegde mensch.	117
Wat roemt gy / trouze Dwingeland.	275
Wat winden dat'er ruysschen.	73
Wel aan / O! alle Dromen.	104
Wereld met uw schijn.	53
Wie van de menschen / Heere.	337
Wie zich ter hooger Schoole geeft.	120

Zalige uure / vruchtbaar van verblijden.	91
Zalig in en na dit leven.	291
Zoo dikwils als een Chzisten hert.	274
Zoo gy hier uyt niet anders voelt	247
Zoo God maar eens zijn hoest opslaat.	351
Zoo Gods bevel u niet beweegt.	278
Zou sturen in haar doen.	366
Zy / dien het hoog gebied op aarden.	276
Zy hebben my / zo zegge Israel.	49
Zyt gy in angst en schromen	122
Zing den Heer een nieuw gezang.	401

Aanwyzing der Psalmen, alhier berijmt.

Psalms.	7	Gelukkig wtens gemoed	44
	4	God die my plag te troosten.	235
	7	God is een rechre Richter.	252
	14	De menschen die een Godhepd.	273
	15	Wie van de menschen / Heere.	337
	16	Bewaard my God / want ik.	339
	18	Hartgrondelijke min.	326

R E G I S T E R.

22	Mijn God / mijn God / wat.	341
23	Als een Harder zijne Schapen	76
25	Noch op mijn lans noch	344
37	Ontstelt u hart daar ober niet.	265
39	Ik besloot in mijn gedachten.	262
42	Een dofstig hart dat hoor de.	253
43	God die ik mijnen Richter.	347
44	Een alzoou oude fame.	348
45	Mijn hart onbonkr.	99
49	Hoor na mi / en merk gy.	50
52	Wat roemt gy teroze Dwingeland.	275
62	't Zp wat de Wereld poogt.	270
86	Zoo God maar eens zijn.	351
69	Hely / hely / ach God / het	359
73	De byand mach te belde zijn.	247
77	Ik zend / en zal altijd tot God.	257
82	Zy / dien het hoog Gebied.	276
88	Ik roep tot u gestadig.	260
95	Lustig / lustig / kom nu by.	363
100	O gy alle die d'aarde met.	364
104	Mijn geest die zwanger zijt.	312
105	Zouda sturen in haar doen.	366
106	Heest lof en dank.	368
109	Pu alle menschen zwijgen.	372
110	Dees groote woorden sprek.	102
113	Pu is mijns Heeren hoogzalig	376
114	Doe Israeël na veel slakens.	84
115	Niet onzen lof / niet onzen lof.	377
117	Alle gy volken.	379
119	Zang in / en na dit leben.	296
120	Als de hooge nood by tijden.	87
121	Ik hoor trompetten klinken.	74
122	Zalige ure vruchtbaar van.	91
123	Tot u verhes ik mijn gezicht.	379
124	Waar God ons niet ontrent.	381
125	Wat winden dat'er ruysschen.	73
126	Wat heest ons hart een vzeugd.	93
127	't Boudwen dat de Boudwers.	382
128	Gelukkig boben maten.	383
129	Zp hebben mi / zoo zegge.	49
131	Mijn hart / als 't hart der.	387
132	Gedenk doch Heer / aan David.	389
133	Sp ziet eens hoe bequaam is 't.	329
134	Looft den Heer gestelde Gods.	390

R E G I S T E R.

135	Op knechten / die den dienst.	322
136	Dank den Heer al wat'er leeft.	391
138	De Heere zit wel hoog.	256
139	Daar en is niet in mijn leven.	317
140	Van menschen / Heer /	393
141	Tot u / O Heer / roep ik.	395
143	Verhooft Heer mijn Gebed.	397
144	Heer / Wat lof zal ik U geven.	398
146	Looft mijn ziel den Heer van.	400
147	Looft God den Heer.	320
148	Al die woont in 's Hemels / etc.	324
149	Zingt den Heer een nieuw / etc.	401
150	Looft den Heer / die hoog / etc.	402

E Y N D E.

De volgende Rijmen kunnen op eenderley Zangwijs,
en veele der zelve op de gemeene Zangwijzen
der by gestelde Psalmen gesongen worden.

G H die upt 's Werelds droom / Ec.
De kroon is niet zoo waard / Ec. }
Wie zich ter hooger schoole / Ec. }
Getrouwe harten die nu / Ec. }
Ontstelt uw hart daar ober / Ec. }
Zoo Gods bevel u niet / Ec. }
God die ik mijnen richter / Ec. }
Tot U verhef ik mijn / Ec. }
Maar God ons niet ontrent / Ec. }
} op Ps. 100. en 134

Heplgierig mensch/wiens/Ec. en II. III. volgende deelen.
Hooghepds minnaar / die / Ec.

De zoete Meereminne / Ec.
't Beloof allenken klepnder / Ec. en V. volg. deel.
Ik hoor troumpetten klinken / Ec.
Mijnen geest boel ik my / Ec. en II. III. volg. deelen.

Van te strijden wil ik zingen / Ec.
Als een herder zijne schapen / Ec.
Dichter die de blinde wereld / Ec.
Zalig tn en na dit leven / Ec.
Heer wat lof zal ik U geven / Ec.

Dit lang (dooz ziekt bertraagt) Ec.
Ten is niet alle rijd van / Ec.
Mijn vziend die van my / Ec.

R E G I S T E R.

- Benauwde mensch / die by / etc. } Op Ps. 8 met 4. en
 Een koopman die het e'el / etc. } op Ps. 18. en 45. met
 Gedenk doch / Heer aan / etc. } 3 regels.
- Zy hebben / my zo zegge / etc. } Op Ps. 85. met 8.
 Nu treurt myn ziel in / etc. } n Ps. 93. met 4 re-
 Gp die de liefd' onmog'lyk / etc. } gels.
- Gelukkig wiens gemoed / etc.
 O grootheid van Gods liefd' / etc.
 Myn hart ontbonkt / de geest / etc.
- Die 't al met reden eyscht / etc. en II. volg. dee'.
 Al wie godzaliglyk na / etc.
- Gp die den naam van / etc. en II. III. IV. V. volg. deel
- Maakt mijn snaren / etc. en II. III volg. deelen.
- Gp Goddelyk geslacht / dat / etc.
 Myn geest / die zwanger zyt / etc.
 Gartigrondeyke min d'zaag ik / etc.
 Geeft lofen dank aan onzen / etc.
- Wy! ziet eens / hoe bequaam is 't / etc.
 Gelukkig boven maten / etc.
 Myn hart / als 't hart der dwaazen / etc.
 Wat winden dat'er ruysschen / etc. 2 verss. op 1 vers
 van Psalm. 128. en 130
- Al 't oud en 't zelf / etc. op Ps. 129.
- Die dooz des wereldds / etc. } Op Ps. 140. met 4. en op
 Staat op myn byp'd / etc. } Ps. 66. met 8 regels.
- Een dooztig hart / etc. op Ps. 55. met 8. en met 10 regels
 op 2 verss. van Ps 124.
- Wat roemt gy trotze / etc. op Ps. 91.
- Al die woont in 's Hemels / etc. op Ps. 86.
- Lustig / lustig / kom nu by / etc. op Ps. 75. en 135.
- O gy alle die d'aarde / etc. }
 Hoofst den Heere / gestelde / etc. } op Ps. 23.
 Tot II / o Heer / roep ik / etc. }
- Zingt den Heer een nieuw / etc. op Ps. 136.

E Y N D E.

STICHTELYKE R Y M E N.

IV. D E E L.

Den Drukker aan den Lezer.

GUnstige Lezer; de Liedjes en Psalmen (in 't voorgaande Deel) die in dezen Druk vermeerderd zijn met de xvi. xcv. c. cxxxij. cxxxiv. cxxxvj. cxlj. cxlix. en elften Psalm, zijn wy verzekert dat Kamphuyzens zijn, zoo uyt eygen getuygenisse des Autheurs, toen by leefde, aan luyden noch in leeven zijnde, als mede uyt zijn handschrift: want dat het handschrift alleen in deezen niet genoeg is, blijkt hier uyt, dat verscheyde Liedjes, die de zijne niet en zijn, van zijn handschrift gevonden worden: waar uyt ik achte het gekomente zijn, dat eenige der zelve alreë op zijnen naam zijn uytgegeven, of noch zouden kunnen uytgegeven worden. Maar, mocht yemand denken, dewijlze in zijn handschrift gevonden worden, waar uyt weet men datze de zijne niet en zijn? Hier uyt, dat Kamphuyzen zelve, op eene tijd, namelijk het jaar 1622. twee Boekjes van verscheyde Lietjes heeft geschreven, en aan een zelve persoon vereert, met byzegging; Al dat in dat eene Boekje staat is mijn Werk, en al dat in 't andere, is van anderen: zonder nochtans dat by een van beyden eenigen naam gevoegt is: (en dus kon in andere gelegentheden meer geschied zijn.) Uyt het zijne is genomen het veersje; De aldergrooiste eer, die een Veldheer beleeft, &c. gevoegt voor; en

2 *het veersje , Daar moet veel strijds gestreden zijn , &c. gevoegt achter het Lied , Van te strijden wil ik zingen , &c. Deze twee veersjes heeft hy evenwel in den druk van 't Jaar 1624 uytgelaten , misschien om eenige hardigheid die in de zelve is , en die hy niet bequaam heeft gedacht te kunnen veranderen.*

In dit zelve Boekje vind men het veersje , Wat is doch ongeduld in pijn? geschreven achter het Liedje van Christelijke Gelatenheyt ; 't En is niet alle tijd van vreugde dat men zingt , &c. Dat vorder , voornamelyk in 't derde Deel , een merkelijke verbetering geschied is , meerder dan de belofte van verbetering in 't gemeen , zal de Lezer , die nauwkeurig opmerkt , lichtelyk ontwaar worden : en zie hier een staaltje oft twee , uyt velen. Het 6 vers van den xxxvij. Psalm , pag. 267. begint in alle voorgaande drukken die my bekend zijn , Verblijd maar een geringen tijd , &c. en nu , Verbeyd , &c. In den xlv. Psalm , pag. 351. Die hem of my geschied , &c. nu , Of nu geschied , &c. In den cvj. Psalm , pag. 369. Zijne , hy nu Dijne , gy , pag. 334. En het beste mist , nu (en het beste is, 't) en zoo voorts.

Geen wonder dat dusdanige fouten , uyt mislesing of mis-zetting ingeslopen , d'overhand behouden hebben , dewyl de Psalmen na des Autheurs overlijden meest gedrukt zijn : en zoodanige kan men verbeteren , zonder nochtans zijne meening , of woorden (gelijk ik achte) te veranderen : Dat mede de ordre anders gestelt is , dan in voorgaande Drucken , is , om datze door het t'elkens by doen begon zonder ordre te wezen ; en de Psalmen onderling , als
ook

ook met de Liedjes en Gedichten, onder malkanderen te verwarren, Het Lied Wankelbare zielen pag 405. nu, neffens het volgende Liedje, in 't derde Deel achter aan gevoegt, geven wy u hier anders dan in de voorgaande Druk, namentlijk zoo wy 't in geschrift vinden, en aldus ontwijffelijk voor Kamphuyzens Werk gehouden word: dat het in voorgaande Drucken anders is, word gezeyd gedaante zijn, om de voegsaambeyd op de stem van Amarilli mia bella te vinden, welke verandering onnodig is, dewijl 't evenwel op die wys kan gezongen worden, gelijk 't nu gestelt is. Het Lied Staat op mijn Bruyd mijn schoone Vrouwe, &c. pag 406. heeft door lange besitting de plaats in, doch word evenwel voor Kamphuyzens niet gehouden. 't Geen nu daar aan getwyfelt word, als daar niet aan getwyfelt en word, doen wy hier volgen onder de naam van Vierde Deel, en zoude niet onbillijk kunnen achter wegegelaten worden, gelijk wy doen souden, indien niet yemand aan zoodanige vermindering zijn onzenoegen mochte nemen.

Het tweede Lied in dit Vierde Deel is ontwyffelijk J. Geelstrani Werk, en alhier van 27. waarden (zoo als 't noch van zijn eygen ende van Kamphuyzens hand-schrift voor handen is:) in plaats van 10, gelijk in de voorgaande Drucken. Des zelfs Werk is mede het Latijnsche Idolelenchus, of Beeldenstraf, dat in dezen Druk niet achter aan gevoegt is, gelijk in de voorgaande, om dat d'ze Riimen voornamelijk werden uitgegeven voor Duytsche klerken. Het derde, vierde, en vijfde Lied zijn hier by gedaan uyt Kamphuyzens hand schrift (hoewelze de zijnen niet en zijn) en daarom te liever,

om dat ze niet t'ceniger tijd voor de zijne daar mogten bygedaan worden. Het zeste en zevende Lied, namentlijk Weend Nederland, en O Wereld die on. hert, als ook 't Graf-dicht op Starter, spreken van zelfs dat menze eenen onrechten Vader toewijst, en is te verwonderen dat d'Authour, die noch leeft, dit zoo geduldig aanziet: of zou hy zich wel kittelen met die eeragting, dat yets van 't zijne voor Kamphuyzens genomen word: is dit zijn oogwit, hy is verdoolt, of vermaakt zich in 't oordeel van onbedreve luyden, en dien Drukker, die om gewins wil d'eerstmaal hem zoodanige dienst gedaan heeft. Het vaarsje Gezwets of Woorden-pronkery, is zelfs by 't leven van Kamphuyzen, doch buyten zijn kennis, gelijk hy zelve getuygt heeft, van yemand diens werk het is, voor 't vaars van Gewillige patientie of Lijdens remedie, als spreekende door den mond van dat gedicht, geset en uitgegeven: derhalven niet onbillijk dat het althans wederom van die plaats ontbloot worde: hier van heb ik gewilt dat gy niet onwetende zout zijn; gebruyk alles tot uwen beste, neem onze goede inzicht in goedwilligheyt, en vaart wel.

LYDENS BEGIN,

Schey-Lied.

ZANG. Gaillarde la Belle.

1 **N**och leeft en werkt Hy die de macht
 Der duysternissen heeft:
 Noch leeft en werkt Hy ook, die kracht
 Om overwinnen geeft:

Noch dorst de Menschen-moorder al na bloed:
 Noch blijft de Mensch-behouder even goed,
 Wat nood, of ons een sterke vyand moet 't,
 Als een veel sterker vriend ons hulpe doet?

2 De Sathan kreeg (niet lang gele'en)
 In onze Vaderland)

't Verkeerd geleerde rot by een,
 Stout op de Aardsche hand.

Wat zag men daar? O! oversnoode list!
 De waarheyd wierd voor leugen gevonnist.
 Wat quam daar uyt? O! al te leelyk stuk.
 Voor 's waarheyds volgers veel vervolgen druk.

3 D'onnoselheyd vond nieuwers heul;
 schyn-deugd had 't volk verleyd?

Onwysen yver was de Beul
 Van Sathans listigheyd.

De deurging op voor alle hoon en smaad,
 Voor bitr're spot, belastering en haat,
 Wat meer? Men bandenz' uyt, men bandenz' in:
 Die niet en wilden na des Scheur-geests zin.

4 Op 't leeren uyt Gods Heylig woord
 Stelt menig mensch wel straf:

Maar waar is ooyt van mensch gehoort
 Die 't harte Wetten gaf?

Nochtans ging 't doe alsoo. Wat durf het vleysch!
 Beloft' van 't Woord te zwijgen was den eysch.
 Die niet met Schrift beloven wou, most gaan,
 En lijden straf eer 't waan-quaad was gedaan.

5 'k Hiel my verscholen, of mischien
 Van God mocht zijn vergoft,

Dat ik, van d'haters niet gezien,
 Die keur ontvlieden kost:

't Is reden dat een Christen 't lijden mijd

(Soo lang het mijden met Gods wil niet strijd.)

Doch al vergeefs ontschool ik 't dagelicht :
Haar oog ziet scherper dan des lijfs gezicht.

6 Uyt d'oog, maar uyt het herte niet,
Wierd ik door Schrift gedaagt ;

Vaak by de mijne na bespied,

En scherpelijk gevraagd.

'k Hiel my bedekt: Doch wie is 't die we'erhoud
Wanneer de Heer zijn knecht na 't kruis aan stouwt ?

Ten toon wierd opentlijk gestelt mijn naam :

't Was schandig; doch een schand die 'k my niet schaam.

7 Oproerig noemd' en schreefmen my ;

't Schrift stond op poort en straat,

Met plegers van booldadery,

Stond' ik in eenen graad.

't Gebod en eysch was, dat ik my moest spoe'n

Om binnen seker tijd beloft te doen :

Beloft, dat ik Gods woord niet spreken zou,

Of Baling gaan moest, zoo ik niet en wou.

8 't Gerucht van zulken nieuwen ding

Quam tot mijn ooren snel :

't Niet komen, was mijn weygering

Van naar godloos bevel.

Wat was het eynd? 't Hart dat ten quade neygt,

Doet zelden beter dan het heeft gedreygt,

't Gedreygd ongodlijk vonnis wierd geveld.

Wie wacht na recht, daar 't Recht hangt aan 't geweld?

9 Dus moest ik door den kruis-weg heen,

Doch die 'k alleen niet trad,

't Is beter met Gods volk gele'en,

Dan zonden nut gebad.

Maar noch zoo ging de Blindheid dommer tred :

Groot geld (ô schand!) wierd op ons lijf gezet ;

Wat raad? Religy-haar word zelden naer,

En heylloos heyl'ge bloed lust nimmer zat.

10 O Land! o Land! waar in wel eer

De waarheyd herberg vond

Hoe doen schijn-deugd en valsche leer

U slopen in de zond!

Gy meen: gy zijtze quijt die konden scha'en,

Maar (laas!) gy queektze op die u verra'en.

G'hebt ingewolgen: Maar (ach wee!) fenijn

G'hebt nytgebraakt: Doch uws zieis medicijn.

11 O! gy schoon 't hart te vreden stelt;

Al heeft uw oor een stop

Daar is een die de tranen telt,

En schrijft de zuchten op.

Der vromen pijn doet Gode zelve weê,

Ach! wilt gy watter dient tot uwen vree!

Groot leed getchied van u aan menig man:

Maar 't grootste leed doet gy u zelve a'n.

12 Adieu ik ga; doch ga met vreugd:

Maar u maakt ongeval.

Ik ga nyt dy, maar 't loon van deugd

Blijft en volgt over al.

't Aardsch Vaderland te missen valt hem licht,

Die 't Hemelsch klaar heeft in zijns harts gezicht.

Adieu, ik ga: en wenich dat Godes roe'.

Wanneerz' eens komt, u d'oogen open doe.

13 Uyt 's hertzen grond, Heer, dank ik Dy,

Dat gy my waardig kent,

Dat ik om uwe name ly.

O! welkom wat gy zend.

't Is waar, 't en is noch maar een kleyn begin:

Maar; wilt gy, 'k wil dien weg wel verder in.

Maakt my, is 't uwe goedheid aangenaam,

Tot meerder waardig, doch daar by bequaam.

14 Als my zomtijds mijn eygen kracht

En 't schrik'lijk kruis in valt;

Een snellen angst schiet door 't gedacht,

En 't bloed om 't hart bestalt:

Maar als ik denk wat kracht uw kracht wel eer

In swakke menschen wracht, verquik ik we'er;

En als ik vind hoe trouw gy zijt en goed,

Beschanft de Ziel haar we'er met nieuwe moed.

15 Ik weet wel, Heer, (en zeg u dank,

Dat ik het waarlijk weet)

Dat uws Rijks waarden innegank

Is door veel kruys en leed;

Ik weet ook mijns vermogens nietigheyd:

Nochtans 'k wil volgen alwaar gy my leid.

Geen noot te groot, zoo Gy maar mede gaat;

Geen leed te wreed, zoo Gy maar by en staat.

16 't En is maar slecht: Soldaten werk

Dat ik als noch nyt-trecht :

Doch die in 't kleyn is trouw en sterk ;

Is U een waarde knecht.

Daar is wel strijd , maar noch niet totten bloed :

'k Beken 't ; doch brengt my verder , vint gy 't goed.

Een goed gemeyn Soldaat , gebracht te veld ;

Heeft hy maar hulp en tijd , word vaak een Held.

17 Hoop op uw hulp , is de pijlaar

Die 't hart in hope stijft.

'k Verbid geen kruys , hoe groot en swaar ,

Zoo gy maar by en blijft.

Maakt dat de Geest , die moed van verren greeft ,

Na by de zelve moed en meerder heeft ;

En 't hart , wanneer my kruys bescheert mogt zijn ,

Door 't g'loof zich harde tegen alle pijn.

18 Uw Heyl'gen , op der aard verspreid ,

(Verspreyd en niet bekennt)

Weest die ook met uw goedigheid

Genediglijk omtrent.

Blijft haar geduuriglijk in lijden by ,

Op dat haar lijden niet vergeefs en zy ;

Op dat haar lijden nooyt en zy besmet

Met yet dat strijd met des Wel-lijdens Wet.

ZANG-DICHT.

ZANG: *O Heer hoe zynze zoo meenig fout.*

1 **M**Yn ziel , weest altijd wel gemoed ,

Al 't quaad dat u de Wereld doct

Zal haast vergaan ,

Maar blijft in 't woord des Heeren :

Hy zal u maken onbelaan.

2 Valt u het kruys bywijlen swaar !

De waarheyd lijd , en gy met haar.

Weest wel gemoed.

Smal is den weg der eeren

En zalig deze regenspoed.

3 Ik ben verstooten van der hand ,

Een balling in mijn Vaderland ,

Nu hier , nu daar ,

Die my verdreven zeyden ,

Mijn woorden waren 't Land te swaar ,

4 O land !

4. O land! verheven op uw leer,
 Waart gy ook noch zoo swak en teer?
 Was 't u een pijn
 Uw ooren te bereyden
 Ter waarheyden mocht dat niet zijn.
5. Uw leyders hebben u verleyd,
 Genaad' en leven toe gezeyd
 Al doet gy niet
 Dat onzen Zaligmaker
 De Heer der Heeren ons gebied.
6. Dat waren ja de woorden mijn;
 Ik meynde 't was uw Medicijn,
 Was dat de schuld?
 Was dat de God-verzaker;
 En ben ik daarom niet geduld?
7. Of was 't om dat ik niet en wist
 Daar uw geleerdheyd wel om twist?
 Maar die de kracht
 Van Christelijke zeden
 Verloochent heeft en weg gebracht.
8. Uw Leeraars heerschen over dy,
 Den goeden weg beletten zy;
 Als ik bestond
 Voor haar daar in te treden,
 Zy sloten my wel haast den mond.
9. Mijn bidden was daar onverhoort,
 Zy waren op het licht verstoort;
 Haar dichte Raad,
 Door afgebroken woorden
 My zocht te brengen in den haat.
10. Voorwaar dat 's 't oude listig oog
 Van een verdurven Synagoog;
 Den ouden voet
 Van die daar ooyt versmoorden
 Het recht onnozel Christen bloed.
11. Daar ik (zy wisten zelfs wel, wat)
 Ten besten voor gesproken had,
 Die hebben 't net
 Om in verdriet mijn leven
 Te brengen, my al zoo gezet.
12. O! die zoo trouwelijk gesmeekt,
 Uw oor in 't stof der aarden steekt,

En byt uw vriend,
 Wat had ik doen bedreven
 Aan u, dat zulken druk verdient?
 13 Dat gy my voor een Ketter scheld,
 Oflasteraar, en met geweld

U openbaart;
 Dat hoop ik al te lijden,
 Te lijden, na mijns Heeren aart.
 14 Mijn Broeders menig in getal,
 Die drinken van dezelve gal,
 Maar dat 's de wijn

Waar in wy ons verblijden,
 En droefheyds overwinners zijn.
 15 Al schuylen wy, en zijn gevluht,
 En overkretten van 't gerucht:

De waarheyd duykt,
 Maar om te gaan verryzen,
 Gelijk de Zon, die 't al ontluikt.
 16 Wanneer den groten Herder al
 Zijn Schapen eens vergaren zal,
 Ik meen als dan

Hy geen geloof zal prijzen
 Daar uwe vruchten komen van.
 17 Die hem beleden, 't zijner Eer,
 Dat Hy is onsen eenen Heer,
 Hebt gy onthaalt

Met droefheyd en met tranen,
 Door uw bedrieffhaar afgedaalt.
 18 Bedékt met smaad, en uyt haar huys:
 Van vriend' en maag' al onder 't kruys
 Doen henen gaan:

Op ieder vrye banen
 Drijft gy een yeder op haar aan.
 19 Gy saagt haar gaarn in stervens nood
 (En meyn dan waar het onkruid dood)
 Of wech geleyd

In banden van Trajnen.
 Van meenig Martelaar beschreyd.
 20 Uw wettigheyd u niet en baat,
 Uw suyerheyd noch toeverlaat,

Die met geschil
 Van 't Goddelijke wezen
 Veracht de Goddelijke wil.

21 Maar Gy, ô God, die alles ziet,
En proe. t, en trooft ons in verdriet,
Verlicht het Land;

De oogen wilt genezen
Van die zo tallen naar de wand.

22 En gy die God van herten vreeft,
Gedreven tot een ander geest,
Bewaart uw Ichat

In deze boze dagen,
En gaat al voort op 't rechte pad.

23 Bezint en doet wat Christus eist,
Soo doende gy ten Hemel reist.
De Satan jaagt

Uw ziel met duysent lagen;
Maar Gods geweer hem tegendraagt.

24 Met ernst bestraft en laat het quaat.
Maar doch uw vyand niet en haat.
Word gy bestreen?

Doet wel en strijd met lijden.
De Heer is ons zo voor-getre'en.

25 En gaat geen oude schaduw' na
Van Jesu af na Josua,
Ons land en lot

Is niet van deze tijden.
Ons hulpen heyl is onzen God.
26 Dien-ouden Testamentschen Held

Wel menig Koning heeft geveld.
Maar op den troon
Van alle macht geseren

Is Christus, Gods beminde Soon.
27 Een beter Wet en beter goed
Verworven door geen Vyands bloed,

Hy ons voor-levd,
O! glory ongemeten!
Voor z in geloofzaam volk bereyd:

V R E' E in O N V R E' E.

ZANG: *Het is hier al consuys, &c.*

1 A L W a t men ziet en hoort
Rondom in land en steden,
Is oproet, kriegen moord,

En duysent grouwlijkheden;

't Is als ofayt de Hel
 De duyvel quam voor-treden,
 En speelde zijn treurspel,
 Doch 't Christen hart heeft vrede, heeft vrede, heeft vrede,
 de, heeft vrede,

2 Om Rijkdom, Weeld' en Staat
 Word al 't gequel geleden.

Die Rijkdom hier na gaat,
 Is vol ellendigheden.

Begeert, Afgunst en Nijd,
 (De wortels van qua' zeden)

Doen hem in 't hart veel strijd:

Doch 't Christen hart heeft vrede, heeft vrede, &c.

3 Die na's lijfs Wellust haakt,
 Ontruft zich zonder reden.

En of hy schoon nu smaakt
 Al 't zoete hier beneden:

Wat is 't? 't en biuft geen lust:
 Te veel dat quelt de leden,

En is natuurs ontuft:

Doch 't Christen hart heeft vrede, heeft vrede, &c.

4 Die's Werelds staat na jaagt,
 Word heftelijk bestreden;

Wien Eerzucht dan ook knaagt
 Als hy werd aangebeden.

Wer'lds Eer neemt haast een keer:
 De morgen is geen heden,

Wer'lds Eer is wind; niet meer:

Doch 't Christen hart heeft vrede, heeft vrede, &c.

5 Dit is al's Werelds goed:
 Geen beter brengtse mede.

Houd dan uw sin en moed
 Geveel van haar versche'den:

Wie wil zijn ziel verderf
 Met zulke moeyte smeden?

Sta na een beter erf:

Zo krijgt uw hert ook vrede, ook vrede, &c.

Gebed tot JESUS CHRISTUS onsen Heere:

ZANG: *Onze Vader in 't Heme lrijk.*

Heer Jesu Christ, dijn Majesteyt
 Heb ik verwekt tot toornigheyd:
 Om dat mijn jonkheid onbedocht,

Niet meer op aarden heeft gezocht
 Als lagchen, springen, ydelhejd,
 En kinderlijke dertelhejd,

2 't Licht dat in my, na nwen lust,
 Ontsteeken was, is uytgebluft:
 Mijn lamp is le'eg en niet versien:
 Hoe kan ik nu den dood ontvlien!
 Keert U tot my, mijn Advocaat:
 Ik keer tot U om beter raad.

3 En sluit zo haast de deur niet toe,
 Dit dwaze leven ben ik moe'.
 't Zyn zonden die ik heb gedaan,
 Dat ken ik. Maar wilt gade slaan
 Dat het veel lichter krom als recht
 Gebogen word 't geen buygen plecht.

4 't Is waar, van 's moeders lichaam aan
 Hebt gy uws Vaders wil gedaan,
 En hebt, tot mynder schand, geleert
 Hoe God al eer moest zyn geleert:
 Nochtans ik volg u achter na:
 't Is wel wat laat, Maar geeft gena'e.

5 Wel eer als my mijn Vader riep,
 En ik door zonden van hem liep;
 Dit lopen wist ik niet heel wel
 Dat recht de weg was na de Hel.
 Maar nu ik dit begin te sien,
 En noch zo jong tot U te vlie'n,

6 Zal dit by U geen zoen ontfaan.
 Noch uwen toorn doen overgaan?
 Weest gy de Herder, ik het Lam
 Dat d'Herder op zijn schouders nam.
 Houd my by U, en U by my,
 Op dat uw wil, de mijne zy.

7 't Verstand is kinds, de kennis teer,
 Doet in my groejen uwe leer;
 Doet dat de onbetemde jeugd
 My niet verleyde van de deugd:
 Help my ontleggen al den eych,
 Van Wereld, duyvel. en het vleysch.

8 Mijn Ouders geeft doch wijshejd in.
 En doet haar weten uwen sin,
 Om my te leeren na uw raad.

Het goed te doen, te laten 't quaad;
Verleent den tijd, gedenkt den laft
Die haar voor my is toegepaft

9 Voor al dees laft, is dit haar wensch,
In my te lien een geest'lijk mensch
Vertoont haar doch, voor al 't gefucht,
Aleer fy fterven, dele vrucht,
En of gy haar liet fterven dra,
So laat in my haar d'ugden na.

10 Ontleeft in my, terwijl wy hier
Noch leven, uwe goede Vier,
Uw goede Vier van minlijkheyd,
Van vre'e, van lierd' en eenigheyd.
Laat ons dees Lamp, en lichter by
Tot dat wy zijn van vallen vry.
Tot dat ons 't leven hier begeeft.
En wy vertrekken daar gy leeft.

Gelijkenis van Gods Woord met het Molttaanzaad.

ZANG: *Onze Vader in Hemelrijk.*

1 **E**EN Molttaart-greyu, van alle zaad
Het kleynfte dat ter aarde gaar,
Maar evenwel, met aard bedekt,
De aldergeylte vrucht verwekt,
Is bitter en fcherp in de mond;
Maar na de bitterheyd gelond.

2 Dit Zaad gelijkt des Heeren Woord,
Dat in de Wereld word gehoort;
Kleyn, slecht, veracht, ja min dan niet,
Voor hem die 't maar ter loops aanziet:
't Schijnt dwaasheyd, en een yd'ie wind
Voor hem die 't aardfchijn voor 't hemelfch mint.

3 Maar die 't met aandacht gade staat,
En nederwaarts in 't herte laat,
In 't hert dat al des Werelds lust
En vleyfchlijkheyd heeft utgebluft,
Flux fpruyt een dengden-boom daar van,
Die wonder fchijnd voor alle man.

4 Een Boom, die regen al het quaad
Des Werelds onbeweg'lijk staat;
Die als het neft der droeffenis
Daar op vergaert, blijft fchoon en fris.

Hoe meerse lijd, hoe meerse bloeyt,
En tegen dank des dayvels groeyt.

5 Maar 't meeste wonder boven al
Is dit, wanneer 's doods ongeval
De ziele van het lichaam scheidt,
En 't lijf in d'aard is wech geleyd,
Dat dan nochtans dit God'lijk zaad
Noch kracht verliest, noch ondergaat.

6 't Verspreyd sijn kracht in 't doode stof-
En wekt het op met beter lof,
Met meer cieraat als ooyt voorheen,
Met heerlijkheyd, die, onbestre'en
En onbevlekt van alle leyd,
Is, blijft, en duurt in eeuwigheyd.

7 Wel aan dan, ofschoon d'eerste smaak
Van 't Godlijk Woord, al ons vermaak,
Al 's Werelds lust, en al het soet
Met bitterheyd verdwijnen doet,
En acht dit korte bitter niet,
Maar altijd op de na-smaak ziet.

8 Dees na-smaak is het die uw geeft
Alleen kan maken onbevreesd,
Die al uw sorg, uw tegenspoed,
En 't eerste suur vergeten doet;
Die ziel en lichaam vrijd van quaad;
Neemt, smaakt, erkawt dit Godlijk zaad.

Des Vereenigde Nederlands Verderf.
Klag-Lied. Conscientie-dwang / Lands onovergang.

ZANG: *Doulants Lachrimæ.*

W EENT Nederland, weent: uw elenden
Zijn nu voor handen;

Op dat gy sond' maar overvult
Door schuld op schuld:

Weent maar na God, (wie weet) d' Ellenden
Mocht God noch wenden.

Ach God! dat u slechts niet mishag
De spade klaag.

2 Gy, met uw machten,
Wilt all's verkrachten,
Fier op uws naams klank,

- Uw qua' trekken:
 Neen: in tweeën zijn scheen hy stoot
 Diez' op het staal wil prikk'len bloot,
 Waar is 't; God is wel lankmoedig,
 Wreekt niet spoedig,
 1 Dochte vroeg komt noch zijn toorn
 Voor hem die dien niet komt te voor'n.
 IV. 1 God is oprecht, en zal vergelden
 Na 't recht zal melden:
 Geen bloot persoon hem ooyt verheugd,
 Maar 's persoons deugd.
 Is hy met u; Gy moet in vrezén
 Ook met hem wezen;
 Boeleerd gy met een ander Bruyd,
 't Verbond is uyt.
- 2 Ach! uwe Leyders
 En val-strik-breyders
 Hebben u verblind.
 Haar Synood
 (Dat in nood,
 Ja in dood
 Landen, Luyden, Zielen stoot)
 U met een Goud-appel bood,
 't Geen gy nu bevind.
 Zal men de Wolven
 (Segt gy) niet dolven?
 Wie is Wolf? wie Schiap?
 Die verscheurt,
 Of dien 't beurt?
 Die lust keurt,
 Of die in onlusten treurt?
 Die verbant, of die omsbeurt?
 Rijft eens uyt uw slaap
- 3 Door haar (zegge) is 't Lant in roeren,
 Laatz' uytvoer'n;
 Maar 't is waar en klaar, als 't licht,
 Dar zo all' Heyl'gen zijn bericht,
 Weent dan Land, weent Land, staat gade
 't Geen' ik rade:
 Eerr, als weerd, 't geen leerd d'Heer Christ
 Misschien of gy zijn toorn noch slist.

ZANG : *Waar is nu onz' Vryheid,*

- 1 O Wereld die ons hert
 In veel ydelheyd verwert,
 En daar na beloond met smert,
 Die u wel kend,
 En van u Wend
 Syns harten wensch,
 Hoe gelukkig is die mensch!
- 2 De mensch die u bemind,
 Zegt'et my doch wat hy vind?
 Anders niet als rook en wind,
 Al uw vertoon,
 Dat nu zo schoon
 En heerlyk schynd,
 Morgen wel als rook verdwynt.
- 3 Al't goed dat gy vervaat,
 En daar me'e gy ons verraad,
 Is Rijkdom, Wellust, en Staat;
 Dien gy dir geeft,
 Siet daar die heeft
 Al wat gy gund,
 En al wat gy geven kund.
- 4 De Wellust, zo elk ziet,
 Kan langduurig weezen niet,
 Of zy word van zelfs verdriet:
 Doet daar dan by,
 Hoe ras dat zy
 In pijn en smert
 Menigmaal veranderd werd.
- 5 Die nu is Rijk van goed,
 Krijgt licht morgen tegenspoed,
 En vaart schielijk bankeroet.
 Schipbreuk of brand
 Of twist in 't Land,
 Of ander nood,
 Hem van Rijkdom licht ontbloot,
- 6 En die nu leeft in Eer,
 So 't geval eens neemt een keer,
 't Stoot hem lichtelijk ter neer:
 Heden een Graaf
 Morgen een Slaaf;

- Uw qua' trek n.
 Neen: in tweeën zijn scheen hy stoot
 Diez' op het staal wil prikk'len bloot,
 Waar is 't; God is wei lankmoedig,
 Wreekt niet spoedig,
 1 Dochte vroeg komt noch zijn toorn
 Voor hem die dien niet komt te voor'n.
 IV. 1 God is oprecht, en zal vergelden
 Na 't recht zal melden:
 Geen bloot persoon hem ooyt verheugd,
 Maar 's persoons deugd.
 Is hy met u: Gy moet in vrezē
 Ook met hem wezen;
 Boeleerd gy met een ander Bruyd,
 't Verbond is uyt.
 2 Ach! uwe Leyders
 En val-strik-breyders
 Hebben u verblind.
 Haar Synood
 (Dat in nood,
 Ja in dood
 Landen, Luyden, Zielen stoot)
 U met een Goud-appel bood,
 't Geen gy nu bevind.
 Zal men de Wolven
 (Segt gy) niet dolven?
 Wie is Wolf? wie Schaaap?
 Die vertcheurt,
 Of dien 't beurt?
 Die lust keurt,
 Of die in onlusten treurt?
 Die verbant, of die omsleurt?
 Rijst eens uyt uw slaap
 3 Door haar (zegg') is 't Lant in roeren,
 Laatz' uytvoeren;
 Maar 't is waar en klaar, als 't licht,
 Dar zo all' Heyl'gen zijn bericht,
 Weent dan Land, weent Land, slaat gade
 't Geen' ik rade:
 Eert, als weerd, 't geen leerd d'Heer Christ
 Misschien of gy zijn toorn noch slist.

ZANG : *Waar is nu onz' Vryheid,*

- 1 O Wereld die ons hert
 In veel ydelheyd verwert,
 En daar na beloond met smert,
 Die u wel kend,
 En van u Wend
 Syns harten wensch,
 Hoe gelukkig is die mensch!
- 2 De mensch die u bemind,
 Zegt'et my doch wat hy vind?
 Anders niet als rook en wind,
 Al uw vertoon,
 Dat nu zo schoon
 En heerlyk schynd,
 Morgen wel als rook verdwynt.
- 3 Al't goed dat gy verlaat,
 En daar me'e gy ons verraad,
 Is Rijkdom, Wellust, en Staat:
 Dien gy dit geeft,
 Sier daar die heeft
 Al wat gy gund,
 En al wat gy geven kund.
- 4 De Wellust, zo elk ziet,
 Kan langduurig weezen niet,
 Of zy word van zelfs verdriet:
 Doet daar dan by,
 Hoe ras dat zy
 In pijn en smert
 Menigmaal veranderd werd.
- 5 Die nu is Rijk van goed,
 Krijgt licht morgen tegenspoed,
 En vaart schielijk bankeroet,
 Schipbreuk of brand
 Of twist in't Land,
 Of ander nood,
 Hem van Rijkdom licht ontbloot,
- 6 En die nu leeft in Eer,
 So't geval eens neemt een keer,
 't Stoot hem lichtelijk ter neer:
 Heden een Graaf
 Morgen een Slaaf;

Nu in de Wer,
 Morgen is men afgezet.
 7 Maar of 't gebeurden al,
 Dat het wankelbaar geval
 U dir schyn-goet niet ontsal:
 Na weynig tyd
 Komt God en snyd
 Uw leven af,

En men leyt u naakt in 't graf.
 8 Die dan door schyn verra'en,
 Na Gods Ryk niet heeft gestaan,
 En moet als het Vee vergaan,
 Komt die niet wel
 In groot gequel;
 En heeft zijn zin

Niet gevolgt een dwaze min?
 9 Nadien de Wereld dan
 My niet anders geven kan,
 Ziet ik trek myn zin daar van:

Waar toe gewroet
 Om nierig goed,
 En hem gepynt
 Om een schaduw' die verdwynt?
 10 Waar toe zijn zinlykheyd
 Op een vluchtig goed geleyd?
 En slechts pyn en smert bereyd?
 Want die een ding
 Heel zonderling
 In 't hart verkieft,

Treurt wanneer hy dat verliest,
 11 Waar toe zo zeer bemint,
 Dat den mensche heel verblind,
 En aan d'Aarde zo verbind,
 Dat hy op God
 En zijn Gebod
 Geen acht en slaat,

En in 't eynd verlooren gaat?
 12 Gy Goddelijk Geslacht,
 Die dit nietig Goed veracht,
 En na veer een beter tracht,

Telt my met u;
 Ik heb een gru

Van d'Ydelheyd,
 Die het aardfche volk verleyd.
 13 Gy tracht alleen na Deugd,
 Die u meer dan d'aardfche vreugd,
 Meer dan geld en ftaat verheugd :

Want uw gezicht

Dat is verlicht ;

Dies acht gy recht

't Aardfche goed voor u te flecht.

14 De deugd, een Godd'lijk goed,

Die Gods gunft verwerven doet ,

Die is waardig uw gemoed ;

Die u 't geval

Niet rooven zal,

waar van de dood

Die 't al neemt, u niet ontbloot.

15 De deugd die is zoo fchoon,

Dat zy is van zelfs haar loon,

En na, geeft-zy 's Hemels kroon :

Die haar bemint,

Die mensch bevind,

Dat zy alleen

Stellen kan ons hart te vree'n.

16 Aangaande koft en klee'r,

Die verleent of God de Heer

Door een redelijk geneer ;

Die trouw en mild,

Het zorg'loos wild,

Ook zelve voed,

Dat geen voorraad op en doet.

17 Of zoo gy armoe lijd,

En veel fwarigheyd en ftrijd,

En dat de deugd is al uw vlijt,

Die is u zoet ;

Want uw gemoed

Dat is gewis

Dat God uw belooner is.

18 En valt u beter toe,

Dat ontfangt gy ook in 't goe,

Maar maakt u daarom niet moe,

En als het vlied',

Gy acht het niet,

Stichtelijke Rijmen.

Om dat de min
 Daar niet aan en hecht uw zin.
 19 't Geen dat gy hebt te veel,
 Houd gy niet voor u geheel,
 Maar de naaste krijgt zijn deel:
 Ook is 't genot
 Door Gods gebod,
 Gerecht na maat,
 Niet na weeld' en overdaad.
 20 Hoe dan 't geval hem keert,
 En het aardfche volk verveert,
 Gy blijft altijd onverzeer':
 Hier hebt gy 't wel,
 Want geen gequel
 Uw rust berooft,
 En u is Gods Rijk beloofst.

Starters Boek-bestraffing.

*Klachte van VAN JANSZ. STARTER
 Gedaan als nyt het graf, over zijn dertel
 en ontuchig Liedboek.*

Hier leg ik nu in 't Graf, die met mijn geyle dichten, 't
 En fieltfche liedjens placht gantsch Nederland t'ont-
 fichten;

Hier leg ik nu in 't Graf, der wormen Spijs en spel,
 En wacht den jongften-dag, die my voor 't oordeel stel.

2 God wil genadelijk de zonden my vergeven,
 Die ik en groot en veel op aarden heb bedreven:
 Want zo hy vonnis ftrikt na dat ik heb misdään,
 Hoe zal ik eenigfints het Hellsche vyer ontgaan?

3 Foey my dat ik mijn Pen en wel-befpraakte reden,
 Den Duyvel heb geleent tot ftiyving van qua zeden,
 En recht of niet genoeg verydelt waar de jeugd,
 Heb geyle vryery geleert in plaats van deugd.

4 Wat zeg ik vryery! och waar't daar by gebteven;
 En had mijn (noode hand nooyt arger yet gefchreven!
 Maar laas! mijn dertelheyd (dat aldermeest my drukt)
 Heeft na, tot guytery en ontucht my verrukt.

5 Zoo gaat het. Niemand is van ftonden aan de quaafte:
 Maar is men 't niet terftont, men word het wel in 't laafte,
 Wanneer men hem, die ons by trappen fchalk beftrijd
 (Den Hellschen vyand) niet terftond de weg affnijd.

6 Van geyle vryery ben ik dan voort getreden
Tot fieltiche Guyery en tot oneerlijkheden;
Soo datter in mijn Boek verscheyde lierjens staan,
Die d'ontucht eens Bordeels by na te boven gaan.

7 Gy Maagden, die de naam van eerbaar gaarn zoud
dragen,

Laat dit oneerbaar Boek u nimmermeer behagen.
Denkt, als gy dat maar met uw teere hand aamaakt,
Dat gy daar meed' genoeg uw eerbaarheyd verzaakt.

8 En gy die door verstand en lang verzoek van jaren,
Uw onervaren jeugd voor onheyl moet bewaren,
Onthoud haar doch voor al dit boek! want booze re'en,
Gelijk d'Apffel zeyt, bederven goede ze'n.

9 Wilt uw Godvruchtig nuys van deze blaam bevryen,
Dat gy daar lijden zoud bordeelsche fielterye.
Denkt vry, als in uw huys dit Boek gevonden word,
Dat gy uw goede naam doet grootelijks te kort.

10 Hoe meynt gy dat de geen, die zucht tot vroomheyd
dragen,

Uyt uw onachtzaamheyt niet scheppen groot mishagen?
Als gy uw jonge jeugd, zo buygenijk tot quaad,
In plaats van 't heylig woord, die vuylheyd lezen laat?

11 Gy Overheyd, die 't zwaart gekregen hebt in handen,
Om zelfs door schrik en straf te weren uyt uw' landen
Godloosheyd, schendery, onkuysheyt en al't quaad,
Dat een verdurve ziel door slimme lust begaat:

12 Wilt dit oneerlijk boek, een pest der jonge lieden,
Voor al niet laten toe, daar gy hebt te gebieden:
Stelt zware boeten in voor die verkoopt en prent
Of dit of eenig Boek, dat goede zeden schend.

13 Daar word wel menig Boek tyranniglijk verboden,
En zulken sinet moet zijn van u mer ernst gevloeden:
Maar ook word menig Boek godloozelijk gedoogt.
En zulken sinet gy ook met recht wel vlieden moogt.

14 Augustus heeft wel eer Ovidium verdreeven
Om dat hy had te geyl de Minnekunst beschreven:
Ziet toe dat u, die lijd zoo menig vuyl Gedicht,
Dees Heyden niet verdoen: in 't algemeen gericht.

15 Gy ook wie dat gy zijt, die Christi volk wilt wezen,
Denkt niet dat u dit Boek geoorloft zy te lezen,
Want gy moet heylig zijn, en d'heyligen beraamt,
Dat geen oneerlijkhed zy onder haar genaamt.

16 Gy moet in 't zuiver licht een heylig leven leyden.

Wilt

Wilt gy niet zijn van Hem, die't licht is, afgescheyden.
 O! die onheylig leeft, wilt uw verderf ontvlien.
 Want zonder heyligheyd en zal God niemand zien.

Gedicht gepast voor *gewillige Patientie*, of *Lijdens Remedie*.

Gezwets of woorden pronkery,
 En vind gy, Lezers niet in my.
 d'Authour acht sulx voor nuts beletsel:
 En heeft, al had hy 't schoon vermocht.
 Niet dat, maar kracht van stof gezocht;
 't Natuurlijk schoon hoeft geen blanketzel

R E G I S T E R
 Van 't Vierde Deel.

	A	
Al wat men ziet en hoort.		11
	E.	
Een Mostaart-greyn / van alle zaad.		14
	G.	
Gezwets / of woorden-pronkery.		24
	H.	
Heer Jesu Christ / dijn Majestejt.		12
Hier leg ik nu in 't Graf		22
	M.	
Mijn ziel / weest altijd wel gemoed.		8
	N.	
Noch leeft en werkt gy die de macht.		5
	O.	
O Weereld die ons hart.		19
	W.	
Weent / Nederland / weent: uwre sehanden.		15

E Y N D E.

oo 608361 (15)